
3 1761 06633877 3

AF

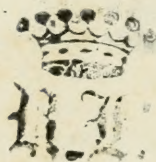
FAMILIEN ANKERS ALBUM

DANSKE OG NORSKE INTERIØRER

KULTURHISTORISK FRIHAANDSTEGNING

AF

Dr. ALEX. THORSØE



KJØBENHAVN
AXEL ANDERSENS FORLAG
1902

S. L. MØLLERS BOGTRYKKERI.

Fra en dansk og norsk Hofdames Milieu.

I.

I anden Halvdel af Juli Maaned 1806 red to unge Herrer af et elegant Udseende hen gennem den store Allee, som dengang førte fra Slagelse til Antvorskov. Vejret var smukt og varmt. Tidlig Morgen havde det regnet, men Solen var nu for nogle Timer siden brudt gennem Skyerne, der for en svag Brise drev Øster paa. Regndraaberne paa Engene vare i Færd med at forsvinde, efterladende en behagelig Kølighed. Spurvekvidder og Lærkesang fyldte Luften. Alt tydede paa, at det vilde blive en dejlig Sommerdag.

De to unge Ryttere, der befandt sig i Midten af Tyverne, var Akademikere af Fag. Den ene, en stærkt bygget Personlighed af Middelhøjde med blondt Haar og livlige blaa Øjne, var en jysk Præstesøn ved Navn Peder Oluf Brøndsted. Den anden, som var bleg og mager med mørkt Haar og brune Øjne, hed Georg Koës. Hans Fader var den bekendte Finansraad Koës, der i sin Tid havde ejet Antvorskov. Fra ham var det gaaet over til Grev Dernath, som havde afhændet Godset til Etatsraad Konstantin Brun, den nuværende Besidder. Vore to Akademikere var i en løftet Stemning; thi ikke blot havde de for nylig taget den filosofiske Magistergrad; men de skulde nu begive sig paa en Udenlandsrejse, hvis yderste Maal var Grækenland, hvor de vilde gøre arkæologiske Studier. Man ventede sig meget af de to lovende Videnskabsmænd, hvis Disputatser havde vakt

usædvanlig Opmærksomhed i den lærde Verden. Etatsraaden paa Antvorskov vilde nu, efter sin fraværende Hustrus, Digterindens, Opfordring, foranstalte et Afskedsgilde for de tvende Magistere, og samtidig skulde der drikkes en Skaal for de Nyforlovede. Peder Oluf Brøndsted var nemlig lige bleven forlovet med sin Vens Søster, den sextenaarige Frederikke Koës, en smuk og dannet Pige.

Da Brøndsted og Koës var komne til Runddelen midt i Alléen, besluttede de at holde en lille halv Times Hvil. Medens Hestene græssede ved Grøftekanten, tog Vennerne Plads paa Bænkene, der havde et mageligt Rygstød. Koës tændte en lille Meerskumspibe. Brøndsted bøjede sig ned og plukkede nogle Vejbred og Hyrdetasker, som han i Stilhed betragtede.

„Ved Du hvad, Peder Ole,“ ubrød Koës, „det var et morsomt Selskab hos Pastor Bastholm i Slagelse i Gaar Aftes.“

„Ja, Præsten selv,“ sagde Brøndsted, „er en tør Bogorm, men hvad der gør hans Hus tiltrækkende, er hans Fa'er, den gamle Konfessionarius. Sikken et spillende Liv; man skulde ikke tro, at han var 66.“

„Konfessionarius er unægtelig en klassisk dannet Mand,“ bemærkede Koës; han blæste et Par store Røgskyer ud i Luften. Brøndsted rejste sig og tog nogle Kornblomster hinsides Grøften, hvilke han begyndte at binde sammen med et Græsstraa.

„Det var en varm Disput, Konfessionarius fik sig med den Haarsløv Præst, Rasmus Balslev,“ yttrede Brøndsted; „det kan nok være, han er orthodox. Han er næsten Pietist.“

„Ti bare stille, Peder Ole, saa Du, hvor Balslev blev rød i Kammen, da han kom ind paa Bastholms „Gejstlige Talekonst“; hvor fandt han det forargeligt, at Konfessionarius deri advarer Præsten mod at overspytte sig selv og de nærmest staaende Tilhørere.“

„Bastholm glemmer Aanden over Plastiken, kære Georg. Nu sætter jeg denne Krans af Kornblomster om min Hat; den skal min yndige Frederikke have.“

Kort efter sad de to Magistre paa Hestene. Ridtet gik videre til Antvorskov.

„Sæden staar godt i Aar,“ sagde Koës, idet han pegede over mod en moden Rugmark, hvor Høstfolkene mejede. „I „Postgaarden“ i Slagelse hørte jeg nogle Landmænd love sig et rigtig brillant Udbytte.“

„Landet kan nok ogsaa trænge til et frugtbringende Aar,“ svarede Brøndsted. „Der gaar mange Penge med til Hæren, som Kronprinsen holder samlet ovre i Holsten.“

„Efter hvad man hviskede om i „Harmonien“ inde i København, tegner det nok til en Krig mellem Frankrig og Preussen, og saa maa Hs. kgl. Højhed Regenten maaske forøge Troppernes Tal ved Grænsen.“

„Det kan være,“ bemærkede Koës: „Politik interesserer mig ikke synderligt. Sig mig Peder Ole, tror Du, at Kandidat Aagaard er kommen i Visit paa Antvorskov?“

Nævnte unge Mand, der nylig havde taget juridisk Eksamen, var Søn af den ansete og formuende deputerede Borger i København, Kaptajn Just Mikael Aagaard. Han var af Faderen bleven indført i Etatsraad Bruns Hus.

„Om jeg tror, at Kandidat Aagaard er paa Antvorskov?“ gentog Brøndsted. „Ja, Magneten, som drager ham, er der jo,“ tilføjede han smilende. „Jeg mener naturligvis din Søster Marie, min Svigerinde.“

„Mon der skulde blive et Par af de to,“ yttrede Koës. „Jeg har ikke noget skarpt Blik for den Slags Ting.“

„Aagaard gør da i det mindste stærkt Kur til hende. Det kunde Du da ikke undgaa at se, da vi alle var til Middagsselskab hos Kammerherreinde Blücher paa Basnæs.“

Da Antvorskov viste sig for de to Magistre, betragtede de det i nogen Tid i Tavshed. „Din afdøde

Fader i Ære, kære Georg, men han gjorde sig rigtignok skyldig i en skrækkelig Vandalisme, da han nedbrød den herlige Kirkefløj for at opføre Falkensteen af Materialet."

„Den gamle Finansraad savnede desværre historisk Sans," svarede Koës. „Som Arkæolog skærer det dig naturligvis i Hjertet, at et saadant historisk Monument er bleven jævnet med Jorden."

„Men Du, Georg, som dyrker Homer, hvad siger din poetiske Sans," udbrød Brøndsted.

„Husk: de mortuis nil nisi bene," yttrede Georg Koës med et Blik, der tilkendegav, at han helst ønskede at forlade dette Emne.

Lige forinden de to Magistre kom ind i Slotsgaarden, mødte de to Mænd, der gik med en ærbødig Hilsen forbi dem. Det var Skytten og Avlsforvalteren hos Grev Ahlefeldt Laurvig paa Taarnholm. De vendte sig om og saa efter Rytterne.

„Han der til Venstre for os," sagde Skytten, „er Søn af Finansraad Koës, der for et Par Aar siden døde paa Gunderslevholm. Det var en dygtig Mand. Han var en Glarmestersvend, men tjente sig en stor Formue ved at drive Tallotteriet i København."

„Kender Du ham til Højre?" spurgte Forvalteren; „han hedder Brøndsted. Jeg har set ham nogle Gange i Slots-Bjergby Præstegaard. Hs. Velærværdighed siger, at han bliver et Lys i Videnskaben."

II.

Antvorskov Slot, der nu for længst er forsvundet, vakte især Minder fra Frederik den Andens Tid, i hvilken det havde sin Glansperiode. Her holdt den livsglade og levelystne Herre Hof; paa ingen Plet i sit Rige befandt han sig bedre end her. Jagtpartier og Fester afvekslede med hinanden. Naar Vinen strømmede ved de pragtfulde Gæstebud, og Hs. Majestæt kom i Stem-

ning, plejede han at sige: „Kongen er ikke hjemme.“ og Selskabet slog nu Gækken løs, indtil Meddelelsen om. at Hs. Majestæt var vendt tilbage, atter tvang Lystigheden ind i Etikettens Former. I Riddersalen i Slottets vestlige Fløj holdtes Efteraar og Vinter en Række Baller, hvortil de adelige Familier fra Gaardene i en vid Kres var indbudte. Da mødte Blomsten af Omegnens mandlige og kvindelige Ungdom. Her saa man Friserne fra Borreby, Gøyerne fra Gunderslevholm, Trollerne fra Trolholm, det nuværende Holsteinborg, Parsbjergerne fra Harrested, Kravserne fra Basnæs og andre af Datidens ansete Slægter. Det var den spanske Dragts og den spanske Hofetikettes Tid, og ingensinde er Menuetten bleven danset med større Gravitet og fornemmere Væsen end af det daværende Samfund. Men i Pauserne mellem Dansene afløstes det Seriøse af skemtende Samtale, hvis grovkornede Vid fandt et modtageligt Sind hos de udvortes stive Damer. Det var Antvorskovs gyldne Riddertid. hvorefter Slottet gradevis sank mere og mere hen i Forglemmelse. Da indtraf der en ejendommelig, ganske kortvarig Episode i dets Historie. Det var, da Frederik den Fjerde lige i det attende Aarhundredes Begyndelse gjorde det til et Grevskab og gav det til sin morganatiske Gemalinde, Helene v. Vieregg, Datter af den preussiske Gesandt ved det danske Hof. Et Selskab af en ganske anden Karakter bevægede sig nu gennem Antvorskovs Sale. Pudrede og sminkede Damer færdedes mellem de med Allongeparyk, guldbroderet Frakke, Knæbenklæder og hvide Silkestromper udstyrede Herrer, som havde en elegant Pariserkaarde ved Siden. Konversationen havde en Tilsætning af parfumeret Frivolitet. Et Par Menneskealdre derefter hjemfaldt Antvorskov til Glemsel. Ved Salget af Statsgodset i Begyndelsen af det Guldbergske Tidsrum afhændedes Antvorskov til Finansraad Koës, med hvis Søn vi i det foregaaende stiftede Bekendtskab. Finansraaden solgte Ejendommen til Grev A. P. Bernstorfs

Svigersøn, Grev Dernath, fra hvem den gik over til den rige Handelsmand, Etatsraad Konstantin Brun, Digterinden Frederikke Bruns Ægtefælle. En helt ny Æra oprandt for Antvorskov, udelukkende af industriel og økonomisk Natur. Det blev Hovedsædet for Landbrug og Fabrikation af Sveitserost. Hvor tidligere i Omegnen Jagthornet klang og Hundene goede, hørtes nu Larmen af Tærskemaskiner og Hakkelsemaskiner.

I det Aar, vi her befinde os, solgte Brun Antvorskov til Overhofmarskal Hauch.

Koës og Brøndsted modtoges i Slotsgaarden af Etatsraad Bruns første Tjener, Jørgen Aller, og en Karl, som førte Hestene ind i Staldbygningen.

„Er Etatsraaden til Stede?“ spurgte Koës Tjeneren.

„Han er nede i Dronningens Have med Grevinde Schimmelmann og Frøken Sneedorf,“ svarede Jørgen, „men han kommer straks. Vil de Herrer Magistre behage at tage Plads saalænge i Konversationsværelset til Højre for Vestibulen.“

„Grevinde Schimmelmann og Frøken Sneedorf,“ sagde Brøndsted med en spørgende Mine.

„Hun er Gemalinde til Statsministerens yngste Broder. Frøkenen er Kommandørkaptajn Sneedorfs Datter,“ yttrede Tjeneren.

Jørgen Aller var, som man mærker af hans Svar, en Tjener, der nøje skrev sig Gæsternes Navn og Stilling bag Øret. Han var i Optræden og Holdning meget belevén, men han havde ogsaa været Underofficer i Grenadererne og med Hæder deltaget i Træfningen ved Qvistrumbro i Bahuslen. Kronprins Frederik havde haft den Naade at sige et Par anerkendende Ord til ham.

Jørgen viste de to Magistre ind i Konversationsværelset, hvor han med et Buk stillede et Par Armstole frem for dem.

„Vi hørte hos Pastor Bastholms i Slagelse,“ sagde Koës, „at Etatsraaden vilde holde et større Selskab.“

„Godset skal jo nu sælges til Overhofmarskal Hauch, men,“ yttrede Jørgen, „forinden vilde Etatsraaden gerne samle en Kres af Husets Venner om sig. Det er jo kedeligt, at Etatsraadinden er i Italien: men Grevinde Dernath vil gøre Honnør i hendes Sted.“

„Kandidat Aagaard ventes vel?“ spurgte Brøndsted.

„Han er kommen for en Times Tid siden. Han spaserer en Tur i Skoven med Frøken Koës.“ Ved denne Meddelelse saa de to Svogre med et skælmsk Blik paa hinanden.

„Hvert Øjeblik venter vi Justitsraadinde Neergaard til Førslev,“ udbrød Jørgen.

„Jeg ved, at hun er indbudt,“ sagde Brøndsted: „min Forlovede, der netop i nogle Dage har været i Besøg paa Førslev, kommer i Følge med hende.“

„Nu maa I, Jørgen, ikke fortælle os mere om Selskabet, der skal samles her,“ sagde Koës, „thi vi vil gerne overraskes. Men der ligger jo „Allgemeine Zeitung“ fra Augsburg,“ udbrød han, pegende paa Bordet midt i Stuen.

„Hvis Magistrene behager,“ yttrede Jørgen Aller: han lagde en Stabel Numre af det nævnte Blad frem; de var i den skønneste kronologiske Orden og vidnede om Husherrens Nøjagtighed. Derpaa fjernede han sig med et Buk.

Magistrene delte Bladene mellem sig og fængsledes hurtigt af Indholdet.

„Her skal Du se Peder Ole,“ sagde Koës, idet han med straalende Blik holdt et Eksemplar af Bladets „Beilage“ frem imod ham, „en højst interessant Afhandling om Wolfs Prolegomena ad Homerum.“

„Og her har Heyne i Göttingen skrevet noget ganske fortræffeligt om Athens Akropolis,“ udbrød Brøndsted med spillende Øjne.

De to Magistre gav sig til at læse og var snart saa fordybede i Teksten, at de ikke mærkede noget til Omverdenen.

Fløjdøren fra Konversationsværelset til den store Havesal stod aaben; for Enden af den var en Trappe, som førte ned til Haven; en Duft af Levkøjer, Resedaer og Nelliker trængte derfra ind i Salen.

Jørgen Aller havde meldt Etatsraaden de to Herrers Ankomst og fortalt, at de befandt sig i Konversationsværelset, beskæftigede med den tyske Avis.

Brun og Damerne rejste sig fra en Bænk i et Lindetræs Skygge. Han gik med Grevinde Schimmelmann paa sin højre og Frøken Sneedorf paa sin venstre Side op ad Trappen ind i Salen, men efter et Tegn af ham var Skridtene lydløse. I Havesalsdøren standsede de nogle Øjeblikke, medens Brun tog en med en stor Sølvknap forsynet Stok, der stod i et Hjørne. Han listede sig hen til den aabne Dør til Læsesalonen, saa ind og trak straks Hovedet tilbage. De to Herrer var fuldstændig optagne af Læsningen. Brun bevægede ved et Vink og ved at lægge Fingeren paa Munden Damerne til at holde sig stille og tavse.

Lad os imidlertid betragte disse to kvindelige Væsener nærmere.

Grevinde Francoise Adelaide Schimmelmann, en født Danneskjold-Løvendal, var en Dame i Trediveaarsalderen, men af et overordentlig ungdommeligt og livligt Temperament, hvad der harmonerede med hendes fine, yndige Skikkelse. Hendes Ansigtstræk var mere pikante end smukke; hendes kulsorte Haar og mørke, spillende Øjne gjorde hele hendes Fremtræden dobbelt interessant. Hun havde set Dagens Lys i Paris, hvor hun var vokset op og havde i sit tyvende Aar ægtet Grev Kristian Schimmelmann. I Seinestaden havde hun bevæget sig i den diplomatiske Verdens Damecirkler; Minderne fra Marie Antoinettes Hof hørte til hendes tidligste og kæreste Ungdomserindringer. Hun kunde med Lune og Skalmeri fortælle om Greven af Artois's, den senere Karl den Tiendes, galante Eventyr. Disse Historier

morede den tørre, prosaiske Etatsraad Brun overordentligt. Særlig interesserede det Etatsraaden at høre, at Hs. kgl. Højhed havde triumferet over den berømte Danser, Gaëtano Vestris, i en Pirouette og derved berøvet den store Operas Stolthed en Divas Hjerte.

Den sextenaarige Frøken Betsy Sneedorf, Kommandørkaptajnens Datter, var en høj, rank Skikkelse med en smuk Figur, et fyldigt askeblondt Haar og klare, blaa Øjne. Hun var vel ikke en Skønhed, men hendes Fysiognomi var fint og ædelt formet. Mange, der paa dette Tidspunkt, under Øhlenschlægers Paavirkning, havde begyndt at interessere sig for Nordens Mythologi, sammenlignede hende med en af Gudinden Frejas Terner. Frøken Sneedorf var en dybt anlagt, følsom Natur, men blev hun udæsket, formaaede hun at give skarpe, træffende Svar. Hvad hendes aandelige Egenskaber ellers angik, da maa det bemærkes, at hun var godt undervist: hun kunde udtrykke sig baade paa Fransk og paa Engelsk. Hun havde gaaet i Mistress Elbings ansete Institut i Kronprinsessegade. Hun havde musikalsk Sans og spillede med teknisk Færdighed paa Harpe.

Men tilbage til den adstadige Etatsraad Brun, der i dette Øjeblik tænkte paa et Skælmsstykke. Han holdt den tidligere omtalte Stok i Haanden og saa op til et over Døraabningen til Havesalonen anbragt stort Messingcymbel, til hvilket der knyttede sig en vis historisk Interesse. Cymblet havde nemlig gjort Tjeneste i Orkestret paa Antvorskov i Helene von Viereggs Dage.

Brun tog Stokken ved Dupskoen; paa et Signal af ham listede de to Damer sig efter ham hen til Døraabningen til Læsesalonen. Foran denne standsede de alle tre. Etatsraaden slog nu med Stokkeknappen et voldsomt Slag paa Messingcymblet, saa det gav et dirrende Drøn i begge Salene, og trak sig hurtigt til Siden.

De to Magistre forskrækkedes og sprang op med Lynets Fart. Damerne kunde ikke undertrykke en let

Latter: men de blev straks undseelige, da Brøndsted og Koës med Forbavselse saa paa dem.

Etatsraad Brun, der havde sat Stokken fra sig, traadte nu frem med et bredt Smil om Læberne. „De Hrr. Magistre,“ sagde han, „vil ikke undres over, at jeg hilser Dem med tyrkisk Musik nu, da De staar i Færd med at rejse ned til Grækerne.“ Etatsraaden, der fandt sit Indfald fortræffeligt, lo højt. Han vendte sig mod Damerne. „Grevinde Schimmelmann og Frøken Sneedorf,“ yttrede han, idet han pegede paa hver af Herrerne, „maa jeg præsentere Dem Magister Koës og Magister Brøndsted.“

De to Herrer bukkede dybt og fik som Svar et venligt Smil. Brun gav dem et velment Haandtryk. Derpaa gik de alle ind i Havesalen, og her viste sig i det samme Grevinde Dernath, født Bernstorf, der kom fra Dagligstuen ved Siden af.

Grevinde Dernath, Datter af Statsminister A. P. Bernstorf, var en velvoksen, fyldig og lys Dame over Midten af Trediverne. Hun var gift med Grev Dernath, Deputeret i Økonomi- og Kommercekollegiet, og havde en syttenaarig Datter Elise, der i den allernærmeste Fremtid skulde have Bryllup med sin Onkel, Grev Kristian Bernstorf. Grevinde Dernath gjorde i Etatsraadinde Bruns Fraværelse Honnør som Værtinde paa Antvorskov. Hertil var hun ypperlig skikket: thi hendes Gemal havde været Godsets Ejer, før det kom i Bruns Besiddelse, og her havde hun henlevet fem lykkelige Aar. Hun kendte altsaa Antvorskov ud og ind.

Efter at Brun havde præsenteret Koës og Brøndsted for Grevinde Dernath, hvem han spøgende betegnede som Antvorskovs dame du palais, sagde hun: „Etatsraaden har i den sidste Tid talt meget om Dem. Jeg haaber, at Magistrene vil finde Behag i Opholdet her.“ I disse sidste Ord lagde hun en hjertelig Betoning, der vidnede om at hun forstod sin Stilling som fungerende Værtinde.

„Hvorlænge vil De glæde os med Deres Besøg?“ spurgte Brun. „I Morgen skal De i Anledning af Deres forestaaende Rejse til Udlandet samles med flere af Husets Venner; men før et Par Dage efter faar De ikke Lov til at forlade os.“

Koës og Brøndsted takkede bukkende. „Men jeg havde nær glemt,“ tilføjede Etatsraaden med et polisk Blik henvendt til Brøndsted, „at her arriverer jo en ganske særlig Attraktion for Dem.“ Brun mente Frederikke Koës.

„Og for Holger Aagaard er den allerede til Stede,“ tænkte Koës i sit stille Sind, da Kandidaten traadte ind fra Læsesalonen med Frøken Marie Koës ved sin Side. De kom lige fra en Spaseretur i Skoven. Den varme Sommerdag havde givet hendes fine Teint en let rødlig Farve. I Haanden holdt hun en lille Buket Markblomster, som Aagaard havde plukket til hende.

Hilsener blev udvekslede; derefter tog hele Selskabet Plads paa de højryggede Stole omkring Bordet midt i Salen.

„Hvorledes har Etatsraadinden og Frøken Ida det?“ spurgte Brøndsted Brun.

„Min Hustru og Datter,“ svarede Etatsraaden, „har taget Ophold i Seligny ved Genfersøen, hvor Omgivelser og Udsigt er meget smukke.“

„Og Ida er heldigvis kommen sig fuldstændigt efter sin Feber i Vinter,“ bemærkede Grevinde Dernath.

„Kan vi snart vente dem hjem?“ spurgte Frøken Marie Koës.

„Det har lange Udsigter,“ svarede Brun, „de begiver sig først til Italien, til Rom.“

„Muligt kan Brøndsted og jeg træffe dem der paa vor Rejse til Grækenland,“ yttrede Koës.

„Det vilde være et højst interessant Møde,“ udbrød Kandidat Aagaard.

„Frøken Ida gør nok store Fremskridt i Guitarspil

og Sang," sagde Grevinde Schimmelmann. „Kapelmester Kunzen talte derom hos min Svoger paa Sølyst."

„Min Hustru er i sine Breve glad derover," yttrede Brun. „Det er ellers en dyr Lærer, hun har."

„Er det en Italiener?" spurgte Magister Koës.

„En Neapolitaner ved Navn Catrufa," svarede Brun, „det er for Honorarets Skyld, jeg husker hans Navn."

Jørgen Aller meldte i dette Øjeblik, at Middagsmaden var paa Bordet. Etatsraad Brun bød Grevinde Schimmelmann Armen og gik i Spidsen for Selskabet gennem Dagligstuen ind i Spisesalen. Han tog med sin Dame Plads ved den ene Bordende, medens Grevinde Dernath, der førtes af Magister Brøndsted, med sin Kavaller satte sig ved den anden. Magister Koës og Kandidat Aagaard havde henholdsvis Frøken Sneedorf og Frøken Marie Koës til Borddamer. Trods den stærke Solhede var der køligt i den lysegrønne Spisesal med dens hvide Panel. Foran de store aabne Vinduer, som vendte ud mod Haven, var der anbragt Markiser, der virkede dæmpende paa Lyset og Varmen. En Vierlænderinde, en høj, stærktbygget Kvinde, rettede an ved Buffetten i Salens Baggrund. Jørgen Aller serverede. Brun saa med et fornøjet Smil paa Jomfruen, hvis Ansigt og Arme saa at sige skinnede af Sundhed og Kraft. Grevinde Schimmelmann bemærkede med et skælmsk Blik Etatsraadens stille Glæde.

„Hamburgs Vierlændere," sagde han, „svare til Københavns Amagere."

„Etatsraaden har Ret," svarede Grevinden. „Jomfruen minder om den franske Model for Rubens' tre Gratier."

Brun, hvis Interesse for Malerkunsten ikke strakte sig videre end til hans eget og hans Families Portræter, yttrede tørt: „Jeg har rejst i Belgien og Holland og set flere Malerisamlinger; men intet fængslede mig i den Grad som de vældige Ostelagere i Alkmar."

Denne Udtalelse vakte en vis Munterhed hos Selskabet, der med et humoristisk Blink i Øjnene nippede til Rødvinsglassene.

Grevinde Schimmelmann vendte sig mod Brøndsted og Koës. „Magistrene," sagde hun, „maa da endelig paa deres Rejse til Udlandet aflægge en Visit paa Wandsbeck; det vilde glæde min Gemal meget."

Brøndsted og Koës takkede for Indbydelsen, forsikrende, at Hovedbygningen der og dens Omgivelser havde stor Interesse for dem.

Kandidat Aagaard, der var særdeles dygtig i Historie og havde drømt om at blive Professor i Faget, bemærkede, at Tycho Brahe havde søgt Tilflugt hos Wandsbecks daværende Ejer, den lærde Henrik Rantzau, og indrettet et Observatorium i Taarnet.

Grevinde Schimmelmann nikkede bejaende. Man komplimenterede Aagaard i Anledning af hans Viden. Marie Koës's Fysiognomi vidnede om, at hun følte sig stolt af ham.

En Pause indtraadte, under hvilken man lod Kalvekoteletten smage sig. Brun afbrød den ved at spørge Grevinde Dernath, om hun var ganske sikker paa, at hendes Ægtefælle kom den næste Dag.

„Etatsraaden maa ikke nære mindste Tvivl derom," svarede Grevinden. „I sit Brev til mig skriver han, at han har vigtige og presserende Forretningssager at tale med Dem om."

„Særdeles vel, Grevinde, særdeles vel." Sidste Ret serveredes: Jordbær med Fløde; store, smukke Bær med den lifligste Aroma. Det var et højtideligt gastronomisk Øjeblik.

„Baade Bærrene og Fløden er fra „Vierlandene": der fik jeg Frøet og Køerne." Denne Meddelelse bidrog til at forhøje Nydelsen. Den vierlandske Jomfru var glædsetraalende Vidne til Selskabets Appetit.

Lige efter Bordet overraskede Etatsraaden sine

Gæster med Indbydelsen til en Køretur til Store Frederikslund. Vejen dertil, bemærkede han, gik gennem en meget smuk Egn, og han vilde, tilføjede han, være ærlig nok til at tilstaa, at han ogsaa havde et Forretningsanliggende at afgøre med Ejeren, Generalmajor Castenskjold.

Saasnart Selskabet havde drukket Kaffen, gjorde det sig klart til Turen.

To holstenske Vogne med Fjedre og polstrede Sæder kørte op for Hovedindgangen. Brun og Grevinde Schimmelmann, Aagaard og Marie Koës tog Plads i den ene, Brøndsted og Grevinde Dernath, Koës og Betsy Sneedorf i den anden. Vejen gik for største Delen gennem Skov i det dejligste Vejr. Over Landskabet hvilede en højtidelig Stilhed, der kun afbrødes af Fuglekvidder; Sommerfuglene svævede i Mængde omkring mellem Træerne. Vejkanterne smykkedes af et broget Blomstertæppe, over hvilket et Flor af Støv havde lagt sig.

Selskabet beundrede først Naturen, men efterhaanden døde Samtalen hen, idet man tog sig en lille blid Slummer, hvortil en Køretur en stille, varm Sommerdag saa naturlig indbyder. Men paa den sidste Fjerdingvej til Frederikslund var Konversationen igen i Gang. Ved Synet af Kindertoftes og Ottestrup Kirker talte Brun om de to Præstekalds Indtægter. „Man maa ikke lade sig dupere af Reguleringssummen,“ udbrød han, „den virkelige Indkomst overstiger den meget betydeligt.“

Etatsraadens prosaiske Foredrag indvirkede forstyrrende paa Aagaard, der netop befandt sig i en poetisk Stemning: den forelskede Kandidat havde just sammenlignet Marie Koës med en Sommerfugl.

Paa den anden Vogn førte Grevinde Dernath Ordet: „Ser De,“ sagde hun, pegende med Fingrene, „den hvide Bygning derhenne, der titter frem mellem Bøgene?“ Brøndsted, Koës og Betsy Sneedorf svarede bekræftende.

„Det er Lille Frederikslund,“ vedblev Grevinden. „Under en Klapjagt her paa Egnen blev Frederik V som

Kronprins overfalden af et frygteligt Uvejr. Da tyede han ind i et lille Hus, der laa, hvor Gaarden nu findes; men denne er bleven benævnt efter ham."

„Og Store Frederikslund, hvortil vi nu kører," yttrede Brøndsted, er jo opkaldt efter vor nuværende Kronprins-Regent."

„Frederik V," udbrød Frøken Sneedorf, „var saadan en elskværdig Herre. Min Moder fortæller saa meget om hans og Dronning Juliane Maries glimrende Hoffester paa Fredensborg. Det var en gylden Tid!"

„Ja, det var Hofadelens Guldalder," sagde Koës. „Det var ellers kedeligt, at Centrifugalkraften saa ofte fik Overhaand hos Hs. Majestæt."

De to Damer saa paa hinanden med et Blik og et Smil, der vidnede om, at de forstod Hentydningen til Kongens fugtige Tilbøjelighed.

Vognen kørte nu hen foran Store Frederikslunds Hovedopgang. Alt paa Gaarden kom i Bevægelse. Hundene gøede, et Par Staldkarle ilede til, to Tjenere sprang ned ad Trappen, Jomfruer og Piger tittede frem bag Gardinerne. Damerne blev imidlertid hjulpne ned af Vognene.

Generalmajor Castenskjold og hans Frue viste sig i Døren, hilsende med Haand og Mund.

Det var et ældre Par. Generalen var midt i Tredserne; hans Frue var nogle Aar yngre. Castenskjold, der var iført en lang mørkeblaa, tilknappet Frakke, havde en rank militær Holdning, som et stift, sort Halsbind gav yderligere Relief. Generalinden, en født Grevenkop, var en overordentlig elskværdig Dame med klare blaa Øjne, af hvilke Godheden lyste ud. Hun var fyldig af Figur og gjorde et vindende Indtryk paa enhver, der kom i Berøring med hende. Dette kunde ikke siges om Generalen, hvem man maatte have lært at kende nærmere, før man følte sig tiltalt af ham.

Der var saa at sige noget exotisk ved Ægteparret.

Generalen, Søn af en rig, vestindisk Plantageejer, var født paa St. Thomas, men kom som Barn til Sjælland med Faderen, der døde, efter at han var bleven adlet, som Ejer af Gaarden Knapstrup ved Holbæk. I ti Aars Alderen mistede Sønnen sin Moder og stod nu forældreløs. Men fra Forældrene havde han arvet levende Interesse for Amerika og England, for engelsk Levemaade og Skik. Man saa det straks, naar man traadte ind i hans store Dagligstue; thi den var indrettet ganske som et engelsk sitting room. Paa Væggene hang der Kobberstik og Akvareller, der gengav Optrin af de engelsk-franske Krige i Nordamerika og Vestindien. Særlig Opmærksomhed tildrog sig et stort Kobberstik efter den engelske Maler Benjamin West's bekendte Maleri „General Wolfe's Død i Slaget ved Quebeck" og en Akvarel, der gav en livfuld Skildring af Admiral Rodney's Sejr over Franskmændene ved Guadaloupe under den amerikanske Uafhængighedskrig.

Ved Siden af Generalens Dagligstue var et Kabinet, hvilket Fruen betegnede som sin egen Domæne, og her mindede Udstyrelse og Udsmykning ganske om Frankrig. Generalinden var nemlig paa mødrene Side af fransk Afstamning; hendes Mama var en Boysset. Ægtefællerne levede i kærlig Forstaaelse med hinanden, men i Valget af Billeder var de Antagonister. Thi de Billeder, som prydede Fruens Vægge, fremstillede kun Sejre, som Franskmændene havde vundet over Englænderne til Søs i de vestindiske Farvande.

Medens den øvrige Del af Selskabet forsamlede sig i Dagligstuen, gik Brun og Generalen ind i dennes Kontor, der laa paa den modsatte Side af Gangen. Castenskjold var i Begreb med at opføre et Drivhus i sin Have til tropiske Frugter, og Gartner Holbøll ved den botaniske Have i København havde sendt ham et Par Tegninger og Overslag over Omkostningerne. Brun, der ønskede sig et nyt Drivhus i Haven ved Sofienholm, havde ytret Lyst til at se Holbølls Planer, og det var i det Øjemed,

at han var taget til Store Frederikslund. Sammen med Generalen studerede han nu Papirerne og det finansielle Spørgsmaal meget nøje.

I Dagligstuen underholdt Selskabet sig først med hverandre om Generalens Broder paa Borreby, Generalløjtnant Castenskjold, som nylig havde holdt en stor Fest paa Godset i Anledning af Afsløringen af et Mindesmærke for sin Svigerfader, Etatsraad Behagen, en af Handelsstandens Koryfæer. Bønderne havde ved den Lejlighed hyldet Generalløjtnanten som human Godsejer: Præsten i Magleby havde i en begejstret Skaaltale for Generalløjtnantinden rørt alle Kvinderne indtil Taarer. Familien paa Store Frederikslund havde deltaget i Festen. Mindesmærket, som var udført af Professor Stanley, havde gjort almindelig Lykke. Om Aftenen afbrændtes et stort Fyrværkeri. Bønderne havde danset til Daggry.

Værtinden paa Store Frederikslund skildrede simpelt og lunefuldt Festen; hvad hun fortalte afgav stadig Tilknytningspunkter for Yttringer snart af den ene, snart af den anden blandt Tilhørerne, saa Konversationen gik meget livligt.

Da dette Emne var udtømt, rejste Selskabet sig. Billederne paa Væggene i Dagligstuen og Kabinettet toges nærmere i Betragtning. Medens Grevinde Schimmelmann og Frøken Koës med Interesse hørte paa Kandidat Aagaards instruktive Foredrag om de fransk-engelske Søbatailler, var de to Magistre, Brøndsted og Koës, i en livlig Diskurs om et Par Akvarelbilleder henholdsvis af Forum Romanum og Akropolis i Athen. Grevinde Dernath og Frøken Sneedorf lyttede med en alvorsfuld Mine til Generalinde Castenskjold, der viste dem et lille fint udført Maleri, som hun tog ned fra dets Plads. Det var et Billede af Linieskibet „Indfødsretten“, der for tretten Aar tilbage havde forladt Kap i Sydafrika, men siden havde man ikke hørt noget til det. Der kom en Taare i Generalindens Øjne, da hun fortalte, at hendes

Søster havde været forlovet med en Officer paa det forulykkede Skib.

Nu traadte Etatsraad Brun og General Castenskjold ind i Dagligstuen. De havde under deres Forhandling om det fremtidige Drivhus udfundet, at der ved dets Opførelse kunde foretages en ikke ubetydelig Besparelse. De var derfor begge i en opromt Stemning, der for Generalens Vedkommende yderligere forøgedes derved, at Etatsraaden havde givet ham og Fruen en Indbydelse til Selskabet paa Antvorskov Dagen efter. Man kunde synes, at dette var noget sent, men Brun havde sine Ejendommeligheder, der stundom ikke tog det saa nøje med Etiketten.

Hele Selskabet samledes derefter i Spisestuen til en five o'clock-tea med Søsterkage. Saa snart den var indtagen, kørte Vognene op foran Hovedindgangen.

Hjemturen til Antvorskov fandt Sted i et klart og stille Vejr. Solen var sin Nedgang nær paa den rødglødende Aftenhimmel, da Selskabet kørte ind i Antvorskov Slotsgaard.

* * *

Den følgende Eftermiddag samledes i den tidligere Kongefløj en Skare notable Personligheder; for sidste Gang blev de gamle Sale Vidne til et Selskab, der i Henseende til Dragt og Moder var i Empirestil, men af Tænkemaade det legitime Kongedømme saa hengivent som muligt. I Løbet af en Time rullede otte Vogne, hvoraf de fem var Kalescher, ind i Slotsgaarden. Damer og Herrer begav sig først til de for dem indrettede Garderoberum, hvorfra de af galaklædte Tjenere lededes til et stort Gemak i Kongefløjen. Der stod Etatsraad Brun med Grevinde Dernath ved sin Side og bød de Indtrædende Velkommen. Selskabet fordelte sig derpaa i de tilstødende Værelser.

„Har Etatsraaden været fornøjet med min Hustrus Ledelse af den indre Administration?“ spurgte Grev Dernath, en soigneret Herre, Værten med et Blik til Grevinden.

„Det kan De være overbevist om min kære Greve.“ lød Svaret. „I de Uger, hun har forestaaet Husholdningen, har hun saamænd sparet mig adskillige Snese Æg. De ved, jeg holder nøjagtigt Regnskab. I Morgen kan vi vel tale om det Forretningsanliggende, Deres Hustru har berørt overfor mig?“

Grev Dernath nikkede bejaende. Han begav sig hen til Frøken Betsy Sneedorf, hvem han just fik Øje paa. Den unge Dame, der stod ved en Marmorkonsol foran et Pillespejl, tog sig henrivende ud i en blegrød, nedskaaren Silkekjole med Sølvblomster i Haaret.

„Kan man tænke sig en yndigere Skikkelse!“ udbrød Magister Koës til Magister Brøndsted og Aagaard: „man skulde tro, at det var en af Chariterne.“

Brøndsted bifaldt Yttringen, da denne var af klassisk Karakter. Men Aagaard bemærkede, at man hellere maatte sammenligne Skikkelsen med en af Freyas Terner, saa blev man da i den nordiske Stil. Han kastede et forelsket Blik paa Marie Koës, der just gik forbi i en hvid Dragt.

En mørk Herre af Middelhøjde med markerede Ansigtstræk førte Pastorinde Winther fra Fensmark frem for Etatsraaden og Grevinde Dernath. Herren, en fransk Royalist ved Navn Charles Renaud, havde i længere Tid opholdt sig i Fensmark Præstegaard.

„Det var kedeligt, Pastorinde,“ sagde Brun, „at Hs. Velærværdighed ikke kunde komme herover til Antvorskov i Dag.“

„Min Husbond beklagede det selv,“ svarede Pastorinden, „men Etatsraaden ved, at han nødvendigvis maatte begive sig til Geheimeraad Holstein-Rathlou paa Lystrup.“

„Sig mig, hvorledes Deres Søn, Kristian, har det?“

spurgte Grevinde Dernath Pastorinden. „Kan han fremdeles efterligne de forskellige Sangfugle?"

„Ja, Grevinde, en Dreng kan ikke glæde sig mere over Naturen end han. Jeg tror, der bor en Sangfugl i hans Bryst."

Næppe havde Pastorinden forladt Etatsraaden, før Marie Koës ilede hende i Møde og hilste hjerteligt paa hende. Hr. Charles Renaud saas nu i livlig Samtale med Grevinde Schimmelmann. De havde tidligere mødt hinanden hos den danske Gesandt i Paris, Gehejmeraad Blome. Begge havde de deltaget i en Fest, som Gesandten havde givet i Januar 1792 i Anledning af Kristian den syvendes Fødselsdag. Festen havde Ludvig den Sekstende og Dronning Marie Antoinette beæret med deres Nærværelse. Hds. Majestæt havde vakt Beundring ved den Værdighed og Ynde, hvormed hun førte sig i en Kvadrille. Det var just om dette Emne, Renaud og Grevinde Schimmelmann konverserede hinanden.

Grev Dernath havde imidlertid underholdt sig med Frøken Sneedorf om hendes Fader, Kommandørkaptajnen, der var kommen hjem fra et Øvelsestogt med Kadetterne og snart skulde ud igen. Pludselig udbrød han, idet han saa hen mod Brun: „Men der har vi jo min ærede Ven! Hvem er det, der staar ved hans Side?"

„Det er Løjtnant Anker," svarede Frøkenen. „Han er for kort Tid siden kommen tilbage fra London."

„Det er første Gang jeg ser ham," sagde Dernath.

Sneedorf førte Anker hen til Greven. Han forestillede den unge Officer for ham. Efter at Præsentationen havde fundet Sted, og nogle Ytringer var vekslede mellem Dernath og Anker, fjernede Kommandørkaptajnen sig med hin.

Anker vendte sig mod Frøken Betsy. Hun gjorde ham flere Spørgsmaal om hans Englandsrejse.

Kommandørkaptajn Sneedorf var en Personlighed, der nød almindelig Agtelse; hans Ankomst var en Begiven-

hed, som vakte alles Interesse. Sneedorf havde ikke blot et stort Navn som Søofficer og Chef for Kadetakademiet, men han udmærkede sig ved Veltalenhed og var yndet som Poet. Hans Vise om Hr. Henrik Gerner og det kunstige Pumpeværk i Dokken var kendt af hele Folket. Blandt Sømænd var det en beundret Bedrift, at han først af alle havde ført en Fregat gennem Lille Belt. Sneedorf, der nu nærmede sig Halvtredsaarsalderen, var af Ydre en mørk og fin Personlighed.

Dette sidste galdt ogsaa om den tyveaarige Erik Anker, Sekondløjtnant i Hestgarden. Han havde sort, krøllet Haar, mørkeblaa Øjne og var høj af Vækst. I Dag bar han civil Dragt brun Kjole, hvid Vest, sorte Knæbenklæder og hvide Silkestrømper. Erik Anker stod i Yndest hos Brun, der var en god Ven af hans Fader, Direktøren for det dansk-asiatiske Kompagni, Karsten Anker.

Nu viste Generalmajor Castenskjold og Frue sig. Lige efter dem kom Justitsraadinde Neergaard fra Førslev og Frederikke Koës. Den første, en otteogtyveaarig Dame, var en interessant Skikkelse. Justitsraadinden, en født Mourier, var kommen til Verden i Makao i Kina. Maaske indeholdt denne Omstændighed Forklaringsgrunden til, at hun ved festlige Lejligheder stedse bar kinesisk Silkestof og havde kinesisk Vifte. Hun sværmede for kinesisk Poesi, som hun kendte gennem engelsk og fransk Oversættelse.

Frederikke Koës var en tækkelig ung Pige ligesom Tvillingsøsteren Marie. Brøndsted, hendes Forlovede, førte hende med glædestraalende Blikke hen til en lille Puf i Salens Baggrund, hvor de satte sig. Hun fortalte ham om sit Ophold paa Førslev og om et Besøg, hun sammen med Justitsraadinde Neergaard havde aflagt hos Grev Danneskjold-Samsø paa Næsbyholm. Grevinden, en Datter af Admiral Kaas, havde til sine Gæsters Adspredelse arrangeret et Dameselskab i det kinesiske Lysthus

i Haven. Flere Ingeniørofficerer havde en Dag gjort Visit paa Næsbyholm, hvor de med stor Interesse havde stiftet Bekendtskab med Grev Danneskjold-Samsøs Projekt om Susaaens Uddybning.

Koffardikaptajn Riegels, en lille rødmusset Mand med et jovialt Ansigtsudtryk, standsede, efter at han havde gjort Honnør for Værten, foran Justitsraadinde Neergaard.

„Fruen husker mig maaske fra i Fjor?“ spurgte han. „Jeg havde den Ære at hilse paa Justitsraadinden hos Peschier i Selskabet i Anledning af hans Fødselsdag.“

„Kaptajn Riegels,“ udbrød hun, „fører De stadig Skib for asiatisk Kompagni?“

„Det gør jeg. Erindrer Fruen, at vi havde fælles Minder fra Makao?“

Justitsraadinden smilte. „Det er kun ganske faa,“ yttrede hun; „men jeg var jo et Barn, da jeg forlod Kina. Iøvrigt læser jeg meget om Landet.“

„Der kommer Enkegrevinde Holstein-Holsteinborg og Frøken Julie Bjelke,“ sagde General Castenskjold til sin Frue.

Enkegrevinden, en født Komtesse Rantzau-Breitenburg, var en Dame med fint aristokratisk Ydre. Frøken Bjelke, Konventualinde i Gisselfeld, udmærkede sig ved smukke Ansigtstræk og et tiltalende Skælmeri i Blikket.

Castenskjold og hans Frue gik hen imod dem, og snart var en livlig Samtale i Gang. Generalen erkyndigede sig om Enkegrevindens Broder, Grev Konrad Rantzau, der for kort Tid siden var vendt tilbage til Breitenburg i Holsten fra en toaarig Udenlandsrejse. Enkegrevinden havde jævnlig modtaget Breve fra ham. Han havde deri givet interessante Skildringer af Napoleons Kroning i Nôtre Dame Kirken og i Milano, hvilke Begivenheder han personligt havde overværet. Grevinde Holsteinborg lovede at laane Castenskjold Brevene til Gennemlæsning. Han takkede og erklærede, at Skildringen vilde interessere

ham; men han tilføjede, at han ellers ingen Sympathi havde for Bonaparte.

Hele Selskabet var nu samlet i de tre Sale. Herrer og Damer blandedes mellem hverandre. Etatsraad Brun og Grevinde Dernath gik fra den ene Gruppe til den anden, idet de fandt paa forskellige Konversationsemner af mere eller mindre aktuel Betydning. Grevinden varierede Themaet om nogle fashionable Brylluper og Forlovelser, som i den sidste Tid havde fundet Sted i Slagelse og Omegn. Etatsraaden talte snart om Høstudsigterne, snart om Handelskonjunkturerne, snart om Roedyrkning, snart om engelske Orlogsmænds Overfald paa danske Koffardiskibe.

Pludselig indtraadte der i Salene et af disse Øjeblikkes Stilhed, hvilket man ikke kan forklare sig. Etatsraad Brun benyttede sig af Situationen og raabte med høj Stemme: „Jeg tillader mig at indbyde hele Selskabet til at aflægge Besøg i Rotundaen lige her nedenfor i Haven for at se paa det nylig fuldendte Maleri: „Grev Bernstorfs Besøg paa Anvorskov 1796“.“

Almindeligt Bifald hilste Indbydelsen. Brun gik med Grevinde Holstein-Holsteinborg ved sin Side i Spidsen for Selskabet ned til Rotundaen.

Kunstneren, der havde malet Billedet, var en Skolelærersøn fra Sørbymagle, en Elev af Lorenzen, der blandt andet kendes fra sit store Stykke „Slaget paa Rheden“. Fru Frederikke Brun havde taget sig af den unge Maler. Til Gengæld havde denne foræret Etatsraaden nævnte Maleri, som han lige nylig havde lagt sidste Haand paa i Rotundaen, hvor det endnu stod opstillet.

Billedets Emne var det Besøg, som Statsministeren, Grev Andreas Peter Bernstorf, havde aflagt hos sin Svigersøn, Grev Dernath, paa Antvorskov i August 1796. Den berømte Statsmand var her Genstand for varm Hyldest fra Landbefolkningens Side. Kunstneren havde valgt det Øjeblik, da Bernstorf, staaende i Slotsgaarden og omgiven

af sine Nærmeste, betragtede det forbidragende Tog af festligklædte Bønder. Mændene, der var til Hest, hilste ham med jublende Hurraraab, Kvinderne tilviftede ham med grønne Grene. Trompetfanfarer lød, Kanonsalver affyredes, det med Flag og Blomsterguirlander smykkede Slot dannede en historisk Ramme om det hele. Der var dramatisk Liv og Fart i Fremstillingen; Karakteristiken af de fremtrædende Figurer var gennemgaaende god, navnlig gjaldt det om Grev Bernstorff, hvis fine Fysiognomi i dette Øjeblik straalede af Glæde og Erkendtlighed, hvad der ogsaa lagde sig for Dagen i hans hilsende Haandbevægelse.

Grev og Grevinde Dernath, der begge havde deltaget i Festen, forklarede Selskabet Billedets Enkeltheder. Grevinden, som var henrykt og stolt over sin afdøde Fader, fik flere Gange Taarer i Øjnene. Brun erklærede, at dette Maleri vilde blive ham en af de kæreste Erindringer om Antvorskov, naar han havde forladt dette. Selskabet ydede den fraværende Kunstner sin Anerkendelse.

Brun og Dernath trak sig derpaa tilbage til den førstes Arbejdsværelse. Her konfererede de med hinanden om Købet af et stort Parti Stangjern, der just for Øjeblikket var til at faa paa meget gunstige Betingelser. De enedes om at benytte Konjunkturen.

Klokken slog seks. Med Grevinderne Dernath og Holstein i Spidsen gik Selskabet tilbage til Slottet. Under denne korte Vandring kom de to Frøkner Kees hen til Pastorinde Winther for at erkyndige sig om deres Bekendte i Fensmark. Efter Moderens Død var Marie og Frederikke nemlig bleven sat i Huset hos Præsten der, hvor de altsaa havde haft deres andet Barndomshjem.

Kort efter var hele Selskabet placeret om Taflet i Riddersalen. Brun havde besluttet, at Antvorskov ved den sidste Fest, han holdt der, skulde gøre et varigt Indtryk paa Gæsterne. For Taflets Vedkommende naaede han ganske sit Maal; thi Opsatser og Service var særdeles

pragtfulde og Blomsterslyngningerne meget smagfulde. Dagen kastede endnu et stærkt Skær over det hele.

„Som sukcessive Ejere af Antvorskov vil vi drikke et Glas med hinanden," sagde Brun til Grev Dernath. „Samtidig," tilføjede han, „vil vi løfte Glasset for de to smukke Repræsentanter for vor Forgænger, Frøknerne Marie og Frederikke Koës." Hilsener blev udvekslede.

„De to unge Damer fødtes i en lykkelig Stund," bemærkede General Castenskjold til Kaptajn Riegels; „det var lige efter, at Deres kgl. Højheder Kronprinsen og Kronprinsessen paa deres Bryllupsrejse til København havde gæstet Antvorskov her to Dage."

„Det Besøg var en stor Ære!" udbrød Kaptajnen.

„Jeg var saa lykkelig at se det høje Par dengang," faldt Pastorinde Winther ind: „hvor var Hds. kgl. Højhed dejlig!"

„A propos," spurgte Dernath over Bordet Grevinde Schimmelmann, „har Deres Gemal været hos Kronprinsen i Kiel?"

„Hs. kgl. Højhed har i den sidste Maaned holdt den ene Militærrevue efter den anden," svarede Grevinden, „og Schimmelmann fik derfor kun med Vanskelighed en ganske kort Audiens hos ham paa Slottet. Min Mand deltog iøvrigt den 7. Juli i Landgrev Karls Festtaffel paa Louisenlund i Anledning af Hertuginde Louise Augustas Fødselsdag."

Medens der mellem Castenskjold, Brun og Dernath udspandt sig en Diskussion om Hesteracerne i det danske Monarki, talte Sneedorf og Riegels med hinanden om Englændernes Sejr ved Madeira i Foraaret over den franske Admiral Linois. Den øvrige Del af Selskabet havde sin Opmærksomhed henvendt paa Konversationen mellem Løjtnant Anker og Frøken Betsy Sneedorf, hans Borddame.

„Deres Fortælling om Livet i London interesserede mig meget," sagde Frøkenen til Anker. „Men jeg har iøvrigt tidligere hørt om det."

„Frøkenen kommer maaske i den engelske Gesandts Familie.“

„Jeg har ikke den Ære. Men hos Grev Schimmelmann paa Sølyst har jeg hyppigt været sammen med Grev Herman Wedel Jarlsberg. Han har jo tilbragt ti Aar i London og fortalt mig om high life der.“

„Frøkenen ved vel, at han er bleven forlovet med min Kusine, Karen Anker?“

„Min Fader bragte os forleden Dag Efterretningen. Grev Herman Wedel opholder sig for Tiden i Kongsberg.“

„Ja, men nu skal han sammen med sin Forlovede og Svigerfaderen paa en romantisk Udflugt til Hardanger.“

„Tillad mig, Løjtnant Anker at gøre Dem et Spørgsmaal,“ sagde Frøken Bjelke: „har De i London været sammen med Hertugen af Devonshire?“

„Jeg har været hans Gæst baade i Piccadilly og paa hans Landsæde, Chiswich House.“

„Det er der, den dejlige Allée af Cedertræer og de kolossale Taxushække findes,“ yttrede Grevinde Holstein: „min Gartner har ofte berømmet dem for mig.“

„Hos Hertugen har vel Løjtnanten mødt Whigføreren, Charles Fox?“ spurgte Aagaard. „Det er en Ven af Huset.“

„Der har vi igen Historikeren!“ udbrød Brøndsted, hvad Koës sanktionerede med et lignende Udbrud. Marie Koës nikkede beundrende til Aagaard: hendes Søster Frederikke saa med et bifaldende Smil paa Brøndsted.

„Løjtnanten sværmede vel for den dejlige Hertuginde Georgiana af Devonshire,“ sagde Grevinde Schimmelmann: „nu er Hertuginden,“ føjede hun vemodigt til, „desværre død.“

„Hun blev bortreven i Foraaret,“ yttrede Anker. „Ja, jeg har beundret hendes Skønhed og Aand.“

„Hun politiserede,“ sagde Aagaard: „det var hende, der ved en Valghandling kyssede en Slagter for at vinde hans Stemme for Fox.“

Denne Udtalelse hørte hele Selskabet og hengav sig til en hjertelig Latter. Taflet nærmede sig nu sin Afslutning; Stemningen var animeret. Etatsraad Brun udbad sig Tavshed, da han ønskede at sige nogle Ord.

„Højvelbaarne, højtærede Forsamling!" Etatsraaden rømmede sig, idet han lod Blikket glide hen over Selskabet. „Der er," vedblev han, „en særlig Anledning til, at jeg har tilladt mig at indbyde Dem til denne Sammenkomst. Da jeg ikke er Taler, vil jeg fatte mig i den størst mulige Korthed. Jeg vil foreslaa to Skaaler. Den ene er for det nyforlovede Par, Magister Brøndsted og Frøken Frederikke Koës. Gid den Pagt, de Unge har sluttet med hinanden, maa blive dem til sand og varig Lykke. En Skaal for Parret!"

Brøndsted og Frøkenen, der havde rejst sig, saasnart deres Navne blev nævnede, bøjede sig med en takkende Bevægelse. Selskabet løftede Glassene og saa hen paa dem.

Efter nogle Øjeblikkes Tavshed tog Etatsraaden atter Ordet. „Den anden Skaal," sagde han og rømmede sig tvende Gange, „er for de to Magistre, Koës og Brøndsted. De staa i Begreb med at gøre en lang Udenlandsrejse, paa hvilken de vil besøge Grækenland. Der vil de bese Ruiner fra Oldtiden og foretage Udgravninger. Det er meget prisværdigt. Men jeg opfordrer de to Magistre til ogsaa at lægge Mærke til Fasanerne ved Thermopylæ og Faarene i Arkadien, hvis de kommer derhen. Den arkadiske Faaremælk giver en uforlignelig Ost. Gid Malvasieren maa smage dem godt. Det skulde glæde mig, om De efter Deres Hjemkomst kunde give mig Oplysninger om de nævnte Faar. Ellers ønsker vi alle, derom kan De være forvissede, at De maa faa et rentabelt Udbytte af Rejsen, og at de Forventninger, de Lærde har om Dem begge, maa gaa i Opfyldelse. Ser De paa Rejsen gennem Italien min Kone, saa hils hende fra mig og Selskabet her. Lad os ønske de to Magistre Lykke paa Rejsen."

Denne Skaal vandt varm Tilslutning. Brøndsted og Koës tømte glade og stolte deres Glas. „Qvod felix faustumqve sit!“ udbrød Aagaard: han mente, at Bruns Tale skulde krydres med et klassisk Citat. Marie Koës var henrykt over hans Lærdom.

„Etatsraadens Taler,“ sagde Riegels til Sneedorf, „er korte og logiske: det kan man ikke nægte.“

„Ja,“ lød Svaret, „men de mangler Blomster: der er ingen Fantasi i dem. Nej, saa kan Etatsraadinden rigtignok ganske anderledes.“

„Sandt nok,“ bemærkede Castenskjold, paa hvem Sneedorfs Blik just faldt, „men Fruen er ogsaa en stor Digterinde.“

„Etatsraadinde Bruns „Gedichte“ hører til min Yndlingslekture,“ yttrede Generalinden. „Hvor er ikke hendes „Lied auf Rigi gesungen“ henrivende.“

General Castenskjold slog paa sit Glas, idet han henvendende sig til Brun sagde: „Med Deres ærede Tilladelse. Højvelbaarne og højtærede Samtidige“ — denne sidste Benævnelse gjorde Lykke hos Selskabet — „lad os tømme et Bæger for Etatsraadinden og Datteren, Frøken Ida, der nu begge vandrer dernede ved den dejlige Genfersø. Vi ønsker, at Frøkenen hurtigt maa genvinde sit Helbred, og at hun ligesom sin Moder maa sanke skønne Blomster i Hesperien.“

„Det var poetisk talt,“ bemærkede Betsy Sneedorf sagte til Grevinde Schimmelmann.

Ønsket fandt den varmeste Genklang hos alle. Brun takkede. Brøndsted og Koës bevidnede den fraværende Etatsraadinde den dybeste Erkendtlighed, fordi Initiativet til den festlige Sammenkomst paa Antvorskov forinden deres Afrejse var udgaaet fra hende.

Efter Bordet samledes en Del af Herrerne i Etatsraadens store Arbejdsværelse. Damerne tog Plads i Havesalen, gennem hvis aabnede Fløjdør den kølige Aften-

luft strømmede ind. Den store Lysekrone blev tændt og kastede et festligt Skær ud over Selskabet.

Brøndsted bød sin Forlovede Armen og førte hende ned i Haven, i hvis Gange de gik frem og tilbage i fortrolig Samtale om hans forestaaende Rejse.

Løjtnant Anker og Aagaard forblev hos Damerne.

„Men der hænger jo en Guitar," udbrød Frøken Bjelke, hvis Blik faldt paa Væggen over en Étagère i et Hjørne af Salen.

„Det er Fru Frederikkes Guitar," sagde Grevinde Dernath.

„Kære Francoise," yttrede Grevinde Holstein, „De nægter ikke at spille og synge Arien af Richard Løvehjerte: „Ò Richard, mon roi." Alle Damerne sluttede sig til Anmodningen. Anker rakte Grevinde Schimmelmann Guitaren.

„De ved, kære Frederikke, at denne Arie er mig dyrebar; jeg synger den meget gerne." Grevinde Schimmelmann stemte hurtigt Instrumentet. Hun foredrog med smagfuldt Akkompagnement, med Følelse og smuk Stemme den historisk berømte Sang. Almindelig Anerkendelse var hendes Belønning.

Brøndsted, der imidlertid var kommen ind i Salen med sin Forlovede, vendte sig nu til Aagaard. „De vil sikkert ikke vægre Dem ved at deklamere noget af Deres Yndlingsdigter Shakespeare."

„Det tør jeg næppe driste mig til," svarede Kandidaten. „Intet Afslag" lød det fra alle Sider.

„Som de høje Damer behager. Jeg er her i det heldige Tilfælde, at jeg kan recitere for dem et Fragment af kgl. Skuespiller Foersoms Oversættelse af Tragedien „Julius Cæsar". Han læste det op for mig, da jeg sidst besøgte ham paa Egegaard ved Lyngby. Oversættelsen finder jeg ganske fortræffelig; han tillod mig at tage en Afskrift af den."

Efter denne historiske Indledning traadte Aagaard

hen bag en Lænestol og begyndte med utvungen Holdning Recitationen. Etatsraad Brun, der havde forladt Herrerne i Arbejdsværelset for at se til Damerne, viste sig i det samme i Døren, hvor han blev staaende som Tilhører.

Aagaard deklamerede med et kraftigt, sonort Organ den Scene, hvor Antonius holder Talen over Cæsars Lig og med snild Beregning ophidser Mængden mod de sammensvorne Mordere. Særlig vinder han Folkestemningen ved Kundgørelsen af Cæsars Testamente, i Følge hvilket hver romersk Borger skal have fem og halvtjers Drachmer, og den Afdødes Lunde og Haver skal staa aabne for Folket til dets Vederkvægelse og Lyst.

Deklamationen gjorde overordentlig Lykke. Man fandt, at Aagaard som Deklamator mindede ikke saa lidt om Michael Rosing. Marie Kees var aldeles betagen af Fremsigelsen. Etatsraaden klappede.

„Det var saamænd en ret anstændig Sum, hver Borger fik,“ sagde Brun: „lad se, fem og halvtjerds Drachmer, hvor meget bliver det i vore Penge?“ . . . . .

„Det kan vel blive en 25 Rigsdaler,“ yttrede Brøndsted.

„Det var sandelig dengang en ret artig Skilling,“ vedblev Brun. „Der var dog en vis Lighed mellem Julius Cæsar og vor kære, afdøde Arveprins Frederik. Hs. kgl. Højhed aabnede ogsaa sin Lund, nemlig Sorgenfri Park, for det store Publikum.“

Bruns Omtale af Arveprinsen henledede Konversationen paa Sønnen, Prins Kristian, der for en Maaned siden havde holdt Bryllup i Ludvigslust med Prinsesse Charlotte af Mecklenborg. Om Prinsens smukke Ydre og aandelige Begavelse var alle enige, og Prinsessen skulde i begge Retninger ikke staa tilbage for ham, naar hun blot havde været højere af Vækst. Efter hvad man hørte fra Hofkresen i Ludvigslust skulde hun være lunefuld og lidenskabelig. Derpaa omtaltes Slottet i Pløen, der var istandsat til det nygifte Par og den

storartede Modtagelse, som ventede dette ved det forestaaende Besøg hos Kronprinsen i Kiel.

Under denne Diskussion traadte Dernath, Sneedorf, Castenskjold og Koës ind i Havesalen. De kom fra Etatsraadens Arbejdsværelse, hvor de med Velbehag havde røget en Cigar, som Brun havde købt hos et Firma i Hamborg.

Tilbage i Arbejdsværelset blev Kaptajn Riegels og Charles Renaud, der ved en Astrallampes Skin fortsatte Rygningen og nippede hver til et Glas Frontignac. Et Vindu ud mod Haven stod aabent, saa man kunde høre Konversationen i Salen, men ikke skelne mellem Ordene.

Nu da vi er alene Hr. Renaud, sagde Riegels, er der en Oplysning, De sikkert er i Stand til at kunne give mig. Det er om Grevinde Schimmelmann. Hvor hun er en pikant Dame." — . .

„Ja, pikant, interessant, charmant!" afbrød Renaud ham, idet han løftede Glasset.

„Er det sandt, at hun nedstammer fra den berømte franske General, som man kalder den store Condé?"

„Vraimant, Hr. Kaptajn," lød Svaret, „gennem sin Moder Marguerite de Bourbon, legitimeret Datter af Greven af Charolais."

„Jeg har aldrig hørt en saadan nævne. Var det en fremragende Mand?"

„Greven var en distingveret Person, Hr. Kaptajn. Han sloges mod Tyrkerne, drak sin Maitresse under Bordet og lod hende indebrænde, myrdede sin Tjener. . . . . ."

„Hold inde, Hr. Renaud," udbrød Riegels, „det var en Satans Karl, han var jo næsten et Sidestykke til Tamerlan. Heldigvis slægter da Grevinde Schimmelmann ikke sin Bedstefader paa."

„Hun minder ganske om sin noble og fine Fader, Grev Danneskjold Løvendal," sagde Renaud. „Nu tør jeg nok udbede mig en Oplysning af Dem, Hr. Kaptajn?"

„Jeg staar ganske til Deres Tjeneste; blot det drejer sig om noget, der falder indenfor min Metier.“

„Som Sømand har De vel været i Amerika?“

„Jeg har gjort fire Rejser fra København til Filadelfia, og derfra har jeg et Par Gange sejlet til New York. Jeg har i Amerika været i fint Selskab, men jeg har også stiftet Bekendtskab med Kneipelivet.“

„Il vient à propos! Jeg var forleden Aften med Pastor Winther i Besøg hos Præsten i Herlufmagle. Der var vi sammen med en Styrmand, som sang nogle gemytlige amerikanske Viser. Der var især en, som morede mig overordentligt. Den begyndte med Ordene: Yankee Doodle .....“

„Den baade kender og kan jeg,“ faldt Riegels ind. „Nu skal De høre.“ Riegels trommede med Fingrene paa Bordet, medens han nynnede:

Yankee Doodle came to town,
How do jou think they serv'd him!
One took his bag and one his scrip,
The quicker for to starve him.

„Hvor er den amusant,“ udbrød Renaud leende. „Gid jeg havde Teksten.“

„Jeg skal nedskrive hele Visen til Dem og sende den til Fensmark,“ sagde Riegels.

„Je vous serais bien obligé!“ yttrede Renaud. „Ah, men hør, hvilken prægtig Stemme.“

Det var Løjtnant Anker, der, inde i Havesalen til Klaverspil af Frøken Sneedorff, sang Visen om „Hr. Henrik“.

„Det er en af de kønneste og kraftigste Barytonstemmer, jeg nogensinde har hørt,“ bemærkede Kaptajn Riegels.

Med Undtagelse af Grevinde Holstein og Schimmelmann, Frøken Bjelke og Castenskjolds forblev Selskabet

om Natten paa Antvorskov. Brøndsted, Koës, Aagaard og Frøknerne Koës var de Gæster, som sidst forlod det: deres Besøg strakte sig over nogle Dage.

Om Morgenen paa Afrejsens Dag spadserede Koës fordybet i Tanker frem og tilbage i Haven. Brøndsted kom ubemærket bag paa ham, slog ham blidt paa Skulderen og spurgte: „Hvad tænker Du paa?“

„Paa min Drøm i Nat Peder Ole. Det forekom mig, at jeg sejlede i en lille Baad henimod en Ø, paa hvis Strandbred pludselig Kyklopen Polyfem viste sig. Han greb en vældig Sten og kastede den imod mig. og ramt af den sank jeg med Baaden i Dybet. Døende hørte jeg Sfærernes Harmoni.“

„Du drømmer som en ægte klassisk Filolog,“ yttrede Brøndsted: „dine Tanker har altsaa i Nat syslet med Homer og Pythagoræerne.“

„Jeg ved ikke, hvorledes det er fat med mig,“ sagde Koës; „denne Drøm har gjort et forunderligt Indtryk paa mig.“

Efter Frokosten tog Brøndsted en hjertelig Afsked med sin Forlovede Frederikke Koës, til hvem han lovede at sende et langt Brev, saa snart han og hendes Broder havde naaet Halle, hvor de havde besluttet at opholde sig i nogen Tid.

En halv Time senere steg de to Magistre til Hest. De tilvinkede Etatsraaden, Aagaard og Damerne det sidste Farvel og red ud af Antvorskov Slotsgaard. Over Slagelse rejste de til København.

II.

Et Par Dage efter Tilbagekomsten fra Antvorskov sad Frøken Betsy Sneedorf en Morgen i sit Kabinet i Søkadetakademiet, — hvor hendes Fader havde sin Embedsbolig — og skrev et Brev til sin Veninde, Ida Brun. Hun gav denne en Skildring af Selskabet hos

Etatsraaden i det gamle Slot ved Slagelse. Hun meddelte, at Brøndsted og Koës havde til Hensigt at komme til Rom. Hun misundte Ida, at denne skulde se Rafaels Stanzer. Endelig erklærede hun, at der i den allersidste Tid ikke havde fundet nogen Forlovelse Sted i den Kres, hvori hun bevægede sig; men hun vidste, at der blev gjort stærkt Kur til et Par fælles Venninder, som hun ved Lejlighed skulde omtale nærmere. Frøkenen lagde Brevet sammen, forsynede det med Adresse, tændte et Vokslys og forseglede det med Lak.

Hun rejste sig og gik hen til et paabegyndt Blomstermaleri i Vandfarve, der stod paa Staffeli i Kabinettets Baggrund. I det sidste Aar havde hun taget Undervisning i Maling af den bekendte Blomstermalerinde, Kammerraadinde Magdalene Bærens, der var Medlem af Kunstakademiet og var bleven hædret af Kejserinde Katharine den Anden. Frøken Sneedorf havde af sin Vejlederinde lært at holde sig strengt til Naturen i Henseende til Form og Farve. Derom vidnede ogsaa det her nævnte Billede, som hun malede efter en med Blomster fyldt Porcellænsvase, der stod paa et lille tæppebelagt Mahognibord ved Siden af Staffeliet. Hun aabnede Malerkassen, tog Paletten og havde lige gjort nogle Penselsstrøg paa et Pelargonieblad, da Kammerpigen traadte ind og bad Frøkenen om straks at komme ind i Konversationsværelset; Grevinde Munster var derinde og ønskede at tale med hende. Frøkenen rejste sig øjeblikkelig og fulgte med Kammerpigen.

Grevinde Munster-Meinhovel, Enke efter en tysk Rigsgreve, var Hofmesterinde hos Prinsesserne Juliane og Charlotte. Hun var poetisk begavet, skrev tyske Digte, færdedes blandt Literaturens Koryfæer som Goethe og Herder, Baggesen og Ohlenschlæger og var umaadelig sentimental. Den fyrretyveaarige Dames Træk vidnede om Ungdomsskønhed. I den hvide Dragt, hvori hun i Dag viste sig, var der noget Ætherisk ved hende.

„Hvad skylder jeg Æren af Deres Naades Besøg?“ spurgte Frøken Sneedorf nejende.

„Jeg er sendt for at bringe den dydzirede Frøken en Meddelelse, som naturligvis vil gøre hende lykkelig.“ Grevinden tog Plads i en Fauteuil; Betsy Sneedorf satte sig paa en Tabouret foran hende i spændt Forventning om Budskabet.

„Deres Højheder Prinsesserne,“ sagde Grevinden, „fører en idyllisk Tilværelse paa Sorgenfri. Ak, Filomele synger ikke mere i Skoven, men Maanen lyser og Stjernerne tindre saa vidunderlig skønt i de klare Aftener. Saa spadsere vi rundt i Parken“ . . . . . Grevinden saa hen for sig og blev tavs.

„Aftenerne har i den sidste Tid været henrivende, Deres Naade, men Luften har været kølig og farlig.“

„Farlig, ja; det maatte Hds. Højhed bekende. Hun promenerede en Aften med bar Hals uden Fichu og paadrog sig en Catarrhe. Etatsraad Brandis hentedes øjeblikkelig; daglig saa han til Prinsessen, der heldigvis hurtigt kom sig.“

„Er det sandt, at Prinsesse Charlotte har stukket sin venstre Haand paa en Stilet i Prins Kristians Værelse?“ spurgte Betsy. „Hofjunker Rosen, der har været i Lyngby forleden Dag, sagde, at man i hele Byen ikke havde talt om andet.“

„Den Bulletin er fejlagtig. Hds. Højhed fik en Rift i højre Tommelfinger, da hun plukkede en Rose. Men nu maa jeg udføre mit Ærinde.“

„Jeg er overordentlig nysgerrig, Deres Naade.“

„Prinsesserne har faaet Indbydelse fra Hertuginde Louise Augusta til at aflægge et Besøg paa Augustenborg. Hds. kgl Højhed har anmodet dem om at tage en ung Dame med, og Prinsessernes Valg er faldet paa Dem, min lille Frøken.“

„Hvilket glædeligt Budskab, Deres Naade! Jeg er Prinsesserne dybt taknemmelig.“

„De maa nu, min Dydzirede, arrangere Affæren med Deres Forældre. Man venter at se Dem paa Sorgenfri i Morgen Formiddag Kl. 12. Det var, hvad jeg havde at meddele Dem."

„Tillad mig at spørge, om vi snart kan vente en ny Samling Poesier fra Deres Naades Haand?"

„Jeg inspireres nu saa sjeldent; men jeg har dog i de sidste Aar henaandet paa Papiret Digte, som jeg tør kalde en dyb poetisk Stemnings Blomster."

„Der er mange saadanne i „Amaliens poetische Versuche"," yttrede Betsy Sneedorf.

„Da jeg i Foraaret," sagde Grevinden, „besøgte Legationsraad Klopstocks Grav i Ottensen ved Altona, faldt jeg ved Foden af det store Lindetræ i Tanker. Tanken om det Jordiskes Forgængelighed fyldte mig med Vemod. Ak, „Alles was mit Sehnsucht und Entzücken hier am Staub ein edles Herz erfüllt, Schwindet gleich des Herbstes Sonnenblicken, wenn ein Sturm den Horizont umhüllt"."

Der kom en Taare i Grevindens Øjne; hun sænkede Hovedet og sad en Stund eftertænksom. Betsy Sneedorf betragtede hende opmærksomt.

„Som jeg sad i Ensomheden ved Lindetræet," vedblev Grevinden, „var det, som om jeg hørte en Stemme, der hviskede: „Vil ikke Amalie række Danmark en ny Læskedrik fra sin Hippokrene." Det var et Vink fra det Høje, tænkte jeg."

„Vi kan altsaa vente os et Bind Digte til," faldt Betsy ind med et straalende Blik.

„Hvis Apollo vil," sagde Grevinde Münster-Meinhövel. „Adieu, Dydzirede. Jeg skal til den østrigske Gesandts Frue, Grevinde Grünne."

Betsy Sneedorf aabnede Døren for hende og nejede til Afsked. Grevinden, tænkte hun ved sig selv, er sentimental, men hun er virkelig godhjertet. Den unge Frøken begav sig nynnende en humoristisk Melodi tilbage

til sit Kabinet. Her fuldendte hun Pelargoniebladet, før hun kaldtes til Frokostbordet.

* *
*

Til den fastsatte Tid havde Betsy Sneedorf Audiens paa Sorgenfri hos Prinsesserne Juliane og Charlotte. De to unge kongelige Damer stod dengang i en Alder af henholdsvis atten og sytten Aar. De var forældreløse og følte sig nu mere ensomme end tidligere; thi deres ældste Broder, Prins Kristian, havde, som tidligere berørt, nylig giftet sig med Prinsesse Charlotte af Mecklenborg-Schwerin og boede ovre paa Slottet i Plöen. De havde nok den fjortenaarige Broder, Prins Ferdinand, tilbage, men han var stadig optagen af Spilopper, hvorfor de hos ham ikke fandt det Element af Alvor, som en ung Pige ikke kan undvære i sin Eksistens. De kvindelige Slægtninge, hos hvilke de altid fandt Deltagelse og Forstaaelse, var foruden Tanten Landgrevinde Karl af Hessen, Kusinerne Kronprinsesse Marie og Hertuginde Louise Augusta. I Sommerens Løb plejede de at gæste Augustenborg, Louisenlund og Kiel. De to Prinsesser gjorde ved hele deres Optræden et tiltalende Indtryk. Juliane havde mere Gemyt og var mere aaben end Charlotte, men til Gengæld var denne langt smukkere end Søsteren. I det daglige Liv var Prinsesserne, naar de havde konverseret med Françoisen, henviste til deres Hofmesterinde, Grevinde Münster-Meinhövel, og til deres Hoffrøken, Baronesse Emilie Güldenkrone. Men de længtes efter at udvide deres Kres af nærmere Bekendte, og de mødtes da i Ønsket om at drage Frøken Betsy Sneedorf til sig. De havde set hende første Gang paa et Bal, som Hertuginde Louise Augusta sidste Vinter havde holdt i sit Palais i Bredgade; der var hun bleven forestillet for dem. Den jevnaldrende, unge Pige, med den høje, ranke Skikkelse og det fine Skælmeri i Øjet,

kom straks i stor Yndest hos Prinsesserne, som paa Forhaand var sympathetisk stemte for hende, da deres Fader, Arveprinsen, stedse havde betegnet Kommandørkaptajn Sneedorf som en af sine trofaste Venner.

Prinsesserne modtog paa Sorgenfri Frøken Betsy med uforstilt Hjertelighed. Hun fulgte dem ind i deres afdøde Moders, Sofie Frederikkes, Gemak, hvor de alle tog Plads. Deres Højheder meddelte Frøkenen, at hun sammen med dem var velkommen som Gæst paa Augustenborg, hvor de vilde opholde sig en Ugestid. Betsy Sneedorf takkede med et glad Smil for den store Ære, der vistes hende. Hun var lykkelig ved Tanken om, at hun skulde til Als, om hvis Naturskønhed hun havde hørt saa meget om.

Afrejsen fandt Sted fra Arveprinsens Palais paa Amalienborg tidlig Morgen. I Diligencen hos Prinsesserne sad foruden Betsy Sneedorf deres Hoffrøken, Baronesse Güldenkrone. Det tjenende Personale fulgte efter paa en holstensk Vogn. Det var en stille, klar Augustdag. Da det om Natten havde regnet stærkt, støvede det ikke paa Vejen. Naturens Friskhed og Kølighed gjorde det mest oplivende Indtryk paa Sindet. Det vekslende Landskab i Forbindelse med en spøgefuld Konversation bragte Rejseselskabet til at glemme Afstande og Tid. Betsy Sneedorf citerede til Underhold for Prinsesserne af og til et Brudstykke af Øhlenschlægers „Langelandsrejsen."

Korsør naaedes Klk. 7 Aften, og her hvilede Deres Højheder en Timestid. Da det var maanelyst, og Vinden var gunstig, gik Selskabet om Bord i Jagten og kom efter en behagelig Overfart til Nyborg. Herfra kørtes til Faaborg. I Bøyden ved Lille Belt besteges atter et Færgefartøj, som førte Prinsesserne med Følge til Mummark paa Østkysten af Als. Her ventede hertugelige Ekvipager. Sildig om Eftermiddagen kørte Selskabet gennem den store Lindeallée ind i Augustenborgs Slotsgaard.

Hertug Frederik af Augustenborg modtog Prinsesserne i Vestibulen og ledsagede dem ind i Audiensgemakket, hvor Hds. kgl. Højhed Hertuginde Louise Augusta smilende kom dem i Møde og bød dem hjerteligt Velkommen. Prinsesse Juliane forestillede derpaa Baronesse Güldenkrone og Frøken Betsy Sneedorf for Hertugparret.

Med oprigtig Interesse spurgte Hertugen Frøkenen om hendes Faders Befindende: han nærede nemlig Beundring for Sneedorf som Chef for Søkadetakademiet. Hertugen, der var et meget virksomt Medlem af Direktionen for Universitetet og Latinskolerne og havde pædagogisk Sans, forstod fuldt ud at vurdere Kommandørkaptajnens Fortjenester i den nævnte Egenskab.

Hertug Frederik, en fyrretyveaarig Mand, havde sin Dag nøjagtig inddelt. Efter en Spadseretur i Parken langs Augustenborgfjord, gennemlæste han i sit Kabinet de indløbne Breve. Han stod i en betydelig Korrespondance med Videnskabsmænd i Danmark og Tyskland. Ved Frokostbordet, hvor han samledes med Familien og Gæsterne, var han livlig og underholdende. Her spøgede han af Hjertenslyst med sin Datter, den tiaarige yndige Prinsesse Karoline Amalie, og med den otteaarige Prins Kristian. Her kunde han ogsaa være affabel overfor Hertuginden, til hvem Forholdet ellers prægedes af gensidig Kølighed. Hs. Durchlauchtighed helligede sig derefter Læsningen af en eller anden, navnlig tysk, Forfatter; i denne Tid var han sysselsat med Filosofen Fichtes nylig udkomne Bog om Historiens Filosofi. Efter Middagstaflet kørte den hertugelige Familie som Regel en Tur i Omegnen med sine Gæster. Hertugen fortalte da gerne Anekdoter, hvoraf han havde en Mængde paa Lager, og han meddelte dem med en vis aristokratisk Elegance, der ikke engang fornægtede sig, naar han lo. Ved Synet af et stort Egetræ kom han paa en af disse Udflugter til at le stærkt. De, der sad sammen i Vognen

med Hertugen, saa paa ham med en spørgende Mine. Hs. Durchlauchtighed mindedes i det Øjeblik Digteren Jens Baggesen, der lige havde besøgt ham paa Rejsen fra Paris til København. Min poetiske Ven, sagde Hertugen, havde besteget en af mine vælige Heste; han vilde vise os, at han kunde tumle den; men der ved dette Træ kastede den ham af. Ha, ha, ha! Sin Pegasus kan Immanuel ride, men ikke en engelsk hunter. Ha, ha, ha!"

Medens Hs. Durchlauchtighed filosoferede og studerede i sit Kabinet, færdedes Hds. kgl. Højhed Hertuginden rundt omkring i Slottet, Tilbygningerne og Parken. Var Hertugen tør og mager, var hun, der just havde fyldt det femogtredivte Aar, fyrig og fyldig. I Køkkenhaven, Hønsegaarden og Vaskehuset var hun i sit rette Element, men under alle slige praktiske Sysler bevarede hun den kongelige Anstand. Hendes Bevidsthed om, at hun var Kongedatter og Hs. dansk-norske Majestæts Søster, fornægtede sig aldrig. Boglige Interesser og Sysler laa hende fjernt; men hun havde Sans for Musik og yndede humoristiske Fortællinger. Hds. kgl. Højhed forstod sig paa Heste og var en dygtig Rytterske.

Under hendes Vejledning fik Prinsesserne Juliane og Charlotte dem et landøkonomisk Kursus, medens de opholdt dem paa Augustenborg. Baronesse Guldenkrone og Frøken Sneedorff færdedes derimod stedse med Børnene. Betsy Sneedorff førte daglig baade engelsk og fransk Konversation med Prinsesse Karoline Amalie, hvad særlig Hertugen satte megen Pris paa.

Da Selskabet en Dag vendte tilbage fra en Udflugt til Sønderborg Slot, laa der et Brev fra Hertuginde Karoline af Brunsvig-Bevern paa Glücksborg til Hds. kgl. Højhed. Deri meldtes, at Prinsesse Augusta af Brunsvig og Prins Henrik af Reuss-Köstritz, der var i Visit paa Glücksborg, havde til Hensigt at besøge Øen Als. Hertuginde Louise Augusta svarede øjeblikkelig, at det i det Tilfælde vilde være Hertugen en Ære at modtage

Prinsessen og Prinsen. Hertugparret havde i sin Tid stiftet personligt Bekendtskab med dem ved Badet i Pyrmont.

De to nye Personligheder, som her træde frem paa Skuepladsen, maa der dvæles ved.

Prinsesse Augusta var en Dame, der nærmede sig de treds Aar. Hun var lille af Vækst, finthygget, havde graasprængt Haar og kloge, mørkeblaa Øjne. Hun beklædte Stillingen som Abbedisse i det protestantiske Kloster i Gandersheim i det Brunsvigske, en fornem, højtanset Post. Prinsesse Augusta var en interessant Personlighed, saavel ved sine Egenskaber som ved sit berømmelige Slægtskab.

Prins Henrik af Reuss-Köstritz, en toogtyveaarig Herre, var Oberstløjtnant i den østrigske Hær. Han havde deltaget i det østrigsk-russiske Felttog mod Napoleon 1805 og kæmpet med Bravour i Slaget ved Austerlitz. Prinsen var omgiven af en vis militær Glans, og dette i Forbindelse med et smukt, sydlandsk Ydre og et livligt Temperament bevirkede, at han gjorde Lykke hos Damerne. Dertil kom, at han var Descendent af en gammel berømt Slægt. Stamfaderen for Fyrstehuset Reuss havde været den tysk-romerske Kejser Henrik den Sjettes Marskal og til Ære for sin kejserlige Herre bestemte han, at alle hans Efterkommere skulde føre dennes Navn.

En enkelt Mand af det fyrstelige Hus Reuss havde indskrevet sit Navn med Glans i Danmarks Historie; det var Prinsens Bedstefader, Grev Henrik VI, der beklædte Amtmandsposter i Norge, Kongeriget og Hertugdømmerne og blev Geheimeraad og Elefantridder. Men det mærkeligste ved ham var dog, at han som Overhofmester ved det nydannede Sorø Akademi holdt Aabningstalen paa godt Dansk, et fædrelandsk Lysglimt midt i det herkende Tyskeri. Men Geheimeraaden forlod Danmark og endte som preussisk Statsminister. Hans ældste Søn,

Henrik XLIII. der opnaaede den tyske Rigsfyrsteværdighed, var en Herre, der glimrede baade ved Aand og Kunstsans, men han var tillige en Lukullus i nobel Stil. Den Gang han endnu kun var Grev Reuss, havde Kong Kristian den Syvende udnævnt ham til Kammerherre. Denne Rigsfyrste var Fader til to Sønner, der begge gik i østrigsk Militærtjeneste, og af hvilke den ene var den Prins af Reuss-Köstritz, Henrik LXI, der her skal sysselsætte os.

Prinsen af Reuss havde paa Rejsen til Slesvig først beset Godset Qvarnbeck ved Kiel i Holsten, der gennem hans Bedstefaders Ægteskab var kommen i Familiens Besiddelse. I Rendsborg besøgte Prinsen Gouvernøren, Frederik af Hessen, Kronprins Frederiks Svoger. Gouvernøren, der var en lidenskabelig Militær, talte ivrig med Prinsen om det sidste Felttog og lyttede med spændt Interesse til hans Skildring af Hovedgangen i Slaget ved Austerlitz. Prinsen aflagde en Visit paa Louisenlund, hvor Hertugdømmernes Statholder, Landgrev Karl af Hessen, der var Mysticismen hengiven, udspurgte ham her angaaende Fysiognomen Lavater, der hyppigt havde været hans Faders Gæst paa Residensslottet i Köstritz. I Glücksborg modtoges Prins Henrik af Hertugparret Brunsvig-Bevern, som her, omgivet af en vidunderlig skøn Natur, førte en idyllisk Tilværelse. Den alderstegne Hertug, der var dansk Feltmarskal, fandt meget Behag i den unge Officer. Hertuginde Karoline underholdt sig Dagen igennem livligt med Abbedissen af Gandersheim, der var indtruffen nogle Timer før Prinsen. De to fyrstelige Damer opfriskede Minderne fra den Tid, de havde opholdt sig sammen i Paris hos Markien af Soyécourt, der var gift med Hertugindens Søster. Med dyb Vemod genkaldte de sig i Erindringen de straalende Fester ved Hoffet i Versailles. Abbedissen og Prinsen rejste derpaa i Forening til Als, hvor deres Ankomst, som tidligere berørt, var meddelt.

I Sønderborg modtoges Prinsen af Reuss og Prinsesse

Augusta af Hertugindens Hofmester, Kammerherre Buchwald, og hendes Hoffrøken, Baronesse Holck. De steg straks i Ekvipagerne. Køreturen i det stille og klare Vejr var særdeles behagelig. Blandt de Ting, som under Vejs især vakte de fyrstelige Gæsters Opmærksomhed, var den smukke Kirke i Ulkebøl med Taarn og Spir.

Tiden paa Augustenborg gik nu med Sejlture og Udflugter til de skønneste Punkter paa Øen enten til Hest eller til Vogns. Mellem Hertugparret og de fyrstelige Gæster var de fælles Minder fra Opholdet ved Badet i Pyrmont et stadigt tilbagevendende Samtaleemne. Her havde Hertugen og Prinsen været sammen med den gamle Hertug Ferdinand af Brunsvig, der i den første Revolutionskrig havde ført Overkommandoen over den preussiske Hær. Badegæsterne havde moret sig over Hertugens Forfængelighed. Hver Morgen øvede han sig foran et stort Spejl i Attituder. Han indstuderede den Mine og den Holdning, han skulde udvise, naar han optraadte enten som naadig Landsfader eller som reflekterende Statsmand, enten som deltagende Ven eller som fyrig Tilbeder.

„Dette skal alligevel," bemærkede Hs. Durchlauchtighed, „ikke hindre mig fra at beundre Hertugen, saa snart jeg tænker paa hans Fortjenester af Landets Skolevæsen."

„Hertug Ferdinand," yttrede Prinsen af Reuss, „lægger som Militær altfor megen Vægt paa Gamachetjenesten."

„Det er der andre Fyrster end han, der gør," svarede Hs. Durchlauchtighed, idet han skottede til et Billede af Kronprins Frederik.

Badet i Pyrmont var iøvrigt et Konversationsthema, hvori de høje Damer kunde mødes: thi de havde tilbragt noget af en Sæson der. For to Aar siden havde Prinsesserne Juliane og Charlotte ledsaget deres Fader, Arveprinsen, dertil. De havde der truffet sammen med det

preussiske Kongepar og følt sig saa overordentlig tiltalte af Dronning Louises Skønhed og Ynde. Hertuginden og Prinsesse Augusta, der i Pyrmont havde deltaget i et Par af Hds. Majestæts Cirkler, fandt hende ligeledes særdeles sympathetisk og køn.

Prinsesse Augusta, Abbedissen fra Gandersheim, viste sig meget venlig mod Frøken Betsy Sneedorf. Naar de to Prinsesser sammen med Hofdamerne fulgte Hertuginden i Køkken og Kælder og stundom til indbyrdes Morskab forsøgte paa at malke Køer, indbød Abbedissen Frøken Betsy til en Spadseretur i Parken. De tog Plads paa en lille Høj, der overskyggedes af Bøgetræer, og hvorfra der var Udsigt over Fjorden til Skovene bagved denne.

„Har De for Alvor tænkt paa at ville ofre Dem for Hoftjenesten?“ spurgte Abbedissen.

„Deres Højheder Prinsesserne viser mig saa megen Velvilje og Yndest, at det vilde gøre mig usigelig ondt at skilles fra dem,“ sagde Betsy Sneedorf.

„Hoflivet kræver Selvbeherskelse indtil det Yderste, raffineret Forstillelseskunst, paataget Naivetet, Blindhed, om man er nok saa seende, kort sagt dramatiske Anlæg,“ sagde Abbedissen.

„Saa tvivler jeg, Deres Durchlauchtighed, om, at jeg er skikket til en Stilling ved Hoffet,“ yttrede den unge Dame med en nedslaaet Mine.

„De er en ufordærvet Natur,“ fortsatte Abbedissen, „og de to Prinsesser ere gode og elskværdige; derfor kan De rolig træde i deres Hoftjeneste. Men mulig kan der i Deres fremtidige Tilværelse ved Hoffet komme Tilfælde, hvori De faar Brug for de nævnte Egenskaber.“

„Jeg skal da mindes Deres Durchlauchtigheds Forskrift,“ sagde Frøken Betsy med et Smil, idet hun saa stift paa Abbedissen, der besvarede hendes Blik.

„Ved det danske Hof lever man moralsk, anstændigt,“ tog Abbedissen til Orde, „men De kan tro, jeg

har været Vidne til det modsatte ved Hoffet i Berlin. Har De hørt Tale om Frederik Vilhelm II?"

„Jeg ved kun, at han var den nuværende Konges Fader. Var han en stor Monark?"

„Jeg maa dybt beklage min ulykkelige Søster, der blev formælet med denne horrible Person." Abbedissen fik Taarer i Øjnene. „Den tykke Sir John Falstaff hos Shakespeare var hans Yndlingsfigur, med hvem han sammenlignede sig selv." Abbedissen fortalte derefter, hvorledes han havde ophøjet sin Maitresse, et simpelt borgerligt Fruentimmer, til Grevinde af Lichtenau og tvunget Dronningen til at modtage hende ved Hoffet. Ja Hds. Majestæt havde endog i Forening med Kronprinseparret været nødsaget til at overvære en Fest, Grevinden foranstaltede i sit Hotel „Unter den Linden". Ja Lichtenau havde selv ved en officiel Lejlighed, da Dronningen holdt sig borte, haft den Frækhed at træde i Hds. Majestæts Sted. „Hvilken Skandale!" udbrød Abbedissen, idet hun ved Tanken derom skælvede af Harme.

„Deres Durchlauchtighed maa berolige Dem," sagde Betsy Sneedorf i en deltagende Tone; „De trænger til et kølende Pulver; lad os gaa tilbage til Slottet, der skal jeg tillave Dem et."

Da Damerne traadte ind i Havesalen, meddelte en Lakaj, at Etatsraad Schrader fra Kiel var kommen og havde Audiens hos Hertugen. Nævnte Herre var juridisk Professor ved det derværende Universitet.

Den følgende Dag mødtes de to Damer i Havesalen. Abbedissen bar et Perlehalsbaand, hvori der hang en lille guldindfattet Camee med et kvindeligt Hoved. Da hun saa, at Cameen tiltrak sig Frøken Sneedorfs Opmærksomhed, holdt hun den frem mod hende. „Det er Billedet af min Niece, Prinsessen af Wales," yttrede hun. „Saaledes var min lille Karolines Træk for elleve Aar siden, da hun ægtede Prins Georg."

„Har Deres Durchlauchtighed besøgt det engelske Hof?“ spurgte Frøkenen.

„Jeg overværede min Nieces Vielse i St. James's Kapel. Siden har jeg ikke været ved Kong Georg III's Hof.“

„Jeg har hørt Søofficerer i mit Hjem tale om Prinsen af Wales; han skal være umaadelig luxuriøs. Hs. kgl. Højhed kaldes nok Storbritanniens første Gentleman.“

„Det er en ironisk Folkevittighed,“ udbrød Abbedissen. „Jeg tilgiver ham aldrig, at han lod sin Maitresse, Lady Jersey, modtage Prinsessen ved hendes Ankomst til England, og at han ved det første Syn af hende forlangte et Glas brandy.“

Betsy Sneedorf kunde ikke afholde sig fra at le. „Ja, det var komisk,“ bemærkede Abbedissen, „eller rettere tragikomisk. Nu lever Prinsen og Prinsessen i faktisk Skilsmisse.“

„Det vilde interessere mig overordentligt at høre noget nærmere om det engelske Hof,“ sagde Frøkenen.

„Behag at gøre mig Selskab. Lad os gaa ned i Parken og sætte os i „Floras Lysthus“; der skal jeg fortælle Dem, hvad jeg ved.“

Kammerjomfruen bragte Abbedissen og Frøkenen Hat og Shawl, hvorpaa de gik til det nævnte Sted, et kønt Lindelysthus, foran hvilket en lille Græsplæne med et pragtfuldt Blomsterbed udbredte sig.

Hertuginde Louise Augusta var den Dag meget optagen af et lille Blomstermaleri, en Buket blomstrende Nelder, hvormed hun vilde glæde sin Gemal paa hans nær forestaaende Fødselsdag. Hendes Dilettantisme i Malerkunsten var en Arv fra Moderen, Dronning Karoline Mathilde. Imidlertid fik Prinsesse Juliane hos Køkkenmesteren Vejledning i at lave Ingefærbrød. Prinsesse Charlotte, der var en flink Rytterske, trainerede paa Ridebanen en nylig købt kroatisk Hingst. Prins Henrik af Reuss, der havde gjort hippologiske Studier i Staldene, besteg en prægtig Skimmel og begav sig ud paa Banen

til Prinsessen. Efter at han i varme Udtryk havde lovprist hendes Anlæg for Hestedressur, fik han en Indbydelse til at ledsage hende som Kavaller paa en Ridetur langs Noret. Han takkede for Æren. Hds. Højhed og Prinsen red kort efter, fulgte af Hertugens Groom, hen gennem Alléen ved Strandkanten.

Hertugen havde i Løbet af det sidste Par Dage haft lange Konferencer med den tidligere nævnte Etatsraad Schrader fra Kiel. Hs. Durchlauchtigheds mørke Mine vidnede tydelig om, at han var i en harmfuld Stemning. De Glimt af Humor, han kunde vise ved Taflet, var rent forsvundne. Han bad Prinsen af Reuss undskylde, at han af en vigtig Sag hindredes fra foreløbig at kunne vise ham al den Opmærksomhed, han som Gæst kunde gøre Krav paa. Han anmodede Hofmester Buchwald om at sørge for Prinsens Adspredelse, hvad Hofmesteren troede bedst kunde gøres ved at stille hele den hertugelige Marstal til hans Disposition. Næppe havde Hs. Durchlauchtighed rejst sig fra Taflet, før han sammen med Etatsraaden begav sig til sit Arbejdskabinet, hvor Forhandlingen fortsattes.

Prins Henrik af Reuss var nysgerrig efter at vide, hvad det kunde være for et Spørgsmaal, der saaledes lagde Beslag paa Hertugen og formørkede hans Sind. Da blev ved et Tilfælde Sløret løftet for ham, og han erfarede, at det var en Statssag.

„Journal des Débats“, „Hamburgischer Korrespondent“ og „Altonaer Merkur“, hvilke Blade Hertugen holdt, bragte daglig Efterretninger om det af Napoleon stiftede tyske Rhinforbund, for hvilket Imperatoren var traadt i Spidsen som Protektor. Dermed var det gamle tysk-romerske Rige opløst; Frans II nedlagde den tyske Kejserkrone og kaldte sig fra nu af Kejser af Østrig. Da Hertugdømmet Holsten saaledes var bleven løst fra sit Lehnsforhold til Tyskland, vilde Kronprins-Regenten inkorporere det i Danmarks Rige, ligesom Frederik IV

i sin Tid havde indlemmet Slesvig i dette. Følgelig vilde den danske Kongelovs kvindelige Arvefølge herefter blive gældende i Hertugdømmet. Spørgsmaalet var lige bleven berørt i Geheimestatsraadet, i hvilket Hertugen havde Sæde. Nu, da han havde taget et Ferieophold paa Augustenborg, ønskede han at kunne holde et aarvaagent Øje med Sagen. Hertil betjente han sig af Etatsraad Schrader, som just var ankommen for at meddele ham, hvad han vidste derom.

Prinsen af Reuss beboede et Værelse, der laa lige oven over Hertugens Arbejdskabinet. Han havde taget en magelig Stilling i en Lænestol og læste i „Journal des Débats" om, hvorledes den ene tyske Fyrste efter den anden sluttede sig til det nye Rhinforbund. Han anede ikke, at dette skulde faa Betydning baade for hans Hus og for ham selv. Han lod Avisen synke og var lige ved at slumre blidt ind, da han gennem det aabne Vindue hørte Hertugen tale højt og heftigt. Vinduerne i Hertugens Kabinet stod som Følge af den stærke Varme ogsaa aabne, og da det var blikstille ude i Naturen, var den mindste Lyd hørlig. Prinsen satte sig ved Vindueskarmen og lyttede opmærksomt.

„Kronprinsen," udbrød Hertugen, „vil altsaa for Alvor inkorporere Holsten i Danmark. Er De, Etatsraad Schrader, sikker paa det?" Svaret var bekræftende.

„Hvilken Hensynsløshed mod mit Hus, hvis Mandsstamme har Arveret til Hertugdømmet. Augustenborgerne vil han egenmægtig fratage denne Ret. Gør han det, skal jeg af yderste Evne protestere derimod. Han skal faa min Harme og mit Had at føle!" Disse sidste Ord sagde Hertugen med en dirrende Stemme.

Etatsraad Schrader erklærede beroligende, at flere af Ministrene var stemte mod Kronprinsens Plan. Men Hertugen var ikke til at bringe ud af sin Affekt. „Jeg siger Dem," udbrød han med løftet Stemme, „det kom-

mer til Krig mellem Augustenborgerne og Kongehuset, og jeg tror ikke, at den ender heldigt for dette!“

Derpaa blev der Stilhed. De to Svogre staa paa en meget spændt Fod med hinanden, tænkte Prinsen af Reuss ved sig selv. Nu har jeg faaet et Indblik i Situationen, men det er langt fra dybt nok. Hs. Durchlauchtighed gik derpaa ned i Parken. hvor han ved Springvandet traf paa Frøken Betsy Sneedorf. Hun sad fordybet i Læsningen af en Bog. Ved Lyden af hans Fodtrin saa hun op.

Prinsen havde i flere Dage været sammen med Frøkenen og konverseret overfladisk med hende: men han havde hidtil ikke skænket hende rigtig Opmærksomhed. Nu kom først Øjeblikket. Da Frøken Sneedorf fik Øje paa ham, rejste hun sig og lukkede Bogen sammen. Prinsen blev slaaet af hendes ranke Skikkelse. hendes askeblonde Haar og straalende blaa Øjne. Det var, som om han først nu opdagede al den Skønhed. uagtet den daglig havde staaet for hans Blikke. Han følte sig hendragen til hende.

„De sidder ene her ved Fontænen, Frøken, og læser vel i et af Deres Fædrelands poetiske Værker?“

„Det er Bernadin de Saint-Pierre's Fortælling „Paul et Virginie“, Deres Durchlauchtighed. De kender den vel?“

„Vi benyttede paa Akademiet en fransk Anthologi, hvori der stod Brudstykker af den. Fortællingen udmærker sig ved de fortræffelige Naturskildringer.“

„Ja, de er aldeles ypperlige. Jeg har netop læst et Sted, hvor Saint-Pierre skildrer en Skov i Storm og Uvejr: det er. som om man livagtigt ser et oprørt Hav af Blomster og Grønt. Og Skildringen af den ejendommelige Maade, hvorpaa de forskellige Træer bøjer sig for Stormens Magt. hvor er den storartet! Han giver Egen. Fyrren. Poplen. Birken Sjæl. hver med sin Karakter.“ Betsy Sneedorfs Øjne lyste af Henrykkelse.

„De har Følelse for Poesi Frøken, De er maaske selv Digterinde. Tillad mig at tage Plads her paa Bænken hos Dem. Denne Samtale interesserer mig."

„Digterinde ikke, Prins Reuss, men Blomstermalerinde, hvis jeg iøvrigt tør bringe mig personlig i Forbindelse med den skønne Kunst."

„Jeg elsker Kunsten Frøken, men mit Soldaterliv har hindret mig fra at kunne beskæftige mig rigtig med dens Værker. Jeg har studeret ved Universitetet i Jena, jeg har kendt Schiller, men for et Par Aar siden gik jeg efter min Faders Ønske tilligemed min Broder i østrigsk Militærtjeneste."

„Jeg har hørt, at Deres Durchlauchtighed udmærkede Dem ved Austerlitz. Hofmester Buchwald fortalte mig det. Han er en Beundrer af Napoleon. Er De det ogsaa?"

„Hans Feltherregenie beundrer jeg mest, men jeg bøjer mig naturligvis ogsaa dybt for den Kløgt og Kraft, han udviste som Førstekonsul. Her ynder man ikke Kejseren, saa vidt jeg har kunnet forstaa af Hertugens Yttringer."

„Her ved Hoffet betragter man kun Kejseren som en borgerlig Lykkeridder. Man er saa forbittret paa Napoleon, fordi han fordrev Bourbonnerne fra Neapel og satte sin Broder paa Tronen." Betsy Sneedorf vilde have sagt mere, men holdt pludselig inde, idet hun kom til at tænke paa Abbedissens Forskrifter.

„Der var to gamle Hertuginder ved Hoffet i Wien, som fik Apoplexi af Raseri, da de hørte, at Napoleon havde kaldt Dronning Karoline af Neapel en blodtørstig og rænkesyg Furie." Prinsen saa smilende paa Frøkenen; hun svarede ikke, men gik over til et andet Emne, idet hun yttrede:

„Deres Durchlauchtighed læser Chateaubriand; det saa jeg, da De i Gaar havde glemt en Bog af ham paa Bordet i Havesalen."

„Det er hans berømte Skrift „Génie du Christianisme“. Har Frøkenen nærmere Kendskab til den?“

„Nej. Min Fader og Etatsraadinde Brun, en stor Digterinde, har talt meget med hinanden om den. Hvad gaar Bogen ud paa?“

„Det kan ikke siges i Korthed. Den franske Revolution haanede og forfulgte Kristendommen. Chateaubriand viser, at den ved sin Lære og sine Mysterier kaster Poesi og Skønhed over Livet. Men maa jeg indbyde Frøkenen til en lille Tur gennem Kastanie Alléen: der skal jeg nærmere udvikle Bogens Indhold.“

„Deres Durchlauchtigheds ærbødige Tjenerinde. Chateaubriand har allerede vakt min højeste Interesse! Frøkenen rejste sig og trak Shawlet om sig. Hendes Blik mødte hans mørke Øjne, der udøvede en vis dragende Virkning paa hende.

„Lad mig ikke glemme det, før vi sætter os i Bevægelse,“ udbrød Prinsen, „hvor kan jeg faa Oplysninger om Frederik IV af Danmark?“

„Slotspræsten her paa Augustenborg, Professor Meyer, vil sikkert kunne give saadanne.“

Prins Henrik af Reuss-Köstritz og Frøken Betsy Sneedorf tiltraadte da Vandringen gennem Kastanie Alleen. Da de vendte tilbage, samledes hele Selskabet sidste Gang til Souper med Hertugparret. Dagen efter forlod de to fremmede Gæster Abbedissen Prinsesse Augusta af Brunsvig og Prins Henrik af Reuss Augustenborg.

Prinsen overrakte ved Afskeden Frøken Sneedorf en Forglemmigej.

III.

København havde som kongelig Residensstad et forholdsvis stille Præg i Tidsrummet fra Sommeren 1806 til August 1807. Kronprins-Regenten og Kronprinsessen opholdt sig i Kiel. Prins Kristian, der nylig havde ægtet

Prinsesse Charlotte Frederikke af Mecklenborg-Schwerin, boede paa Slottet i Pløen. Tilbage i Hovedstaden var den sindssyge Kong Kristian VII, der førte en Skyggetilværelse paa Frederiksberg Slot og paa Amalienborg. Prinsesserne Juliane og Charlotte residerede med Broderen, den fjortenaarige Generalmajor, Prins Ferdinand, i Arveprinsens Palais sidstnævnte Sted. Det var derfor ikke Hoffet, men den rige Handelsstands Koryfæer, som gav Tonen an og paatrykte Selskabslivet dets Præg i den nævnte Tid. Politiske Emner kunde dengang kun drøftes hviskende i Krogene; thi offentlig Diskussion om Sligt taaltes ikke fra Regeringens Side. Man hørte kun af og til højrøstede Udtalelser om Napoleons Sejre over Preussen og Rusland; for det ulykkelige preussiske Kongepar lød Yttringer af Sympathi, medens man slog Knips i Lommen mod den franske Gesandt, General Viktor, den jernhaarde Imperators Repræsentant. I Handelskredsene berørtes man naturligvis stærkt af Napoleons Dekret om Udelukkelsen af Englands Handel fra Frankrigs og dets Forbundsfællers Havne; hvilket Dekret den britiske Regering besvarede med en Kabinetsordre, i Følge hvilken den erklærede enhver Havn, hvori det engelske Flag ikke maatte vise sig, for blokeret. Paa Børsen frygtede man med Rette for, at denne Kamp mellem Imperatoren og hans britiske Modstander vilde blive tilintetgørende for Danmarks „gyldne" Handelsperiode.

Imidlertid aabenbarede denne Periode sin Glans i en Række straalende Middagsselskaber, Assembleer, Maskerader, Baller og Koncerter. I flere Dage var Grossserersocietetets Sfære optagen af en Assemblee hos Etatsraad Frederik de Coninck, ved hvilken Vært og Værtinde trods deres fremrykkede Alder havde lagt fransk Kvikhed og ligefrem ungdommeligt Lune for Dagen. Grosserer Jakob Holm havde Aarsdagen efter, at han havde købt „Oliegrenen" paa Amager, holdt et

flot Bal, ved hvilket han til Deltagernes store Moro havde danset en Reel med sin Frue, hvad der genopfriskede Mindet om hans Landbofortid. Josef Hambros Bryllup med Jomfru Mariane v. Halle var Konversationstema i Damekresene, hvor Brudekjolen, Gras de Naples med Sølvbroderi, havde vakt en vis Sensation. Ved Middagen havde Bankier Pierre Peschier holdt en vellykket Festtale, i hvilken han havde forudsagt Brudgommen en glimrende Fremtid i Forretningslivet. Hos Grosserer Erichsen havde der været Maskerade, ved hvilken Johan Ryberg havde spillet Pikkelheering med en saadan Komik, at den hollandske Konsuls trivelige Frue nær havde faaet et Tilfælde af Latter. Alle disse Sammenkomster og adskillige andre, deriblandt et Par Koncerter hos tvende af Stadens Prokuratorer, hvorved Harmonikaspilleren Göpel og Fagottisterne Preumayer havde medvirket, var Temaer for Salonunderholdningen blandt det velstaaende Bourgeoisis Medlemmer.

Frøken Betsy Sneedorf havde kun taget Del i en enkelt af de ovennævnte Sammenkomster: i Assembleen hos Etatsraad de Coninck, hvortil hun var indbudt sammen med sine Forældre og Broderen, Søløjtnant Sneedorf. Hun var til et Par Baller hos Konferensraad Anker, som Prinsesserne Juliane og Charlotte i Forening med Prins Ferdinand beærede med deres Nærværelse. Begge Gange havde Frøken Betsy set fortryllende ud. Løjtnant Anker, der havde hende til Dame i en Kontredans, var henreven af hende. Hun følte sig meget tiltalt af ham. Men hver Gang hendes Blik, naar hun troede sig ubemærket, hvilede paa ham, skød pludselig Billedet af Prins Henrik frem for hendes indre Tankesyn. Hun vendte da i Erindringen tilbage til de venlige Dage i Eftersommeren paa Als.

Paa Kronprins-Regentens Fødselsdag i Januar 1807 gav Statsministeren, Grev Schimmelmann, en stor Soirée i sit Palais i Bredgade. Det var baade et fornemt og

et intelligent Selskab, som her samledes. Af Kongehusets Medlemmer var Prinsesserne Juliane og Charlotte, Prins Ferdinand og Kronprinsens Svoger, Prins Frederik af Hessen, til Stede. Her saas Direktøren for Kunstakademiet, Maleren Professor Abildgaard, hans Kollega Professor Lorenzen, Billedhuggeren Professor Stanley og Kobberstikkeren, Professor Clemens. Men blandt de indbudte Notabiliteter i Aandens Verden var der ingen, der vakte mere Opmærksomhed, og ingen, der ved sit spillende Lune gjorde større Lykke hos Damerne, end Digteren Jens Baggesen. Soiréens Program bestod af tre Afdelinger. Først spillede den trettenaarige Klavervirtuos Detroit, der var optraadt paa det kgl. Teater, en Sonate af Beethoven. Særlig vakte hans Adagio Beundring. Derpaa oplæste Baggesen et af sine „Skemtsomme Rimbreve“, hvis træffende Vid hvert Øjeblik henrev Selskabet til Latter. Efter denne musikalsk-deklamatoriske Underholdning fulgte et dramatisk Intermezzo. Paa et lille Teater, som var rejst i Salens Baggrund, opførtes en lille fransk Farce: „Defiance et Malice“, i hvilken Grev Magnus Bernstorf og Frøken Betsy Sneedorf var de Agerende. Bernstorf, en ung Officer, var kendt som et vittigt Hoved. Da hans Søsterdatter, Komtesse Elise Dernath, holdt Bryllup med hans Broder, Statsministeren Kristian Bernstorf, havde han med tørt Lune udbragt en Skaal for Brudens Tante. „Quand j'épouse mon oncle, je deviens ma tante“, sagde han. Han fik i nævnte Farce det mistænksomme Element i Karakteren godt frem, men hans Spil stod som scenisk Præstation tilbage for Betsy Sneedorfs. Hendes skelmske Soubrette var fortræffelig og vakte levende Bifald.

Efter Forestillingen fulgte en staaende Souper, under hvilken Selskabets Herrer og Damer tvangfrit søgte hinanden og vekslede Ord. Prinsesserne fik mangfoldige Spørgsmaal om det nygifte Par i Pløen, hvilke de be-

svarede med utrættelig Elskværdighed. Prins Frederik af Hessen feteredes af de tilstedeværende Officerer. Baggesen komplimenterede Frøken Sneedorf som Skuespillerinde; han forsikkrede, at Mademoiselle Mars næppe vilde have spillet Rollen bedre. Frøkenen svarede kvikt, at hvad der var hændt hende, var da kun en lykkelig Tilfældighed. Pludselig lød Champagne-Proppernes Knald. Der blev Stilhed. Grev Schimmelmann traadte frem midt i Salen. I faa loyale Udtryk udbragte Hs. Excellence en Skaal for Kronprinsen og Gemalinde.

Konversationen begyndte atter. Blandt de mere eller mindre sigende Yttringer, som faldt, var der en, som vakte Moro og vandt en vis Berømthed i le grand monde. Prins Ferdinand, der havde en kort Samtale med Grevinde Schimmelmann, vilde arrangere sig en pikant Sortie. „Deres Naade,“ sagde han til hende, „jeg forstaar godt, at Pram kunde lade sig henrive af Dem til Digtet „Emilies Kilde“.“ Hs. Højhed gjorde sig her skyldig i en Anakronisme og en Personforveksling. Digtet var skrevet til Grev Schimmelmanns første Gemalinde, den for sytten Aar siden døde Emilie Rantzau.

Soiréen afsluttedes med et Danse-Divertissement til Musik af et civilklædt Militærorkester. Det begyndte med en Polonaise, i hvilken Prins Frederik af Hessen førte Prinsesse Juliane, Grev Schimmelmann Prinsesse Charlotte; efter dem kom Grev Reventlow med Grevinde Schimmelmann og Prins Ferdinand med Baronesse Güldencrone. I den første Vals dansede Løjtnant Anker med Frøken Sneedorf. I Françaisen havde hun den østrigske Gesandt, Grev Grünne til Kavaller. Han var uudtømmelig i tillærte Sentenser om Dansen saasom: „Dansen var stum Digtekunst, stille Musik, tavs Tale, levende Maleri.“ Greven fortalte Anekdoter om den franske Danser Vestris, der havde sagt, at hans Aarhundrede kun havde frembragt tre store Mænd, nemlig: ham selv, Frederik II og Voltaire.

* *
*

Den for Danmark-Norge skæbnesvangre Sommer 1807 tilbragte Frøken Betsy Sneedorf sammen med sin Moder hos Amtmand Arctander i Hillerød. Kommandørkaptajnen var paa Togt med Linieskibet „Prins Kristian Frederik“. Amtmandinden og Fru Sneedorf var omtrent jævnaldrende Veninder og havde siden Skoledagene stadig søgt hinanden. Kom Fru Arctander til København, undlod hun aldrig at besøge Sneedorfs, hvor hun hos sin Veninde fik den mest sympathetiske Modtagelse. De to Damer nærede gensidig Tillid og Fortrolighed til hinanden. I Kommandørkaptajnens Fraværelse havde Arctanders ment, at et Ferieophold i Amtmandsboligen, med dens smukke Have i de interessante historiske Omgivelser, kunde være Fruen og Datteren behageligt. Indbydelsen var bleven modtaget med den største Glæde. Frøken Betsy havde i den muntreste Stemning forladt Hjemmet i København; de anede ikke, hvor langt Besøget i Hillerød skulde blive, og med hvilke sorgmodige Følelser, de skulde gense deres Hjem.

Af og til var Konferensraad Karsten Anker og hans Hustru Gæster hos Amtmandens under Frøken Betsys og hendes Moders Ophold der. Konferensraaden satte overordentlig Pris paa Arctander. For det første var de begge Nordmænd og havde Minder tilfælles fra Kristiania, omend kun faa, da Anker var en halv Snes Aar ældre end Amtmanden og havde tidlig forladt Norge. For det andet nærede Anker Beundring for det Fremsyn og den overlegne Dygtighed, hvormed Arctander, oprindelig Artilleriofficer og Landmaaler, havde udgravet Søborg Sø og derved skaffet Staten en betydelig Indtægt. De to Herrer nærede begge den største Interesse for landøkonomiske Spørgsmaal. De kunde i timevis ivrigt diskutere saadanne.

Imidlertid drøftede Damerne i Havens store Lysthus de sidste Begivenheder i den fashionable Verden, saasom Forlovelser og Bryllupper. Fruerne kunde ogsaa berøre

Chronique scandaleuse, men af Hensyn til den unge Frøken strejfedes den kun ganske let. Eller ogsaa besøgtes de herlige Alléer og mærkelige Træer i Indelukket og Slotshaven. Paa en af disse Ture var Slotsforvalter Gjede en særdeles forekommende Cicerone.

En Dag, da Ankers netop var hos Arctander, fik denne en Visit, som var ganske interessant: det var den svenske Gesandt, Baron Oxenstjerna, og hans Frue, der kom. De havde for et Par Maaneder just lejet en ledig, bekvem indrettet Bygning i Fredensborg, hvor de, da de begge var nervesvage, vilde rekreere sig. Baronen havde under sine hyppige Besøg i Frederiksborg Stutteri tilfældigt lært Amtmanden at kende personligt, og da de følte sig tiltalte af hinanden, blev det Anledningen til en gensidig Indbydelse. Dermed var Banen for selskabelige Sammenkomster brudt.

Baron Karl Gustav Oxenstjerna, der nu var midt i Halvtredserne, saa tilbage paa en diplomatisk Løbebane, der havde ført ham sammen med en Skare mærkelige Personligheder og bragt ham i sælsomme Situationer. Han havde været Gesandt hos den gejstlige Kurfyrste i Trier, Klemens Wenzel, der residerede i Koblenz, og her havde han været Vidne til det galante Libertinerliv, som de emigrerede franske Adelsmænd førte i Begyndelsen af Halvfemserne. Oxenstjerna fortalte paa den pikanteste Maade om Emigranternes Amouretter: han skildrede med Lune, hvorledes de i Kaadhed bombarderede hinanden med Simler og badede sig i Rhinskvin. Naar han dvælede ved sit Ophold i Koblenz, mindedes han altid med levende Interesse den smukke Gæstgiverdatter Anna Himmes. „Dengang," plejede han at udbryde, „stod hun bag Bufetten i „Zum wilden Mann": nu er hun gift med Mortier, Marskal af Frankrig og Storkors af Æreslegionen."

Erindringerne fra Koblenz gjorde Baron Oxenstjerna til en yndet og søgt Personlighed i Københavns aristo-

kratiske Huse og i alle fashionable Krese. Iøvrigt havde han og Konferensraad Anker en særlig Attraktion til hinanden. De havde nemlig omgaaedes hinanden meget, da Anker for mange Aar siden opholdt sig i Stockholm. De havde set og personlig kendt Gustav III. Det var begge en aandelig Vederkvægelse at opfriske Minderne fra hine Dage.

Efter Aftensbordet fortalte Baronen efter Arctanders Opfordring Damerne Anekdoter fra Gustav III's Tid, og fra det kurfyrstelige Hof i Koblenz. Han forstod at skildre det slibrige med et Lune og en saadan Elegance, at selv den mest snerpede Kvinde ikke kunde tage Anstød deraf.

Betsy Sneedorf, der ikke havde været i personlig Forbindelse med Baron Oxenstjerna, lyttede smilende og opmærksomt til hans pikante Fremstilling af det brogede Sommerfugleliv, der havde rørt sig paa de to fjernt fra hinanden liggende Steder, ved Mälaren og ved Rhinen. Det forekom hende, at Baronen selv var en Type paa en Adelsmand i Gustav III's Stil: han mindede hende om de Kavallerer, hun havde set paa et stort Maleri, der fremstillede en Kur hos Ludvig XVI og Marie Antoinette i Versailles. Stor Lykke hos Damerne gjorde Baronesse Oxenstjerna, en engelsk Dame, en Lægedatter fra London. Hun var en Snes Aar yngre end sin Ægtefælle, køn og humoristisk. Som ganske ung Pige havde hun i londonske Kunstnerkrese mødt den berømte Skuespillerinde Sarah Siddons, der havde vist hende Sympathi. Af Miss Siddons havde hun lært at foredrage smaa lyriske Sange med Smag og Følelse. Denne Aften gav hun hos Arctanders en Prøve derpaa, idet hun til Guitarspil sang Burns's „Highland Mary“.

Under Opholdet i Hillerød stiftede Betsy Sneedorf denne Gang Bekendtskab med den lærde og elskværdige Rektor ved Frederiksborg Latinskole, Magister Bendtsen. Da Rektoren en Dag var i et Embedsanliggende hos

Amtmanden, benyttede han Lejligheden til at aflægge Fruen en lille Visit. Her kom han til at tale med den unge Frøken, der øjeblikkelig vandt hans Interesse, da hun nævnede Filologerne Brøndsted og Koës for ham i meget anerkendende Udtryk. Hun tilføjede, at hun kun kendte dem som Personligheder; deres Betydning som Videnskabsmænd havde hun intet Begreb om. Bendtsen erklærede, at de sikkert vilde indlægge sig Fortjenester af den klassiske Literatur. Med Brøndsted, yttrede han, havde han paa en Maade et Berøringspunkt; thi han havde ligesom denne sin unge Kollega hørt Forelæsninger hos den berømte Professor Heyne i Gøttingen.

En Søndag Morgen spaserede Rektor Bendtsen med sin Hustru i Indelukket. Her mødte Betsy Sneedorf dem, standsede og tog sammen med dem Plads paa en Bænk. Hun yttrede i Løbet af Konversationen Lyst til at se det Indre af Slottet, især Malerierne, af hvilke mange havde historisk og kunstnerisk Værd. Hun havde jo nok passeret gennem Salene og Gemakkerne; men hun havde kun flygtigt kunnet betragte de forskellige Genstande. Rektor Bendtsen tilbød sig straks at være hendes Fører; han havde grundigt Kendskab til Slottet og stod paa en meget venskabelig Fod med Slotsforvalteren. Hvis Frøkenen ønskede det, vilde han og Hustru gerne om Eftermiddagen forevise hende Slottets første Stokværk. Betsy Sneedorf tog med den største Glæde mod Tilbudet. Til den fastsatte Tid begyndte hun sin Vandring gennem de skønne Sale, fra hvis Vægge, Prydelser og Kunstværker Historien talte sit fængslende og betagende Sprog. Den unge Pige, med det let modtagelige Sind og den levende Kunstsans, blev snart overvældet af Indtryk og maatte hvile sig.

Rektoren foreviste efterhaanden Frøken Betsy hele Slottet. Hun grundede paa, hvorledes hun skulde yde ham og Rektorinden Erkendtlighed; endelig fandt hun en Form. Blandt de Blomsterstykker, hun havde set i

Slottet, var der et lille fint Billede af den hollandske Maler, Jan van Huysum. Hun besluttede at kopiere det og overrække Rektorparret det som Gave.

Frøken Betsy Sneedorf gik til Slotsforvalter Gjede og udbad sig Tilladelse til at maatte kopiere Maleriet, hvortil der naturligvis vilde medgaa nogle Timer i flere Dage. Slotsforvalteren besvarede hendes Anmodning paa den mest imødekommende Maade.

Hver Gang Frøken Betsy indfandt sig ledsagede han hende til Billedet, og før han forlod hende, gav han hende altid en interessant Oplysning om de Ting, der var i Gemakket.

„Behag at se Frøken Sneedorf," sagde Slotsforvalteren en Dag, idet han pegede paa et Figurmaleri.

„Udførelsen lader en Del tilbage at ønske," yttrede hun, betragtende Billedet opmærksomt. „Hvad skal det forestille?"

„Det er en Episode af Frederik den Femtes Besøg i Norge 1749" . . . . .

„Ja saa! det Besøg har Amtmand Arctander fortalt mig om: hans Fader, Kaptajnen, hørte med til Kongens Eskorte."

„Det er Kongens Modtagelse i Kristiania. Her ser De Kongen fulgt af den beredne Æresgarde. Udsigten over Fjorden og de omgivende Fjelde er god i perspektivisk Henseende."

„Ja, der er Virkning i Billedet, Hr. Slotsforvalter, men det forekommer mig, at Billedet er en underlig Blanding af virkelig Kunst og Dilettantisme."

„Jeg skal sige Dem, Frøken, Tegningen hidrører fra Professor Pilo; men Maleriet skyldes en af Dronning Louises Hoffrøkener, Komtesse Haxthausen. Det var for Resten et af den afdøde Arveprinses Yndlingsbilleder."

„Arveprinsen," yttrede Frøken Betsy, „var en ædel Mand; men efter hvad Slotsforvalteren der fortæller, har han næppe haft det rette Blik for Kunst."

Forinden Betsy Sneedorf satte sig til sit Arbejde, plejede hun hver Dag at betragte hint Billede, der trods sine Mangler udøvede en vis Tiltrækningskraft paa hende, hvad hun ikke formaaede at forklare sig.

Tidlig en Eftermiddag, da det var lummert og stille, sad Frøken Betsy foran Huysums Blomsterstykke og malede med anstrengende Flid. Det forekom hende utaaleligt hedt. Hun rejste sig og aabnede i det store Vindue en Rude, hvorefter en forfriskende Luft fra Slotssøen strømmede ind. Hun greb sin Pensel og Palet og arbejdede videre. Snart følte hun sig træt, standsede og lænede sig tilbage mod Stoleryggen. Hun lod Blikket gaa om i Gemakket; det dvælede ved Komtesse Haxthausens Billede. Søvnen ligesom sænkede sig ned over Betsy Sneedorf, og under Fuglekvidder, der lød udefra, slumrede hun ind.

I Drømme forekom det hende, at hun om Bord i et stort Skib sejlede op ad Kristiania Fjord. Vejret var klart og foran hende laa i Solskin en lille By omkranset af skovbevoksede Fjelde. Da hun nærmede sig Landgangsbroen, saa hun en Skare Herrer og Damer, der venligt tilviftede hende Velkommen med Hatte og Lommetørklæder. Hun genkendte Konferensraad Anker blandt de Forsamlede. Ligesom Skibet lagde til, og hun skulde gaa i Land, var der En, der greb hendes Haand og førte hende frem; det var Løjtnant Anker, som i en broderet Hofuniform stod ved hendes Side. Han kyssede hendes Haand. Hun blev bevæget og undseelig . . . . . . i denne Følelse vaagnede hun op.

„Tilgiv Frøken Sneedorf, at vi forstyrrer Dem i Deres kunstneriske Reflexioner“, udbrød leende Erik Anker bag ved hende.

Frøken Betsy rejste sig hurtigt, samlede sig og besvarede, idet hun rødmede, hans Hilsen. Noget fra Anker stod Slotsforvalteren.

Løjtnanten var for et Par Timer siden kommen til

Hillerød for at besøge Arctanders. Han havde anmodet Gjede om at forevise sig en Del af Slottets Indre. De var netop ved Slutningen af deres Vandring, da de forefandt Frøkenen i den skildrede Situation.

Frøken Betsy, der nu blev humoristisk stemt, fulgte med sin uventede Kavaller tilbage til Amtmandens.

Drømme tillagde hun i Modsætning til sine samtidige Veninder i Almindelighed ingen Betydning. Hvad hun nylig havde drømt, slog hun foreløbig ud af Hovedet.

Saa snart hun havde faaet Maleriet færdigt, lod hun det indsætte i en smagfuld, lys Træramme og overrakte Fru Bendtsen det. Baade hun og hendes Ægtefælle fandt det talentfuldt udført. Rektoren anbragte det paa Væggen i sin Sal, og det var ham altid en kær Erindring om den unge Frøken, som han med Interesse forhørte sig om paa hendes senere Livsbane.

*   *
*

I Midten af August fortalte Bønder fra Hørsholms Omegn og Fiskere fra Humlebæk og Vedbæk, at der til Sundet var ankommen en vældig engelsk Flaade, som talte Skibe i hundredvis og havde landsat Soldater sidstnævnte Sted. Kort efter fik Hillerøds Befolkning at vide, at København var indesluttet af en engelsk Hær, der opkastede Skanser og forberedte et Bombardement. Rygtevis forlød det, at Kronprinsen havde været i Hovedstaden, som han dog straks havde forladt, og var rejst med Faderen, Kristian VII over til Holsten. Prinsesserne Juliane og Charlotte samt deres Broder, Prins Ferdinand, skulde være fulgt efter. Nogle Dage senere kom Amtmand Arctander med det Budskab, at General Peymann var udnævnt til Kommandant i København, og at der var udbrudt Krig mellem Danmark og England. I ængstelig Uvished saa man Fremtiden i Møde. Hillerøds Befolkning var i en trykket Stemning. Til

selve Krigen mærkede man ikke synderligt. I Byens Nærhed havde der vist sig engelske Husarer, og man kom snart til Kundskab om, at disse havde hørt til en Styrke, der havde besat Frederiksværk med dets Krudtfabrikker. Nogen Avis saa man foreløbig ikke. Alle var henvist til, hvad Fama fortalte, men man afholdt sig forsigtig fra at fælde nogen Dom over Autoriteternes Handlinger.

En Dag traadte Arctander ind til sin Hustru og Betsy Sneedorf og sagdè med bevæget Stemme: „Engelskmændene bombardere København og vil tage vor Flaade. Kaptajn Tscherning fra Frederiksværk fortalte mig det for et Øjeblik siden.“ Begge Damerne blev rystede af dette Budskab og gav sig til at græde.

„Mit ulykkelige Fædreland!“ udbrød Fru Arctander.

„Hvilken Sorg for vor elskede Kronprins!“ tilføjede Amtmanden.

„Hvor det gør mig inderlig ondt for den stakkels Befolkning, hvis Liv og Ejendom saa grusomt tilintetgøres,“ yttrede Frøken Betsy, med taarefyldte Øjne. „Til al Lykke er da Prinsesserne Juliane og Charlotte udenfor Fare.“

En Middag, efter at der tilfældigvis var kommet Post til Hillerød, fremkaldte en Efterretning, som bragtes af nogle Breve, stærk Bevægelse blandt Befolkningen og genoprettede det kuede Mod. Det hed, at Kronprinsen havde i Løbet af den sidste Uge ved Nattetid ført en stor Hær fra Heiligenhafen i Holsten over til Nysted paa Lolland; fra Vordingborg rykkede han i Spidsen for den frem mod København. Som en Løbeild forplantede denne Nyhed sig til Omegnens Befolkning. Der blev almindelig Glæde; Hurraraab lød for Kronprinsen, og Lejligheden benyttedes til at drikke hans Skaal. Hen ad Aften gik Trommeslageren igennem Gaderne og forkyndte, at der Søndag Eftermiddag vilde blive holdt

offentlig Prædiken i Præstevangen af Pastor Gutfeld fra Asminderød.

Nævnte Eftermiddag strømmede Befolkningen ud til Skoven for at høre Præsten. Paa en aaben Plads, omgiven af smukke Bøgetræer, var der rejst en med Grønt smykket Talerstol. Præsten var en lille, mager Mand med ganske kortklippet, graat Haar og med et Par mørke Øjne, som luede af Fanatisme, naar han kom i Affekt. Han mødte her i en lang sort Frakke og med et stift, hvidt Halstørklæde.

Med stadig Hentydning til Dagens Begivenheder talte Præsten om den assyriske Kong Sankeribs Tog mod Juda Rige. „Men," raabte han med skærende Stemme, „ligesom Profeten Jesaias forudsagde, at Assyrerne skulde knuses i Juda Land, saaledes vil det ogsaa gaa Engelskmændene her paa Sjælland. Messias ventedes som Frelser for Folket, hedder det hos Profeten. Ja, saaledes imødese vi ogsaa vor højtelskede, vor uforlignelige Kronprins som en Befrier, der i Spidsen for en sejrrig Hær skal holde sit Indtog i det betrængte København, hvor alt, ligesom dengang i Jerusalem, visselig er i stor Forvirring. Lader os bede for vor Konge og Kronprins, for vore ulykkelige Brødre og Søstre i Hovedstaden!"

Præsten sænkede sit Blik og foldede sine Hænder; Forsamlingen gjorde det samme. Dyb Tavshed indtraadte. Derpaa blev Salmen: „Er Gud med os i denne Tid, da tør vi ej forsage," afsungen med en Kraft og Inderlighed, der vidnede om, at Tilhørerne var hjertegrebne.

Forsamlingen spredte sig omkring i Præstevangen. Hist og her saa man Grupper, som lyttede til Fortællinger af en Soldat, en Herregaardsskytte eller en Livjæger, der havde deltaget i Udfaldene fra Fæstningen mod den engelske Belejringshær og var tagne til Fange, men heldigt undvegne. Blandt disse Beretninger, der hørtes med den mest spændte Opmærksomhed, var der ingen, der kom mere i Folkemunde, end Skildringen af

den femtenaarige Frits Hammers tapre Deltagelse i det første Udfald. Denne lille Kromandssøn fra Asminderød var af General Peymann bleven forestillet for Landeværnsfolkene som et Forbillede, de burde følge.

I Skovlyst Kro ved Præstevangens Udkant var der samlet en stor Skare Bønder. Nogle lyttede til en gammel Spillemand, der gned Fiolen, medens han sang Thaarups Vise: „Nys fyldte skøn Sired det attende Aar.“ Andre, især unge Piger, flokkedes om et Bord, paa hvilket en Spaakvinde lagde Kort op.

Fru Arctander og Betsy Sneedorf gik op paa en lille Høj i Nærheden af Kroen. De stod hensunkne i Betragtningen af det skønne Slot, der spejlede sig i den stille Vandflade. Det Frederiksborg der, tænkte Frøken Betsy ved sig selv, er opført af Kristian IV, men det første Slot var bygget af hans Fader. Frederik II's Yndlingsopholdssted var dog Antvorskov. Minderne fra den selskabelige Sammenkomst hos Etatsraad Brun paa Antvorskov det foregaaende Aar vaagnede nu hos hende.

Medens Betsy vedblev at reflektere, gav Fru Arctander sig til at plukke Margariter og Skovmærker. Ubemærket af de to Damer var en gammel Kone kommen op paa Højen; det var Spaakvinden fra Kroen.

„Hvad vil hun, Ane?“ sagde Fruen, idet hun blev hende vaer. Den gamle støttede sig til sin Kæp, rømmede sig og udbrød: „Fryde mig ved at se den Slanke der.“ Hun pegede med Stokken paa Betsy, der hørte disse Ord og smilende vendte sig om mod hende.

„Hun kan jo se ind i Fremtiden, Ane?“ yttrede Fruen. „Kan hun ogsaa spaa af Haandens Linier.“

Ane nikkede bekræftende med Hovedet. Betsy Sneedorf trak leende sin Handske af den højre Haand og strakte dennes Inderflade frem mod Spaakvinden. Ane saa med sine stikkende graa Øjne op og ned ad Frøkenen. „I er køn, mumlede hun, og faar vel sagtens Lykken med jer.“ Hun tog Betsys Haand og betragtede

den opmærksomt. Baade Frøkenen og Fruen kom i Spænding, det syntes dem begge, at der var noget hemmelighedsfuldt og uhyggeligt over Spaakvindens Personlighed.

„Jer Livs Vej gaar op efter," sagde Ane, „to fremmede Officerer følger Jer, den ene et kort, den anden et langt Stykke." Spaakvinden tav.

„Er det det Hele?" spurgte Fru Arctander.

Frøken Betsy trykkede leende Konen en lille Sølvmønt i Haanden. De to Damer gik tilbage til deres Hjem. Om Aftenen steg de i Forening med Amtmanden og Slotsforvalteren op i et af Slottets Klokketaarne for at se en pragtfuld Solnedgang. Men ind i Skønhedsindtrykket blandede sig en pinlig Fornemmelse, da de i Stilheden kunde høre en fjern Kanontorden: det var de engelske Batterier ved København.

IV.

Først i Slutningen af Oktober, efter at Engelskmændene, medtagende Danmarks og Norges stolte Orlogsflaade, havde forladt Sjælland, vendte Betsy Sneedorf og hendes Moder tilbage til København. Under hvilke forandrede Tidsforhold betraadte de ikke deres Hjem paa Amalienborg! En stor Del af Staden laa i Ruiner. Millioner i materielle Værdier var tilintetgjorte, kunstneriske og literære Samlinger var ødelagte, Mennesker i tusindvis dræbte eller saarede. Harmen over Flaadens Ran og Engelskmændenes hele Færd blandede sig med Bitterheden over Nederlaget og den dybe Sorg over alt, hvad der var gaaet til Grunde. Betsy gik med sin Moder gennem de sønderskudte Kvarterer af Byen. De to Damer saa med Taarer i Øjnene paa de skrækkelige Virkninger, Bombardementet havde haft. Da de kom til den skønne Fruekirkes Brandtomt, brast de begge i Graad.

Kommandørkaptajn Sneedorf havde under de sørgelige Begivenheder været i Norge. I Begyndelsen af December kom han, førende to Linieskibe og en Brig, tilbage til København. Nederlaget og Tabet smertede ham som Fædrelandsven og Sømand. Men hertil sluttede sig for hans personlige Vedkommende en Sorg, der pinte ham stærkt. Han anklagedes for, at han som Chef for den lille Eskadre ikke havde udrettet tilstrækkeligt mod Fjenden, hverken da han var i Norge eller paa Nedfarten. Han underkastedes et Krigsforhør, men i Betragtning af hans tidligere Fortjenester hævedes Sagen. Alt dette krænkede den pligttro, tapre og ærekære Mand dybt. Hustruen og Datteren opbød alt for at mildne hans Sorg, og det lykkedes dem saa meget desto lettere, som Kronprinsregenten viste ham megen Bevaagenhed. Sneedorf bevarede imidlertid Posten som Chef for Søkadetakademiet, og denne Stilling lagde saaledes Beslag paa hans Tanker og Virkelyst, at han snart glemte den ham tilføjede Tort.

Naar undtages Kristian VII og Kronprinsesse Marie, der henholdsvis forblev i Rendsborg og Kiel, vendte de i København boende Medlemmer af Kongefamilien i Løbet af Efteraaret tilbage til dette. Kronprins Frederik kom med Prinserne Kristian, Frederik og Vilhelm af Hessen i sit Følge. Prinsesserne Juliane og Charlotte samt Broderen, Prins Ferdinand, indfandt sig ogsaa. Endelig førte Prins Kristian sin Gemalinde, Prinsesse Charlotte Frederikke af Mecklenborg-Schwerin, hertil. Det unge Par, der havde opholdt sig paa Slottet i Plöen, fik Bolig i Arveprinsens Palais paa Amalienborg.

I den tre og tyveaarige mecklenborgske Prinsesse havde Kongefamilien faaet et nyt i visse Retninger interessant Element. Charlotte Frederikke var lille af Vækst, men havde en yppig Skikkelse. Hun udmærkede sig ved et fyldig sort Haar, ved livlige mørke Øjne og ved en fin, hvid Teint. Prinsessen havde et kolerisk

Temperament, der brat slog om fra den ene Stemning til den stik modsatte. Hun var lunefuld; hun blev let ondsindet, men angrede det hurtigt og lagde da megen Godmodighed for Dagen. Hun var lidenskabelig af Natur, i hvilken Henseende hun lignede sin Fader, Hertugen. Prinsessen havde en udpræget Tilbøjelighed til ikke at tage det saa nøje med Sandheden. Hds. Højhed følte en mærkelig Attraktion til Folk af de brede Samfundslag, hvad man dengang kaldte simple Folk; men hun kunde bevæge sig med Takt og kongelig Anstand i Hofkresene og forstod da at vælge sine Udtryk med Smag. Hun var blottet for sin Gemals Sans for Videnskab og Kunst; men paa et enkelt teknisk Felt, i Broderi, udfoldede hun en overlegen Dygtighed, der vakte Beundring. I den Retning var Prinsessen virkelig en Kunstnerinde.

Frøken Betsy Sneedorf gjorde ved den første Kur, Prinseparret holdt paa Amalienborg, et særdeles tiltalende Indtryk paa Prinsessen. Denne fandt hende smuk og interessant. Hds. Højhed erklærede, at det glædede hende at se Datteren af Kommandørkaptajn Sneedorf, om hvem hendes Gemal havde talt saa meget. „Deres Bedstefader," bemærkede Prinsessen, „var jo min afdøde Svigerfaders, Arveprinsens, Lærer."

Betsy Sneedorf følte sig smigret af den Opmærksomhed, Hds. Højhed stadig viste hende, naar der gaves Lejlighed dertil. Prinseparret indbød hende altid til de Baller, Koncerter og Cerkler, det holdt i Vinterens Løb. Ved disse søgte Prinsessen bestandig hen til den unge Dame og underholdt sig med hende. Frøknerne Levetzow, Reedtz-Thott, Schimmelmann og mange andre af Aristokratiets unge Skønheder blev jaloux paa Betsy. Denne var imidlertid forsigtig og gjorde sig aldrig til af den Yndest, hun nød; hun undgik i Selskabslivet helst at tale om Prinsessen. Hvad der særlig skaffede Frøken Sneedorf Hds. Højheds Bevaagenhed, var den levende

Anerkendelse, hvormed hun udtalte sig om Hertug Frans's Begavelse og Dygtighed som Musiker. Slige Yttringer om Faderen berørte naturligvis Prinsessen behageligt.

Frøken Sneedorf havde ingen Interesse for Politik; men hun kunde ikke andet end blive berørt af Datidens store historiske Begivenheder, som daglig drøftedes i hendes Hjem og i de Huse, hvor hun kom. De var Samtaleemnet mellem Herrerne; men medens man tog Bladet fra Munden, naar det drejede sig om udenrigske Forhold, yttrede man sig spagfærdigt om de indenrigske. Danmark-Norge var blevet Napoleons Forbundsfælle og var kommet i Krig med England og Sverrig. Fjendtlighederne med det sidste Land afficerede Betsy Sneedorf personligt; thi nu forlod Baron Oxenstjerna med Frue, som hun var bleven Veninde til, København og vendte først tilbage efter henved et Par Aars Forløb.

Midt i Marts Maaned 1808 lød Budskabet om Kristian VII's Død og Frederik den Sjettes Tronbestigelse ud over Hovedstaden. I Hofkresene opstod den stærkeste Bevægelse; Byens Befolkning holdtes nogle Dage i Aande af Beretninger om de forskellige Korporationers Audienser og Lykønskninger overfor den nye Souveræn, der iøvrigt allerede i to og tyve Aar havde været Rigets Regent. Den afdøde Konge bisattes foreløbig i Rendsborg Kirke. Her i København lagde den paabudte officielle Sorg en Dæmper paa Livets Adspredelser eller forbød disse fuldstændigt.

Da efter et halvt Aars Forløb de sorte Dragter forsvandt ved Landesorgens Ophør, tog Befolkningen i Hovedstaden ligesom Revanche, idet den hengav sig til Forlystelser af forskellig Art. Maskeballer, Assembleer og dramatiske Dilettantforestillinger fulgte hinanden Slag i Slag. Det var væsentligt Frederik VI's idelige Parader og Troppemanøvrer, samt Fortællingerne om Kanonbaadenes Kampe med de engelske Orlogsskibe,

der mindede Folket om, at det befandt sig i Krig. Denne gav sig desuden et Udslag i det af Regeringen indførte Kapervæsen, et Slags Sørøveri, der snart gjorde sine Helte, der for Størstedelen udgik fra de lavere Samfundsklasser, til Pengematadorer, snart styrtede dem ned igen i den Fattigdom, hvori de oprindelig havde levet. Den ene Uge gik den simple Madam, der boede i et skummelt Baghusværelse, i en lurvet Hvergarnskjole med Bondehue. Men saa kom hendes Mand hjem fra et heldigt Kapertog og fik ved Prisérettens Kendelse Kurantdalere i tusindvis. Nu flyttede Madammen op paa en første Sal, som blev elegant monteret med Mahognimøbler, Spejle med forgyldte Rammer, Lysekroner og kostbare Gulvtæpper. Straalende af Guldsmykker viste hun sig i Teaterlogen, i Silkefløjlsdragt med fjerbesat Baret paa Hovedet. Hun gjorde en Række Selskaber med lækre Retter og fine Vine. Gæsternes Stemning blev hurtig ophedet. Misundelsen mod Vært og Værtinde fik Overtaget hos adskillige af dem: der faldt spydige Bemærkninger; Gildet endte da gerne med et rasende Skænderi mellem Kvinderne og Slagsmaal mellem Mændene. Man levede som Galninge, i Troen paa, at Rigdomskilden ikke kunde blive tilstoppet. Men da kom Manden hjem fra et nyt Kapertog, denne Gang ikke som Parthaver i et rigt Udbytte og hoverende, men lemlæstet og udplyndret. Herligheden var forbi. Madammen og han maatte i Forening vandre tilbage til den skumle Stue og værre end forhen føle Fattigdommens Savn.

Prinsesse Charlotte Frederikke, der imødesaa sin Nedkomst, tilbragte Sommeren i Ro paa Sorgenfri. Her besøgte Betsy Sneedorf hende flere Gange. Etatsraad Brun havde indbudt Frøkenen til et længere Ophold paa Sofienholm ved Frederiksdal. Her førte hun en nydelsesrig og interessant Tilværelse. Hun foretog hyppige Roture paa Bagsværd Sø, enten ene eller i Forening med

Damer, der kom i Visit hos Brun. Hun syslede med Læsningen af Øhlenschlægers „Nordiske Digte“. Særlig følte hun sig tiltrukken af Tragedien „Hakon Jarl“, hvilken hun havde set i Februar med Frydendal i Hovedrollen og Madam Heger som Thora.

En Dag, da Betsy Sneedorf sad og hæklede i Haven ved Sofienholm og i Erindringen dvælede ved Besøget paa Augustenborg, blev hun overrasket ved, at Etatsraadinde de Coninck stod ved Siden af hende; hun havde nærmet sig lydløst.

„Men Etatsraadinde dog,“ udbrød Betsy. „De forskrækker mig virkelig.“

„Kommandørkaptajnens Datter lader sig vist ikke saa let skræmme,“ var Svaret. „Jeg er lige kommen fra Dronninggaard hertil med min Mand, som ønskede at hilse paa Brun og faa en Samtale med ham.“ Den gamle Etatsraadinde satte sig i en Havestol ved Siden af Betsy.

„Hvorledes lever Deres Søn, Konsulen? Er hans Frue vendt tilbage fra Haag?“

„Min kære Henriette kom for en Uge siden. Hun har saamænd under sit Ophold i Udlandet været i Paris.“

„I Paris, Etatsraadinde! Havde hun det Held at faa Kejserinde Josefine at se?“

„Baade Kejseren og Kejserinden var dengang i Bayonne. Men i Paris traf Henriette hos Gesandten, Geheimekonferensraad Drejer, Rosenkrantz til Rygaard, der havde været i Bayonne for at overrække Napoleon Elefantordenen. Han fortalte om Kejserinden.“

„Hun skal være saa ganske overordentlig pragtsyg,“ sagde Betsy Sneedorf. „Tænk, hun skal have mellem tre og fire hundrede kostbare Kaschemirs Shawler, hvoraf adskillige har en Værdi af en halv Snes tusinde Francs.“

„Ja, Pynt og Moder," yttrede Rosenkrantz til Henriette, „er Kejserinde Josefines Hovedinteresse."

„Men for Literaturen og Teatret har hun ingen Sans," bemærkede Betsy Sneedorf.

„Nej, men Kejserinden er godmodig og gavmild," svarede Fru de Coninck. „Men lad os gaa ned til Bænken ved Søen. Saa skal De faa Henriettes hele Skildring af Hds. Majestæt, saaledes som Rosenkrantz gav den."

Frøkenen og Etatsraadinden rejste sig og spaserede til det nævnte Punkt, hvorfra der var en af Tujaer indhegnet Udsigt til Hareskoven bag Bagsværd Sø.

Imidlertid sad Brun og den gamle Etatsraad de Coninck i en livlig Samtale med hinanden i et til Havesalen stødende Værelse, hvis Vægge var prydede med Prospekter fra de Egne af Schweiz, som Sofienholms poetisk beaandede Frue havde hjembragt.

Konversationens Genstand var Efterretningerne om, at de spanske Hjælpetropper paa Vejen havde rejst sig mod den franske Højstkommanderende, Marskal Bernadotte, Fyrste af Pontecorvo. De havde bemægtiget sig Fæstningen Nyborg og var gaaet om Bord i engelske Skibe, der førte dem hjem. Frederik VI havde givet Befaling til, at alt dette skulde holdes strengt hemmeligt, hvorfor Aviserne ikke omtalte det; men Rygter om det Passerede var alligevel i Omløb blandt Befolkningen.

Der laa dengang to spanske Infanteriregimenter i Roskilde og Omegn under Overbefaling af den franske General Fririon. Hine havde ogsaa gjort Opstand mod denne, og Blod var flydt. Man havde set Generalen og hans franske Officerer ankomme i Huj og Hast til København, hvortil endvidere spanske Soldater var indbragte som Krigsfanger under Eskorte.

Man vilde vide, at der ved Ringsted havde staaet en hidsig Fægtning mellem de spanske Tropper og en Styrke under General Castenskjold, bestaaende af jyske

Infanteriregiment, sjællandske Ryttere og et holstensk Artillerikompagni. Prins Ferdinand skulde have kæmpet personligt med den spanske Oberst Martorel og tilføjet denne et Sabelhug i Skulderen, men var selv bleven saaret i Armen.

Kurerer, hed det, fløj frem og tilbage mellem København og Roskilde. I Kongens Palais paa Amalienborg var der holdt et stort Krigsraad, hvori Frederik VI skulde have givet et Exposé af Situationen, som havde aflokket Prins Kristian af Hessen det ene Beundringsudbrud efter det andet. Dette Krigsraad satte man nærmest i Forbindelse med en aggressiv Holdning, som en engelsk-svensk Eskadre i Sundet tilsyneladende indtog overfor Sjællands Kyst.

Om alt dette underholdt Etatsraaderne Brun og de Coninck sig med hinanden i det saakaldte schweiziske Værelse paa Sofienholm. Hvor vidt der laa noget Sandt til Grund for det Hele, vidste de ikke. Men Et var dem begge som Forretningsmænd klart, og det var, at Danmark og Norge var kommet ind i en politisk Situation, der vilde blive mere og mere ødelæggende for deres Handel.

Ved Aftensbordet samledes de to Herrer med Etatsraadinden og Frøken Betsy. Under Samtalen med Damerne glemte de deres kommercielle Bekymringer.

Derefter tog de Plads ved Havesalens aabne Fløjdør og lyttede leende til et Par Sømandsviser, som Betsy Sneedorf sang til sit eget Klaverakkompagnement.

V.

Den 7. Oktober 1808 om Aftenen Kl. 10 forkyndte 21 Kanonskud fra Københavns Volde Befolkningen, at Kongehuset var bleven forøget med en Prins. Det var Prins Kristians og Prinsesse Charlotte Frederikkes Søn, der var kommen til Verden. Prinsen var vel bleven

født Dagen før: men Befalingen til Saluten maatte indhentes fra Lerchenborg, hvor Frederik VI opholdt sig paa Troppemønstring. Det var anden Gang i Aarets Løb, at slig en glædelig Begivenhed fandt Sted i Kongefamilien: thi den 18. Januar havde Kronprinsens yngste Datter, Vilhelmine, set Dagens Lys paa Slottet i Kiel. Der var stor Kur paa Amalienborg, hvor den glædestraalende Prins Kristian modtog de varmeste Lykønskninger. Særlig gjorde de faa hjertelige Ord, Kommandørkaptajn Sneedorf henvendte til Hs. Højhed, stærkt Indtryk paa denne.

Fra Prinseparrets Side vistes der i den følgende Maaned Frøken Betsy Sneedorf en Udmærkelse, idet hun udnævntes til Hofdame hos Prinsesse Charlotte Frederikke. Denne Begunstigelse vakte Bevægelse i Hofkresene og fremkaldte Yttringer af Misundelse blandt Aristokratiets unge Damer. Betsys Forældre og Husets sande Venner var henrykte. I Hjemmet foranstaltedes en lille Fest til Ære for hende. Baade Faderen og Moderen lagde hende paa Sinde, at hendes nye Stilling vilde være forbunden med Vanskeligheder. Vel var Prinsessen hende naadig, ja særdeles venlig stemt mod hende. Men Hds. Højhed havde et Temperament, der under Omgangen med hende krævede Forsigtighed, Selvbeherskelse og Tavshed i rette Tid. En attenaarig Kvinde som Betsy Sneedorf, i hvem Følelseslivet endnu havde Ungdommens Varme, fik her en ingenlunde let Opgave at løse.

* * *

Prinsesse Charlotte Frederikke nærede virkelig moderlig Kærlighed til Sønnen, der i Daaben havde faaet Navnene Frederik Kristian, men det blev, hvad hun selv forskyldte, hendes Skæbne, at hun kun kom til at følge ham i det første Aar af hans Liv. Hun saa til Barnet nogle Gange

daglig, kærtegnede det, morede sig over det, legede stundom med det paa en noget drastisk Maade, men ellers var det ganske overladt Ammen. Imidlertid var det Prinsessens Stolthed overfor Kongefamilien, at hun var Moder til en Søn; thi Dronning Marie havde kun Døtre. Hds. Højhed følte sig nu ganske anderledes befæstet i sin Position ved Hoffet end tidligere, og dette bevirkede, at hun herefter hengav sig dristigere til sine Stemninger og Tilbøjeligheder. Hun broderede, spillede paa Klaver og Sang; hun deltog med Lyst i Assembleer og Baller, men kunde ogsaa, naar det Lune kom over hende, trække sig fuldstændigt tilbage til sine Gemakker og paatage sig en andægtig Mine, som om hun var Nonne. I den ydre Optræden og i Konversationen følte hun af og til en uimodstaaelig Trang til at gøre sig gældende og henlede Opmærksomheden paa sig; da blev hun højrøstet og fantaserede sig ind i Situationer, paa hvis Virkelighed hun selv troede. Hun fortalte, at hun havde været den „preusiske Alkibiades", Prins Louis's fortrolige Veninde og havde hos ham mødt Jødinden Rahel Levin.

Prinsesse Charlotte Frederikke begyndte efterhaanden at føle sig isoleret ved det danske Hof. Hendes Svigerinder Prinsesserne Juliane og Charlotte, der var nogle Aar yngre, kunde hun ikke komme i noget sympatetisk Forhold til. De var begge respektable til det yderste; de var korrekte i hele deres Optræden; de talte ret godt Fransk og naturligvis flydende Tysk; de havde Sans for Musik og Kunst; men det var dog særlig Hjemmets og Familielivets sociale og økonomiske Interesser, der tiltrak sig deres Hovedinteresse. Da de var saaledes beskafne i psykologisk Henseende, frastødtes de af det excentriske og uberegnelige i Charlotte Frederikkes Karakter; de indskrænkede sig til at vise hende det Hensyn, Konveniensen og Stillingen krævede, men holdt sig ellers med kølig Venlighed, med „frossen Sympathi", tilbage, naar de var sammen med hende.

Prins Kristian, Charlotte Frederikkes Gemal, havde levende Interesse for Videnskab og Kunst i dennes forskellige Former. Han var begejstret for alt Skønt, fin i sin Omgangstone og i Besiddelse af et betydeligt Konversationstalent. Men af Hensyn til Frederik VI's militære Passioner og Krigsbegivenhederne maatte han optræde som Soldat og spille en Officersrolle, der var hans indre Natur imod. Da Kongen i Vinteren 1809 trak en Hær sammen paa Nordsjælland for over Isen som Bro at foretage et Indfald i Sverrig, maatte han som Chef for en Brigade overvære en Række Parader og deltage i Manøvrer. Kun af og til saa han sin Gemalinde, og naar dette skete, havde han tvungent Hovedet fuldt af militære Spørgsmaal. Da Foraaret smeltede Sundets Is, forsvandt ogsaa Frederik VI's Plan om at spille Kong Karl Gustav som Dug for Solen. Men Prins Kristian fik snart en større militær Charge, idet Kongen ved sin Afrejse til Holsten gjorde ham til højstkommanderende General paa Sjælland. Prinsens Inspektionsrejser fjernede ham nu hyppigt fra Gemalinden.

Prinsesse Charlotte sad da paa Amalienborg og kedede sig. Men værre var det, at hun stundom ærgrede sig, thi gennem Kvinder af ordinær Oprindelse, med hvilke hun stundom yndede at underholde sig, fik hun at vide, at hendes Gemal havde Amouretter. Dette vakte egentligt ikke hendes Skinsyge, men det krænkede i høj Grad hendes Forfængelighed.

Af hendes to Hofdamer: Komtesse Luckner og Frøken Betsy Sneedorf underholdt Hds. Højhed sig helst med den sidstnævnte, der stadig tiltalte hende mere og mere. Frøken Sneedorf havde den fortræffelige Egenskab, at hun fuldstændig kunde gaa ind paa Prinsessens Gemytligheder.

En Aften i Vinteren 1809 kom Prinsesse Charlotte Frederikke hjem fra Teatret, hvor hun havde overværet Opførelsen af Sanders Sørgespil „Knud, Danmarks Hertug."

Hds. Højhed havde været ledsaget af Komtesse Luckner. Da hun traadte ind i Gemakket, kom Frøken Sneedorf hende i Møde. Prinsessen kastede sig ned i en Lænestol og gav sig til at skoggerle.

„Deres Højhed frigør Dem vel for Stykkets tragiske Indtryk?“ sagde Betsy Sneedorf, der med et spørgende Blik saa paa hende.

„Aldrig har jeg set Mage til tragikomisk Forestilling,“ udbrød Prinsessen.

„Gjorde Stykket maaske Fiasko ligesom Forfatterens Lystspil „Hospitalet“?“

„Fuldstændigt, kære Frøken, og Publikum spillede med.“ Prinsessen fik et nyt Latterudbrud. „Hør blot et enkelt Optrin. Da den døende Dronning Meta bares ind og sagde Repliken: „Blegner I for Dødens svage Bytte?“ var der en Tilskuer, som raabte: „Nej, vi rødmer over Sander, som sendte Dem.“ Og saadan blev det ved at gaa under hele Opførelsen.“ Betsy Sneedorf, der satte sig levende ind i Situationen, kunde ikke andet end le.

„Stakkels Professor Sander,“ sagde Prinsessen, „han sendte ellers min Gemal og mig saadan et kønt Digt i Anledning af vort Bryllup.“

„Vi har det hjemme,“ yttrede Frøken Betsy. „Eloa, Kærlighedens og Uskyldighedens Seraf.“

Dagen efter gav Hds. Højhed Prinsesserne Juliane og Charlotte, under stadige Latterudbrud og kopierende de Spillende, en Skildring af Forestillingen. Svigerinderne kunde ikke forstaa, at hun fandt det saa morsomt. Det forekom dem i højeste Grad usømmeligt, at Publikum havde opført sig saaledes i en kongelig Persons Nærværelse.

Prins Kristian modtog en Dag i sit Palais paa Amalienborg den svenske Baron Ehrensvärd, der levede som Flygtning her i Landet under Navnet Gyllembourg og havde ægtet P. A. Heibergs fraskilte Hustru. Han kom

for at overrække Prinsen et svensk Flyveskrift, hvortil han var Forfatter. Baron Gyllembourg havde desuden udbedt sig Tilladelse til at maatte gøre Prinsessen sin Opvartning. Hds. Højhed opholdt sig i den Anledning i et Kabinet ved Siden af Audiensgemakket; Døren til dette stod paa Klem, saa man kunde se og høre, hvad der foregik derinde. Under Gyllembourgs Audiens lurede Prinsessen ved Døren. Hun opfangede ethvert Ord, der blev talt.

Gyllembourgs Flyveskrift var en Opfordring til det svenske Folk om at rejse sig mod det bestaaende Regimente. Han oplæste med høj og klar Stemme nogle Hovedpunkter i Skriftet. Prinsen hørte opmærksomt efter.

„Baronen," sagde Hs. Højhed, „vil altsaa have Gustav IV afsat og Kronen overført til Frederik VI."

„Ja, Deres Højhed," svarede Gyllembourg, „de tre nordiske Rigers Union bør genoprettes."

„Det er en dristig Tanke," yttrede Prinsen. „Hvorledes vil De faa Skriftet udbredt i Sverrig?"

„Det skal sendes derover i Luftballoner. Luftskipper Kolding besørger det." Prinsen lo. Han vekslede derefter nogle Ord med Gyllembourg. „De ønsker Hr. Baron," sagde han, „at gøre Prinsessen Deres Opvartning."

Da Prinsesse Charlotte Frederikke hørte disse Ord, trak hun sig tilbage til Kabinettets Baggrund. Prins Kristian ringede paa en Page, bød denne at føre Baronen ind til Prinsessen og forsvandt selv gennem en Dør i Tapetet.

Pagen gik ind i Kabinettet, kom straks tilbage og aabnede Døren for Gyllembourg. Denne traadte ind og bukkede dybt for Prinsessen, der besvarede Hilsenen med et venligt Smil. Hun var forud bleven underrettet om Begivenhederne i Gyllembourgs Liv. Derfor undgik hun at nævne noget, der stod i Forbindelse med det svenske Hof.

„De interesserer Dem levende for Landvæsen," sagde

Prinsessen, „men Deres Gaard Ruhedal er desværre brændt. De køber vel en ny, Hr. Baron?“

„Maaske, Deres Højhed, naar der kommer rolige Konjunkturer her i Landet.“

„Kan De fabrikere Ost, ligesom Etatsraad Brun?“

„Nej, Deres Højhed, jeg indskrænker mig til det rene Landbrug. I Mecklenborg er der mange Mønstergaarde.“

„De har Ret Hr. Baron, og mange Faar og Fæhoveder; men det er der ogsaa her i Danmark.“

Denne sidste Udtalelse virkede forbløffende paa Gyllembourg. Han takkede Hds. Højhed for den Ære, hun havde vist ham ved at modtage ham. Prinsessen nikkede. Audiensen var til Ende.

Kort efter var „Luftballondokumentet“ et almindeligt Konversationsemne i Hovedstadens højere Kredse. Frøken Betsy Sneedorf berørte det en Dag overfor Prinsessen, idet hun tilføjede: „Dokumentet er naturligvis Deres Højhed bekendt.“

„Bekendt,“ gentog Prinsessen. „Det er egentligt mig, der har affattet det. Forfatteren, Baron Gyllembourg, forhandlede med mig om det, før vi lod det flyve.“

Betsy Sneedorf saa noget forbavset og tvivlende paa hende. Prinsessen vedblev med et spillende Blik, som vidnede om, at hendes Fantasi var i stærk Bevægelse: „Naar der ikke er kommet noget ud af det hele, er det, fordi de ikke fulgte mit Raad.“

„Deres Højheds Raad,“ sagde Frøkenen med en nysgerrig Mine.

„Jeg sagde: lad Prins Ferdinand, General Bülow og Skuespiller Knudsen gaa op med Dokumentet, hver i sin Ballon. Naar de stige ned, kan de virke hver paa sin Vis. Men det ved jeg, at naar kongelig Højhed, militær Anstand og klangfuld Deklamation række hinanden Haanden, kan Svenskerne ikke staa imod!“

„Superbt! sublimt! Deres Højhed!“ udbrød Betsy Sneedorf leende.

Ved en Kur præsenterede Hofmarskallen Ordenshistoriografen, Etatsraad Abraham Kall for Prinsessen. der straks bemærkede. at hans store Lærdom var hende særdeles vel bekendt. Videnskabsmanden følte sig smigret.

„Da jeg for nogle Aar siden opholdt mig i Altona. talte jeg med en interessant gammel Dame, Advokatinde Maes. Hr. Etatsraaden kender hende sikkert?“

„Jeg har ikke den Ære, Deres Højhed.“ Kall gjorde sig i dette Øjeblik ikke nogen Forestilling om, hvor Prinsessen vilde hen.

„Fruen skal nok være en naturlig Datter af en Prins af Bevern; i sin Tid gik hun under Navnet Støvlet-Kathrine.“

„Aha.“ udbrød Kall. „Deres Højheds personalhistoriske Kundskab er forbavsende.“

„Ja, det vilde fornøje mig at faa noget at vide om Advokatinde Maes.“

Ordet „Støvlet-Kathrine“ bragte alle de Omstaaende til at smile ironisk. Da Prinsesserne Juliane og Charlotte hørte, at deres Svigerinde havde bragt „Støvlet-Kathrine“ paa Bane, blev de dybt indignerede.

Betsy Sneedorf var den første, som meddelte Prinsesse Charlotte Frederikke Efterretningen om, at Gustav IV af Sverrig var bleven afsat ved en Revolution i Stockholm, og at hans Onkel, Hertug Karl af Södermanland, var udnævnt til Regent.

„Det har Kong Gustav godt af, udbrød hun hoverende. Han var forlovet med min Søster Louise, men han slog op med hende. Det har jeg aldrig kunnet tilgive ham. Jeg tænkte nok, han fik sin Straf.“

Sommermaanederne hengled roligt paa Sorgenfri. Frøken Sneedorf var stadig om Prinsessen. Denne syslede med Haandarbejde, spillede paa Klaver og sang.

Hun sværmede for Weyses Musik til „Sovedrikken“. Charlottes Romance: „De klare Bølger rulled“, var en af hendes Yndlingsmelodier.

Betsy Sneedorf hørte, hver Gang hun i sin Faders, Kommandørkaptajnens, Hjem var sammen med Søofficerer, disse indbyrdes tale om Kanonbaadskrigen og Kaperierne overfor England og Sverrig. De berømmede da i varme Udtryk det Mod og den Snildhed, den Smidighed og den List, de danske og norske Førere havde udvist under Kampen med Overmagten. Et almindeligt Samtaleemne var ogsaa Spaniernes nationale Rejsning mod det napoleonske Herredømme og de lysende Heltebedrifter, der udøvedes baade af spanske Mænd og Kvinder under Guerillakrigen og Belejringerne. Saragossas glimrende Forsvar mod Franskmændene var i Alles Munde.

Naar Betsy Sneedorf sad ene med Prinsessen, og det almindelige Samtalestof om Familielivets Begivenheder indenfor den fine Verdens Krese var udtømt, randt de Fortællinger, hun havde hørt hjemme, hende i Hu. Hun fortalte da Hds. Højhed om en eller anden forvoven og sveden Kaperfærd. En Dag berømmede Frøken Betsy det Heltemod, Pigen af Saragossa havde lagt for Dagen under sin Fædrestads Belejring. Prinsessen hørte opmærksomt efter. Pludselig standsede hun med en Haandbevægelse Frøkenen i Fortællingen og sagde med en Mine, der vidnede om, at hun havde noget stort og vigtigt at meddele:

„Jeg har paa en Maade ogsaa deltaget i Kaperkrigen.“

„Har Deres Højhed,“ yttrede Betsy Sneedorf forundret.

„Det var en mørk Aften i Maj. Maanen skinnede. Himlen var overtrukken med kulsorte Skyer. Det var dengang, De og Komtesse Luckner havde faaet Tilladelse til at følge med min Svigerinde Juliane ud til Fredens-

borg. Jeg fik Lyst til at ride mig en Tur ud ad Strandvejen. Jeg tog en skarpladt Pistol i Prinsens Arbejdsværelse, steg til Hest, af Sted foer jeg, Jægeren i Afstand . . . . . .“

„Deres Højhed skildrer med dramatisk Liv,“ bemærkede Frøken Sneedorf.

„Tænk Dem, ved Slukefter red jeg midt ind i en kæmpende Vrimmel, Skuddene knaldede mig om Ørene. Det var en svensk Kaperbande, som vilde udplyndre Kroen, men Soldater af min Gemals Regiment var komne til . . . . . .“

„Hvor spændende,“ udbrød Frøkenen, „hvorledes gik det Deres Højhed?“

„Hør videre. Kaperføreren, en sand Goliath, styrter sig imod mig, svingende en vældig Huggert. Da griber jeg Pistolen, skyder, træffer, og med et frygteligt Brøl flygter han med hele Banden. Pilsnar jeg jeg tilbage, ukendt var jeg, Soldaternes Hurraraab lød efter mig.“

„Men det var jo en sand Heltebedrift, Deres Højhed, og den har De aldrig før talt om.“

„De ved, at jeg ikke just ynder at blære mig af, hvad jeg udretter i Fædrelandets Tjeneste. Men Tavshed kære, lille Frøken, De forstaar mig.“ Prinsessen saa stift paa Betsy Sneedorf.

„Deres Højhed maa være forvisset om min Diskretion,“ var Svaret.

* * *

I Efteraaret 1809 indtraadte der en Katastrofe i Prinsesse Charlottes Tilværelse. Idet hun fulgte sin Gemals Eksempel, indlod hun sig i en Amourette. Den Ridder, der meldte sig, og som hun lidenskabeligt kaarede til sin Elsker, var det kgl. Teaters Synge- og Koncertmester Dupuy. Denne Mand var Damernes erklærede Yndling; han havde sat mangfoldige Hjerter i Brand, og

han fandt overordentlig stort Behag. i kvindelig Smiger. Som Amant havde Dupuy, en fransk Schweizer af Oprindelse og et musikalsk Talent af Anlæg, gennemgaaet en aldeles fortræffelig Skole. Han havde i nogle Aar været Koncertmester hos Frederik den Stores Broder, Prins Henrik af Preussen, der paa Slottet Rheinsberg i Brandenborg førte et forfinet Libertinerlevnet, beaandet af Videnskab og Kunst. Her fejredes erotiske Bakkanaler, hvis Stemning og Følelser Camille Dupuy gav et pikant Udtryk i Toner. I Rheinsberg mødtes Koncertmesteren med den yndige Skuespillerinde Henriette Montroze. Hun blev hans Armida, han hendes Rinaldo, og Datteren Camilla blev den levende Overlevering om Parrets gensidige Affinitet. Dupuy blev derefter Koncertmester ved det kgl. Hofkapel i Stockholm. Her udøvede den bellmanske Lyre en magisk Virkning paa ham og forøgede hans Kompositionstalent med en ny, humoristisk Streng. Som Fjende af alle Baand paa Aandsfriheden, særlig de politiske, blev han Gustav IV en ubehagelig Personlighed, og en kgl. Udvisningsordre fjernede ham fra Sverrig. Derefter aabnede sig for ham i København en Kunstnerbane, der førte ham fra Triumf til Triumf som Skuespiller, Sanger og Komponist. Ved sin Skønhed og Plastik, ved Stemmens herlige Klang og Følelsens Varme, ved sin ungdommelige Elasticitet og sit skælmske Lune henrev han som Don Juan og som Ritmester Rose i hans egen Komposition, „Ungdom og Galskab", Københavnerne til et stormende Bifald. Dupuy bedaarede særlig Kvinderne ved sin Kunst, men samtidig vandt han hele Publikums levende Anerkendelse for den Tapperhed, hvormed han som Livjæger deltog i Udfaldene mod Englænderne 1807. Hans Mod bragte ham et Løjtnantspatent, men tillige Afskedigelse som Skuespiller, da „Porte-épéen var uforenelig med denne Stilling". Den smukke Livjægerløjtnant i den smagfulde Uniform vedblev dog at virke som Synge-

og Koncertmester. Som Livjæger blev Dupuy Kollega til den i Bourgeoisiets Krese højt ansete Grosserer Andreas Buntzen, der senere ægtede hans Datter. Camilla.

Prinsesse Charlotte Frederikke, der havde en god Sangstemme, ønskede at udvikle denne under Vejledning af en dygtig Lærer, og det var da naturligt, at hendes og Gemalens Valg faldt paa Dupuy. Hun var ikke blot bleven henrevet af ham som dramatisk Kunstner og Komponist, men hun havde noget Kendskab til ham fra hans Fortid. Som Pige paa en halv Snes Aar havde hun flere Gange set ham ved Faderens Hof i Ludvigslust, hvor han kom i Visit fra Rheinsberg. Hertug Frans I af Mecklenborg-Schwerin interesserede sig levende for Musik og var selv Virtuos paa Klaver. Prinsesse Charlotte Frederikkes Gemal, Prins Kristian, yndede Dupuy personligt. I den fine Klub „Harmonien", hvor Syngemesteren gjorde Furore ved Foredraget af lystige Viser, var han bleven præsenteret for Prinsen. Ved et Par selskabelige Sammenkomster i Klubben var det bleven tilladt Dupuy at udbringe en Skaal for Hs. Højhed. Den ene Gang talte han i smigrende Vendinger om Prinsen som en Apollo, den anden Gang sammenlignede han ham med Baldur. Sligt faldt i god Jord hos Hs. Højhed. Det skulde snart vise sig, at Prinsen ligesaa lidt var en Baldur som hans Gemalinde en Nanna.

Koncertmester Dupuy begyndte altsaa sin Undervisning som Prinsesse Charlotte Frederikkes Sanglærer. Han mærkede snart, at han i hende havde en beundrende Elev, der heller ikke skjulte sine sympathetiske Følelser for ham. Ved de Egenskaber, hvormed han havde fortryllet Dameverdenen, bedaarede han den lille, yppige, lidenskabelige Prinsesse. Naar hun talte til sine Omgivelser om Dupuy, flammede hendes Øjne af Begejstring. Hofdamerne fandt nok, at Prinsessen havde

det med overordentlig Varme, men hvad, de var jo selv betagne af Dupuy.

Netop paa dette Tidspunkt kom Prinsessen til Kundskab om en af Gemalens Amouretter. Heftig og opbrusende som hun var, bebrejdede hun ham det i stærke Udtryk, men han svarede hende i en overlegen, affejende Tone. Prinsessen fik da Anfald af Graad og høj hysterisk Latter.

Efter et Optrin af den Art havde Dupuy Undervisningstime hos hende. Medens han akkompagnerede følelsesfuldt paa Klaveret, foredrog hun med Varme Amalies Sang i Schillers „die Räuber". I lidenskabelig Stemning sang hun: „Sein Umarmen-wüthendes Entzücken! Mächtig, feurig klopfte Herz an Herz, Mund und Ohr gefesselt-Nacht vor unsern Blicken. Und der Geist gewirbelt himmelwärts!"

„Da capo!" udbrød Dupuy. Nu sang han med. Deres Stemmer smeltede harmonisk sammen, Stemningen steg. Da de begyndte paa den næste Strofe: „Seine Küsse-paradiesisch Fühlen" ...... vendte hun Blikket mod ham, hans Øje mødte hendes, han udstrakte sine Arme, hun kastede sig i hans Favn; de kyssede hinanden med lidenskabelig Glød.

Nu havde Prinsessen sin Amourette, og i den gik hun stadig videre, idet hun beroligede sin Samvittighed med, at hun jo dog havde skænket sin Gemal en legitim Arving.

Det intime Forhold mellem Prinsesse Charlotte Frederikke og Dupuy forblev ikke længe skjult. Hofmarskal Bülow blev tilfældigt fra et mørkt Værelse Vidne til, at de omfavnede hinanden. Prinsesse Juliane og Marskallens Frue iagttog skjult en øm tête-à-tête mellem dem.

Sagen forebragtes hendes Gemal; denne refererede den til Kongen. Dermed var Prinsessens Skæbne af-

gjort. Hendes Ægteskab var faktisk opløst; den juridiske Skilsmisse forestod.

Under alt dette havde Frøken Betsy Sneedorf holdt sig fuldstændigt tilbage. Der blev ikke fortalt hende noget, og hun spurgte heller ikke om noget. Hendes Blufærdighed dikterede hende en Optræden, der stod i fuldstændig Samklang med hendes Stilling som dame d'honneur.

Medens Prins Kristians Palais saaledes var Skueplads for et rystende Familiedrama, hengav Københavns Befolkning sig til officiel Jubel i Anledning af Dronning Maries Indtog den 31. Oktober. For fire Aar siden var hun rejst til Kiel, paa hvis Slot hun residerede ved Tronskiftet. Nu vendte Dronningen tilbage til den Hovedstad, der under hendes Fraværelse var bleven ramt af saa store Ulykker, hvorom blandt andet de mange Ruiner var et talende Vidnesbyrd. Det enevældige Kongedømme udfoldede ved denne Lejlighed en overordentlig Pragt, og Folket sparede ikke paa sin Begejstring. Processionen bevægede sig fra Frederiksberg Slot gennem Byen til Amalienborg. Alt var opbudt, hvad der kunde gøre den glimrende og pragtfuld. Militæret og Borgervæbningen dannede Espalier, Husene var smykkede med Tæpper og Guirlander, hvidklædte Piger sang, Hurraraabene bruste, Kanonerne dundrede. Hestgarden aabnede og sluttede Toget. I den kgl. Galavogn, der var forspændt med otte hvide Hingste og omgiven af Løbere, Lakajer og Pager, sad Frederik VI, Dronning Marie og Kronprinsesse Karoline „huldsaligt hilsende og smilende". Om Aftenen var Byen illumineret. Apartementer, Tafler og Festforestilling i Teatret fulgte. I tre Dage holdtes de tre øverste Rangklasser i Aande. Loyaliteten søgte paa enhver Maade at udtrykke sin Glæde over, at Hds. Majestæt allernaadigst havde taget Ophold i sin Hovedstad.

Men var den Jubel, der ombølgede de kongelige Personer, aldeles ren og ublandet? Var der blandt den begejstrede og hurraraabende Mængde ikke hist og her tavse Elementer, som med Bitterhed i Sindet var Vidner til hele dette prægtige Skuespil? Der var mangfoldige, men de turde ikke kny. Der var først og fremmest den lavere Embedsstand og Bestillingsmændene i Statens Tjeneste, der, som en Følge af de politiske Konjunkturer og Krigstilstanden, kastedes ind i økonomiske Vanskeligheder og Lidelser. Prisen paa Livsfornødenheder vedblev at stige, medens Evnen til at købe dem stadig svækkedes. Staten betalte sine Embedsmænd med Kurantsedler, som paa dette Tidspunkt næppe repræsenterede en Tredjedel af det Beløb, hvorpaa de lød, men alligevel skulde tages som gyldige for det hele. I den borgerlige Handel og Vandel sank disse Papirers Kurs stedse dybere. Men desto større blev Fattigdommen og Elendigheden i de smaa Hjem, paa hvis hulkindede, blege Beboere Næringssorg og Nød satte deres sørgelige Stempel. Det var hos slige Beskuere, at den straalende kongelige Procession vakte en stille Harme, der yttrede sig som et Lynglimt i det ellers matte Øje.

Prinsesse Charlotte Frederikke deltog naturligvis ikke i Hoffestlighederne; officielt angaves et stærkt Ildebefindende som Aarsagen til hendes Udeblivelse. Hun holdt sig inde i sine Gemakker og førte en aldeles isoleret Tilværelse. Komtesse Luckner og Frøken Sneedorf var derimod med ved det store Galataffel og Kuren hos Dronningen.

Ved Udgangen af den første Uge i November tog hun Afsked med sit Hofpersonale enkeltvis. Hun opfordrede Frøken Sneedorf til at forblive hos sig, idet hun lovpriste hendes ædle Karakter og fine Takt. Men Frøkenen afslog takkende og paa den hensynsfuldeste Maade den hende tiltænkte Ære.

„Nu vel, kære Frøken Sneedorf," sagde Prinsessen,

„vil De ikke være om mig personlig, vilde jeg dog gerne leve i Deres Erindring, og for at De kan faa en Anledning til at tænke paa mig, beder jeg Dem om at modtage mit Billede.“

Prinsessen rakte Frøkenen et lille oliemalet Portræt og kyssede hende paa Panden. Betsy Sneedorf nejede dybt og greb Prinsessens Haand, som hun førte op til sine Læber.

En tidlig Morgen ved Lys, førte Konferensraad Anker Prinsesse Charlotte Frederikke ned ad Trappen til Palaiets sydlige Port, i hvilken der holdt en stor Diligencevogn. Han havde af Kongen faaet det Hverv at ledsage Hds. Højhed. Ved Trappens Fod stod Hofetatens Personale opstillet. Der herskede dyb Stilhed. Prinsessen rakte i Tavshed hver af de Tilstedeværende Haanden.

Derpaa indtraadte et gribende Øjeblik. Ammen viste sig med den lille Prins Frederik paa Armen. Prinsessen greb Barnet, trykkede det til sit Bryst og kyssede det til Afsked, under en Strøm af Taarer.

Hun gik derefter hurtigt ind i Diligencen, i hvilken ogsaa Konferensraad Anker tog Plads. Schweizeren aabnede Porten, ad hvilken Prinsesse Charlotte Frederikke nu for sidste Gang kørte ud.

Hendes Tjenerskab og Bagage fulgte efter. Vejen gik til Korsør. Rejsens Endemaal var foreløbig Altona.

Løjtnant Dupuy blev afskediget af dansk Tjeneste og maatte i Følge kgl. Befaling forlade Riget for stedse.

Først i Marts 1810 fuldbyrdedes Skilsmissen mellem Prins Kristian og Prinsesse Charlotte Frederikke. Hds. Højhed levede derefter en Snes Aar i et Slags Internat i Horsens.

VII.

Det første Aar af Betsy Sneedorfs Tilværelse som Hofdame var udrundet. Det var begyndt med smilende Udsigter for den unge, forhaabningsfulde Pige, men det var endt med en tragisk Begivenhed, der var blottet for Lys og Idealitet og kun virkede nedtrykkende eller frastødende. Det var i det højeste den menneskelige Medlidenhed, som her sattes i Bevægelse.

For Betsy Sneedorf havde Aaret imidlertid haft Betydning af en opdragende og udviklende Skole. I Hofkresens Atmosfære var hendes psykologiske Blik bleven skærpet.

Prinsesse Charlotte Frederikke var forsvunden. Men Frøken Sneedorf var en altfor smuk Personlighed og en altfor betydelig Kraft til, at man ved Hoffet vilde give Afkald paa hende. Hun modtog fra sin Side med Glæde Ansættelse som Hofdame hos Prinsesserne Juliane og Charlotte.

Deres Højheder nævnede aldrig Charlotte Frederikkes Navn; det var, som om hun slet ikke havde eksisteret for dem. Frøken Sneedorf undgik omhyggeligt at vække uhyggelige Minder hos dem. En trykket Stemning hvilede over hele Hofkresen paa Amalienborg. Da indtraf i Foraaret 1810 to fyrstelige Personer i Besøg, og disse vakte ved deres elskværdige Optræden og deres Fortællinger om fremmede Forhold en muntrere Tone og kaldte et godt Humør til Live.

Den ene var Prins Vilhelm af Hessen, Dronning Maries Fætter, en tre og tyveaarig Mand af et kønt Udseende. Hans Fader var General i hollandsk Tjeneste; han selv var dansk Oberstløjtnant. Kongeparret satte megen Pris paa ham. Han var afgjort Militær; men han var udrustet med en vis tør Humor, der gjorde ham til en yndet Gæst i Selskabslivet. Han havde visselig gæstet Hoffet her flere Gange, men først nu

forstod han at gøre sig bemærket, idet han var bleven Herre over en tidligere Hang til en reserveret Optræden. Han følte sig ganske overordentlig tiltalt af Prinsesse Charlotte, og det var tydeligt for enhver nogenlunde Klarsynet, at Tilbøjeligheden var gensidig. De blev da ogsaa forlovede.

Den anden Gæst var Fyrst Henrik XLIII af Reuss-Køstritz, dansk Kammerherre. Han, der nu var en Mand paa henved de Treds, udmærkede sig ved en statelig Skikkelse, et ridderligt Væsen og et livligt Konversationstalent. Han var Fader til den Prins Henrik af Reuss, med hvem Prinsesserne og Betsy Sneedorf havde været sammen paa Als for halvfjerde Aar siden. Den livlige Mand var en dygtig Danser, en fortræffelig Billardspiller og søgte sin Mage i L'hombre.

Frøken Sneedorf spurgte med synlig Interesse til Sønnen. Hun fortalte Fyrsten, hvorledes Prins Henrik havde haft en væsentlig Del i, at hendes Ophold paa Augustenborg var blevet hende saa overordentlig behageligt.

Saa snart Frøkenen nævnede Sønnens Navn, foer der ligesom en Skygge henover Faderens Ansigt. „Han er desværre kommen paa en spændt Fod med sine Forældre og hele sin Slægt. Han har forladt den østrigske Hær og taget Tjeneste i den franske.“

„Prinsen er bleven Napoleons Officer!“ udbrød Betsy Sneedorf overrasket.

„Skæbnen er gaadefuld, Frøken,“ svarede Hs. Durchlauchtighed. „Men,“ tilføjede han med et bittert Smil, „nu er jo Kejser Frans af Østrig bleven den korsikanske Usurpators Svigerfader.“

I disse Dage kom Hertugen af Augustenborg til København. Prins Vilhelm af Hessen og Fyrst Reuss fulgte med ham til Helsingborg, hvor han skulde træffe sammen med sin Broder, den nylig valgte svenske Tronfølger, Kronprins Karl August. Hs. kgl. Højhed ventedes

til Ramløsa for der at afholde en Revue over et Troppekorps. Sammenkomsten fandt Sted, men Dagen efter dræbtes Kronprinsen, under selve Mønstringen, af et apoplektisk Slag. Prins Vilhelm og Fyrsten overbragte ved deres Tilbagekomst til København den svenske Gesandt, Baron Oxenstjerna, det sørgelige Budskab. Frøken Sneedorf var netop til Stede og saa, hvilket dybt Indtryk, det gjorde paa den gamle Diplomat. „Nu," yttrede han ved sig selv, „vil Sverrigs Krone blive Genstand for et snedigt Intrigespil."

I Juni Maaned indtraadte en Begivenhed, der vakte venlige Minder hos Betsy Sneedorf og førte hende sammen med interessante Personligheder. Kandidat Aagaard havde holdt Bryllup med Marie Koës. Hans Fader, deputeret Borger og Kaptajn, Just Mikael Aagaard, havde købt Iselingen ved Vordingborg. I Anledning af Formælingen gav den velstaaende Kaptajn i Juli en Fest, hvortil han havde indbudt et stort Selskab, der talte flere Notabiliteter i sin Midte. Som en Følge af Brudgommens akademiske Forbindelser var Universitetet og Embedsstanden repræsenterede. Her saas saaledes de to Professorer Laurids Engelstoft og H. C. Ørsted. Den første var en lærd Historiker, der førte en elegant Pen; den anden skulde ti Aar senere træde ind i de store Opdageres Rækker og blive verdensberømt som Fysiker. Her paa Iselingen mødtes man med hans ældre Broder, Hof- og Stadsretsassessor A. S. Ørsted, Øhlenschlægers Svoger, og med den nu fem og tyveaarige Sibbern, som nylig var bleven juridisk Kandidat og om tre Aar skulde komme til at beklæde et filosofisk Professorat.

Fra Omegnen var indbudt Amtmanden over Præstø Amt, Grev Danneskjold Samsø, Sognepræsten ved Frue Kirke i Vordingborg, den velærværdige Pastor Hertel, Rektoren ved Vordingborg Latinskole, Magister Stoud, og Ejeren af Bækkeskov, Justitsraad Leigh Smith.

Ægtemændene blandt de nævnte var ledsagede af

deres respektive Fruer; kun var Grevinde Danneskjold ikke til Stede. Selskabet indbefattede nogle unge Piger, og her indskrænke vi os blot til at nævne Jomfru Inger Ballum, Datter af Sognepræsten i Kjeldby paa Møen, og Jomfru Ipsen, hvis Fader var Havneskriver i Hovedstaden. Sidst blandt de Indbudne indtraf Kommandørkaptajn Sneedorf med Hustru og Datter samt Frøken Frederikke Koës.

Den første Dag var det unge Ægtepar Selskabets Midtpunkt, idet Opmærksomheden væsentligt var henvendt mod det. Aagaard var, hvad vi af det foregaaende vide, en begejstret Beundrer af Shakespeare, og med et Billede laant fra denne, kan det siges, at han i disse Dage var som en Romeo, der havde fundet sin Julie. Som ung Ægtemand begyndte han naturligvis, som det anstod sig, at kaste bekymrede Blikke ud i Fremtiden. Han erklærede med et Suk, at han herefter maatte opgive Klio og Muserne for udelukkende at kaste sig over Landvæsnet; i sine Samtaler var Spørgsmaalet om Dyrkningen af Runkelroer et Emne, han hyppigt kom tilbage til. Hans Hustru forsikrede med et indtagende Smil, at han nok skulde faa Glæde af hende som Mejerske og Malkepige.

„Iselingen," bemærkede Danneskjold Samsø, „bliver vistnok en Mønstergaard her i Amtet, og deraf kan jeg som Amtmand være stolt."

Assessor Ørsted og Kandidat Sibbern følte sig meget tiltalte af hinanden. Den unge juridiske Kandidat saa med dyb Anerkendelse hen til den højt ansete Retslærde. Denne lyttede med Interesse til Sibberns Udvikling om de filosofiske Principer, der laa til Grund for Juraen.

Jomfru Inger Ballum havde straks ved det første Møde gjort en Erobring i Fysikeren Ørsted. De søgte gerne bort fra Selskabet til en Afkrog i Haven, hvor de tog Plads paa en Bænk og talte om Naturens Mysterier.

Jomfru Inger troede fuldt og fast paa Tilværelsen af Ellepiger og Havmænd. Ørsted belærte hende om, at der vel var en Aand, som gennemstrømmede hele Naturen, men Naturaander, saaledes som hun tænkte sig dem, var en Overtro.

„De tror maaske ikke, Professor Ørsted, at der er en Klintekonge paa Møens Klint? Men han er sandelig til, og der er flere Folk i Kjeldby, som har set ham.“

„Den Historie kan vi undersøge nærmere, naar jeg kommer til Kjeldby,“ sagde Ørsted. Han rakte Jomfru Inger Haanden, som hun tog. De vekslede med et venligt Blik til hinanden et Haandtryk.

Om Aftenen beredtes der Selskabet en Nydelse af en ejendommelig Art. Justitsraad Leigh Smith til Bækkeskov var en Beundrer af Holberg, og samme Følelse havde han bibragt sin Ægtefælle, Karoline de Coninck, en kvik Blondine, der nu stod lige i Begyndelsen af Tyverne og var udrustet med dramatisk Talent. De oplæste i Forening Holbergs „Henrik og Pernille“, idet han havde de mandlige, hun de kvindelige Roller. Begge gennemførte med Dygtighed de forskellige Dialekter. Gamle Kaptajn Aagaard lo, saa Vandet stod ham i Øjnene, under Læsningen af den Scene, hvor Henrik og Pernille, begge forklædte, gøre hinanden Elskovserklæringer. Pastor Hertel brast i Skoggerlatter, da Leigh Smith smækkede med Munden efter den Replik til Pernille, hvori Henrik kalder hende sin Sirupskrukke.

Kaptajn Aagaard indbød derefter Professor Engelstoft, Assessor Ørsted og Grev Danneskjold Samsø til en Boston, der blev spillet i Bibliotheksværelset. Greven og Engelstoft var begge fortræffelige Boston-Spillere; men denne Aften fordunkledes hin saaledes af Engelstofts Finesser, at han var nær ved at sætte sin Reputation over Styr. I en Pause fortalte Engelstoft med Lune et Par Smaahistorier om en jysk Malkepige fra Ebeltoft, Sidse Pindegaard, der var kommen til Skutaa i

som Skibsjomfru, hvor hun blev bortført af en albanesisk Røverhøvding, som sendte hende til Ali Paschas Harem i Janina. Engelstoft maatte forklare Aagaard, hvorledes det forholdt sig med Paschaernes Hestehale. Aagaard vilde vide Besked om, hvad der var det særegne ved den tyrkiske Embedsmand, der kaldtes Kislar Aga. Engelstoft skildrede det for ham saa fint, at en Odaliske vilde have forbavset sig over al den Anstændighed.

For Damerne gik Tiden med Musik, Sang og anden Underholdning. Betsy Sneedorf sang til en af Kunzen komponeret Melodi, udsat for Klaver, en Elegi, som hendes Fader i Forlovelsestiden havde skrevet til sin Udkaarne. Den fandt Genklang hos Damerne og satte især Jomfru Ipsen i en sentimental Stemning. Rektor Stoud komplimenterede i Anledning af Elegien Kommandørkaptajn Sneedorf. Selv Tibullus, sagde Magisteren smigrende, vilde ikke kunne have anslaaet en mere skønt klingende elegisk Streng."

Den livlige Skolemand fornøjede derpaa Selskabet med Kortkunster, i hvilke han var Virtuos. Stoud vakte navnlig Forbavselse ved den Sikkerhed og Kraft, hvormed han kastede Kort langt ud i Rummet. Han stod i den ene Ende af Salen; Sibbern og Jomfru Ipsen sad i livlig Samtale i den anden. Stoud, der vilde skemte, tilkastede dem hver et Kort. Sibbern fik Hjerter Dame, Jomfruen Hjerter Knægt. De viste hinanden Kortet. Jomfru Ipsen rødmede. „Omen accipio!" udbrød Sibbern med et glad Smil og et straalende Blik til sin Dame.

Formiddagen efter spaserede Fru Sofie Ørsted, født Ohlenschlæger og Professorinde Engelstoft omkring en Plæne i Haven, medens de øvrige Damer sad i en aaben Vigvam, der var udstyret ganske paa Indianervis. De to spaserende Fruer passerede med et Nik forbi dem.

„Hvor er dog Assessorinde Ørsted yndefuld og be-

gavet," sagde Betsy Sneedorf; „det er første Gang, jeg rigtig har været sammen med hende; nu har jeg selv erfaret Rigtigheden af, hvad man i den Retning fortalte."

„Ja," yttrede Jomfru Inger Ballum, „man kan godt forstaa, at et saa let fængeligt Gemyt som Jens Baggesen blev aldeles indtaget i hende".

„Skal vi ikke sige fuldstændig forelsket," bemærkede Frederikke Koës. „Hun er hans „Lilia", hans „huldsaligste Veninde", som det hedder i Digtet."

„Ja," yttrede Jomfru Inger Ballum, „hvad enten de nu sværmede sammen i Eremithytten i Søndermarken eller paa Frederiksberg Slots Altan i Maaneskin, saa var det kun det rene Drømmeri."

En Tjener kom i dette Øjeblik med to Breve; de var fra Brøndsted og Koës, henholdsvis til Frederikke Koës og den unge Fru Aagaard. Den sidste rejste sig, ilede hen til Sofie Ørsted og Professorinde Engelstoft og indbød disse til at høre Oplæsningen af Brevenes Nyheder. Snart var alle Damerne samlede i Vigvamen. Fru Aagaard og Frederikke Koës løb først Brevene igennem.

„Nu er der gaaet omtrent fire Aar siden de to Magistre forlod os," sagde Professorinde Engelstoft. „De har lært Bibliotheket i Paris og Kunstværkerne i Louvre godt at kende."

„Fra min Broder Adam," sagde Sofie Ørsted, „har jeg faaet flere Breve, hvori han giver livlige Skildringer af Besøg, han sammen med Brøndsted og Koës har aflagt hos Baggesens i Marly."

I dette Øjeblik kom Professor Engelstoft hen til Vigvamen. Damerne opfordrede ham til at tage Plads. Han tog en Havestol, der var lige for Haanden, satte sig og fik Meddelelse om Konversationsemnet.

„Jeg har nogle Gange faaet Brev fra Magister Koës," yttrede Engelstoft. „Baade han og Brøndsted har gjort

et omhyggeligt Studium af Antikerne i Louvre; og de har begge studeret med rosværdig Flid."

„Hvad der særligt bidrog til at gøre Livet i Paris behageligt for dem," sagde Fru Marie Aagaard, „var den Gæstfrihed, Gesandten, Geheimeraad Dreier, viste dem."

„De havde ogsaa en god Støtte i Malthe Brun," udbrød Frederikke Koës.

„Hvem skulde have troet, at der af denne radikale Pamfletist," yttrede Engelstoft, „var bleven en saa fortræffelig fransk geografisk Forfatter. Er Deres Svoger, Brøndsted, endnu i Rom?" spurgte han Marie Aagaard.

„Nej, af hans Brev her ser jeg, at han lige er ankommen til Neapel. Han er henrykt over Naturens Skønhed og Levningerne fra Oldtiden. Han har været i Posilippo-Grotten og set Virgils Grav i Maaneskin. Han skriver, at det var en af hans Livs allerskønneste Dage."

„Hvorhen rejser Koës og Brøndsted, naar de forlader Neapel?" spurgte Sofie Ørsted.

„Min Broder," tog Frederikke Koës til Orde, „siger i sit Brev, at de om et Par Maaneder vil gaa over Otranto til Athen."

De øvrige Herrer i Selskabet kom netop nu ud ad Havens Hovedallée med Kommandørkaptajn Sneedorf og Kaptajn Aagaard i Spidsen. De havde været nede ved Marienlyst Strand, hvor de i Forening med Sneedorf og under hans Ledelse havde gjort en Lystjagt sejlklar.

Gamle Aagaard gik hen til Damerne. „Jeg tillader mig at indbyde dem til en Sejltur til Knud Skov paa Odden. Kommandøren fører Skuden. Det bliver en lille Afstikker med en kold Forfriskning. Damerne vil maaske foretage nogle Forandringer ved Toilettet. Om en halv Time lyder Signalfløjten."

Indbydelsen modtoges med Akklamation. Alle Damerne var straks i Bevægelse. Frøknerne Sneedorf og Koës, Jomfruerne Ipsen og Ballum svævede som Alfer

op mod Hovedbygningen og forsvandt. Fruerne fulgte langsomt efter.

Ørstederne, Sneedorf, Engelstoft, Smith, Danneskjold Samsø, Hertel, Sibbern, Aagaard jun. og Stoud tog imidlertid Plads paa en halvcirkelformet Bænk under et Lindetræ. Kaptajn Aagaard, der var beskæftiget med Anretningen til Turen, lod Tjeneren bringe dem Cigaretter og et Eksemplar af Statstidenden. Sneedorf tilbød Selskabet at læse op for det.

„Her skal De, mine Herrer,“ udbrød han med glædestraalende Blik, „høre om en glimrende Bedrift.“

Sneedorf oplæste nu Beretningen om, hvorledes Kaptajn Johannes Krieger med fem Brigger havde taget en engelsk Konvoi paa et halvthundrede Skibe i Skagerak, idet han havde forjaget den beskyttende Orlogsmand, „Forward“. Værdien af denne Fangst udgjorde halvsjette Million Daler Kurant, det rigeste Bytte, nogen dansk Sømand havde gjort under hele Krigen. Denne Daad, der var et Lyspunkt i Danmarks daværende mørke Situation, vakte almindelig Glæde blandt Herrerne.

„Er der noget Nyt fra Spanien?“ spurgte Professor Engelstoft. „Franskmændene søger nu at fordrive den engelske Hjælpehær under Wellington fra Portugal.“

„Her i Avisen,“ sagde Sneedorf, „staar kun, at Wellington trækker sig tilbage fra Marskal Massena, der har overskredet den portugisiske Grænse. Men hvilken Ulykke i Paris!“

„Lad os høre! Hvad er der sket?“ lød det fra Herrerne.

„Den østrigske Gesandt, Fyrst Schwarzenberg, har givet et storartet Bal til Ære for Kejseren og Kejserinde Marie Louise. Men ved et Tilfælde gik der Ild i Balsalen, der hurtigt stod i Flammer. Gesandtens Svigerinde, Fyrstinde Pauline Schwarzenberg, og mange andre er omkomne i Luerne.“

„Maaske,“ yttrede Pastor Hertel, „et Himlens Varsel

om, at den korsikanske Nebukadnezars Voldsherredømme vil styrte sammen i Ruiner!“

„Forsigtig, Deres Velærværdighed, forsigtig,“ sagde Amtmanden, Grev Danneskjold Samsø, „husk Napoleon er Hs. Majestæt Kongens Allierede.“

Kaptajn Aagaard kom ledsaget af en Tjener, der havde en Kurv paa hver Arm hen til Selskabet. „Er vi nu klar til Opbrud mine Herrer?“ spurgte han. Efter at et bekræftende Svar havde lydt, tog han en lille Sølvfløjte frem og blæste i den. Dens skingrende Tone kaldte Damerne ned i Haven. De var smagfuldt klædte i lette, lyse Dragter og tog sig alle nydelige ud. Skønhedsprisen tilkom Frøken Betsy Sneedorf, der var fortryllende i sin blegrøde Dragt. Grev Danneskjold Samsø meldte sig som hendes Kavaller.

Kaptajn Aagaard og Kommandørkaptajn Sneedorf stillede sig i Spidsen for Processionen, der over Mark og gennem Skov drog ned til Stranden ved Marienlyst. Ved en Bro, der strakte sig langt ud i Vandet, laa Aagaard juniors lille Lystjagt „Ofelia“. Selskabet begav sig om Bord. Sneedorf tog Kommandoen. Vejret var klart og varmt; der blæste en let østlig Brise; for fulde Sejl gik Jagten forbi Masnedø til Knud Skov paa Odden.

Efter at Selskabet var steget i Land, begav Tjeneren sig hen til et nærliggende Hus, hvor han satte Kurvene og traf Aftale med Konen om Borddækning i det Fri.

Herrerne og Damerne begav sig til en aaben Plet midt i Knudskov, hvor der efter den afdøde Rektor Badens Foranstaltning var rejst Bænke til de Besøgendes Bekvemmelighed. Skoven vakte ved sine mægtige og skønne Træer almindelig Beundring. Mellem Hvid- og Rødtjørn og høje Bregner gik Stien. Her standsede man ved en ældgammel Eg, der løftede sin Krone hundrede Fod i Vejret. Her betragtede man med Beundring en Mistelteen, som snyltede paa en Tjørn. Det var Ohlen-

schlæger, der ved sin skønne Digtning „Baldur hin Gode" havde skaffet hin mytologiske Plante Navnkundighed.

Den aabne Plet var omgiven af Bøgetræer, i hvis Skygge man paa den varme Sommerdag indaandede den forfriskende Skovduft. En Tid lang betragtede Selskabet i Tavshed den blomsterbedækkede Skovbund, hvis Farveskær Solstraalerne mellem Løvet forstærkede.

„I Skovens Stilhed," udbrød Sibbern, „stemmes man til filosofiske Betragtninger. Træet med dets mægtige mosgroede Stamme, den skyhøje Krone og de dybe Rødder er et Symbol paa Tidens Uendelighed: det har levet i Aarhundreder, i hvilke vi ikke var til, og visner det, spirer et nyt Træ frem af dets Frø."

„For vore nordiske Forfædre," bemærkede H. C. Ørsted, „var et Træ, Asken Ygdrasil, Billedet paa Livet, der strømmer gennem hele Tilværelsen."

Sibbern plukkede et Blad af en Bøg og holdt det hen for Sofie Ørsted. „I Bladet," yttrede han, „har vi ligesom et lille Afbillede af Træet. Bladets Stengel, Ribber og grønne Substans svare til Træets Stamme, Grene og Løv. Planten er Bladets Metamorfose, har Gøthe sagt."

„Her i Skovens Stilhed," udbrød Sofie Ørsted, „kan vi sige med den store Digter: „Unter allen Gipfeln ist Ruh, In allen Wipfeln spürest Du, Kaum einen Hauch." Jeg regner mig det til Fortjeneste," tilføjede hun, „at jeg fik Baggesen lært at vurdere Gøthe rigtigt."

„En tysk Tænker, jeg ved ikke hvem," bemærkede Betsy Sneedorf, „finder, at Træet ligesom bærer Præg af en Længsel: ved Roden er det bundet til Jorden, men med sin Top stræber det mod Himlen."

Selskabet rejste sig og spaserede gennem Skoven over det smalle „Drag", paa hvilket Bølgerne fra begge Sider næsten mødes, ud mod Oddens Hoved. Her fik det Øje paa en Flaade af Koffardi- og Krigsskibe, der i Vindstillet laa ude ved Omø.

„Det er engelske Koffardifartøjer, der er konvojerede

af et Par Fregatter," yttrede Sneedorf, der saa gennem en Kikkert. „Fregatterne hører til Admiral Saumarez's Eskadre, som krydser i Østersøen i Aar."

„Tillad mig at se i Kikkerten," sagde Aagaard junior. „Men hvad er det, der er to svenske Skibe i Konvoien: jeg skimter tydeligt Navnene „Hoppet" og „Nordstjernan" paa Agterstavnene".

„Ja," yttrede Sneedorf, „den svenske Regering har nok overfor Napoleon forpligtet sig til at afbryde al Handelsforbindelse med England, men Negocen gaar alligevel."

„Karl XIII," sagde Assessor Ørsted, „optræder ikke loyalt, saaledes som Frederik VI."

„Nej," bemærkede Kaptajn Aagaard, „men den Loyalitet koster Landet store Summer, medens Sverrig spinder Silke ved sin Holdning."

„Ja, ja," lød det fra alle Sider, „Ære være Kongen!" „Det samme siger jeg," tilføjede Kaptajn Aagaard.

Selskabet begav sig nu paa Tilbageturen. Da det kom til det tidligere nævnte Hus, forefandt det paa en Græsplæne foran dets Indgang et dækket Bord, hvorpaa Kurvenes Indhold var udtømt. Man nød Maaltidet med en fortræffelig Appetit og lod sig en let Rødvin ret smage. Orkestret var Fuglekvidder. Skoven aabnede Udsigt til Havet, hvis stille Flade laa i Aftensolens rødgyldne Belysning. Senere hen begyndte Klokkefrøerne i Kærene at kvække.

Ved Solnedgang gik Selskabet om Bord i Jagten. En gunstig Vind havde imidlertid rejst sig. Efter en Times Forløb kastedes der Anker ved Marienlyst. Her holdt tre holstenske Vogne, der befordrede Selskabet tilbage til Iselingen.

*   *
*

Hen imod Slutningen af August slog Efterretningen om, at den svenske Rigsdag i Ørebro havde valgt den franske Marskal Bernadotte, Fyrste af Pontecorvo, til Sverrigs Tronfølger, som et Lyn ned i de danske Hofkrese. Man berørtes saa meget stærkere af denne Meddelelse, som man vidste, at Frederik VI og hans Svoger, Hertugen af Augustenborg, begge havde aspireret til Tronfølgekandidaturen. Det blev et fælles Nederlag for dem; men Medbejlerskabet havde en Forværring af det bitre personlige Forhold mellem Svogrene til Følge. Hertug Frederik af Augustenborg trak sig nu fuldstændigt tilbage fra Hoffet.

Paa Rejsen til sit nye Fædreland besøgte Kronprinsen af Sverrig, der antog Navnet Karl Johan, det danske Kongepar. I Roskilde afhentedes Hs. kgl. Højhed af en med seks Heste forspændt Ekvipage. Eskorteret af Hestgardister ankom han den 18. Oktober til Frederiksberg Slot, hvor han modtoges med Janitscharmusik. Kronprinsen, Gascogner af Fødsel, var en Mand paa henved de Halvtreds. Han var af Middelhøjde, smekker omkring Livet og skulderbred. Han havde mørke Øjne, en Ørnenæse og et fyldigt, sort krøllet Haar. Han var en imponerende martialsk Skikkelse. Efter Galataflet, hvor han sad ved Dronning Maries Side, kørte han i det samme Optog, hvori han var kommen, til København, fra hvis Volde han hilstes med Kanonskud. Dagen efter rejste han med sit svenske og franske Følge over Helsingør til Helsingborg.

Den nyvalgte svenske Tronfølgers Besøg havde været en interessant Episode i det danske Hofs Krønike. Nu fulgte en Begivenhed, der skulde faa større Rækkevidde, end nogen dengang anede. Den 10. November 1810 ægtede Prins Vilhelm af Hessen den et og tyveaarige Prinsesse Charlotte, Arveprins Frederiks yngste Datter. Ingen kunde formode, at den fra Bernadotte og den fra Prins Vilhelm nedstigende Linie skulde træde i Forbin-

delse med hinanden. Havde et menneskeligt Øje formaaet at skue ind i Fremtiden, da vilde det have set Prinsesse Charlottes Dattersøn række en Datter af Kronprins Karl Johans Sønnesøn Haanden.

Om Aftenen Kl. 7 fandt Vielsen Sted i Dronningens Damegemak i Frederik VI's Palais paa Amalienborg. Siden Arveprins Frederiks Bryllup for en Menneskealder siden havde Hovedstaden ikke været Vidne til et kongeligt Bryllup indenfor sine Volde, og Begivenheden var derfor noget ganske overordentligt i den loyale Befolknings Øjne. I det nævnte Gemak, der straalede i Skæret af Lysekroner og Kandelabrer, samledes Kongefamiliens Medlemmer, Hoffets Kavallerer og Damer, Ministrene, de fremmede Gesandter samt en Skare militære og civile Notabiliteter. Under Lyden af Pauker og Trompeter fra Orkestret førtes Bruden ind af Dronning Marie. Hds. Højhed, der bar en Fyrstekrone paa det mørke Haar, tog sig glimrende ud i den hvide Atlaskes Kjole, hvis Slæb bares af Hofdamerne, Frøken Levetzow og Frøken Betsy Sneedorf. Kong Frederik VI traadte ind med Brudgommen ved sin Side. Hs. Durchlauchtighed, der var Major ved det holstenske Infanteriregiment, bar Elefantordenens Insignier, hvormed han samme Dag var bleven hædret. Vielsen forrettedes af Konfessionarius Biskop Balle, der assisteredes af Biskop Münter og Hofpræst Liebenberg. Ved Galataflet, der holdtes i Apartementssalen i Kristian VII's Palais, sad det unge Ægtepar mellem Kongen og Dronningen. Derefter gik hele Kongefamilien i Procession, gennem de i en hayé opstillede Herrer og Damer, ned i Porten, hvor den steg i Vognene, der kørte den fra Kongens over til Arveprins Frederiks Palais, de Nygiftes Bolig. Paa Amalienborg Plads paraderede Hest- og Fodgarden. I den første Galaekvipage, der blev trukken af otte hvide Heste, sad Dronningen og Bruden; tolv Pager og tolv Lakajer med brændende Voksfakler omgav den. Derefter fulgte lige-

ledes i en pragtfuld Vogn, forspændt med seks Heste og omgiven af seks Fakkelbærere, Hs. Majestæt og Brudgommen. I Palaiet modtoges det nygifte Par af Prinserne Kristian og Ferdinand. Dagen derpaa var der stor Kur; det hele Arrangement endte med en Festforestilling i det kgl. Teater.

For Frøken Betsy Sneedorf, der nu var udnævnt til Hofdame hos Prinsesse Charlotte, havde de sidste Dage været en stærk bevæget Tid, der ligefrem havde taget paa hendes Kræfter. Men til Gengæld havde hun gjort et meget interessant Bekendtskab.

I en Aftencirkel hos den preussiske Gesandt, Grev Dohna, hvortil Frøkenen var indbudt, var den russiske Gesandt, Geheimeraad Lizakewitz, til Stede. Denne Diplomat, som paa dette Tidspunkt havde været en halv Snes Aar ved det danske Hof, var en fin Personlighed med kunstnerisk Sans og Kendskab til den danske Literatur. Da han, idet han saa udover de talrige Gæster, fik Øje paa Frøken Sneedorf, blev han straks indtagen af hende. Grev Dohna kom i det samme forbi ham.

„Pardon,“ sagde Lizakewitz til ham, „hvem er den smukke Dame der henne i den blaa Dragt med de hvide Perler i Haaret?“

„Det er Prinsesse Charlottes Hofdame, Frøken Sneedorf, Datter af Kommandørkaptajn Sneedorf. Ønsker Deres Excellence at hilse paa hende?“

„Ah, Frøken Sneedorf!“ udbrød Lizakewitz, „ja, det vil interessere mig at veksle nogle Ord med hende.“

Grev Dohna førte Gesandten hen til Frøkenen, der just stod og betragtede et Portrætmaleri, Billedet af den afdøde Dronning Louise af Preussen, Frederik Vilhelm III's Gemalinde. Grev Dohna forestillede Gesandten for Frøkenen. Med diplomatisk Finhed vakte Lizakewitz øjeblikkelig hendes Sympathi ved at udtale sig i meget anerkendende Udtryk om hendes Fader som Kadetchef.

„Deres Excellence,“ sagde Betsy Sneedorf, „kender

General Castenskjold til Borreby: da jeg sidst var der drejede Konversationen sig længe om Dem og Grev Alopæus: De og han havde deltaget i Banketten paa Gisselfeldt i Anledning af Kongens Besøg."

„Ganske rigtigt, Frøken. Med General Castenskjold stiftede jeg for tre Aar siden Bekendtskab i Ringsted, hvor jeg opholdt mig i længere Tid; det var under Københavns Bombardement."

„Jeg hører gennem Etatsraad Brun, at Deres Excellence har været i Hamborg for nylig."

„Det var i et privat Anliggende. Ved den Lejlighed gjorde jeg en Visit hos Grev Schimmelmann i Wandsbeck. Grevinden viste mig der et fortræffeligt Blomstermaleri i Akvarel. Under det stod Kunstnerindens Navn: Betsy Sneedorf. Det er vel Dem, ærede Frøken?"

Betsy Sneedorf svarede bekræftende med en let Rødme. „Deres Excellence er en meget elskværdig Kunstkritiker," tilføjede hun. „For nogle Aar tilbage tilbragte jeg sammen med Grevinde Schimmelmann flere yndige Dage paa Antvorskov."

Her blev Samtalen afbrudt, da Grev Dohna indbød Selskabet til at begive sig ind i en festlig oplyst Sal, hvortil Fløjdørene just aabnedes. Der vilde et bøhmisk Dameorkester give en Koncert. Geheimeraad Lizakewitz bød Frøken Sneedorf Armen og førte hende derind.

* *
*

I Løbet af December indtraf to Begivenheder, som Betsy Sneedorf altid mindedes med særlig Interesse. Lige i Maanedens Begyndelse saa hun sammen med Kongehusets Medlemmer Linieskibet „Fønix" løbe af Stablen. Det var bygget af det anvendelige Tømmer, som den engelske Vandalisme paa Holmen 1807 havde efterladt. Skibets Navn symboliserede, at den danske

Flaade nu skulde genopstaa af sin Aske, hvad Øhlenschlæger gav et skønt poetisk Udtryk i den Sang, som blev afsungen. Aftenen tilbragte Betsy Sneedorf i sit Hjem. Her fejredes i Anledning af den nationale Begivenhed en lille Fest. Kommandørkaptajnen havde indbudt flere Søofficerer. Stemningen var løftet: Skaaler tømtes for Danmarks og Norges Søkrigere, for Flaadens lykkelige Fremtid, for Frederik „Ejegod" og Dronningen.

Betsy Sneedorf rejste fjorten Dage senere med sin Fader til Helsingør, hvor han i et Embedsanliggende skulde konferere med Kommandanten paa Kronborg, Major Moritz v. Scheel. Medens Kommandørkaptajnen og Kommandanten forhandlede med hinanden, aflagde Fru v. Scheel og Frøken Sneedorf Visit hos Sognepræsten ved St. Maria Kirke, Professor Sandal. Hs. Højærværdighed blev overordentlig behagelig berørt af en Hofdames Besøg. Han erkyndigede sig nøje om Prinsessens Befindende. Han fortalte om en Soirée hos Enkedronning Juliane Marie paa Marienlyst Slot, til hvilken han havde været tilsagt, og under hvilken Hds. Majestæt havde henvendt nogle venlige Ord til ham.

Sandal havde lige endt sin Skildring, da den svenske Konsul i Helsingør, Gløerfelt, anmeldtes og traadte ind. Efter at Professoren havde foretaget Præsentationen, yttrede Konsulen:

„Jeg har altsaa den Ære at hilse paa en Hofdame, og det Ærinde, hvori jeg kommer, er paa en Maade et Hofanliggende."

„Hvad siger De, hvad siger De, Konsul," udbrød Sandal med en glad og nysgerrig Mine.

„Ja," sagde Gløerfelt, „Frøken Sneedorf ved sikkert meget bedre end jeg, at Kronprinsesse Desideria af Sverrig er ankommen til København og ventes i Overmorgen her til Helsingør."

„Nej, Hr. Konsul," yttrede Betsy Sneedorf, „jeg vidste, at Hds. kgl. Højhed vilde aflægge Deres Maje-

stæter et Besøg paa Gennemrejsen: men dertil indskrænker min Viden sig."

„Der har dannet sig en Komitée til Kronprinsessens Modtagelse," sagde Gløerfelt, „jeg er som svensk Konsul valgt til dens Formand. I Komitéens Navn kommer jeg nu for at bede Dem, Hr. Professor, om at træde ind i den som ordførende Medlem."

„Det er mærkeligt," yttrede Sandal, „at man ikke fra først af har taget mig med paa Raad: men — agitedum — jeg skal have den Ære."

„Vi holder Møde i Aften, Hr. Professor, og venter da at se Dem." Sandal nikkede. Gløerfelt bukkede for Damerne, vekslede Haandtryk med Professoren og gik.

Kronprinsesse Desideria og Søn, den elleveaarige Prins Oskar, steg efter Ankomsten til Helsingør af hos Konsul Gløerfelt i Steengade, hvor der var indrettet Værelser til deres Modtagelse. Oprindelig var der kun paatænkt et Par Timers Ophold i Byen: men som en Følge af en stærk Storm, der rasede et Døgn, kunde Overfarten til Helsingborg ikke finde Sted.

Komitéen arrangerede da et Bal for Kronprinsessen i den store Sal i „Øresunds Klub". Her samledes Helsingørs Noblesse. Blandt de Indbudne var naturligvis Frøken Betsy Sneedorf, der om Eftermiddagen havde haft Audiens hos Hds. kgl. Højhed. Kronprinsessen havde talt med hende om den i Eftersommeren afdøde danske Gesandt i Paris, Geheimeraad Dreier, hvem hun havde kendt personligt. Hds. kgl. Højhed havde fundet megen Behag i Gesandtens Datter, Frøken Margarita: det interesserede hende nu at erfare, at denne var en Veninde af Betsy Sneedorf.

Komitéen modtog med Professor Sandal i Spidsen Kronprinsessen ved Indgangen til Klubbens Forhal. Som Ordfører takkede han Hds. kgl. Højhed for den store Ære, hun havde vist Helsingørs Borgere ved at modtage Indbydelsen. Han talte i et blomstrende Sprog om hen-

des høje Gemal, hvis Krigerberømmelse svang sig paa Ørnevinger over Verden. Han lykønskede Sverrig til, at en af Provences skønne Roser nu var omplantet paa dets Grund.

I Menuetten førte Major v. Scheel med sand Grandezza Kronprinsessen, der tog sig yndig ud i en blaa Kjole med gul Besætning, de svenske Nationalfarver. Den unge Prins Oskar dansede en Vals med Frøken Sneedorf, hvis sylfelette Bevægelser vakte hans Beundring.

Under en Pause konverseredes og indtoges nogle Forfriskninger. De franske og svenske Officerer i Kronprinsessens Følge komplimenterede Helsingørs Damer. Hds. kgl. Højhed søgte hen til Frøken Sneedorf og gjorde hende nogle Spørgsmaal om Marienlyst Slot, hvilket hun om Formiddagen flygtigt havde besøgt. Kronprinsessen afbrød Samtalen med Forsikringen om, at det vilde glæde hende oftere at mødes med Frøkenen.

Den følgende Dag forlod Kronprinsessen og Prinsen under Hurraraab og Kanontorden Helsingørs Havn om Bord i Jagten. Paa Broen stod en tæt Skare Herrer og Damer opstillet og forrest blandt disse sidste Betsy Sneedorf. Hds. kgl. Højhed fik fra Dækket Øje paa hende; med det hvide Lommetørklæde tilviftede hun hende et Farvel. Hurtigt naaede Jagten Helsingborg.

VII.

I Juli og August 1811 opholdt Prins Vilhelm og Gemalinde sig paa Louisenlund, hvor Statholderen i Hertugdømmerne, Landgrev Karl af Hessen, havde sin Sommerresidens. Hs. Durchlauchtighed Landgreven, der var gift med Frederik V's yngste Datter, Prinsesse Louise, nærmede sig nu stærkt de halvfjers, men var alligevel legemstærk og aandskraftig. Hans Gemalinde

udmærkede sig ved et blidt kvindeligt Væsen og satte sin Ære i Godgørenhed i det Skjulte.

Det var dejlige Dage, der hengik med Skemt og Adspredelser af forskellig Art. Spasereture i Slotslunden og Roture paa Slien afvekslede med Udflugter i den smukke Omegn.

Henimod Skumringen, naar Stjernerne begyndte at titte frem, plejede Landgreven at foretage en lille Vandring ad en Sti langs med Fjorden. Han indbød da Frøken Sneedorf til at ledsage sig, thi han følte sig meget tiltalt af den friske, livlige Pige. Hun lyttede med Interesse til hans Yttringer om hemmelighedsfulde Kræfter i Naturen, hvis Opdagelse vilde kunne faa underfulde Virkninger. Han troede paa Tilstedeværelsen af de „Vises Sten“, et safrangult Pulver, der ved at strøs paa smeltet Metal straks forvandlede dette til Guld. Naar han talte herom, funklede hans Øjne. Betsy Sneedorf blev ved Synet heraf overfalden af en Gysen, men desuagtet udøvede Mysticismen en dragende Indflydelse paa hende. Naar saa Reflexionen vaagnede, frigjorde hun sig ved en humoristisk Bemærkning om sig selv fra det lokkende Kogleri.

Landgreven besørgede om Formiddagen sin Korrespondance, tog som kommanderende General mod militære Meldinger og gav Audienser. Om Eftermiddagen anvendte han nogle Timer til Læsning. Da syslede han ikke blot med Skrifter angaaende Frimurere og Rosenkreuzere, hvis Theosofi interesserede ham levende; men der var ogsaa en anden Literatur, for hvilken han i Modsætning til sine Omgivelser havde en mærkelig Sans. Hs. Durchlauchtighed nærede sand Beundring for Holberg, især for „Peer Paars“ og „Epistlerne“. Stadig læste han dem, og han kunde flere Brudstykker af nævnte Heltedigt udenad. Han fik sig en styrkende Latter, hver Gang hans Sekretær, der var en dygtig Forelæser, deklamerede den Scene for ham, i hvilken den vrede

Foged paa Anholt med en Krabask i Haanden brød ind i Collegium politicum og jog de „polske Mære og de vestfalske Svin“ fra hinanden.

Under Frøken Sneedorfs Ophold paa Louisenlund fik Landgrev Karl Besøg af sin Broder, den fordrevne Kurfyrst Vilhelm I af Hessen-Kassel, der som Landflygtig havde opslaaet sin Residens i Itzeho. Brødrene var besvogrede, idet Kurfyrsten var gift med Frederik V's næstældste Datter, Prinsesse Karoline. Kurfyrstinden levede i Gotha hos sin Svigersøn, den regerende Hertug August.

Kurfyrst Vilhelm havde i sin Ungdom faaet en god Opdragelse og var bleven omhyggelig undervist, men efter den franske Revolutions Udbrud tabte han de literære Interesser. Han havde nu Mani for Militærvæsen, særlig Gamaschetjenesten, og beherskedes af en ustyrlig Attraa efter Penge. Hans store Privatformue forvaltedes med overlegen Dygtighed af hans Hofagent Mayer Anselm Rothschild, der hyppigt konfererede med ham i Itzeho. Kurfyrsten havde altid været uvillig stemt mod Franskmændene, men efter at Napoleon havde forjaget ham, steg Uviljen til et intensivt Had. Naar han tænkte paa, at Hessen var bleven en Del af Kongeriget Westfalen, over hvilket Jerôme Bonaparte svang sit Scepter, dirrede han af Harme. Han betegnede aldrig Kejser Napoleon som andet end den franske „Lykkeridder“, og en preussisk General stod efter hans Overbevisning langt højere end en Konge af „Bonapartes Fabrik“.

I Louisenlunds Have var der en høj, tæt og dyb Tuja-Hæk med en lang bekvem Bænk paa hver Side. Landgrevinde Louise og Prinsesse Charlotte havde en Dag taget Plads paa den ene og var begge beskæftigede med at sy et Navnetræk i et Kammerdugs Lommetørklæde. Ved Siden af Prinsessen sad Frøken Sneedorf. Hun havde lænet sig tilbage mod Bænkens Ryg og

holdt ind mod Brystet en Skizzebog, hvori hun aftegnede en sjelden smuk Eg i Nærheden. De to kgl. Damer konverserede om et Besøg, som Grev Baudissins fra Knoop for nylig havde aflagt paa Louisenlund. En Pause indtraadte. Kurfyrsten og Landgreven hørtes tale i Afstand paa den modsatte Side af Hækken; de nærmede sig, tog Plads paa Bænken og fortsatte Diskussionen uden Anelse om, at de blev hørte.

„Du ved Karl," sagde Kurfyrsten, „hvor meget jeg holder af Kongen personlig; jeg skal aldrig glemme, at han gæstfrit aabnede Itzeho for mig som Flygtning. Men hans Politik harmer mig oprigtig talt. Den forbandede Alliance med Napoleon!"

„Det var den," yttrede Landgreven, „der bragte Grev Bernstorf til at tage Afsked som Chef for det udenlandske Departement. Jeg tror, at Efterfølgeren, Geheimeraad Rosenkrantz, i sit stille Sind tænker som Forgængeren."

„Det er sandsynligt," bemærkede Kurfyrsten. „Han har af Kongens indtrængende Forestillinger ladet sig bevæge til at overtage Posten."

„Saadan forholder det sig temmelig sikkert," sagde Landgreven. „Det bliver værre og værre med Napoleons Vilkaarlighed. Først tog han Holland, nu har han indlemmet Bremen, Hamborg og Lübeck i sit Rige . . . . ."

„Og Oldenborg ikke at forglemme!" udbrød Kurfyrsten. „Men det har kostet den korsikanske Lykkeridder Kejser Alexanders Venskab. Husk Czarens Søster, Storfyrstinde Katharina, er gift med Prins Peter af Oldenborg. Maaske kan Spiren til Eventyrerens Fald udvikle sig deraf."

„Jeg har i min Harme," bemærkede Landgreven, „glædet mig over, at Erobreren ved samme Lejlighed beklippede Kongeriget Westfalen."

„Nævn ikke denne politiske Vanskabning!" udbrød

Kurfyrsten i en forbittret Tone. „Mit ulykkelige Hessen!“ tilføjede han.

Kurfyrsten rejste sig, gik flere Gange frem og tilbage i heftig Sindsbevægelse. Prinsesserne og Frøkenen paa den anden Side af Hækken hørte efter med stigende Opmærksomhed.

„Hvad siger du om den saakaldte Kong Jerômes „parties fines“ paa Wilhelmshöhe, nej Napoleonshöhe, som de nu vover at kalde det?“ spurgte Landgreven.

„Sackerlot!“ raabte Kurfyrsten. „Om Natten svirer denne Jerôme saadan med Danserinder, at han om Morgenen maa tage et Bouillonbad for at komme til Kræfter. Naar det ikke strammer ham op . . . . . .“

„Saa bader han sig i Rødvin,“ faldt Landgreven ind. Kurfyrsten skoggerlo, men med indædt Harme.

Paa et Vink af Landgrevinde Louise rejste Damerne paa den anden Side af Hækken sig. Med et Smil om Læben gik de lydløst over en Græsplæne og forsvandt bag et Buskads.

„Der Schweinigel!“ skreg Kurfyrsten. „Og den Rødvin bouteillerer hans Hofvinhandler og sælger. Jeg siger Velbekomme til mine ulykkelige Hessere!“

„Noget stærkere Purgativ kan de vistnok næppe faa,“ sagde Landgreven tørt. Kurfyrsten vilde til at berøre et nyt Træk af det westfalske Hofs „chronique scandaleuse“, men pludselig standsede han og pegede hen mod Kastaniealléen. „Der kommer vor Neveu!“ udbrød han. Prins Vilhelm af Hessen, Prinsesse Charlottes Ægtefælle, viste sig.

„Vor Neveu,“ sagde Landgreven, „kommer fra Kiel, hvor han har haft et Møde med Generalløjtnant v. Ewald. Lad os høre, hvad Generalen har ment om de engelske Krigsskibes Demonstrationer i Kieler Fjord.“ Han rejste sig og gik sammen med Kurfyrsten hen mod Prinsen.

VIII.

Kurfyrst Vilhelm levede som Landflygtig i Itzeho, hvor hans Broderdatter, Prinsesse Juliane af Hessen, Frederik VI's Svigerinde, var Abbedisse ved det adelige Frøkenkloster. Hun bidrog ved sit deltagende Sind og sin kvindelige Blidhed til at mildne ham det bittre i hans Tilværelse. Hs. Durchlauchtighed kunde derfor engang imellem hengive sig til Adspredelser og finde Behag i Selskabslivet. Saaledes beredte han Niecen, Prinsesse Juliane, og Frøken Sneedorf et morsomt Ophold i Itzeho nogle Dage i August 1811. Her traf Frøkenen hos en af Konventualinderne sammen med Grevinde Schimmelmann til Wandsbeck. De to Damer blev gensidig glade ved Gensynet. De genopfriskede de fem Aars gamle Minder fra Samlivet paa Antvorskov. Grevinden indbød Frøken Sneedorf til et Besøg paa Slottet Wandsbeck. Efter at Prinsesse Charlottes Tilladelse var indhentet, begav Betsy Sneedorf sig til det schimmelmannske Herresæde.

Frøkenen kom her ind blandt nye og interessante Omgivelser. I den ene Fløj af Slottet residerede dengang Generalgouvernøren over Elbmundingernes Departement, Marskal Davoust, Hertug af Auerstädt og Fyrste af Eckmühl. Fra Hamborg, Departementets Hovedstad, var han flyttet hertil efter Grev Schimmelmanns Indbydelse. At Slottet Wandsbecks prægtige Sale saaledes aabnedes for Fyrsten skyldtes den Omstændighed, at Fyrstinden og Grevinden kendte hinanden fra Paris og var Veninder. Fyrsten af Eckmühl havde ikke blot et glimrende Navn som Feltherre, men det forøgede hans Prestige, at han ved et Slags Slægtskabsbaand var knyttet til det kejserlige Dynasti. Fyrstinden, født Aimée Leclerc, var nemlig Søster til Prinsesse Pouline Bonapartes afdøde Ægtefælle, General Leclerc. Davoust regerede sit Departement med en Jernhaand, gennem-

førte med ubønhørlig Strenghed Fastlandsspærringen overfor England og var forhadt af den tyske Befolkning, der materielt led under Søhandelens Standsning. Men Misfornøjelsen vovede ikke at give sig offentligt Udtryk, den kom kun til Orde i Krogene. Officielt maatte Hamborgerne bevidne deres Stolthed over at være blevne et Led af det franske Kejserrige, og tilsyneladende herskede der Jubel i den gamle Hansestad, da Napoleons Søn, Kongen af Rom, blev født.

Frøken Sneedorf var sammen med Schimmelmanns i Visit hos Overpræsidenten i Altona, Kammerherre Blücher, da Napoleons Fødselsdag den 15. August blev offentlig fejret i Hamborg. Hun foretog i Selskab med de nævnte en Køretur omkring i Byen og blev saaledes Øjenvidne til en Del af de trufne Arrangements. Hun besaa Festsalen i Apollo-Salonen, der var smykket med Rosenguirlander. Paa Væggen var anbragt et Brystbillede af Napoleon, omgiven af gylden Straaleglans og med en Sejrsgudinde paa hver Side. I denne Sal skulde der danses. Paa Gross Neumarkt var der for Befolkningen gratis Bortlodning af røgede Skinker, forskellige Slags Stege, Kalkuner, Kyllinger og Medisterpølser; endvidere uddeltes der Penge blandt Mængden. Om Aftenen afbrændtes et storartet Fyrværkeri. Men de Hurraraab, hvormed Kejserparrets Navnechiffer hilstes, var temmelig matte.

Derimod var Stemningen begejstret ved et Bal, som Fyrsten af Eckmühl et Par Dage efter holdt paa Slottet Wandsbeck. Den store Sal i Hovedbygningen straalede i et Hav af Lys fra Kronerne, Lampetterne og Kandelabrerne. Selskabet bestod for Størstedelen af Officerer med deres Fruer og Døtre. De broderede franske Uniformer med Ordensstjernerne tog sig pragtfuldt ud. Damernes lyse Toiletter var meget kostbare og elegante. Yndefuldt og let bevægede de sig i deres Dragter af gult Atlask, lyseblaat Taft eller hvidt Silke-

flor. Frøken Betsy Sneedorf var iført hvidt Moll med mørkerøde Blomster i Haaret. Hun gjorde megen Lykke ved sit smukke Ydre og ved den Naturlighed, hvormed hun konverserede paa Fransk.

Selskabet samledes i et Par store Gemakker, der førte ind til Balsalen. Betsy Sneedorf stod ved et lille Metalbord med en Marmorplade, hvorpaa hun havde lagt sin Vifte. Hun tog netop denne, slog den ud og viftede sit Ansigt nogle Gange. Da hun slog den sammen stod en fransk Kavalleriofficer foran hende. Det var en Dragonoberst i grøn Uniform med violet Rabat og gyldne Epauletter. Han stod med rank militær Holdning; derefter bøjede han sig for hende med et glad Smil.

„Ah, hvor uventet et Møde," udbrød Frøken Betsy forbavset. „Prins Henrik af Reuss-Köstritz!"

„Fem Aar er hengaaede, siden jeg havde den Ære at være sammen med Frøkenen paa Augustenborg. De dejlige Sommerdage, vi tilbragte der i Forening, har været mig uforglemmelige."

„Vi talte om fransk Literatur, Deres Durchlauchtighed, om Bernadin de St. Pierre og Chateaubriand. Nu er De, hvad jeg vidste, bleven fransk Officer."

„Min Beundring for Aarhundredets største strategiske Geni i Forbindelse med Fyrsten af Eckmühls indtrængende Opfordring bevægede mig til at ombytte den østrigske Militærtjeneste med den franske. De to Kejserhoffer er jo nu beslægtede og allierede."

„Det gør Deres Durchlauchtighed Ære, at De har foretrukket at følge den store Kejsers Stjerne," sagde Betsy Sneedorf med Varme, hun var i dette Øjeblik imponeret af al den Glans, der omgav hende.

„Men et Brud med min Slægt er blevet Følgen," yttrede Prinsen med en mørk Mine, der dog hurtigt opklaredes. „Stundom føler jeg mig saa ene; da trænger

jeg til en Støtte. Det er venligt af Dem, at De har bevaret mig i Erindringen."

Da han sagde disse Ord, fremkaldte de en let Rødme paa Frøkenens Kinder.

Betsy Sneedorf var allerede engageret til første Dans, hvorfor Prinsen udbad sig den Ære at maatte have hende til Dame i den næste. Det var en Kvadrille, i hvilken baade han og hun glimrede ved Anstand og graciøse Bevægelser. De franske Damer fandt, at Frøken Betsy var en ædel Type paa en nordisk Kvinde; hvad Prinsen angik, da gjorde han mere Indtryk af at være sydlandsk, romansk end tysk. Alle de franske Officerer viste ham megen Sympathi. Fyrsten og Fyrstinden af Eckmühl hædrede ham meget. Betsy Sneedorf var en opmærksom Iagttagerinde af det hele; hun glædede sig paa hans Vegne og tillagde nu den Hyldest, han viste hende, langt større Betydning.

Da Prins Henrik var Fyrsteparrets Gæst, fik han Lejlighed til at være flere Gange sammen med Frøken Betsy. Fyrsten og Fyrstinden, Grev og Grevinde Schimmelmann, Prinsen og Frøkenen samledes daglig i Pavillonen i Parken, hvorfra de enten i Forening eller parvis foretog Spasereture.

Prinsen og Betsy Sneedorf standsede en Dag foran en mægtig Bøg, ved hvis Fod var hensat en Bænk. De tog Plads paa den. Samtalen drejede sig om den hertugelige Familie paa Augustenborg.

„Nu ser jeg ikke mere Hertugen i København," sagde Frøkenen, „og Hertuginden kun meget sjelden." tilføjede hun.

„Der er et meget køligt Forhold mellem ham og Svogeren, Kong Frederik VI," bemærkede Prinsen.

„Næsten et fjendtligt, Deres Durchlauchtighed, siden de optraadte som Rivaler ved Tronfølgervalget i Sverrig i Fjor."

„Lige forinden min Afrejse fra Augustenborg," sagde

Prinsen, „gav Slotspræsten, Professor Meyer, mig korte og klare Oplysninger om Forholdet mellem Kongeriget Danmark og Hertugdømmerne fra Frederik IV's Tid af. Det var af Interesse for Dem som dansk Dame, at jeg satte mig ind i Spørgsmaalet."

Betsy Sneedorf rødmede, da hans Blik mødte hendes. „Det er en uhyggelig Familietvist," yttrede hun, „men lad os ikke tale mere derom."

„Jeg har følt, hvad Uenighed med Familien vil sige," udbrød Prinsen. „Siden jeg gik i Napoleons Tjeneste har mine Slægtninge, Fyrsterne af Reuss, ikke villet se mig. Hvor besynderligt! De er Medlemmer af Rhinforbundet og anerkende Kejseren som deres Protektor."

„Under slige Forhold gælder det om at have Karakterstyrke," sagde Betsy Sneedorf.

„Ja," yttrede Prinsen, „ufravigelig maa man fortsætte den valgte Kurs. Lykkelig den, der i en saadan Situation har en trofast Ven eller Veninde!" Han udtalte disse sidste Ord med særlig Betoning, idet han saa Frøkenen ind i Øjnene.

Hun følte sig sympathetisk tiltalt af ham; han rakte hende Haanden; hun besvarede hans Haandtryk. „De har en deltagende Ven!" yttrede hun, følende sig som halvt forvirret.

„Frøken Sneedorf sidder i Konversation med Prinsen af Reuss," udbrød en Stemme i Nærheden. Det var Grev Schimmelmann, der kom gaaende med den russiske Gesandt i København, Gehejmeraad Lizakewitz. Denne havde tilbragt nogle Uger ved Badet i Nenndorf og besøgte nu paa Tilbagerejsen Slottet Wandsbeck.

Den gamle Diplomat hilste hjerteligt paa Betsy Sneedorf. Schimmelmann forestillede derpaa Prins Henrik af Reuss for Gesandten. Grevinde Schimmelmann viste sig i det samme med en høj, ung og mørkladen Herre ved sin Side; det var Friherre v. Löwenstern, russisk

Kaptajn. Han var bleven indført i det schimmelmannske Hus af Lizakewitz. Han var Estlænder af Fødsel og havde i Slaget ved Eylau gjort sig fortjent til Tapperhedsmedaillen. Senere, da han havde vundet endnu større militært Ry, ægtede han Grev Schimmelmanns ældste Datter.

Da Præsentationen var til Ende, sagde Gesandten: „Kaptajn Löwenstern har ønsket at se nogle Malerier her i Slottet fra Peter den Stores Tid. Med Greveparrets Tilladelse vil jeg vise ham dem og fungere som Cicerone. Frøkenen og Hs. Durchlauchtighed gør mig maaske den Ære at følge med, skønt de kender naturligvis Billederne.“

„Ja, Portræterne af Kejserinden og Fyrstinden,“ bemærkede Betsy Sneedorf.

Selskabet begav sig op i den ene Slotsfløjs øverste Stokværk, hvor der var et Par Værelser, hvori fandtes flere Genstande af historisk Interesse, bestaaende af Malerier og forskellige Rekvisiter. Czar Peter og nogle andre russiske Notabiliteter havde opholdt sig paa Wandsbeck under den store nordiske Krig. Slottet var bleven ombygget for en Række Aar siden; men de af Russerne beboede Værelser var blevne dekorerede saaledes, som de paa hint Tidspunkt var det, og Møblementet var det samme.

Den medfølgende Tjener aabnede Døren ind til et stort Gemak, hvilket Czaren havde benyttet som Arbejds- og Audiensværelse. Væggene var beklædte med vævede Tapeter, hvis Figurer var stærkt afblegede, foran Vinduerne med de smaa Ruder hang grønne Raskes-Gardiner, under det i Felter inddelte Træloft hang en Krystallysekrone, og over Kaminen var to Portrætmalerier anbragte. Møblementet bestod af et Bord med højryggede Stole, et Chatol og et ornamenteret Skab.

„Hvem ejede Wandsbeck, da Czaren var her?“

spurgte Lizakewitz Grev Schimmelmann. „En v. Ahlefeldt til Westensee,“ lød Svaret.

„Det er mig ligesom den store Kejsers og hans Kejserindes „manes“ svævede her over Stedet,“ sagde Gesandten med en vis Andagt.

„Naar besøgte Czaren Wandsbeck?“ spurgte Frøken Sneedorf.

„Det kan jeg fortælle Frøkenen,“ yttrede Schimmelmann, „det var samme Aar som den svenske General Stenbock barbarisk havde brændt Altona af, altsaa 1713.“

„Vil De betragte Czarens og Czarindens Portræter der over Kaminen,“ sagde Lizakewitz, pegende paa dem. „Se hans fyldige brune Haar, hans mørke Øjne med det gennemborende Blik, hans kraftige Pande, det Udtryk af Intelligens, der lyser ud af Fysiognomiet.“ Den gamle Gesandt kom i en begejstret Stemning.

„Czarens Læber tyder paa Sanselighed,“ bemærkede Schimmelmann.

„Hs. Majestæt trængte i det tørre Fastlandsklima til megen Fugtighed,“ yttrede Gesandten. Han aabnede Skabet, tog et højt Krystalglas frem. „Dette kaldte Czaren „den store Ørn“; det fyldtes hver Morgen med Brændevin og tømtes af Allerhøjstsamme.“

„Her ligger,“ vedblev Lizakewitz, „et Fiskeben, som Czaren i Berlin tog ud af Fyrstinden af Salm-Reifferscheidts Snørliv.“ „Hs. Majestæt,“ tilføjede Gesandten med et skælmsk Smil, nøjedes iøvrigt ikke med slige Erobringer hos det smukke Køn.“

„Det er hans anden Gemalinde,“ udbrød Frøken Sneedorf, idet hun saa op mod Dameportrætet over Kaminen.

„Kejserinde Kathrina I,“ sagde Kaptajn Löwenstern: „jeg har set Mage til det i Eremitagen i St. Petersborg. Eller dette her er maaske en Kopi af hint.“ Lizakewitz nikkede bekræftende.

„I det fyrstelige Slot i Greiz hænger et tilsvarende

Portræt," yttrede Prinsen af Reuss; „det er en Present, Czar Poul gjorde Fyrst Henrik XI, der samlede paa historiske Kuriositeter." Dette sidste Udtryk stødte synligt Gesandtens dybe Pietet for Purpur og Krone. Grevinde Schimmelmann bemærkede det og morede sig derover. Med et fransk, sarkastisk Lune spurgte hun: „Er det sandt, Deres Excellence, at Kejserinde Katharina I oprindelig var en livegen Bondepige fra Livland, hvis første Kæreste var en svensk Dragon?"

„Jeg har aldrig laant Øren til slige Rygter," svarede Lizakewitz; „for mig begynder hendes Historie først, da hun blev Czar Peters Ægtefælle og Kejserinde. Den Orden, han indstiftede til hendes Ære, bærer Indskriften: „for Kærlighed og Troskab"."

„Kejserinden," yttrede Grevinde Schimmelmann, „har svære Træk, rødladen Ansigtsfarve, funklende Øjne og stærk Legemsbygning. Hun er jo formelig overlæsset med Medailloner og Guldsmykker."

„Nu," sagde Lizakewitz, der ønskede hurtigst muligt at komme bort fra dette Emne, „nu skal jeg vise det høje Selskab nogle Ting, der er udførte af Czaren egenhændigt." Han aabnede Chatollet og trak Skriveklappen frem.

„Hver Dag skrev Czaren," vedblev han, „paa denne flere Breve. De ser paa det afblegede grønne Klæde Spor af Blækklatter. I denne Skuffe ligger en Skrivelse fra ham til Fyrst Mentschikof." Lizakewitz fremdrog den af et Bundt Papirer. Selskabet betragtede med synlig Interesse de dristige og kraftige Skrifttræk. Gesandten tog frem af en anden Skuffe en Kridtpibe, Czaren havde gemt fra den Tid, han arbejdede som Skibstømrer i Zaardam. Derpaa aabnede Lizakewitz Chatollets Skab. Der stod en af Czaren selv gjort Model til en Baad og et i Pap udført Fort. „Navigation og Ingeniørkunst," sagde Gesandten, „var Hs. Majestæts Yndlingsfag."

Gesandten førte derefter Selskabet ind i det andet Værelse. Her stod en stor Himmelseng, Czarparret havde benyttet. Paa Væggen var et Par Pistoler anbragte korsvis: en Gave fra Czaren til Ahlefeldt. Paa Murpillen mellem Vinduerne hang smaa malede Portræter af Fyrst og Fyrstinde Mentschikof. Disse to interessante Personligheder havde efter de russiske Majestæter været Gæster paa Wandsbeck.

„Det høje Selskab," yttrede Lizakewitz, „har nu set, hvad Ruslands største Czar og hans mægtige Yndling efterlod Wandsbecks daværende Ejer til Erindring om sig. Ikke Tingene i og for sig, men de historiske Minder, de vække, gør dem tiltrækkende."

* * *

Prins Henrik kunde kun opholde sig nogle Dage til paa Wandsbeck; thi da var hans Orlov udløben, og han maatte vende tilbage til sit Regiment, der laa i Elsas. Han benyttede den korte Tid til Samtaler med Frøken Sneedorf, der blev ham en mere og mere sympathetisk Personlighed. Hos hende udviklede sig en tilsvarende Følelse for ham. Han blev henreven af hendes fine Kvindelighed og yndefulde Skemt. Hun betoges af hans ridderlige Væsen og Skønhedssans. Den gensidige Forelskelse gav sig Udtryk i Blik og Miner. Efter en Vandring i Parken den sidste Dag, de var sammen, sagde han med en vis Bevægelse i Stemmen: „Frøken Sneedorf, jeg maa i Morgen skilles fra Dem; Pligten byder mig det; men De vil forinden høre fra mig." Hun rødmede i Forudanelse af, hvad der muligt kunde komme, men hendes Smil vidnede om, at hun imødesaa det med Glæde.

Om Morgenen modtog Frøkenen paa sit Værelse en Billet med fransk Udskrift. En Ordonnans havde bragt Kammerjomfruen den. Frøken Betsy aabnede

den, med en Følelse af Nysgerrighed og Beklemmelse. Billetten indeholdt følgende franske Strofer, underskrevne Henry, Prince de Reuss:

Ce que je désire et que j'aime
C'est toujours toi.
Pour mon âme le bien superieur
Ce n'est-que toi.
Si j'ai des beaux jours dans ma vie
Ah! c'est par toi,
Et mes larmes, qui les épuie
C'est encore toi.

Si je place ma confiance
Ce n'est qu'en toi
Si je prends le cor de constance
Ah! c'est de toi.
Aux doux plaisirs, si je me livre
C'est près de toi,
Si je veux longtemps vivre
C'est bien pour toi.

Quel autre objet pourrait me plaire
Autant que toi?
L'air de ma vie est nécessaire
Bien moins que toi.
Je sens trop, que mon existence
Ne tient qu' à toi.
Avec toi—tout est jouissance
Et rien sans toi!

Frøken Betsy Sneedorf læste disse Strofer flere Gange igennem. Den glødende Kærlighedserklæring, som udtaltes derigennem, bragte hendes Hjerte til at banke. Hun følte nu ret, at hun elskede ham. I denne

Stemning greb hun Pennen og henkastede som Svar følgende Strofe paa Papiret:

De gav mig en Forglemmigei dengang
De Afsked med mig tog for fem Aar siden.
Den Blomst er visnet, men dens Symbolik
Har sejrrigt overlevet selve Tiden;
Den været har det aandelige Baand,
Der underfuldt os til hinanden knyttet,
Et Tankespind, som af Lysalfers Haand
Mod Døgnets Storme varsomt blev beskyttet.
Dog hint Symbol var kun et lydløst Digt,
Men Deres Strofer ejer Livets Stemme,
Det gennem Rythmen taler stemningsrigt
Om Følelsen i Hjertets dybe Gemme.
Tro — hvad sig rører der, maa Genklang finde
Hos Deres varmt erkendtlige Veninde.

„Mindre stærkt i Udtrykket, men ligesaa sympathetisk," tænkte Betsy Sneedorf ved sig selv. Hun lagde Billetten sammen og ringede paa Kammerjomfruen. Hun leverede denne Brevet med Ordene: „Vil De besørge dette til Hs. Durchlauchtighed Prins Henrik af Reuss's Ordonnans."

Ved Middagstid tog Prinsen Afsked med Frøken Betsy. Han kyssede hende hjerteligt paa Haanden. Rødmende vekslede hun et Haandtryk med ham. „De vil snart høre nærmere fra mig," sagde han. I Forening med det franske Fyrstepar samt Grev og Grevinde Schimmelmann fulgte hun ham til Stentrappen ved Hovedindgangen. Prinsen steg til Hest, hilste paa militær Vis og red hurtigt ud af Slotsgaarden.

Prins Henrik sendte fra Colmar, hvor han laa i Garnison, et Brev til Kommandørkaptajn Sneedorf, i hvilket han anholdt om Datterens Haand. Han mindede om, hvorledes hans Slægt havde været knyttet til Dan-

mark. Efter at Sneedorf havde indhentet Oplysninger fra Landgrev Karl af Hessen, der roste Prinsens personlige Egenskaber, gav han sit Samtykke til Forlovelsen. Dog stillede han den Betingelse, at Forbindelsen foreløbig skulde holdes hemmelig.

Efter at Prinsen og Frøken Sneedorf havde tilsendt hinanden Ringene, blev det bestemt, at de til næste Foraar skulde mødes i Frankfurt a. Main. Prins Vilhelm vilde i Forening med sin Gemalinde besøge sin derboende Fader, Landgrev Frederik af Hessen. Frøken Betsy Sneedorf skulde ledsage Prinseparret.

IIX.

I Løbet af Efteraaret 1811 var Frøken Sneedorf hyppig Gæst i det Brunske Hus i Bredgade. Efter Hjemkomsten fra Italien havde Fru Frederikke, hvis Ægtefælle imidlertid var avanceret til Konferensraad, genoptaget de literære Cirkler. Huset var Samlingssted for Hoffets Medlemmer, for le beau monde, for Digtere og Kunstnere. Den aandrige Frue var det ledende Element i de selskabelige Sammenkomster. Her oplæste Øhlenschlæger sine Tragedier, navnlig „Axel og Valborg“ og „Correggio“. Han vakte en Begejstring og Beundring, som hans smukke Personlighed og klangfulde Organ bidrog til at forhøje. Her henrev Husets nittenaarige Datter, Frøken Ida, ved sin skønne Sangstemme og sit smagfulde Foredrag Tilhørerkresen til stærkt Bifald. Hos Konferensraad Bruns kom Frøken Sneedorf nu for første Gang sammen med en Personlighed, der ellers længe havde hørt til Cirklen, nemlig: Baron Herman Schubart, der stod i Diplomatiets Tjeneste og havde beklædt Posten som Gesandt i Neapel. Schubart var Svoger til Grev Ludvig Reventlow til Baroniet Brahetrolleborg. Han havde levende Interesse for Kunst og Arkæologi; aldrig trættedes han i sin Iver for at gøre

Thorvaldsen og Arkæologen Zoëga Tjenester, medens han opholdt sig i Italien. Schubarts og Frederikke Bruns Samtaler om den store Kunstners personlige Vaner og Ejendommeligheder samlede altid en lyttende Skare.

Frøken Sneedorf følte sig meget tiltalt af Konferensraadinde Bruns Skildringer af Livet i Neapel. Som Legitimist kunde Fruen ikke forsone sig med det nye muratske Dynasti. Men hun indrømmede dog, at Kong Joakim I. var en imponerende ridderlig Skikkelse, og at Dronningen, Karoline Bonaparte, var en smuk og intelligent Dame. En Aften lod Fru Frederikke falde nogle anerkendende Yttringer om Kong Joakim Murat. Disse irriterede Grev Kristian Reventlow til Kristianssæde, der højt udbrød: „Hs. Majestæt har oprindelig været Staldkarl!“ Konferensraad Brun, der sad i Nærheden overladt til sig selv, hørte Yttringen. „Og jeg,“ yttrede han lydeligt med et ironisk Smil, „har begyndt som Kræmmersvend!“ Derefter saa han sig omkring med en triumferende Mine. Det var hans Stolthed, at han fra en obskur Stilling havde hævet sig op til Samfundets Tinder.

I Slutningen af September indløb Efterretningen om, at den unge Arkæolog Georg Koës var død af Feber paa Øen Zante ved Grækenlands Vestkyst, hvorhen han havde begivet sig fra Athen. Han var, som vi ved, for fem Aar siden dragen ud i Forening med Brøndsted; i videnskabelige Kredse havde man knyttet betydelige Forventninger til ham. Konferensraadinde Brun og Frøken Ida havde i Rom og Neapel været sammen med de to unge Videnskabsmænd; de Dage, de havde tilbragt sammen med dem, hørte til deres interessanteste Erindringer fra det skønne Syden. Frederikke Brun havde beundret den indtrængende Kundskab, Koës havde til Homer og til det klassiske Grækenlands Poesi overhovedet. Hun mindedes med Erkendtlighed, at han havde lovprist enkelte af hendes Digte for den Ynde og Inderlighed, der prægede dem. Koës havde i den Ret-

ning sammenlignet hende med den lesbiske Digterinde Saffo, med hvem hun ogsaa havde et andet Ligheds-punkt; ligesom Saffo havde haft sin skønne, blomstrende Datter Klais, saaledes havde Frederikke Brun sin Ida.

Konferensraadinde Brun arrangerede i sit Hjem i Bredgade en lille Mindefest for Georg Koës. I den store Sal var hans Portræt ophængt med floromhyllet Ramme. Blandt de Indbudte var den Afdødes Slægtninge: hans Søstre Fru Marie Aagaard fra Iselingen og Frederikke Koës, Brøndsteds Forlovede, Kaptajn Aagaard og Søn, Frøken Sneedorf, endvidere Baron Schubart, Etatsraad Abraham Kall, Professor Sibbern, Øhlenschlæger, Kunst-akademiets Direktør, Professor Lorentzen og mange andre Notabiliteter.

Den gamle Rektor Stoud fra Vordingborg Latin-skole besteg et i Salens Baggrund rejst Katheder og holdt en kort Mindetale over den Døde, hvori han søgte at paavise hans Betydning som klassisk Filolog. Stoud satte hans væsentligste Fortjeneste deri, at han havde hørt til Banebryderne for den nyeste Tids kritiske Op-fattelse af Odysseens Oprindelse og Sammensætning. Til Slutning betegnede Stoud det som et mærkeligt Skæbnetræf, at Koës skulde dø paa Zante, lige i Nær-heden af Øen Ithaka, over hvilken Odysseus havde her-sket som Konge.

Rektorens Foredrag vakte megen Anerkendelse. Sel-skabet samledes derefter til en Frokost, ved hvilken i Samtalens Løb flere Træk af den Afdøde fremdroges. Her mindede Frøken Sneedorf om, at Georg Koës, for-inden han for fem Aar siden forlod Hjemmet, havde drømt, at han blev dræbt af en stor Sten, Kyklopen Polyfem havde kastet mod ham. Hertil bemærkede Sibbern, at man ikke uden videre kunde frakende Drømme profetisk Betydning. Om alle Drømme gjaldt ikke: „Träume — Schäume“. Det var jo muligt, at Sjælen, i Søvnen, kunde hæve sig over Rummets og Tidens

Skranker og se, hvad der foregik i det Fjerne eller vilde indtræde i Fremtiden.

Betsy Sneedorf fandt i det hele Stemningen i Samklang med Mindefesten; men det undrede hende, at der slet ikke var bleven talt om Brøndsted. Denne Gaade fik hun opklaret et Par Dage efter. Under en Spaseretur i Esplanaden mødte hun hans Forlovede, Frederikke Koës. De standsede og talte med hinanden. Konversationen drejede sig om Sammenkomsten hos Bruns. Frøken Frederikke beklagede sig over, at der herskede en almindelig Misstemning mod Brøndsted, fordi han havde overladt Koës til sig selv. Han beskyldtes for at have vist sin Svoger og Ven Ligegyldighed. Frøken Frederikke sørgede i den Anledning, men udtalte Overbevisningen om, at hendes Forlovede nok skulde vide at retfærdiggøre sig efter sin Tilbagekomst.

I Slutningen af Aaret var der et stort Afskedsgilde hos Konferensraad Karsten Anker i Anledning af hans og Frues Afrejse til Norge, hvor de for bestandigt vilde tage Ophold. Her samledes et meget talrigt Selskab, der talte de fleste af de i det foregaaende nævnte Notabiliteter. Konferensraaden havde til Borddame Grevinde Dernath, der netop var her paa Besøg fra Stockholm, hvor hendes Gemal beklædte Posten som dansk Gesandt. Statsministeren, Grev Schimmelmann, førte Konferensraadinden til Bordet. Husets Søn, Erik Anker, der imidlertid var avanceret til Kammerjunker og Premierløjtnant, var Frøken Betsy Sneedorfs Kavaller. Anretningen var smagfuld, men som en Følge af Landets daværende højst uheldige økonomiske Stilling havde Retterne en frugal Karakter, og Vinen flød sparsomt.

Konferensraad Anker takkede i en kort, stemningsfuld Skaaltale Danmarks Mænd og Kvinder for al den Velvilje, der var vist hans Hustru og ham selv i Løbet af en lang Række Aar. Herpaa svarede Grev Schimmelmann, at Danmark kun ugerne gav Afkald paa en Mand,

der havde indlagt sig saa store Fortjenester af dansk-asiatisk Kompagni, men han fandt det forklarligt, at Anker ønskede at vende tilbage til sit norske Fædreland, som nu vilde kunne høste Gavn af hans fortræffelige Evner.

En morsom lille Episode under Maaltidet dannede en Disput mellem Generalmajor Castenskjold og Kaptajn Riegels angaaende Kaviar. Generalen havde købt et Parti af dette ved Auktionen over et kondemneret engelsk Fartøjs Ladning. Han roste i stærke Udtryk Varens Kvalitet. Riegels svarede, at Smagen kunde være god. men Kaviaren behøvede derfor ikke at være ægte. I Reglen var det Hummeræg eller Makrelrogn, man fik. Castenskjold forsikrede, at hans var ægte, lige fra Astrakhan. Geheimeraad Lizakewitz, den russiske Gesandt. havde lært ham at kende Forskel paa falsk og ægte Kaviar. Riegels vedblev med sin Skepticisme, hvad der irriterede Castenskjold. Diskussionen mellem dem blev lidt højrøstet.

„Ja, men kære Hr. General,“ hørte man Riegels sige, „der maa bestemt skelnes mellem flydende Kaviar og presset Kaviar.“

„Jeg blæser paa Deres pressede Kaviar!“ udbrød Castenskjold.

„Ja, det gør den ikke flydende,“ bemærkede Riegels. Derpaa drak de et Glas Vin med hinanden.

Konversationen ved Bordet drejede sig derefter om den nylig afholdte Fest i „Gjethusets“ Sal, der var bleven fejret i Anledning af Frederik VI's Beslutning om Oprettelsen af et Universitet i Kristiania, hvorved han imødekom et af Nordmændene længe næret Ønske. Hele Kongefamilien havde været til Stede her. Efter at Etatsraad Treschow havde takket Hs. Majestæt for det Kongebud, der vilde skabe nyt Lys paa Norges Enemærker. føjedes til denne Udtalelse Taksigelser af Repræsentanterne for Universiteterne i København og Kiel. Ord til

Kongens Hyldest lød fra Grev Schimmelmann, der talte paa Videnskabernes Selskabs Vegne, fra Biskop Münter og Baron Schubart, der henholdsvis optraadte som Talsmænd for et jonisk og et italiensk Akademi. Men af al den Veltalenhed, som her udfoldedes, var der dog ingen, der vakte større Opmærksomhed og Beundring end den, hvormed Prins Kristian forherligede Festen. Det var som Præses for Videnskabernes Selskab i Trondhjem, at han her løftede sin Stemme. Hs Højhed gjorde ikke blot Virkning ved det poetiske Sprog, hvori han hyldede Kongen, men ogsaa ved sin Diktion og noble Fremtræden. I flere Dage stod Prinsen i den offentlige Diskussions Forgrund, og især var Damerne henrykte.

„Hs. Majestæt blev aldeles forbavset," sagde Konferensraad Anker: „han udbrød, at sligt, at en Prins kunde tale saadan, vistnok aldrig før var hændet i det danske Kongehus."

„Har der ikke tidligere været veltalende Prinser i den danske Kongefamilie?" spurgte Kammerjunker Erik Anker Justitsraad Engelstoft.

„Vi skal langt tilbage i Tiden," lød Svaret: „Erik Ejegod var meget veltalende."

„Og denne Egenskab nedarvedes nok, Hr. Justitsraad, paa hans Søn, Knud Lavard," sagde Betsy Sneedorf.

„Men Frøkenen er jo en perfekt Historiker!" udbrød Engelstoft, hvem denne Viden synligt glædede.

„Jeg har min Kundskab fra Munthes Fædrelandshistorie og fra, hvad Læreren fortalte os," yttrede Betsy Sneedorf med en beskeden Mine.

„Frøkenen er jo ligefrem beundringsværdig," sagde Kammerjunker Anker. „Ved Dronningen, at De interesserer Dem for Historie?"

„Hds. Majestæt var saa naadig at vise mig en Stamtavle over det gamle skotske Kongehus, som hun selv havde udarbejdet. Dronningen tilnikkede mig velvilligt, da hun hørte, at jeg kendte lidt til „Pigen fra Norge",

Kong Erik Præstehaders Datter, hvis Moder var en skotsk Prinsesse."

„Vi forlader nu Danmark," sagde Konferensraadinde Anker til Betsy Sneedorf; „men vi gør sikker Regning paa engang at se Frøkenen som Gæst. Vi kommer til at bo paa Eidsvold. Vi skal nok vise Dem de smukkeste Steder i Kristianias Omegn.

* * *

Prins Vilhelm og Prinsesse Charlotte modtog af og til Besøg af den kgl. Konfessionarius, Biskop Balle, der havde staaet i høj Yndest baade hos Prinsessens Bedstemoder, Enkedronning Juliane Marie, og hos hendes Fader. Han nærede for Arveprinsens Familie en Sympathi, der blev oprigtig gengældt fra dens Side. Prinsesse Charlotte forestillede Frøken Sneedorf for den højærværdige Konfessionarius. Han yttrede sin Glæde over at se den unge Dame, hvis Bedstefader han havde kendt i sin Studentertid. „Jeg var en ivrig Læser af Professor Sneedorfs fortræffelige Ugeblad, „Patriotisk Tilskuer"," sagde Balle.

En Eftermiddag ledsagede Betsy Sneedorf Prinsesse Charlotte, da denne kørte til Visit hos Biskop Balle. Her traf de sammen med en interessant Personlighed, det daværende Medlem af Teaterdirektionen, Professor Olsen, der var gift med Balles Datter. Denne lille, spinkle og vimse Mand, hvis Haar var opsat i en Hanekam, havde et særdeles soigneret Ydre. Han talte hurtigt og flydende; han var inde baade i det Literære og det Økonomiske.

Da Biskoppen præsenterede sin Svigersøn for Prinsessen, meddelte han denne, at Olsen havde gjort Konsulatstjeneste baade i Algier og i Tunis. Hds. Højhed lo, idet hun erklærede, at hun ikke vidste andet om disse Lande, end at de laa i Afrika. Ved Eftermiddags-

teen maatte Olsen fortælle Hds. Højhed noget om, hvorledes det gik til ved de derværende Hoffer. Hvergang han nævnede Deien af Algier, brast Prinsessen ud i Latter og udbrød: „Deien!“

Efter Teen konverseredes der en halv Times Tid. Balle fremdrog i sin Samtale med Prinsesse Charlotte Minder fra hendes Forældres Familieliv: med datterlig Pietet lyttede hun til de Smaatræk, han fremstillede paa sin godmodige, humoristiske Maade.

Imidlertid underholdt Professor Olsen sig med Betsy Sneedorf. Han spurgte Frøkenen, om hun havde set Kotzebues Stykke: „Den unge Zigeunerinde,“ der nylig var gaaet over Scenen.

„Det har jeg,“ sagde Frøkenen; „hvor blev Storinkvisitoren dog fortræffeligt spillet af Kruse. Jeg har ikke set en katholsk Prælat, men jeg har en Fornemmelse af, at just saadan maa han være i Holdning og Mine.“

„Ja, det er en ypperlig Præstation,“ yttrede Olsen. „Men Jomfru Busch som Zigeunerinden Lazarilla leverede noget i sin Art ligesaa udmærket. Hvor hun er smuk, gratiøs og pikant; men Publikum var da ogsaa aldeles begejstret.“

„Nu opføres Holberg langt hyppigere end før,“ sagde Betsy Sneedorf. „De kan tro, Hr. Professor, at jeg forleden Aften morede mig over „Pernilles korte Frøkenstand“.“

„Som Medlem af Direktionen arbejder jeg paa, at Holberg kan komme til fortjent Ære igen. Det er min Yndlingstanke, at Holbergs Statue skulde udføres af Thorvaldsen, og Teatret ved Ekstraforestillinger skaffe Omkostningerne, men jeg kan ikke faa mine Kollegaer: Holstein og Rahbek til at gaa med.“

Betsy Sneedorf fandt Tanken overordentlig tiltalende. Hun lyttede med Interesse til Professoren; men maatte i de fleste Tilfælde indskrænke sig til at være en passiv Tilhører. Thi han var trods nogen fortrolig ikke blot

med Shakespeare og Gøthe, men ogsaa med Voltaire og Calderon. Da han kom med en morsom Bemærkning om sidstnævntes Skuespil „den standhaftige Prins“, som han det foregaaende Aar havde set i Weimar, udbrød Frøkenen leende: „Den Bemærkning skal jeg gentage overfor den spanske Gesandt, Grev Yoldi.“

*　　　*　　　*

I Foraaret 1812 tiltraadte Prins Vilhelm af Hessen og Gemalinde Rejsen til Frankfurt am Main. Prinsen ledsagedes af Kaptajn v. Thalbitzer som Adjudant; Prinsessen af sin Hofdame, Frøken Sneedorf og af Kammerjomfru Henriksen. Besøget galdt Hs. Højheds Fader, Landgrev Frederik af Hessen, der dels opholdt sig i Frankfurt, dels paa Slottet Filippsruhe ved Hanau. Paa det sidstnævnte Sted skulde Frøken Sneedorf træffe sammen med Prins Henrik af Reuss. Prinseparret var indviet i hendes hemmelige Forlovelse.

Landgrev Frederik af Hessen, Broder til den afsatte Kurfyrste, var nu en fem og tredsaarig Mand, der var gift med Prinsesse Karoline af Nassau-Usingen, som var en Del Aar yngre end han. Hs. Durchlauchtighed havde været General i hollandsk Tjeneste og vundet et anset Navn som Officer. Han havde med levende Interesse fulgt de napoleonske Felttog og lagde ikke Skjul paa sin Beundring for Kejseren, om han end var bitter stemt mod ham personligt for den Færd, han havde vist overfor hans Hus. Landgreven beskæftigede sig med Hesteavl og Havekultur. Læste han, da var det som oftest en af Molière's Komedier eller Plutarks Biografier, i Amyot's franske Oversættelse. Hans Gemalinde, Landgrevinde Karoline, syslede meget med Vævning. Hun havde selv tilvirket en Del af Dækketøjet, hvis Blomster og Figurer vidnede om Smag og Dygtighed. Om Vinteren opholdt Landgrev Frederik af Hessen sig i Frank-

furt, der nu var Hovedstaden i det af Napoleon oprettede Storhertugdømme af samme Navn. Storhertug var Rhinforbundets Fyrst-Primas, den tidligere Erkebiskop af Mainz, Friherre Karl Theodor v. Dalberg. Denne mærkelige Mand, der havde et Navn i Literaturen og udmærkede sig som Mæcen, residerede i det storartede Thurn-Taxiske Palais, hvor der førtes et fint og intelligent Hofliv. Landgrev Frederik nød megen Opmærksomhed fra Storhertugens Side. Til de store officielle Festligheder i Residenspalaiet blev han og Gemalinde stadig indbudte. Landgrevindens Onkel var Medlem af Rhinforbundet. Om Sommeren boede Landgreveparret paa Slottet Filippsruhe ved Main-Floden, hvortil en betydelig Have og Park hørte.

Prinseparret drog mod Syden i korte Dagsrejser og Frøken Sneedorf, der første Gang betraadte disse Egne, fik derfor ret Lejlighed til at nyde Naturskønhederne. Disse traadte hende i rigt Maal i Møde under Rhinrejsen fra Køln til Mainz. De skov- og vinbevoksede Bjerge, der løftede sig paa begge Flodbredder, og hvoraf flere var kronede med gamle Borgruiner, ligesom talte et underfuldt poetisk Sprog til hende. Snart sejlede Skibet forbi smilende Enge og tætte Kornmarker, snart forbi bratte, nøgne Klipper. Vejret var uafbrudt klart og varmt. Himlen hvælvede sig med en dyb blaa Farvetone over de skiftende Landskaber; naar ikke Bjergene dækkede Udsigten, var Solnedgangene og de purpurfarvede Skyer i Horizonten af en pragtfuld Virkning. Betsy Sneedorf henreves af disse Naturomgivelser; men hun bemærkede dog, at Øresundskysten ved Helsingør med det overfor liggende Parti af Sverrigs Kyst havde en Romantik, der i sin Ejendommelighed var ligesaa betagende. Fra Mainz gik Rejsen over Land til Filippsruhe. Her modtoges Betsy Sneedorf med megen Venlighed af Landgreveparret. Et Par Dage efter indtraf Prins Henrik. Det hed, at han

kom tilfældigt som Landgrevens Gæst. Han laa dengang i Garnison i Magdeburg.

I Slottet Filippsruhe var der i øverste Stokværk et Værelse, der paa Grund af den smukke Udsigt, man havde derfra til Taunusbjergene med deres Kastanieskove, blev kaldt „Bellevue“. Paa Gulvet var paa Stativer henstillet en større og en mindre Kikkert, som Landgreven, der var Dilettant i Astronomien, benyttede til sine Observationer. Han havde været ivrig sysselsat med den store Komet det foregaaende Aar og havde sendt sin Broder Landgrev Karl paa Gottorp, der var Mystiker, en Række Beretninger om sine Iagttagelser. En Himmelglobus stod paa et ovalt Bord midt i Værelset; i et Bogskab fandtes Kort og astronomiske Værker, i hvilke man kunde studere enten staaende ved en Pult eller siddende i en af de komfortable Armstole.

„Deres Durchlauchtighed,“ sagde en Dag Landgreven til Prins Henrik, „De skulde gaa op i „Bellevue“ og betragte Venus, der i denne Tid tager sig prægtig ud.“

Prins Henrik besøgte daglig „Bellevue“, dog ikke for at iagttage den Planet, der er opkaldt efter den klassiske Skønhedsgudinde, men for ubemærket at tale med sin Forlovede, den yndige Betsy Sneedorf. Det var almindeligt, at Gæster paa Filippsruhe nød Udsigten fra „Bellevue“.

„Hvorlænge tror De, kære Frøken Betsy,“ spurgte Prinsen, „at vor Forbindelse skal holdes hemmeligt?“

„Mine Forældre,“ svarede hun, „vil ikke tillade, at Forlovelsen bliver deklareret, før der er sluttet Fred i Europa.“ Betsy rakte Prinsen sin Haand og saa ham venligt ind i Øjet.

„Som fransk Officer,“ sagde Prinsen, „er jeg stadig udsat for Dødsfare. Jeg kan hver Dag, det skal være, faa Befaling til at gaa til Spanien, hvor Kampen raser værre end nogensinde.“

„Nej, nej, min kære Prins Henrik,“ udbrød Betsy

Sneedorf heftig bevæget. „De skal ikke falde som Offer for en Guerillabandes lumske Angreb.“ Prinsen, der her følte, at han var hende dyrebar, omfavnede og kyssede hende ømt.

„Efter alle Mærker at dømme,“ yttrede han, „kommer det nu til Krig mellem Napoleon og Rusland. Naar dette er ydmyget, maa England slutte Fred, og Spanierne bøje sig. Saa bliver der almindelig Fred, og saa......“

„Saa kommer min egen, kære Prins Henrik,“ faldt Betsy Sneedorf ham i Talen, „til Danmark, bliver dansk Officer, Forlovelsen deklareres, oh, hvor det bliver yndigt! Prinsesse Charlotte skal nok vække Kongens Interesse for Dem.“

„Ja, saa genser jeg Danmark, dette skønne Land, og min henrivende Betsy.“ Prinsen udtalte disse Ord med Stemning og Varme. Men da holdt han pludselig inde: Udtrykket i hans Ansigt formørkedes, og han føjede med en alvorsfuld Betoning til: „Hvis min Skæbne ikke vil det anderledes.“

Disse sidste Ord gjorde paa Betsy Sneedorf et foruroligende Indtryk, hun ikke selv kunde forklare sig. For at forjage det gik hun straks over til et andet Samtaleemne. „Det glæder mig overordentligt,“ sagde hun, „at De viser Prinsesse Charlotte og hendes Gemal saa megen Opmærksomhed.“

„Jeg føler mig rigtig tiltalt af den Sandhed, der er i Prins Vilhelms Væsen,“ yttrede Henrik af Reuss. „Hs. Durchlauchtighed er Militær ud til Fingerspidserne og giver sig ikke Udseende af at være andet.“

„Han har vel holdt sin Forelæsning over Hesteskoen for Dem?“ spurgte Betsy Sneedorf med et skælmsk Blik.

„Det gjorde han i Gaar nede i Stalden i sin Faders Nærværelse,“ sagde Prins Henrik. „Han talte med en forbavsende Sagkundskab. Selv Hestene hørte efter.“

Denne Yttring fik Frøken Betsy Sneedorf til at le.

De gik derpaa sammen ned i Konversationssalonen, hvor de traf Herskaberne samlede.

De Uger, Prinseparret tilbragte paa Filippsruhe, var, især medens Prins Henrik opholdt sig der, rige paa Adspredelser for Betsy Sneedorf. Dagene hengik med Rideture i Slottets smukke Omegn og selskabelige Udflugter til Punkter, hvorfra der aabnede sig vide Udsigter over Rhinegnene. Prinsen var en sagkyndig og underholdende Fører for Frøken Betsy; han kendte ikke blot de enkelte Steder, men han var inde i de Sagn, der knyttede sig til dem. Paa Johannisberg, hvor Selskabet nød den liflige Vin, deklamerede han humoristisk Claudius's Rheinweinlied. Han vakte en stille, romantisk Gysen hos sine kvindelige Tilhørere, da han i Rheingau fortalte om det saakaldte Gebück, et mægtigt, ganske tæt Krat, der med en bred Grav foran i Aarhundreder havde aflukket Landskabet fra Omverdenen. Den, der med Magt forsøgte at bryde sig Vej gennem det, dømtes, hvis han blev greben, af en stedlig Ret til Døden. Hvor meget hemmelighedsfuldt og grufuldt var der ikke foregaaet bag det skumle Gebück, der først blev omhugget i Trediveaarskrigens Tid.

„Man kommer til at tænke paa den hemmelige Ret og dens Bloddomme!“ udbrød Betsy Sneedorf.

„De mindes maaske,“ sagde Prins Henrik, „hvorledes den lod Dødsdommen fuldbyrde paa den skønne Adelheid v. Walldorf, saaledes som det fremstilles i Gøthes „Gøtz v. Berlichingen“.“

Efter en Banket, som Hertugen af Nassau foranstaltede paa sit Slot Biebrich til Ære for Prins Vilhelm og Prinsesse Charlotte, tog Prins Henrik Afsked med Frøken Betsy Sneedorf. Han benyttede et Øjeblik, da de var ene i en lille Allée i Parken. „Hvor det vilde glæde mig, om jeg, kære Frøken Betsy, snart kunde komme til at føre Dem som Brud hjem til mit skønne

Thüringen!" Han sagde det med bevæget Stemme; en Taare viste sig i hendes Øje.

Det blev Prins Henriks sidste mundtlige Ord til Frøken Betsy Sneedorf. Morgenen efter rejste han tilbage til sit Regiment i Magdeburg.

X.

Den første vigtige Begivenhed i Hoffets Annaler efter Prinseparrets og Frøken Sneedorfs Hjemkomst var Prinsesse Julianes Formæling med Prins Vilhelm af Hessen-Filippsthal-Barchfeld. Denne højtidelige Akt fandt Sted den 22. August 1812 paa Frederiksberg Slot. Kongen førte Bruden, Dronningen Brudgommen, og Biskop Balle foretog Vielsen. Derefter var der Galataffel og Kur. Ceremoniellet var i det væsentligste det samme som ved Søsterens, Prinsesse Charlottes Ægteskab for et Par Aar siden, kun var Selskabet mindre pragtfuldt og ikke talrigt. Men Stat og Samfund befandt sig ogsaa i en økonomisk Krise, der strakte sine ødelæggende Virkninger til de højeste Kredse. Det nygifte Par tilbragte Hvedebrødsdagene paa Fredensborg.

Den seksogtyveaarige Prins Vilhelm af Hessen-Filippsthal, der var Major i Husarregimentet, udnævntes paa sin Bryllupsdag til Oberstløjtnant og dekoreredes med Elefantordenen. Imod Sædvane vakte disse Udmærkelser ikke Misundelse i Hofkredsene; thi Prinsen var paa Grund af sin Elskværdighed en almindelig afholdt Personlighed; i Hæren respekteredes han som en særdeles dygtig Militær.

For den store Befolkning var Prinsen ganske fremmed, og kun yderst faa blandt den dannede Borgerstand kendte nærmere til hans Familie. Etatsraad Abraham Kall fik i disse Dage en Række Forespørgsler om Hs. Durchlauchtigheds Æt. Den lærde Professor svarede

blot, at Prinsen tilhørte en Sidelinie af det Hus, hvorfra Dronningen nedstammede. „Hovedet for Huset Barchfeld,“ tilføjede han, „ejede et Par Godser i Hessen og førte Navn efter det ene af disse.“ Det var alt, hvad han vidste.

Næppe var Bryllupet overstaaet, før Hofkresene igen sattes i Bevægelse af en højtidelig Familiebegivenhed: Deklarationen af Forlovelsen mellem Kronprinsesse Karoline og Prins Kristian af Hessen, hendes Onkel. Hs. Durchlauchtighed, der var Elefantridder og dansk Kavallerigeneral og havde sit Hovedkvarter paa Slottet i Odense, var en Mand i Midten af Trediverne, men ingenlunde stærk af Helbred. Han var sytten Aar ældre end sin tilkommende Brud. Kongeparret glædede sig meget over Forbindelsen. Hds. kgl. Højhed, der stod i sin fagreste Ungdom, var lyksalig.

Da Efterretningen om Forlovelsen kom til Augustenborg, satte Hertuginde Louise Augusta sig straks hen og skrev et varmt Lykønskningsbrev til sin Broderdatter.

„Gratuler hende ogsaa fra mig,“ sagde Hertug Frederik i en vranten Tone. „Nu har vi vel faaet nok af disse Hessere. Der er ikke mindre end otte af dem i Familien!“ Hertugen gik med hurtige Skridt og en vredladen Mine frem og tilbage paa Gulvet. Derefter tog han Plads i en Lænestol og læste „Hamburgischer Korrespondent“, der laa paa Bordet ved Siden af de nyeste Beretninger om den franske Storarmée i Rusland.

* *
*

I anden Halvdel af September tilbragte Prins Vilhelm og Prinsesse Charlotte nogle Dage paa Fredensborg. Frøken Betsy Sneedorf var ogsaa indbudt. Ved sin Sang og sit Spil bidrog hun væsentligt til de fyrstelige Personers Underholdning. En yndet Adspredelse var Ro- og Fisketure paa Esrom Sø. Engang imellem afbrødes

Landlivets idylliske Program af et Taffel af officiel Karakter. Prinsen af Hessen-Filippsthal havde saaledes en Dag samlet et notabelt Selskab, hvoriblandt Ministre, Diplomater, Officerer og overordnede Embedsmænd, omkring sig paa Fredensborg. Anledningen var, at det nyforlovede Par: Kronprinsesse Karoline og Prins Kristian af Hessen havde anmeldt sit Besøg og ankom med militær Punktlighed. Blandt Gæsterne saa Hds. kgl. Højhed Digteren, Professor Frederik Høegh-Guldberg, der havde været hendes Lærer i Dansk.

Efter Taflet samledes Damerne i Havesalen, hvor der blev musiceret paa Klaver. Betsy Sneedorf spillede og sang et Par af Guldbergs smukke Smaasange, hvoraf den ene var den almenyndede Sang: „Til den Tungsindige.“ Kronprinsessen tilkendegav hende sit Bifald. Derpaa gik man over til en Konversation, der drejede sig om de forskelligste Emner. Dels talte man om Toiletterne ved den Fest, som den franske Gesandt, Baron Alquier, havde gjort i Anledning af Napoleons Fødselsdag, dels om fem Jøders Daab og Konfirmation i Frederiksberg Kirke, dels om Aalene og Gedderne i Esrom Sø. Den sidstnævnte Fisks ejendommelig fine Smag satte Baronesse Pechlin i Forbindelse med den Omstændighed, at den var af nobel og meget gammel Extraktion: Gedderne nedstammede nemlig fra et Par, som Esrom Klosters franske Munke i det tolvte Aarhundrede havde faaet tilsendt fra Greven af Provence.

Ligesom Frøken Sneedorf havde endt den ovennævnte Sang, havde Geheimeraad Rosenkrantz og Grev Dernath, der sad udenfor Havesalens aabne Fløjdør, rejst sig. De gik ind i en af Parkens Alléer.

„Frøken Sneedorf,“ sagde Dernath, „har en frisk og smuk Stemme. Det var Høegh-Guldbergs Sang: „Til den Tungsindige“, hun foredrog.“

„Den Tungsindige,“ gentog Rosenkrantz, „ja det er netop den Stemning, hvori man maa befinde sig nu.“

Geheimeraad Rosenkrantz havde for et Par Aar siden afløst Grev Kristian Bernstorf som Udenrigsminister. Grev Dernath var i Foraaret kaldt tilbage fra Gesandtskabsposten i Stockholm; han havde til Efterfølger faaet Grev Wulf Baudissin.

Geheimeraaden og Greven begav sig til Eremitage-Alléen. „Jeg forstaar Deres Excellences sidste Udtalelse, sagde Dernath. „Den staar sikkert i Forbindelse med Depêscherne fra Baudissin."

„Netop," udbrød Rosenkrantz. „De kender Forholdene i Sverrig; De ved, hvem der er den ledende Aand i Politiken der . . . . ." Ministeren tav et Øjeblik.

„Det er den nye Kronprins, Karl Johan," faldt Dernath ind. „Han er en ægte Gascogner."

„Klog og energisk er han," yttrede Rosenkrantz. „Som Franskmand kan han ikke dele den svenske Nations Følelse for det tabte Finland."

„Nej," tog Dernath hurtigt til Orde; „han har kun Tanken henvendt paa Erhvervelsen af Norge."

„Baudissin har gennemskuet Situationen. Sverrig har sluttet Fred med England og er nu Ruslands Allierede . . . . . ."

„Er det et fait accompli," spurgte Dernath med en bekymret Mine.

„Ja, Hr. Greve," sagde Rosenkrantz med Eftertryk. „Et stort russisk Troppekorps skal i Forening med en svensk Hær gøre Landgang her paa Sjælland og tvinge Kongen til at afstaa Norge."

„Hvorledes skal Napoleon, ved hvem Kongen holder fast med ufattelig Troskab, kunne bringe os Hjælp," yttrede Dernath; „han er jo nu med sine umaadelige Hærmasser langt inde i Rusland."

„Og han kommer, saa vidt jeg kan se, ikke tilbage med dem," sagde Rosenkrantz. „Som Gesandt i St. Petersborg har jeg lært Rusland og Russerne at kende. Folkets nationale og religiøse Fanatisme er blusset op.

Byerne vil blive afbrændt, naar han nærmer sig dem, Høsten vil blive ødelagt, og den stærke Sommerhede vil i Forening med Regnskyl fremkalde Sygdomme i hans Hære."

„Maaske har Kejseren dog ogsaa her Heldet med sig," yttrede Dernath. „Men skulde Kongen ikke kunne bevæges til et Systemskifte?"

„Da De vedblivende vil staa i vort Diplomatis Tjeneste, skal jeg ikke fortie for Dem, at jeg i en Memoire indtrængende har tilraadet Hs. Majestæt et saadant Skridt."

„Hvad svarede Kongen paa denne Henstilling, der forekommer mig højst betimelig, Deres Excellence?"

„Hs. Majestæt erklærede bestemt, at han vilde opretholde det hidtidige System og vedblive at være Frankrigs Allierede."

„Hvad er derved at gøre?" spurgte Dernath.

Rosenkrantz trak paa Skulderen og udbrød: „Stat pro ratione voluntas! Før vi vende tilbage til Slottet, Hr. Greve, foreslaar jeg, at vi gaar hen i Nordmansdalen for at more os over Grunds Sandstensstatuer."

„Hans columna triumphalis faar næppe symbolsk Betydning for os," bemærkede Grev Dernath.

Om Aftenen trak et stærkt Tordenvejr op; Lynet slog nogle Gange ned i Esrom Sø; Regnen faldt i Strømme. Selskabet paa Slottet, der havde sat sig ved Spillebordene, lagde Kortene. Herrerne fik travlt med at opmuntre de forskrækkede Damer. Efter et Par Timers Forløb hørte Uvejret fuldstændigt op. Alle begav sig nu til Ro. Tidlig den følgende Formiddag spredtes Gæsterne til forskellige Sider. Frøken Betsy Sneedorf vendte med Prins Vilhelm og Prinsesse Charlotte tilbage til København.

* *
*

I Vinteren 1813 opholdt General Castenskjold fra Store Frederikslund sig i København. Det var finansielle Spørgsmaal, som stod i Forbindelse med den af Regeringen foretagne Pengeforandring lige i Aarets Begyndelse, som havde kaldt ham herind. Han havde hyppige Konferencer med Konferensraad Brun, der forklarede ham den skæbnesvangre Forordning af den 5. Januar 1813, ved hvilken Rigsdalersedlerne blev til Marker, som det hed i Folkemunde. Brun paaviste overfor Castenskjold, hvor uberettigede og taabelige mange af de Angreb vare, som fra Mængdens Side rettedes mod Forordningen.

Hoffets Damer blandede sig vel ikke i Statsøkonomi og Politik; men Begivenhederne var saa virkningsfulde og Omskiftelserne saa bratte, at enhver, der havde den mindste Sans for sit Fædrelands Skæbne, maatte blive grebne af, hvad der foregik. Efterretninger om den franske Storarmées Lidelser og Undergang i Ruslands Frost og Sne, løb i hundredvis om blandt Befolkningen. Den forfærdelige Katastrofe blev af Rygtet gjort endnu værre. I Hovedstadens Krese fortaltes, at Frederik VI nu var slaaet ind paa en anden Politik: han havde brudt med Napoleon og sluttet Fred med England. Den af den økonomiske Elendighed haardt hjemsøgte Befolkning glædede sig hjerteligt ved Tanken herom. Men da viste det hele sig at være en glimrende Sæbeboble, og vi kom oven i Købet i Krig med Sverrig. Den fortvivlede politiske Situation, der kun fremviste mørke Skyer, hvorhen Øjet end vendte sig, undergravede den sidste Rest af Tillid til Regeringen. I Forretningslivet fandt Miseren sit Udtryk i Papirspengenes, saavel de gamles som de nyes, synkende Kurs. Omslagene var saa store, at 140 Daler Kurant i Papir svarede til en Specie kontant: Rigsbanksedlerne stod ogsaa lavt. Et Pund Te kostede 90 Daler. Det var finansiel Tragikomik, men af en rystende og udmarvende Betydning for de fleste Samfunds-

klasser. Familier, der ved de uheldige Konjunkturers Indtræden havde været i Besiddelse af en større kontant Sum, som de havde forvaltet med den største Økonomi og Forsigtighed, kunde nu med Vanskelighed komme igennem, til en saadan enorm Højde steg en Tid lang Prisen paa Livsfornødenhederne, men ellers var Trang, Usselhed og Tiggeri den store Stadbefolknings Lod.

Den offentlige Mening lod sig imidlertid ikke kue af det materielle Tryk. Først havde der hist og her lydt harmfulde Yttringer mod Regeringen, derefter havde man ironiseret over den, nu tog man endelig Sagen med Gemytlighed og Humor. Det gik Slag i Slag med Baller og Maskerader, ved hvilke Koketteriet florerede, og Amor drev sit skemtsomme Spil.

I General Castenskjolds Hus stiftede Frøken Sneedorf et nyt, interessant Bekendtskab. Hun førtes nemlig her sammen med Kammerherre Edmund Bourke og dennes Frue, en smuk og livlig Neapolitanerinde, hvem han kaldte sin Floribella. Bourke havde i fem Aar været Gesandt i Neapel. Nu var han Repræsentant i Spanien, men befandt sig her hjemme paa Orlov. Bekendtskabet mellem Castenskjold og Bourke var nedarvet fra de respektive Fædre, der begge som Plantageejere havde været knyttet til dansk Vestindien.

Kammerherreinde Bourke, der havde et straalende Humør og higede efter Adspredelser, fik af Kammerjunker Ponterie de Sejournas Oplysning om de offentlige Maskerader i København, der afholdtes henholdsvis i Hofteatret og i Raus Hotel paa Kongens Nytorv, det nuværende Hotel d'Angleterre. Hun erfarede, at de første besøgtes af det store Publikum, medens Selskabet ved disse hørte til den fornemme Verden. Kammerherreinde Bourke opfordrede indtrængende sin Gemal til at gaa med hende paa en saadan Maskerade, og han var ikke i Stand til at nægte sin Floribella noget. Netop som han havde givet Tilsagnet, traadte Betsy Sneedorf

ind ad Døren. Kammerherreinden ilede hen imod hende, omfavnede og kyssede hende, hvorpaa hun vendte sig mod sin Mand med Udbrudet: „Min kære Frøken Betsy maa vi have med!“ Kammerherre Bourke indbød med den største Glæde Frøken Sneedorf til Maskeraden. Hun takkede og bemærkede med et Smil, at under en kløgtigere diplomatisk Ledelse kunde to Damer ikke deltage i et offentligt Divertissement af den Art.

Kammerherren kostumerede sig paa den averterede Dag som polsk Lansener-Oberst; hans Frue var en Zigeunerkvinde og Frøken Sneedorf en neapolitansk Fiskerpige. Dragterne var elegante og sad godt. Bourke og de to Damer havde lette Masker af Silke for Ansigtet. Kl. 9 om Aftenen kørte det lille Selskab i en Landauer til Raus Hotel. Kammerherren gav Kusken Befaling til Afhentning Kl. 1. Han ledsagede sine Damer til Garderoben, hvor et Par Jomfruer skilte dem af med Overtøjet. Derpaa førte han dem ind i en Salon foran Maskeradesalen.

Her frembød et højst broget Skue sig for Blikket. Hvilket Mylr af fremmede Kostumer! Her saa man Kinesere med lange Haarpiske og Kineserinder klædte i gult Silke med Vifter, hist røde Indianere med deres Kvinder i fantastiske Fjerdragter. Negere og Negerinder gik om blandt Eskimoer af begge Køn: Tyrker og Kosakker passerede forbi Lazzaroner og Munke; franske Generaler og spanske Toreadorer blandedes med Højskotter og ungarske Magnater. Amagerpiger sad Side om Side med norske Bønder; Tyrolere gik sammen med Hyrdinder i det attende Aarhundredes Hofstil. Særlig Opmærksomhed tildrog sig et Optog af Holbergske Figurer med Jeronimus og Magdelone i Spidsen. Der var en Summen, Brummen og Larmen af de konverserende og leende Stemmer; men det hele var dannet og behersket. Den elegante Holdning og de gratiøse Bevægelser, der gennemgaaende var karakteristisk for

Forsamlingen, vidnede om, at denne bestod af fine Elementer.

Kl. 10 lød Orkestermusik i den store Sal. Væggene i den af Lysekroner og Lampetter stærkt oplyste Sal var dekorerede med store kolorerede Kartons, der fremstillede lystige Optrin af Folkelivet her hjemme og i Udlandet. Gennem en Bue saa man i Salens Baggrund Gibsstatuer af Muserne Euterpe, Terpsikore og Erato, der tonede smukt frem mod en himmelblaa Baggrund. Vinduesfordybningerne var dækkede med et klart Stof, besat med gyldne Pailletter og draperet oventil med Kapper i Dannebrogsfarverne. Det hele var gjort med faa Midler, men tog sig særdeles virkningsfuldt ud.

Under Ledelse af to Marskaller i Ludvig XV's Hofdragt med Allongeparykker og Kommandostave ordnede Selskabet sig i en Procession, der gik Salen et Par Gange rundt. De forskellige Masker morede sig indbyrdes med hverandre; der blev spøgt og let, medens Polonaisens Toner udbredte en vis Festivitas over det hele.

Maskeradeballet aabnedes med en Kontradans; men vort Selskab holdt sig udenfor den, hvad kun Tilstedeværelsen af en enkelt Herre nødvendiggjorde. Efter denne indtraadte en Pavse, under hvilken Maskerne søgte at kende hverandre. Her forefaldt pudsige Fejltagelser. Kammerherreinde Bourke og Frøken Sneedorf, der saa udmærket godt ud henholdsvis i Zigeunerdragten og det neapolitanske Fiskerpigekostume, var begge Genstand for ivrige Efterforskninger. Den ene Maske efter den anden skrev dem deres formentlige Forbogstav i Haanden; men Svaret var stadigt en nægtende Bevægelse med Hovedet.

En Brandmajor hviskede Kammerherreinde Bourke i Øret: „Er De ikke Kattuntrykker Ludvigsens Søster?" Hun kunde ikke tilbageholde et Latterudbrud. En lille snørt Livjægerkaptajn vedblev at omkrese Frøken Snee-

dorf. Han bad om hendes Haand og skrev et S i den. Hun saa forbavset paa ham og svarede ikke. Han vendte sig da til sin Dame, der var klædt som Amagerpige, og sagde: „Tænkte jeg det ikke nok, det er Madam Schall.“ Nævnte var dengang Ballettens feterede Solodanserinde. Betsy Sneedorf syntes, hun kendte Skikkelsen og Stemmen, men hun optoges straks af andre Indtryk.

Ballet begyndte igen. Der dansedes Française. Kammerherre Bourke førte Frøken Sneedorf, medens Fruen var Tilskuer. Man var kommen ind i den tredje Tur. Der var Liv og Stemning; det hele var rigtig fornøjeligt.

Da grebes Selskabet pludselig af en panisk Skræk. og der opstod almindelig Forvirring. Uden at nogen saa, hvorledes det gik til, antændte en Lampet Draperiet for et af Vinduerne. Flammerne greb med en rivende Hastighed om sig og forplantede sig til Granbuen. En kvælende Røg fyldte Salen, Orkestrets Medlemmer kastede Instrumenterne og flygtede. Under Skrig og Hvinen ilede Damerne, fulgte af Herrerne, til Udgangene. Hurtigt var den brændende Sal tom, men i Gangene og paa Trapperne bølgede en forvirret Mængde, der under Raab, Stød og Puf søgte at komme i den størst mulige Fart ned i Porten og ud af Hotellet. Paa Kongens Nytorv lød de skingrende Vægterpiber som Brandsignal: Brandmændene begyndte at indfinde sig med Sprøjterne. En voksende Mængde samlede sig paa Torvet og betragtede hujende Flammerne, der slog ud af Vinduerne. Et stærkt rødt Skær lyste ud i den mørke Vinternat med dens skybedækkede Himmel.

Under Trængslen og Forvirringen inde i Hotellet var Kammerherreinde Bourke og Frøken Sneedorf blevne skilte fra Kammerherren. De reves med Strømmen ned ad Trappen, men holdt i deres Angst fast ved hinanden. Da de kom ned i Porten, saa de nogle lukkede Vogne

holde inde i Gaarden. De aandede i dette Øjeblik betydeligt lettere; thi alle Vegne fra lød det: „Man er Herre over Ilden!“

„Lad os blot komme hjem snarest muligt,“ sagde Frøken Sneedorf til Kammerherreinden. „Her staar vi i Maskeradedragten i den kolde Vinternat midt i den fremmede, larmende Mængde.“

„Vi maa straks af Sted,“ udbrød Fru Bourke resolut. Hun greb Frøken Betsy ved Haanden, ilede med hende hen til en lukket Vogn og raabte til Kusken paa Bukken: „Til Amalienborg!“

„Aha! Nach Amalienburg!“ svarede Kusken, der var en Holstener. Han sprang hurtigt ned ad Bukken, lukkede Døren op for Damerne: „Treten Sie hinein meine Herrschaften, bin instruirt.“ Han bukkede og slog Døren til.

„Hvad var det, han sagde?“ spurgte Kammerherreinden Frøkenen, der blot svarede, at hun slet ikke havde forstaaet ham. „Gid vi var paa Amalienborg!“ yttrede hun med et Suk.

Kusken holdt stille nogle Minutter, indtil Militær fra Hovedvagten, der laa ved Siden af Hotellet, havde stillet Skildvagter foran Porten for at holde Udgangen fri. Nu kørte han ud med Damerne.

Da de havde kørt nogen Tid, saa de ud af Vinduerne for at orientere sig; men i den af matte Tranlygter svagt oplyste Nat, skelnede de utydeligt Tingene fra hinanden. Det forekom dem dog, at Kusken ikke kørte til Amalienborg. De vilde have slaaet Vinduet ned for at spørge ham; men opgav det, da det begyndte at sne stærkt.

Deres Samtale drejede sig naturligvis om Branden; de var endnu overvældede af Indtrykkene fra den og fremdrog, idet de begge kom i stigende Affekt, snart det ene, snart det andet Træk af Katastrofen. Pludselig

holdt Vognen stille i en oplyst Port, der aabnedes efter to stærke Piskesmæld og lukkedes.

„Men hvor er vi dog!“ udbrød Frøken Sneedorf, „det er jo ikke Amalienborg.“

En Tjener, iført Kjole og Knæbenklæder, aabnede Vogndøren, medens Kusken raabte: „Die beiden Komtessen von Fandango!“

Tjeneren smiskede ad Damerne. Kammerherreinden, hvis sydlandske Humør nu kom op, udbrød leende: „Dette lader til at blive eventyrligt!“ Betsy Sneedorf saa betænkelig ud. Medens Vognen kørte bort, fulgte de to Damer Tjeneren op ad Trappen. De kom ind i to rummelige, smukt monterede Værelser, hvert med en lille Lysekrone under Loftet. I det inderste stod et dækket Bord prydet med en skinnende Opsats af Metal. Tjeneren fjernede sig.

En ældre Herre i Dominodragt viste sig. Han indbød Damerne til at tage Plads og opfordrede dem til at demaskere sig. Dette nægtede de bestemt. „Som Komtesserne von Fandango behager,“ yttrede han med et indsmigrende Smil. „Men, naar Kollatsen begynder,“ tilføjede han, „maa Masken da lægges.“

„Kollatsen,“ gentog Kammerherreinden, „naar begynder den?“

„Saa snart Grev Almaviva med det øvrige Selskab indtræffer?“

„Grev Almaviva,“ sagde Frøken Sneedorf; „det lyder noget mystisk.“

„Greven har været paa Maskerade i Aften kostumeret som Livjæger,“ sagde den ældre Herre. „Han skulde allerede have været her; men Branden er maaske Skyld i Forsinkelsen.“ Den Dominoklædte underholdt Damerne med at fortælle om Ulykken i Raus Hotel. De hørte i Tavshed paa ham. Ligesom Frøken Sneedorf vilde gøre Ende paa denne tvetydige Situation, aabnedes en Sidedør. To Herrer, hvoraf den ene var kostumeret

som Livjægerkaptajn, den anden som polsk Lansener, traadte ind. Bag dem fulgte to Kavallerer i fransk Generalsuniform og to Damer, klædte som Tyrkinder. Alle var maskerede.

„Endelig naaede vi vort Elysium!“ udbrød Livjægeren. „Er det ikke saaledes det hedder Holofernes?“ spurgte han den høje Lansener.

„Og det kan en Prins Paris som Grev Almaviva spørge mig om,“ lød Svaret.

„Heldigvis kom da endelig Komtesserne von Fandango,“ sagde Livjægerkaptajnen, der vendte sig om mod de efterfølgende Damer og Herrer. Dominoen, der havde rejst sig, spidsede Øren. Kammerherreinden og Frøkenen blev dobbelt opmærksomme.

„Demaskering!“ raabte Livjægeren. Alle tog Masken af med Undtagelse af de to Damer henne i Hjørnet. Disse saa med Forbavselse, at Lanseren var en kendt Gardeofficer, de to Kavallerer i den franske Uniform to Kammerjunkere. Livjægerkaptajnen var Prins Ferdinand, hvis Stemme allerede havde røbet ham overfor Frøken Sneedorf.

De tre Herrer og de to Damer, der var Figurantinder ved Baletten, stillede sig omkring Prins Ferdinand eller Grev Almaviva, som hans nom de guerre her lød.

„Men mine smukke Komtesser,“ sagde Greven, „hvorfor kommer de saa sent. Vi frygtede for, at de havde faaet et Brandsaar og var bragt til Hospitalet.“

„Kusken korte os ud paa Amalienborg Plads,“ yttrede den ene Tyrkinde med en høj Latter.

„Hvor kunde det falde ham ind,“ vedblev Greven. „Hvad sagde De til ham?“

„Vi raabte: „Til Amalienborg!“ som det var aftalt med Greven,“ svarede den anden Tyrkinde.

„Talte Kusken Tysk?“ spurgte Greven.

„Han var ravjysk,“ sagde de to Figurantinder. „I

er paa en forkert Rute, raabte vi ud til ham; kør til Konditor Semadeno paa St. Købmagergade.“

„Nu gaar der et Lys op for mig,“ udbrød Greven. „Der er sket en Fejltagelse; De har ikke faaet den rigtige Kusk.“

„De to Komtesser von Fandango, som en tysk Kusk kørte for, sidder her,“ yttrede Dominoen, idet han pegede paa Kammerherreinde Bourke og Frøken Sneedorf.

„Ah, den excellente Zigeunerske og den skønne Fiskerpige fra Maskeraden i Aftes,“ sagde Lanseneren. De to Kammerjunkere samstemmede i Udtalelsen. Tyrkinderne blev aabenbart jaloux.

„De to Damer hører altsaa til en mig ubekendt Sidelinie af Huset Fandango,“ yttrede Grev Almaviva. „Det skal interessere mig at stifte Bekendtskab med Dem.“ Samstemmende Tilraab fra de øvrige Herrer. Tyrkinderne smilede bittert.

„Behag, mine Damer, at demaskere Dem,“ sagde Greven. „Maa jeg have den Fornøjelse at føre Dem til Bords, min nydelige Havnymfe,“ spurgte Greven Fiskerpigen, der ligesom Zigeunersken beholdt Masken paa.

„En polsk Lansener erobrer med Lethed en Zigeunerske som sit Bytte,“ hviskede Gardeofficeren halvhøjt til Fru Bourke. Denne Yttring hilstes med stærkt Bifald af Herrerne.

„Men forinden vi nu begynder paa „Figaros Bryllup“, Grev Almaviva,“ sagde Kammerherreinden spøgende til Prins Ferdinand, maa vi nødvendigvis ajustere vort Kostume.“ Frøken Sneedorf maatte le ad denne Udtalelse.

„Demoiselle Fiametta skal straks staa til Komtessernes Disposition,“ udbrød Dominoen. Han trak i en Klokkestreng. En Opvartningsjomfru viste sig, fik Ordre og førte de to Damer til et Kammer, hvor der hang et langt Spejl.

Kammerherreinden og Frøkenen stak hver Jomfruen en Halvspecie i Haanden og forlangte, at hun skulde

skaffe en lukket Vogn straks. Pengestykket gjorde Underværker.

En halv Time efter kørte de to Damer i den Vogn, der skulde hente Kammerjunkerne, til Kammerherre Edmund Bourkes Hus.

Det natlige Eventyr, i hvilket de ved en Fejltagelse havde været Medspillende, var lykkelig overstaaet.

XI.

I Hofkresene i København vakte i April 1813 en overordentlig diplomatisk Afsending fra Kejser Alexander I af Rusland megen Effekt. Det var den seks og trediveaarige General, Fyrst Dolgoruki, der overbragte et egenhændigt Brev fra Czaren til Kongen. I Damecirklen bekymrede man sig kun lidt om den politiske Side af hans Sendelse. Der blev fortalt, at han var kommen for at faa Frederik VI til at slutte sig sammen med Napoleons Fjender, da Rusland saa vilde garantere Danmark Besiddelsen af Norge. Dette løse Rygte bevirkede, at han modtoges sympathetisk i den danske Hovedstad. Da Fyrsten var smuk, havde en nobel Holdning og førte en livlig Konversation, saa man gennem Fingre med hans umaadelige Forfængelighed og Nationalhovmod. Det gammelmonarkiske, legitimistiske Parti regnede ham det til en glimrende Fortjeneste, at han ikke havde blottet Hovedet, da han lige før Slaget ved Austerlitz havde overrakt Napoleon et Brev fra Kejser Alexander, hos hvem han stod i høj Yndest. Frøken Sneedorf talte flere Gange med Dolgoruki, dels ved Hoffets Apartements, dels hos Udenrigsministeren, Geheimeraad Rosenkrantz, hvis Gemalinde Barbara Viasemski, var af fyrstelig russisk Slægt. Da han forlod København, hvor han hos de Styrende havde vakt falske Forhaabninger, gav han Frøken Sneedorf til Erindring om sig en lille Bog, indbunden i Saffian: Det var en

tysk Oversættelse af den russiske Digter Derschavins Oder, i hvilke Czardømmet, den russiske Nationalitet og den navnkundige Feltherre, General Suvarow, pathetisk forherliges.

En Uge ind i Maj fandt i Prins Kristians Palais paa Amalienborg en Familiediner Sted. I Norge var Stemningen igen bleven meget bitter mod den danske Regering som en Følge af de økonomiske Lidelser, den fortsatte Krig med England, samt Misvækst og Frost førte med sig. Frederik VI vilde styrke Nordmændenes Loyalitetsfølelse overfor Kongehuset og saa et Middel dertil i den unge, smukke og intelligente Prins Kristians Udnævnelse til Norges Statholder. Kongen imødekom derved et af Prinsen selv næret Ønske. Hs. Højhed følte Trang i sig til at virke paa et andet Felt end ved Hofapartements, Militærparader og selskabelige Sammenkomster.

Efter Modtagelsen af den kgl. Udnævnelse indbød Prins Kristian sin Broder, Prins Ferdinand, sine to Søstre og deres Gemaler, samt Hofdamerne Komtesse Knuth og Frøken Sneedorf til den nævnte Diner. Hs. Højhed var højtidelig stemt ved Tanken om den Fremtid, han gik i Møde. Da Champagnen serveredes, rejste han sig og holdt en kort Tale i et blomsterrigt Sprog. Han skulde nu, sagde han, optræde paa den Skueplads, hvor Hakon Adelsteen, Sverre og Hakon IV havde virket. Han ønskede, at disses Aand maatte komme over ham. Da vilde Kongetroskaben paa ny slaa dybe Rødder i gamle Norge, med dets Fjelde, Fosser og Furuer. Prinserne lyttede i stum Beundring til Hs. Højheds oratoriske Præstation. Damerne, der blev æstetisk bevægede, fældede Taarer.

Ved Kaffen underholdt Prins Kristian sig med sine to Svogre. Prinsesserne Juliane og Charlotte traf Aftale med Komtesse Knuth om et Besøg paa Vallo hos Dekanessen, Generalløjtnantinde Henriette v. Düring.

Prins Ferdinand konverserede med Frøken Sneedorf, der med et ironisk Smil hørte ham forsikre, at han egentligt var pietistisk anlagt. Hun tænkte paa det natlige Konvivium hos Semadeno.

„Blot din Rejse til Norge ikke vækker Opsigt," sagde Prins Vilhelm af Hessen til Svogeren.

„Det forebygges derved," svarede denne, „at jeg officielt begiver mig til Holsten for at afløse General Evald som Chef for Observationskorpset."

„Gid du heldigt maa undgaa de engelske Krigsskibe paa Overfarten til Norge," yttrede Prins Filippsthal.

„Jeg forklæder mig som Matros," sagde Prins Kristian, „og sætter i en aaben Baad fra Frederikshavn over til den norske Kyst."

„Det er kækt gjort!" udbrød Filippsthal, med Tilslutning fra Prins Vilhelms Side.

Prins Kristian begav sig hen til Komtesse Knuth og Frøken Sneedorf, der lige havde talt med hinanden og vendte sig imod ham.

„Rejser Deres Højhed direkte ad Søvejen til Norge?" spurgte Komtesse Knuth.

„Jeg lægger først Vejen over Fyen og Als. Forinden jeg forlader Danmark, vil jeg aflægge en lille Visit paa Augustenborg."

„Deres Højhed," sagde Betsy Sneedorf, „vil da være saa naadig at nævne mig for Prinsesse Karoline Amalie."

„Baade for hende og for Hertugparret," svarede Prinsen forekommende. „Den unge Prinsesse," tilføjede han med et Blik og et Smil, der tydede paa stærk Sympathi, „er meget smuk og elskværdig."

Da Prins Kristian havde forladt de to Damer, sagde Komtesse Knuth dæmpet til Frøken Sneedorf: „Man vil vist snart høre Tale om en Forlovelse paa Augusten-

borg." Frøkenen tilkendegav ved en Mine, at hun var af samme Mening.

Prins Kristian var i de nærmest følgende Maaneder det almindelige Konversationsemne ved Søstrenes smaa Hoffer. Man erfarede med levende Interesse, hvorledes tre Baade, under Kommando af Løjtnant Falsen, havde ført ham, hans Adjudanter og Bagage fra Frederikshavn til Hvaløerne ved Kristiania Fjord. Han og Følget havde været iførte Fiskerdragter; Vejret havde under Overfarten været meget uroligt. I Breve fortaltes om det Hofliv, han førte i Palaiet i Prinsensgade, om den Lykke, han gjorde hos Damerne, hvis Yndest han ogsaa lagde an paa at vinde. og om en Rejse, han havde gjort fra Kristiania til Kristianssand, og om de vellykkede Baller, han holdt. Det var den ene pikante Historie efter den anden.

Sommeren tilbragte Prinsesse Charlotte paa Sorgenfri, og her levede da Betsy Sneedorf i idyllisk Stilhed. Hvad der væsentligt sysselsatte hendes Tanker, var Brevvekslingen med Prins Henrik. Som en Følge af de i Tyskland herskende krigerske Tilstande var den af og til udsat for Afbrydelse. Prinsen udtalte sig i sine Breve med stigende Beundring om Napoleon. „Krigsløven, hvem de allierede Fyrster troede død, har atter rejst sig i sin Vælde. Han staar nu i Spidsen for et Par hundrede tusinde Mand langs med Elben. Ingensinde har Kejserens Herskeraand, Arbejdskraft og Organisationsevne vist sig i et vidunderligere Lys end nu sidste Vinter efter det forfærdelige Nederlag i Ruslands Frost og Sne." Det var Themaet, som Prinsen varierede.

Snart udtalte han Haabet om Felttogets hurtige Tilendebringelse, hvorefter han vilde ile i sin Betsys Favn. De skulde da som et lykkeligt Ægtepar opslaa deres Arne i det skønne Thüringen. Snart forekom Fremtiden ham taaget og mørk. og han havde ligesom

en Fornemmelse af, at hans Livsbane brat skulde blive afbrudt. Da aandede en dyb Melankoli ud af hans Breve. Til et Tidspunkt jublede han i Forventningen om, at han kunde komme til at udføre en sejrrig Vaabendaad og vinde Kejserens personlige Anerkendelse. Til et andet Tidspunkt betragtede han Krigsberømmelse som et tomt og foragteligt Skin. Saaledes gjorde to modsatte Stemninger sig gældende hos ham. Betsy Sneedorf var derimod i sine Breve uforandret den samme. Skønt hun ofte overvældedes af den Følelse, at Soldaten i Felttoget altid bevæger sig ved Afgrundens Rand, yttrede hun dog i sine Breve aldrig nogen Bekymring. I dem var hun den kærlige, deltagende Kvinde, der stadigt opmuntrende tilskrev ham: Glæd dig over det Skønne og Sande, der findes i Tilværelsen; hold fast ved Troen paa din Fremtids Lykke!

Denne frejdige Paamindelse lagde Prins Henrik sig paa Hjerte, da han tiltraadte det Felttog, fra hvilket han ikke mere skulde vende tilbage. Den 29. August faldt Prinsen i Fægtningen ved Nollendorf, der dannede Indledningen til den franske General Vandammes Nederlag ved Kulm. Hans Død vakte almindelig Deltagelse i den franske Hær og det kejserlige Hovedkvarter. Napoleon skrev i sin Bulletin: „Le général Prince de Reuss a été tué. C'était un officier plein de mérite." Det var det Monument, den store Imperator satte den unge Prins; det var kun faa Ord, men hvilken Betydning fik de ikke ved den, der udtalte dem!

* * *

Efter et Taffel paa Frederiksberg Slot, hvortil de fremmede Diplomater havde været indbudte, søgte Frederik VI hen til den franske Gesandt, Baron Alquier, og behagede at indlede en Samtale med ham. Siden Danmark i Juli havde fornyet sin Alliancetraktat med

Frankrig, havde Gesandten ved alle officielle Lejligheder været Genstand for megen Opmærksomhed fra Kongens Side. Hs. Majestæt berørte Kampen ved Kulm og beklagede dybt, at General Vandamme var bleven taget til Fange med en Del af sit Korps.

„Kan De, Hr. Baron,“ sagde Kongen, „forklare mig nærmere, hvorledes det gik til.“

„I det sejrrige Slag ved Dresden,“ svarede Alquier, „havde Kejser Napoleon afskaaret den allierede russisk-preussiske Hær alle Tilbagetogslinier til Bøhmen med Undtagelse af en eneste, der gik gennem Erzgebirge. I Passerne der havde han opstillet Vandammes Korps . . . . . .“

„Jeg forstaar det,“ udbrød Kongen, „Generalen skulde altsaa angribe den retirerende Fjende i Fronten, medens Kejseren under Forfølgelsen tog den i Ryggen.“

„Det var Planen,“ sagde Alquier, „og Fjenden var bleven tvunget til at kapitulere i Erzgebirge, hvis Kejseren personligt havde ledet Forfølgelsen lige til det sidste. Men Hs. Majestæt vendte desværre tilbage til Dresden, hvor han henfaldt i en lethargisk Tilstand, som en Følge af Overanstrengelse.“

„Og da Kejserens militære Geni ikke var der,“ bemærkede Frederik VI, „gik det Vandamme ilde.“

Baron Alquier nikkede bekræftende. „Kampen ved Nollendorf, der dannede Indledningen til Katastrofen ved Kulm,“ yttrede han, „har berørt en af Hoffets Damer smerteligt.“

„Hvorledes?“ spurgte Kongen.

„Der faldt Prins Henrik af Reuss,“ svarede Alquier; „Frøken Sneedorfs Forlovede. Han dræbtes af en Kanonkugle.“

„Jeg har hørt Dronningen ymte om denne Forlovelse,“ sagde Kongen. „Jeg syntes ellers ikke om, at han i sin Tid forlod Kejser Frans af Østrig. Jeg ved, at Kejseren satte megen Pris paa ham.“

„Det gjorde Hs. Majestæts Svigersøn, min ophøjede Herre, ogsaa,“ yttrede Alquier.

Kort efter talte Gesandten med Generaladjudanten, Frans v. Bülow. „Vil De, Hr. Generalmajor,“ sagde Alquier, „underrette Frøken Sneedorf om Prinsens Død.“ Bülow lovede det.

Men han foretrak at lade sin Hustru, født Baronesse Nelly Selby, være Overbringer af det sorgelige Budskab, da hun havde et hjerteligt og deltagende Sind.

Frøken Betsy Sneedorf havde deltaget i det kgl. Taffel og derefter begivet sig ud paa en af Terrasserne foran Slottet, da en Lakaj meldte hende, at Kammerherreinde Bülow ventede hende i det grønne Gemak ved Havesalen. Frøkenen begav sig øjeblikkelig derhen.

„Kære Frøken Sneedorf,“ sagde Kammerherreinden, „den Mand, til hvem Deres Hjerte var knyttet, er falden som en Helt paa Ærens Mark ......“

„Er Prins Henrik død!“ udbrød Betsy Sneedorf.

Kammerherreinden tog hende i sin Favn. „Han er falden for en russisk Kugle,“ sagde hun.

Den unge Dame udgød en Strøm af Taarer. Hun følte i dette Øjeblik inderligt, hvor højt hun havde elsket ham. Kammerherreinde Bülow opfordrede hende i kærlige Ord til at resignere og være forvisset om, at det guddommelige Forsyn ledede alt til det bedste. Hun meddelte Frøken Betsy de Enkeltheder, hun havde hørt om Prinsens Død. En Følelse af Stolthed kom til Udtryk i hendes Fysiognomi, da hun hørte Napoleons Udtalelse om Prinsen.

Frøken Sneedorf begav sig derefter ind til Amalienborg for at være ene med sin Sorg. Den følgende Uge tilbragte hun i Stilhed paa Sorgenfri. Da hendes Forlovelse ikke havde været officiel, kondoleredes hun kun af de Indviede. Prinsesserne Charlotte og Juliane viste hende sand Deltagelse. Men Ingen var hende dog til større Trost end Kronprinsesse Karoline. Hds. kgl.

Højhed sørgede selv dybt; thi den Sindssygdom, for hvilken hendes Forlovede, Prins Kristian af Hessen, faldt som Offer, havde allerede begyndt at yttre sig.

Frøken Betsys Forældre kom Datteren kærligt i Møde, naar hendes Sorg brød frem i Hjemmet; men selv sørgede de ikke over Tabet. Særlig Faderen havde ikke følt sig tiltalt af Forbindelsen, som han vidste var Prinsens Slægt imod. Nogle Yttringer af den regerende Fyrste af Reuss-Greiz havde i den Retning været ham et Vink.

Betsy Sneedorf havde en lille Guldmedaillon, der indesluttede et fint udført Portræt af Prinsen. Hun bar den paa sit Bryst. I ensomme Timer tog hun den frem, og idet hun betragtede Billedet, levede hun i Erindringen Livet om med ham.

Maanederne gik, og Sorgen forvandledes langsomt til Vemod. Hvor meget Betsy Sneedorf følte Trang til at fordybe sig i Minderne, saa talte dog de store Begivenheder, der foregik i Omverdenen, et saa kraftigt Sprog, at intet Sind kunde forblive uimodtageligt for dem, men maatte tvertimod lade sig rive med. Nutidens larmende Røst bragte de indre Stemmer fra Fortiden til at forstumme. Først kom foruden Kampen med England den samtidige Krig med Sverrig, Rusland og Preussen. Endelig Norges Tab i Vinteren 1814. Dette sidste skar Kongen og hele det danske Folk i Hjertet. Betsy Sneedorf saa sin Fader fælde Taarer, og selv græd hun over sit Fædrelands Ulykke.

XII.

Den 8. December, Prins Henriks Fødselsdag, havde Betsy Sneedorf modtaget tvende Breve, af hvilke det ene havde gjort et stærkt Indtryk paa hende. Vi omtale denne Begivenhed først her, skønt den ligger tilbage i Tiden, fordi Hovedpersonen i den da stod fuld-

stændig i Baggrunden, hvorimod han fra nu af kommer til at spille en Hovedrolle.

De nævnte Breve var fra Konferensraadinde Anker paa Eidsvold og fra hendes Søn, Premierløjtnant Erik Anker. Det første indeholdt nogle Familiemeddelelser og en Lykønskning i Anledning af den forestaaende Jul.

Løjtnanten gav i sin Skrivelse Frøkenen nogle Oplysninger om flere historisk berømte Diamanter, hvilke hun selv under en Samtale havde udbedt sig af ham. Han bad hende derpaa om at modtage en lille Æske, der fulgte med Brevet.

Da Frøken Betsy havde fjernet Emballagen, saa hun, at Æskens Laag bar Indskriften „den 8. December" i gyldne Bogstaver. Hun aabnede den og tre Violer i Guld mødte hendes Blik.

Hun mindedes, at hun havde fortalt Anker, at Violen hørte til den afdøde Prins Henriks Yndlingsblomster. Naar Løjtnanten nu sendte hende denne Gave paa Prinsens Fødselsdag, da var det et Vidnesbyrd om, at han viste Deltagelse i hendes Sorg og holdt den faldne Krigers Navn i Ære. Betsy Sneedorf blev bevæget og fældede Taarer. Hun besluttede ikke at svare skriftligt; men første Gang hun traf sammen med Anker, hvad hun vidste vilde ske om nogle Dage, vilde hun bevidne ham sin Erkendtlighed.

Betsy Sneedorf var i Julen sammen med Erik Anker i sin Faders Hus og mødte ham derpaa hos Konferensraad Bruns. Hun havde bemærket, at hendes Tak for den udviste Opmærksomhed havde grebet ham; hendes Sympathi for ham var derved bleven større. Det var, som om en Strømning fra hans Væsens inderste Dyb havde berørt hendes Hjerte. For hver Gang, de kom sammen, følte de sig mere og mere hendragne til hinanden. Han stod i den mandlige Ungdoms fulde Kraft, var høj, smuk, ridderlig i Holdning, frejdig og ædel af Tænkemaade. Betsy Sneedorfs Ydre og Egen-

skaber kende vi. Det fine kvindelige Væsen var bleven bøjet af Sorgen. Hun følte, at hun trængte til en Støtte, til en Ven, der kunde løfte hende op til sig, indgyde hende nyt Livsmod og gaa hen gennem Tilværelsen ved hendes Side.

„Har ikke en højere Magt netop nu sendt mig ham," sagde hun ved sig selv — hun tænkte paa Erik Anker.

Dog ikke blot Fortidsminderne dannede et sammenknyttende Baand mellem Betsy Sneedorf og Anker, men, hvad der førte dem stedse nærmere til hinanden, var den fælles Sympathi for, hvad der dengang foregik i Norge.

De beundrede begge den Kraft og Selvstændighedsaand, Nordmændene lagde for Dagen; begge var de begejstrede for Statholderen, Prins Kristian, der nu syntes at skulle komme til at spille en verdenshistorisk Rolle. Hs. Højhed havde desuden personlig givet baade Frøken Sneedorf og Premierløjtnanten flere Beviser paa Opmærksomhed og Velvilje. Paa sin sidste Fødselsdag havde Betsy faaet en smigrende Lykønskningsskrivelse fra Prinsen. Ved et Taffel paa Sorgenfri, hvortil Anker sammen med flere Officerer var indbudt, havde Prins Kristian i anerkendende Udtryk udtalt sig om den Dygtighed, Løjtnant Anker havde lagt for Dagen under Københavns Forsvar 1807. Denne Udmærkelse vakte Misundelse hos flere end en af de Tilstedeværende.

Men beundrede Betsy Sneedorf og Anker Prins Kristian, saa maatte de ved Hoffet være forsigtige med at udtale sig derom. Kongen og Dronningen misbilligede nemlig Prinsens Optræden, da de frygtede for, at den skulde foraarsage Danmark alvorlige Vanskeligheder, uden at bringe det nogen Fordel.

Frøken Betsy var i Løbet af Vinteren 1814 en hyppig Gæst hos Historikeren, Justitsraad Laurids Engelstoft. Hans Hus havde i tre Retninger en stærk

Tiltrækningskraft for hende. For det første beundrede hun Engelstofts aandfulde Konversation; for det andet holdt hun meget af Justitsraadinden, en født Estrup; for det tredje var dette Hjem et Samlingssted for Notabiliteter af forskellig Art, og Diskussionen blandt dem maatte fængsle Enhver, der havde Sans for aandelige Interesser. Det var literære og kunstneriske Spørgsmaal, der dannede det Centrale i den Engelstoftske Cirkel. Bordets Nydelser var her noget Underordnet. Retterne var saa tarvelige som vel muligt, og kunde ikke være andet paa en Tid, da Embedsmændene fik deres Gage betalt i Papirspenge, der var temmelig værdiløse.

I denne Kres glimrede den unge Professor Peter Oluf Brøndsted, der efter sin Hjemkomst Aaret for var bleven ansat ved Universitetet som Lærer i klassisk Filologi. Han havde samtidig ægtet sin Forlovede, Frederikke Köes og var som ung Ægtemand i den syvende Himmel. Brøndsted fortalte med Liv og Lune om sine Rejser i Italien og Grækenland. Men i Selskabslivet var hans Oversættertalent dog den interessanteste Side hos ham. Han reciterede med ypperlig Betoning Brudstykker af Sofokles's Antigone. Med Skælmeri foredrog han Smaadigte af Anakreon, deriblandt Digtet om Eros og Bien.

En Aften, da Brøndsted havde endt sin Deklamation, indbød han Betsy Sneedorf til en Samtale. De tog Plads paa en Puf i et Hjørne.

„Maa jeg takke Dem, Professor, for Deres fortræffelige Oversættelse," sagde Betsy.

„De ved," svarede Brøndsted, „at Deres Anerkendelse er mig af særlig Værdi. Jeg vil nu," vedblev han, „meddele Dem en Begivenhed, der har lettet mit Sind overordentligt."

Betsy Sneedorf saa paa ham med et Blik, der udtrykte spændt Opmærksomhed.

„De har været min Hustrus Fortrolige," sagde Brøndsted, „i det sørgelige Spørgsmaal om min Ven Köes's Død paa Øen Zante. Hos Konferensraad Bruns var man vred paa mig, fordi man troede, at jeg havde vist ham Ligegyldighed og var middelbart Skyld i, at han bukkede under for sin Sygdom."

„Ja," yttrede Betsy, „men jeg har ikke nogensinde tvivlet om, at De vilde kunne retfærdiggøre Dem."

„Det er heldigvis lykkedes mig fuldstændigt Frøken, og nu er det tidligere Venskab med Bruns genoprettet. Vi kommer sammen som i gamle Dage. Husker De, Frøken, Selskabet paa Antvorskov for otte Aar siden?"

„Siden den Tid har mangen haft stor Sorg," sagde Betsy Sneedorf, hun saa tankefuld hen for sig.

„Jeg ser Dem endnu," fortsatte Brøndsted, „da De sad ved Klaveret og akkompagnerede Løjtnant Anker til hans Foredrag af Sangen om Henrik Gerner. Hvor har han dog en stærk og klangfuld Barytonstemme, og hvilken Følelse forstaar han at lægge i sin Sang."

Frøken Betsy vaagnede ved denne Udtalelse op af sine Betragtninger; hun udbrød smilende:

„Hans Stemmes Klangfarve er meget smuk; det er ligefrem en Nydelse at akkompagnere ham."

Justitsraadinde Engelstoft sad i Konversation med Kommandørinde Wulff; de talte just om Familien Anker paa Eidsvold; Fru Engelstoft havde nylig haft Brev fra Konferensraadinden. Betsy Sneedorf kom hen til dem og tog efter Indbydelse Plads hos dem. Deres Samtale drejede sig netop i dette Øjeblik om den afdøde berømmelige Kammerherre Bernt Anker, Konferensraadens Fætter.

„Det var en mærkelig Mand," udbrød Fru Engelstoft. „Han forlovede sig i sin høje Alder med den attenaarige Frøken Falbe, nuværende Baronesse Falbe."

„Var det ham eller hende, der hævede Forlovelsen?" spurgte Frøkenen.

„Det var ham," sagde Kommandørinden: „og saa vilde han ved Løftet om en stor Gaard bevæge den unge Løjtnant Erik Anker til at fri til Frøkenen for at skaffe hende Erstatning."

„Erik Anker! siger De," faldt Betsy Sneedorf ind.

„Ja, det var en snurrig Ide," yttrede Fru Engelstoft. „Men Løjtnanten lod sig ikke lokke: han viste Karakterfasthed: han vilde ikke sælge sig."

Dette Træk noterede Betsy Sneedorf sig. Erik Anker steg i dette Øjeblik endnu højere i hendes Agtelse.

„Det var ædelt og mandigt handlet af ham," tænkte hun.

* * *

I den rige Konferensraad Konstantin Bruns Hus mærkedes ikke de uheldige finansielle og økonomiske Konjunkturer i Aaret 1814. Som sædvanlig var de elegante Saloner paa Hjørnet af Bredgade og Dronningens Tvergade Samlingsstedet for Medlemmer af Aristokratiet og det højere Bureaukrati, for literære og kunstneriske Notabiliteter, for Grosserersocietetets Spidser. Det var et broget og aandrigt Selskabsliv, som Koncerter, æstetiske Oplæsninger og tableaux vivants gjorde dobbelt tiltrækkende. Men over Aanden i disse Sammenkomster bør man dog ikke glemme Bordet med Vinene og de vel tilberedte Retter. For mangen en af de fornemme Gæster var dette sidste det vigtigste.

Konferensraaden havde i denne Vinter Besøg af sine to Svigersønner: Konsul Pauli fra Lübeck og Baron Rennenkampf fra Livland. Under deres Ophold her fulgte det ene Selskab efter det andet. Bruns yngste Datter, den fire og tyveaarige Ida, vakte i disse stærkt Bifald ved sin smukke Sang og sine Fremstillinger af antike Kvindeskikkelser. Man morede sig ved disse

Sammenkomster, den almindelige Følelse af Landets ulykkelige politiske Stilling og Hensynet til det nedbøjede Kongepar bevirkede, at Fornøjelsen fik et vist dæmpet Præg.

Efter Svigersønnernes Ønske foranstaltede Konferensraad Brun en Kanetur til Sofienholm ved Bagsværd Sø, hans bekendte Landsted.

Det var en klar Frostdag midt i Marts. Solstraalerne spillede paa Sneen, hvis Iskrystaller funklede som Diamanter. Et Tog af fem Kaner kørte hurtigt hen ad Lyngby Vejen. De smukke Heste med Topper og Blinker, med Bjælder og filerede Tæpper tog sig prægtigt ud; Bjældernes Klang og Piskenes Smeld lød stærkt ud i den stille Vinterluft.

I den første Kane, der kørtes af Konsul Pauli, sad Konferensraaden og Frue. Baronesse Rennenkampf med Søsteren Ida havde Plads i den anden Kane, for hvilken Baronen fungerede som Kusk. Derefter fulgte Grev Schimmelmann med Grevinde Schulin ved sin Side og Kanestyrer var her sidstnævntes Gemal. I den fjerde Kane, som styredes af General Baudissin ved Fodgarden, havde Grevinde Schimmelmann og Baron Güldenkrone Sæde.

Toget sluttedes af Betsy Sneedorf, for hvem Løjtnant Anker kørte. Hendes Moder var indbudt, men et Ildebefindende i sidste Øjeblik havde holdt hende tilbage i Hjemmet. Turen blev derved Anker en dobbelt Nydelse.

Frøken Betsy, der bar Ræveskindskaabe med tilsvarende Hue og Muffe, tog sig nydelig ud; Anker var henrykt over hende. Han svang med korte Mellemrum Pisken og smeldede med en Kraft, saa Kragerne forskrækkede fløj op fra Snemarkerne. Baudissin, Schulin og Konferensraadens to Svigersønner saa flere Gange leende tilbage paa ham.

Brun kom ved disse vældige Piskesmeld til at

tænke paa sit Ophold i Rusland. „Man skulde tro,“ sagde han til sin Hustru, „at det var en Kosak, der kørte Frøken Sneedorf.“

Anker konverserede under Farten livligt med sin Dame, der vendte Hovedet om imod ham. Han saa ind i hendes blaa Øjne og indtoges mere og mere af hende.

Ved Ankomsten til Sofienholm var Tjenerskab og to Jomfruer til Stede. Alt var indrettet til Herskabets Modtagelse. I den lille, behageligt opvarmede Spisestue nød Selskabet en let Frokost. Derefter spredte det sig i Haven og Skoven for at faa Motion.

Anker og Frøken Sneedorf fulgtes med hinanden. Medens det øvrige Selskab spaserede i Retning af Frederiksdal, gik de henad Stien langs Bagsværd Sø.

„Hvilket pragtfuldt Vinterlandskab,“ sagde Frøkenen, idet hun pegede ud over den solbeskinnede, tilfrosne Sø med Hareskoven paa den modsatte Bred.

„Vinteren,“ svarede Anker, „kan være skøn her i Danmark, men imponerende som i Norge med dets snebedækte Fjelde og med Isbræerne er den ikke.“

„Jeg længes efter at se Norges storartede Natur,“ sagde Frøkenen.

„Da maa De gæste mine Forældre paa Eidsvold,“ yttrede Anker. „De ved, De vil være en overordentlig velkommen Gæst.“

„Det har jeg en Følelse af Løjtnant Anker. Lad os tage Plads et Øjeblik paa Bænken der, indenfor Tuja-Hegnet. Der sad jeg for seks Aar siden sammen med gamle Etatsraadinde de Coninck. Det var en dejlig Sommerdag.“

„Her paa Sofienholm,“ sagde Anker, „har jeg en Sommeraften hørt Baggesen deklamere for et stort Selskab, i hvilket Prins Kristian deltog. Der var Lune og Pathos i hans Foredrag.“

Imidlertid havde de taget Plads paa Bænken og

saa nogle Øjeblikke i Tavshed ud over Søens snebedækte Isflade.

„Løjtnant Anker," tog Betsy Sneedorf til Orde, „der er en Ting, jeg hidtil har fortiet, men misforstaa ikke min Tavshed."

„Frøkenen mener . . . . . ." Anker sagde ikke mere; han havde en Anelse om, hvad der vilde komme.

„Den Souvenir, De sendte mig den 8. December, rørte mig dybt. Jeg er Dem inderlig taknemmelig for den. Først nu har jeg ret faaet Lejlighed til at sige Dem det. Tak, Løjtnant Anker."

Betsy Sneedorf rakte sin Haand ud imod ham; han greb den og modtog et Haandtryk af hende, hvilket i Forening med det Blik, hvoraf det ledsagedes, vidnede om en hjertelig Sympathi.

„Jeg siger det frit," udbrød Anker, „ingen har deltaget oprigtigere i Deres Sorg end jeg, og De kan ikke i Deres halvforladte Stilling have nogen bedre Ven end mig."

Anker strakte her sin Haand ud mod hende og besvarede hendes Haandtryk.

I det samme hørtes Stemmer i Nærheden; det var Selskabet, der vendte tilbage fra Spasereturen. Løjtnant Anker og Frøkenen rejste sig og gik hen til det.

En halv Time efter satte Kanetoget sig igen i Bevægelse. Den nedgaaende Sol kastede sin Purpurglans over den klare, mørkeblaa Vinterhimmel, da det kørte ind gennem Østerport.

Erik Anker var, efter Samtalen med Betsy Sneedorf, ikke i Tvivl om, at hans Kærlighed til hende modtes af en tilsvarende Følelse. Da han var raadsnar og fri for al Sentimentalitet, gik han til Fru Sneedorf og anholdt om Datterens Haand samtidig med, at han i en Billet til den Elskede mandigt og varmt erklærede sig.

Betsy Sneedorf svarede, med sine Forældres Sam-

tykke, Ja. Men Forlovelsen blev foreløbig ikke deklaeret.

Der blev atter Foraar i den unge Piges Hjerte; men den lyse og lykkelige Fremtid, hun nu skulde gaa i Møde ved en trofast og opofrende Ægtefælles Side, var skjult for hendes Blik.

Fru Sneedorf havde betroet sin Veninde, Amtmandinde Arctander, at Datteren var hemmelig forlovet med Anker. I Stilhed havde Amtmandinden lykønsket det unge Par.

En Dag sad Fru Arctander i Dagligstuen hos sin Veninde. Løjtnant Anker og Frøken Sneedorf traadte ind ad Døren. Amtmandinden gik hen imod dem, lagde sin Haand paa Betsys Skulder og sagde med et skælmsk Smil:

„Spaakonen fra Skovlyst Kro, den gamle Ane, saa altsaa ikke forkert paa din Fremtid.“

XIII.

Løjtnant Anker boede i Store Kongensgade hos en Officersenke, en meget dannet ældre Dame, der sad i smaa Kaar og derfor maatte leje et Par Værelser ud.

Han havde et Hjem, hvis Udstyrelse bar et militært Præg. Over hans Sofa var der i smukt Udvalg anbragt en Samling Vaaben. Paa hver Side af den hang to store Kobberstik efter napoleonske Slagmalerier af Gros. En Hjelm og et Kyras stod ovenpaa hans Bogskab, og paa hans Skrivebord fandtes en Statuette af Sejrsgudinden. Murpillen mellem de to Fag Vinduer var bedækket af Billeder af Kejserdømmets Marskaller. Over Skrivebordet saas to oliemalede Portrætter af hans Forældre. Det lille Galeri var nylig bleven forøget med et veltruffet Miniaturbillede af Betsy Sneedorf, men dette hvilede indtil videre i et Etui. I en Krog hang en Guitar, der oprindelig var en Gave fra Kong Gustav III til hans

Fader. Et stort Frankrigs-Kort laa udbredt paa Bordet foran Sofaen. Erik Anker fulgte nemlig med levende Interesse Begivenhederne paa Krigsskuepladsen, hvor Napoleon leverede de Allierede den sidste heroiske Kamp.

Men langt mere end Frankrig lagde dog Norge Beslag paa Ankers Opmærksomhed. Der opførtes nemlig et verdenshistorisk Drama, for hvis Hovedperson han nærede baade Beundring og Hengivenhed. Det er tidligere omtalt, at Prins Kristian viste Løjtnant Anker og Frøken Betsy Sneedorf megen Interesse. Gennem Brevvekslingen med sine Forældre kunde Anker et Par Maaneder følge med Begivenhederne i Broderlandet, hvis Befolkning nu med Mandighed og Fasthed havde taget Afgørelsen af sin Fremtidsskæbne i egne Hænder og havde kaaret Prinsen til sin Repræsentant. Med Begejstring erfarede Anker, hvorledes Prinsen havde overtaget Norges Styrelse som Regent, idet han „adelsbaaren til Norges Trone villig fulgte det hellige Kald fra et trofast og tappert Folk.“ Af Brevene saa han endvidere, at Prinsen havde indkaldt en Rigsforsamling, der skulde møde paa hans Faders nye Ejendom, Eidsvold, og give Norge en Statsforfatning.

„Men det er jo en Revolution,“ tænkte Anker hos sig selv. „Nordmændene trodser jo ligefrem Fredstraktaten i Kiel, som jeg flere Gange har læst i „Statstidenden“. Prinsen selv bøjer sig ikke for Kongens Befaling om straks at komme tilbage her til Danmark. Grev Schimmelmann fortalte forleden Dag Konferensraad Brun, at Hs. Majestæt havde givet Hs. Højhed den strengeste Ordre i saa Henseende. Ja, det er Revolution, men et storartet Skuespil! Tro mig, den svenske Kronprins, Karl Johan, er rasende. Han ventede sikkert, at Norge skulde lægge sig som et viljeløst Lam for hans Fødder . . . . . nej, nej, Pontecorvo! la chose prit une autre tournure!“

Anker tog Guitaren ned af Væggen, greb i Stræn-

gene og spillede Melodien til Falsens Sang: „I Kampen vi drage saa kække, for Norge vi ofre vort Blod.“

Erik Anker havde i Konferensraad Bruns Hjem Lejlighed til at iagttage de Samfundskreses Stemning mod Prins Kristian og Nordmændene. I Hjertet nærede man Sympathi for dem, men dristede sig ikke til at udtale det aabenlyst. Da man hørte, hvad den ellers tilknappede Udenrigsminister Rosenkrantz havde meddelt Brun, at Stormagterne stillede sig fjendtligt til Nordmændene, betragtede man disses Skæbne som haabløs. Endelig beklagede man Kong Frederik VI, hvem Fætterens Optræden voldte mange Ubehageligheder. Den robuste og barske svenske Gesandt, Baron Tavast, var nær ved at være uforskammet overfor Hs. Majestæt. Gesandten troede fuldt og fast, at Kongen hemmelig inspirerede Prinsen.

En Aften drøftede Brun og nogle Grosserere, deriblandt Frits de Coninck, Landets Handelsaffærer og kom derved til at berøre den politiske Situation. Da der ikke var nogen af Ministrene eller af Kollegiernes højere Embedsmænd til Stede, var man aabenhjertigere i sine Udtalelser, end man ellers vilde have været.

Erik Anker sad og bladede i et Billedværk, men lyttede alligevel opmærksomt til, hvad der blev sagt. I Værelset ved Siden af underholdt Fru Henriette de Coninck og Frøken Sneedorf sig med Konferensraadinden og dennes Datter Ida. Samtalen var her højrøstet, da Fru Brun var tunghør.

„Vor Stilling begynder at blive fortvivlet,“ sagde de Coninck til sine Kollegaer: „thi nu besætter Russerne Halvøen.“

„Hvorledes? Hvorfor?“ lød det fra de Omkringsiddende.

„Der staar allerede en russisk Hær i Holsten,“ vedblev de Coninck: „den marscherer ind i Jylland for derved at lægge stærkere Pres paa Kongen, saa han for-

byder al Samkvem med Norge og tvinger sin Fætter til at komme herned."

„Saa hjælper jo Rusland indirekte Sverrig," yttrede en af Grossererne. De Coninck svarede med en bekræftende Mine.

„Det er mig ufatteligt," udbrød en tredje Grosserer, „at Kejser Alexander kan holde saa meget af denne Pontecorvo."

„Det kommer af, at Kejseren," sagde de Coninck med dæmpet Stemme, „ligefrem hader vor højtelskede Monark. Der trækkes Tropper sammen i Slesvig."

„Skulde vi virkelig igen faa Krig med Rusland!" udbrød Brun. Heldigvis har jeg ikke effektueret to store Ordrer fra Købmænd i Kiel og Flensborg," tilføjede han.

Anker var Medlem af en Forening, der kaldte sig „Artemisia" og holdt sine Møder i et Lokale hos Gianelli paa Hjørnet af Kongens Nytorv og Østergade. Foreningen bestod af Officerer og Kandidater, Kunstnere og Forfattere, men alle var yngre, ugifte Mænd. Her herskede en ganske anderledes fri Tone end i de højere Samfundskrese, og her lagde man ikke Fingrene imellem, naar Regeringen og de kgl. Adjudanter omtaltes.

I „Artemisia" harmedes man ved Tanken om, at Frederik VI havde kapituleret overfor Karl Johan, før han med sine endnu urørte Tropper havde leveret denne en alvorlig Bataille. Man var begejstret for Nordmændene og Prins Kristian. Ved hver Sammenkomst udbragtes der enthusiastiske Skaaler for dem.

Kort efter, at Anker var kommen ind i Foreningen, indmeldtes som nye Medlemmer Kammerjunker Gyldenpalm og Kandidat K. J. Boye, begge Nordmænd.

Gyldenpalm, en Herre paa henved fyrre, men af et yngre Udseende, havde i fjorten Aar været i Diplomatiets Tjeneste. Han havde færdedes ved Hofferne i Paris, London og Stockholm, han havde været Gesandt hos Kong Jérôme Napoléon af Westfalen, men det Afsnit af

hans diplomatiske Bane, som interesserede ham mest, var det korte Tidsrum, han havde været Repræsentant ved Kong Karl IV's Hof i Madrid. Gyldenpalm var meget talende og havde et stort Forraad af Annekdoter paa rede Haand. Diplomatens pikante Side havde han tilegnet sig, men han manglede hans Tavshed og Forsigtighed.

Gyldenpalm beundrede sine norske Landsmænds Optræden. Han kendte Prins Kristian personligt og havde skrevet til ham. Hs. Højhed havde i sit Svar indbudt Kammerjunkeren til at komme til Norge. Gyldenpalm, der følte sig smigret heraf, fortalte dette i alle de Selskaber, han kom, og ved sin Indtræden i „Artemisia" forstod han straks at faa Konversationen drejet saaledes, at hint Emne blev fremdraget. Han berømmede Nordmændene, sammenlignede dem med Spanierne og erklærede, at der blandt de norske Fjelde vilde blive ført en Guerillakrig, der i Udholdenhed og Tapperhed ikke vilde komme til at staa tilbage for den, hvortil Sierra Guadarama og Sierra Morena havde været Vidner.

Kandidat Boye, en ung Mand i Begyndelsen af Tyverne, var theologisk Studerende. Han var varmblodig, stemningsfuld og udrustet med digterisk Begavelse. Regeringens spagfærdige Holdning i de sidste Maaneder havde vakt hans Forbitrelse og nu forlangte han, at Danmark skulde rykke Norge kraftigt til Undsætning. Daadløs Sorg er Kvindemærke, tænkte han med Grundtvig. I et skønt Digt „Nor" til „Dana" fældede han en skarp Dom over den sidstnævntes Svaghed og Blodagtighed, men haabede, at Skænselstiden skulde blive afløst af en Vækkelsens, Kraftens og Sejrens Æra. Boye imødesaa den Stund, da Norges Fjeld og Herthas Bøgelund skulde lovsynge den første Kristian, hvorved forstodes Prins-Regenten i Norge.

Boye deklamerede Digtet i Foreningen, der ydede det varmt Bifald. Men et Par forsigtige Medlemmer

tilraadede ham at holde det hemmeligt, da Slutningen kunde fortolkes som en middelbar Opfordring til Frederik den Sjettes Afsættelse.

Erik Anker havde i længere Tid ikke hørt fra sine Forældre. hvad han satte i Forbindelse med den uregelmæssige Postforbindelse, der paa Regeringens udtrykkelige Befaling kun maatte foregaa gennem Sverrig. Et Par Breve var virkelig bortkomne under Vejs. Den sidste Tids Begivenheder i Hjemmet paa Eidsvold var ham derfor ubekendte. Han vidste ikke, at hans Fader var bleven sendt i politisk Mission til England.

En Dag i den første Uge af April traadte Kammerjunker Gyldenpalm ind til ham i Store Kongensgade. Han meddelte, at han nu stod i Begreb med at rejse til Norge, og han tilbød at tage Breve med fra sine Venner. Anker takkede ham for denne Tjenstvillighed; næste Dag vilde han aflevere et Brev til sin Fader i Gyldenpalms Bolig.

„Er De sikker paa, Kammerjunker Gyldenpalm, at De kan komme gennem de svenske Troppers Forpostlinie uden at blive forulempet?“ spurgte Anker.

„Vær ganske rolig derfor, Løjtnant.“

„Deres Mission forstaar De naturligvis at holde strengt hemmeligt?“

„Diplomatisk Tavshed, Løjtnant, er netop min stærke Side.“

Med disse Ord tog Gyldenpalm Afsked med Erik Anker.

Det var en stærkt bevæget Tid, i hvilken der saa at sige hver Dag fandt epokegørende Begivenheder Sted. Efterretningen om Napoleons Tronfrasigelse og om Genindsættelsen af det gamle bourbonske Dynasti var nylig kommen til København. Denne mægtige Katastrofe virkede i første Øjeblik paa den offentlige Mening som et bedøvende Slag. Da man vaagnede op og kom til klar Besindelse, spurgte man hinanden indbyrdes, om

det virkelig var sandt, at Imperatoren, Fastlandets Herre, var bleven styrtet og gjort til Kejser af den lille Ø Elba, der ikke var synderlig større end Møen. Dette sidste lød som et komisk Eventyr, men paa den anden Side indeholdt Begivenheden et rystende tragisk Element. Det var, som om Historiens Aand her havde straffet den umættelige Ærgerrighed og opstillet et vældigt Eksempel paa den menneskelige Lykkes Omskiftelighed og Forgængelighed.

Personligheder, der en Aarrække havde været hjemfaldne til Glemsel, fremdroges nu igen og var almindelige Samtaleemner. Kong Ludvig XVIII, hans Broder, Greven af Artois, Hertuginden af Angoulême, den ulykkelige Ludvig XVI's Datter og Prinsen af Condé, den skudte Hertug af Enghiens Fader, var Navne, der lagde Beslag paa den offentlige Opmærksomhed, og det hørte nu med til ægte Dannelse at være bekendt med deres Livs Enkeltheder. Det hvide Lilliebanner og det legitime Monarki havde for en Tid trængt Trikoloren og det af Revolutionen fremsprungne Kejserdømme ud af Bevidsthederne.

Løjtnant Anker følte Trang til at yttre sig frit om Optrinene paa den verdenshistoriske Skueplads, og han gik derfor hyppigt hen i „Artemisia“. Han udtalte sig med Beundring om Napoleons sidste Felttog i Frankrig og fandt Samstemning hos alle Foreningens militære Medlemmer, naar han hævdede, at Kejserens Feltherregeni atter havde lyst i sin fulde Glans.

Hver Gang denne glimrende, energiske Strategi bragtes paa Bane, var der Stemmer, der stiklede paa den danske Overkommandos raadvilde, svage Optræden under Kampen med Invasionshæren paa den jyske Halvø. Man fandt det ydmygende for Frederik VI, at han efter Befaling af Stormagterne allierede sig med dem og sendte et Troppekorps mod Napoleon, hvis Forbundsfælle han havde været i syv Aar under alle Omvekslinger i Europa.

Man yttrede Tvivl om, at den danske Regering nu, da Russerne stod truende paa den ene Side, Svenskerne paa den anden, vidste, hvad den egentlig vilde overfor Norge.

Under Paavirkning af denne sidste Udtalelse gik Anker hjem. Han satte sig ved Skrivebordet og skrev et Brev til sin Fader. Efter at han deri havde meddelt nogle Smaabegivenheder, der var indtrufne i Familien Sneedorf i den allersidste Tid, holdt han en begejstret Lovtale over Betsy. Endelig lod han nogle Ord falde om den politiske Situation. Han anvendte i Berøringen af denne det billedlige Udtryk, at Danmark kunde sammenlignes med et Skib, der uden Ror og Styrmand omtumles af Bølgerne.

Dette Brev afleverede Anker selv til Kammerjunker Gyldenpalm, der lovede, at det nøjagtigt skulde blive besørget til Adressaten.

Samme Dag som Gyldenpalm havde hentet sit Pas hos den svenske Gesandt, Baron Tavast, mødtes han med den svenske Legationssekretær i Raus Hotel. De kom her ved Dineren til at tale om Stockholm, havde mange fælles Minder om Livet fra den Tid, Gyldenpalm havde været ansat ved det danske Gesandtskab. De fortsatte Samtalen i et lille Værelse ved en Cigar og et Glas Madeira. For hvert morsomt Træk, der dukkede frem i Erindringen, tømtes et nyt Glas. Gyldenpalm blev stedse snakkesaligere og følte sig stedse større som Personlighed. I denne potenserede Stemning betroede han Legationssekretæren, at han nu begav sig i Mission til Prins Kristian i Norge, og at han medførte meget vigtige Breve.

Gyldenpalm, som saa paa sit Ur, erklærede, at nu maatte han gaa. Han vekslede Haandtryk med Legationssekretæren og forlod Værelset.

Den svenske Diplomat saa efter ham, idet han sagde

med Eftertryk: „Den Oplysning skal jeg skrive mig bag Øret!“

XIV.

Naar Erik Anker i længere Tid ikke havde modtaget noget Brev fra sin Fader, var Grunden den, at den gamle Konferensraad befandt sig i England som overordentlig Afsending for Regenten, Prins Kristian. Hs. Højhed havde overdraget sin kloge og diplomatisk anlagte Ven det Hverv at bevæge den engelske Regering til at anerkende Norges Uafhængighed og optræde som Mægler mellem det norske og det svenske Kabinet. Patriotisme og Hengivenhed for Prinsen havde bevæget Anker til at paatage sig denne særdeles vanskelige Sendelse. I Marts var han i Kristianssand gaaet om Bord i en Skonnert og var efter en meget stormfuld Overfart landet i Leith.

Efter at Konferensraaden havde rekreeret sig nogle Dage i Edinburgh, begav han sig til London. Her tog han Ophold i Hotel Caledonia i Adelphi.

De dannede Befolkningsklasser i Millionstaden havde dengang Opmærksomheden henvendt paa Begivenhederne i Frankrig, hvilke de saa at sige fulgte i aandeløs Spænding.

Da Efterretningen kom om de allierede Troppers Indtog i Paris og om Napoleons Abdikation, rejste der sig en umaadelig Jubel: tre Aftener i Træk var London illumineret. Naar Stemningen var en saadan i Anledning af de russiske, østrigske og preussiske Soldaters Indmarsch i den franske Hovedstad, saa vil man kunne forstaa, at Budskabet om Wellingtons Sejr ved Toulouse over Marskal Soult vakte en uhyre Begejstring, thi der havde engelske Tropper lagt det afgørende Lod i Vægtskaalen.

De forskellige Samfundsklasser saa med lyse För-

haabninger Fremtiden i Møde: med Krigens og Fastlandsspærringens Ophør vilde efter den almindelige Overbevisning i England en Fredens og Lykkens Æra indtræde.

Konferensraad Karsten Anker kendte London særdeles godt. Han havde nemlig, da han var Direktør for dansk-asiatisk Kompagni, boet der i fire Aar. Endnu var han ved Venskabsbaand knyttet til flere notable Personer i Aristokratiet og Gentryen. Han førte derfor ikke nogen isoleret Eksistens, men deltog virksomt baade i det sociale og det politiske Liv.

Anker besøgte flittigt baade Brooks's Club og White's Club, hvoraf den første var Samlingsstedet for Whig-Aristokratiet, medens den sidste var Hovedkvarteret for de udprægede Toryer. Paa disse Steder førte han lange Samtaler med Parlamentsmedlemmer, med historiske, økonomiske og politiske Forfattere og fik herved i et af Verdenscentrerne et dybt Indblik i de Ideer, som var de samfundsbevægende Magter.

Hvad der slog Anker var den Begejstring, hvormed man omtalte den bourbonske Kongefamilie, som de Allieredes Vaaben havde ført tilbage til Frankrigs Trone. I Paris herskede den samme Stemning, men der lod den sig forklare som en naturlig Reaktion mod Napoleonismen; i London var den derimod Vidnesbyrd om, at Menneskene nu i deres politiske Tænkemaade begyndte at sværme for det gamle legitime Monarki og dets fødte Repræsentanter. Anker erkendte dette, og den Maade, hvorpaa London hilste Kong Ludvig XVIII, der hidtil havde ført en obskur Tilværelse i Hartwell som Greve af Lille, var ham en Illustration til den forandrede Aandsretning. Prinsregenten af England hentede ham i sin egen Galavogn til London, hvis Gader han passerede under Befolkningens Jubelraab.

I Dover besteg han en pragtfuld Jagt, der bar de allierede Magters Vimpler. Med seks Linieskibe og flere

Fregatter i Følge, sejlede han under Kanontorden fra begge Landes Bredder over til Calais. Ludvig XVIII kaldte sig med den gamle Titel, Konge af Frankrig og Navarra, og da han regnede sin Tronbestigelse fra sin Brodersøns Død, var altsaa 1814 hans Regerings tyvende Aar. Efter Samraad med en Kommission gav han det franske Folk en moderat konstitutionel Forfatning.

Konferensraad Anker fulgte hele denne Udvikling Skridt for Skridt, idet han stedse havde sin Tanke henvendt paa sit norske Fædreland og dets Regent. Men Europa var endnu for stærkt optaget af Fredsunderhandlingerne med Frankrig og Forholdene der til, at det kunde tænke paa Norge.

Imidlertid kom et nyt Festnummer, der var noget af det Grandioseste, hvortil Europa havde været Vidne; det var det Besøg, som Kejseren af Rusland og Kongen af Preussen, ledsagede af Prinser og Generaler, aflagde i London. Banketterne i Carlton House, Merchant Taylor's Hall og Guildhall var glimrende; Troppemønstringen i Hyde Park, men især Flaaderevuen ved Portsmouth frembød et storartet Skuespil.

Monarkerne var Genstand for de mest smigrende Lovtaler. Den preussiske Feltmarskal Blücher hyldedes i de varmeste Udtryk, men den Ovation, der senere bragtes Wellington, var dog hjerteligere; thi her sattes de nationale Strenge i Svingning. Gennem alle disse Fester og Forherligelser klang ligesom en kraftig Indsigelse mod Revolutionstiden og dens Idoler; Romantikens Tidsalder skulde nu ret til at udfolde sig.

Det var de Tanker og politiske Reflexioner, der gik gennem Karsten Ankers Hoved. Idet han nu søgte Englands Bistand til Grundlæggelsen af Norges Uafhængighed med Prins Kristian som Statsoverhoved, tog han Udgangspunktet i Legitimitetsprincipet.

I sine Konferencer med Premierministeren, Lord Liverpool og Udenrigsministeren, Viscount Castlereagh,

betonede han stærkt, at Prins Kristian var et Led af den oldenborgske Kongestamme, hvis Stamtræs Grene strakte sig tilbage til det ellevte Aarhundrede. Huset Oldenborg var i Henseende til historisk Ælde ligesaa ærværdigt som Storbritanniens Dynasti, hvis Stamherre var Welferen Henrik Løve, og som paa kvindelig Side var knyttet til Linien Plantagenet. I Modsætning til Prins Kristian, vedblev Karsten Anker, var den svenske Kronprins Karl Johan af borgerlig Byrd, og hvad hans kongelige Stilling angik, da maatte den betragtes som en Skabning af det napoleonske Kejserdømme. Men da Historien nu havde brudt Staven over dette og atter sat Legitimitetens Repræsentanter i Højsædet, saa burde man, naar Spørgsmaalet om Norges fremtidige Hersker forelaa, afgjort foretrække Prins Kristian for Karl Johan, der jo dog i Grunden var Revolutionens Søn.

Understøt Norges Uafhængighedsstræben og anerkend Prins Kristian som dets Regent, det var stadig den Slutning, hvortil Anker kom gennem alle sine Udviklinger.

Lord Liverpool og Lord Castlereagh hyldede som strenge Toryer Legitimitetsprincipet og gav i den Retning Ankers Udtalelser en varm Tilslutning. Men de betonede, at England overfor Sverrig og dettes Forbundsfælle Rusland var bundet af en Traktat, hvilken det saa meget mindre kunde tilsidesætte som Kronprins Karl Johan havde indlagt sig væsentlige Fortjenester af Koalitionen mod Napoleon. Norge maatte bøje sig for Kielerfreden, ofre Prins Kristian og arrangere sig med Hs. svenske Majestæt. I modsat Fald vilde England være Sverrig behjælpelig med Norges Erobring.

Skønt Lord Liverpool fastholdt dette Standpunkt, opgav Anker dog ikke Haabet om at kunne bevæge Kabinettet til positive Skridt til Fordel for Nordmændene. Han forblev derfor i England.

Under sit Ophold i London traadte Anker i For-

bindelse baade med aristokratiske og merkantile Kredse. I de første lærte han de intime Forhold ved Hoffet at kende. Dér fortaltes Anekdoter om den sindssyge Kong Georg III, som levede indesluttet i Windsor, plejet af Dronning Charlotte Sofie, en mecklenborgsk Prinsesse. De Træk, der meddeltes, havde en tragikomisk Karakter.

Derimod var de Optrin, der forefaldt ved Regentens Hof i Carlton House, og som satte særlig the fair sex i Bevægelse, af en skandaløs Beskaffenhed. Det var i denne Sommer, Regentens Gemalinde, der i en Række Aar ikke havde levet sammen med sin Ægtefælle, forlod England og tiltraadte den eventyrlige Udenlandsrejse, der førte hende til Konstantinopel og Jerusalem.

Af Lord Byron havde Prinsessen ligesom hele den fornemme Verden i London lært at sværme for Orienten. Den forgudede Digter opholdt sig dengang i den britiske Hovedstad. Han svømmede i Berømmelse og Smiger. Fragmenter af hans „Childe Harold“, „Corsair“ og „Lara“ reciteredes i alle fine Cirkler. Anker reves med af Begejstringen og læste med Beundring disse Digtninge. Han havde mange Samtaler om denne Literatur med den konservative engelske Politiker og Statsmand, Lord Aberdeen, der selv havde berejst Grækenland og havde stiftet et Slags literær Klub, der kaldtes „det atheniensiske Selskab.“

Med Prins Kristian i Norge vedligeholdt Karsten Anker Korrespondancen, der som en Følge af de politiske Forhold var underkastet Afbrydelser. Men alligevel formaaede han at se Tildragelserne i Sammenhæng og havde saaledes Overblik over dem.

Vedtagelsen af Forfatningen paa Eidsvold den 17. Maj, Regentens Tronbestigelse som Kong Kristian Frederik og den nye Monarks højtidelige Indtog i Kristiania var Begivenheder, som naturligvis gjorde det stærkeste Indtryk paa ham.

Han følte, at det norske Folk stod ved et af de betydningsfuldeste Vendepunkter i hele sit historiske Liv.

XV.

En Dag, da Løjtnant Anker traadte ind i sin Svigerfaders Dagligstue paa Amalienborg, kom Kommandøren ham i Møde med en meget alvorlig Mine.

„Jeg har en Sag af største Vigtighed at tale med dig om, Erik," sagde han, „lad os gaa ind i mit Kabinet."

Erik kunde se paa Sneedorf, at hans Sind var i stærk Uro. Da de var komne ind i det nævnte Værelse, satte han sig efter Indbydelse i Sofaen, medens Svigerfaderen tog Plads i en Lænestol og betragtede ham skarpt. Anker blev underlig til Mode.

„Erik," tog Sneedorf til Orde, „jeg frygter for, at der muligt er tilstødt dig en stor Ulykke."

„Min Hr. Svigerfader mener?"

„Kammerjunker Gyldenpalm er paa Befaling af den svenske Vesthærs Højstkommanderende, Grev Essen, bleven fængslet i Gøteborg. Generalen skal have faaet et Vink af Gesandten her, Baron Tavast. Gyldenpalm visiteredes, og alle de Breve, han havde hos sig, konfiskeredes . . . . . ."

„Er de blevne aabnede og offentliggjorde!" faldt Anker afbrydende ind. Meddelelsen afficerede ham stærkt.

„Indholdet af flere er i ethvert Tilfælde bleven bekendt," svarede Sneedorf. „Jeg ved, at Justitsraad Westermann er bleven meget kompromitteret. Han vil blive sat under Tiltale."

„Hvad har han da skrevet?" spurgte Anker ivrigt.

„Han har betegnet Kongens Afstaaelse af Norge som et Forræderi mod Danmark. Man kan ikke noksom fordømme slige hæslige Udtryk. Tænk dig, bringe Hs.

Majestæts, vor højtelskede Monarks, Navn i Forbindelse med — Forræderi!“

„Westermann har vel ladet sig rive med af en Harme, der alligevel kan være ædel,“ bemærkede Anker.

„Saadanne strafbare Ord bør man aldrig betro Papiret,“ yttrede Sneedorf. „Men nu kommer vi til det, der for dig og mig er det vigtigste. Blandt de konfiskerede Breve var der et fra dig til din Fader; det er fortalt mig.“

„Jeg gav ulykkeligvis Gyldenpalm et Brev med,“ sagde Anker, der blev bleg.

„Har du deri talt om offentlige Forhold?“

„Jeg har skevet, at Danmark kunde sammenlignes med et Skib, der uden Ror og Styrmand omtumles af Bølgerne.“

„Ulykkelige Menneske!“ udbrød Sneedorf, „hvor kunde du, en Officer, være saa uforsigtig! Det kan bringe Vanære over dig selv og blive en stor Sorg for mit Hus!“

Kommandoren rejste sig og gik i stærk indre Bevægelse frem og tilbage paa Gulvet.

Erik Anker sad tavs; de sidste Ord gjorde et dybt Indtryk paa ham; han tænkte paa Betsy.

Pludselig rejste han sig, gik hen til Sneedorf, der standsede sin Gang, rakte ham Haanden, der blev modtagen, og spurgte ham, idet han saa ham ind i Øjet: „Kære Hr. Svigerfader, er De vred paa mig?“

„Jeg beklager i høj Grad, hvad du har skrevet, men jeg ved, at det er udsprunget af et patriotisk Hjerte.“ De vekslede et Haandtryk.

Erik Anker sagde derpaa med Ro og Fasthed: „Jeg ved i Øjeblikket ikke, hvilket Skridt jeg vil gøre, men naar jeg har taget en Bestemmelse, skal jeg selvfølgelig straks underrette Dem derom.“

Efter at Erik Anker havde taget Afsked med Kommandoren, begav han sig til Fruen, hos hvem han traf

Betsy. Han mærkede straks, at Sneedorf ikke havde meddelt dem noget om det konfiskerede Brev. Fruen bragte ham en Hilsen fra Amtmand Arctander i Frederiksborg. Derpaa blev Professor Brøndsted og Konferensraadinde Brun Konversationsemne.

Anker havde ganske andre Ting i Hovedet, men han talte alligevel, som om Emnet ganske særligt interesserede ham.

„Tilgiv mig, Svigermoder,“ sagde han efter en Snes Minutters Forløb. „jeg tvinges nu til at forlade Dem. Jeg har en vigtig Sag, som hurtigst muligt maa ordnes.“ Hun rakte ham Haanden med et venligt Smil.

Betsy fulgte Anker til Døren i det næste Værelse. Her omfavnede han hende og trykkede et Kys paa hendes Læber. „Lev vel, til vi ses, min egen, elskede Betsy!“ udbrød han med dæmpet Stemme. Han var bevæget, men han skjulte det.

„Forhaabentligt varer det ikke længe, kære Erik,“ sagde Betsy Sneedorf med det Liv og den Inderlighed. hun forstod at lægge i Udtrykket.

Anker lukkede Døren efter sig, men Betsy aabnede den straks, nikkede til ham. Anker vendte sig om paa Trappen og tilvinkede hende et Farvel.

*　　*
*

Erik Anker gik straks hen i Foreningen „Artemisia“. væsentlig for at høre Nyt fra Norge. Det var hans Hensigt at begive sig dertil. Det unge norske Kongedømme forberedte sig til at optage en Kamp med Sverrig. Løjtnant Anker higede efter at kunne tilbyde Kong Kristian Frederik sin Kaarde.

Da Anker traadte ind i Foreningen. kom Kammerjunker Bentzon ham hurtigt i Møde og sagde med en vis højtidelig Mine til ham:

„Hr. Løjtnant, jeg kan betro Dem en Statshemmelighed; men den er desværre meget ubehagelig for Dem."

„Lad mig høre den," yttrede Anker, „i Dag faar jeg nok ikke andet end Hjobsposter."

„Deres Navn er strøget ud af Listen over Kammerjunkere. Jeg har Efterretningen fra Hofmarskallatet. Det skyldes en uforsigtig Yttring af Dem i et Brev, som skulde til Norge."

„Men det er jo graverende for mig," sagde Anker; „jeg er aabenbart i høj Unaade; que faire?"

„Ja, que faire," replicerede Bentzon, idet han trak paa Skuldrene. „Spørg Legationssekretær Krabbe, som staar der henne, om det."

Anker gik hen til ham. Næppe fik Krabbe Øje paa ham, før han udbrød: „Det er heldigt, at jeg træffer Dem her i Aften; jeg har netop noget at meddele Dem."

„Er det om min Fader?" spurgte Anker.

„Ja, Deres Fader befinder sig i London i en politisk Sendelse fra Kong Kristian Frederik. Han bor i Hotel Caledonia ved Themsen."

„Hvilken interessant Efterretning," udbrød Anker; „gid jeg kunde rejse til min Fader i England, helst lige straks."

„Lige straks," gentog Krabbe. „Vent et Par Dage, saa kan De maaske komme til at sejle med Jagten „Pelikanen" fra Helsingør til London."

„Jeg takker Dem meget for Oplysningen, Hr. Greve," sagde Anker til Krabbe.

Erik Anker følte sig ligesom exileret. Efter at han var kommen til sit Hjem, tændte han en Cigar og gav sig til at reflektere over sin Fremtid.

„Min Beslutning er tagen," sagde han pludselig til sig selv, „jeg begiver mig straks til min Fader i London."

Derpaa handlede han med Hurtighed. Sin Uniform,

med Sabel og Hat, lod han blive tilbage, hvorimod han pakkede sine civile Dragter i en Kuffert.

Da Anker ønskede at forlade København i Hemmelighed, vilde han ikke rejse med Posten. Han begav sig til Gæstgivergaarden „Tre Kroner“ og spurgte, om der var en Befordring til Helsingør. Værten svarede, at den følgende Formiddag afgik en Vogn, der skulde hente nogle Varer fra et hollandsk Skib, som laa ved Helsingør. Han kaldte paa den Mand, der var Kusk. Anker traf hurtig en Overenskomst med ham.

Paa Hjørnvejen købte Anker sig hos en Skibsekviperingshandler et Sæt Sømandstøj og en blank, rund Hat.

Da han atter sad i sit Værelse, tog han Etuiet med Betsys Portræt frem. Det faldt ham tungt at forlade hende, men foreløbig maatte han gøre det, thi det var hans Overbevisning, at han havde forskertset sin Løbebane i Danmark. Han trykkede Billedet mod sine Læber. Det var ham i dette Øjeblik, som om det lysnede indeni ham: der paakom ham en Forudfølelse af, at han vilde berede Betsy en lykkelig Fremtid.

Erik Anker skrev to Afskedsbreve. Det ene var til Kommandør Sneedorf. Han takkede ham og hans Hustru varmt for, hvad de havde været for ham. Endelig meddelte han, at han var rejst til sin Fader i London. I det andet Brev, der var til Betsy, gav han den samme Oplysning og tilføjede, at hun selvfølgelig vilde høre fra ham, saa snart han havde sat Foden paa Englands Grund. Altid skulde hun være i hans Tanke; hans største Forhaabning var snarligt Gensyn.

Tidlig Formiddagen efter iforte Anker sig Sømandsdragten og gik, efter at Kufferten var afhentet, til Gæstgivergaarden „Tre Kroner“. Før han steg til Vogns, leverede han en Dreng et Brev til sin Værtinde i Store Kongensgade. Anker meddelte hende deri, at han havde forladt Byen for nogle Maaneder og anmodede hende om

at konservere hans Mobilier. Paa Lejen skulde der ved Forfaldstiden blive sendt hende en Anvisning.

Køreturen til Helsingør, der gik over Lyngby, Hirschholm og Niverød, var særdeles behagelig. Det var en klar Sommerdag, uden trykkende Varme; Skov og Mark lyste i deres friske grønne Pragt; Spurvene kvidrede, og Lærkerne sang.

Kusken, der troede, at Anker var Sømand, opfordrede ham stadig under Vejs til at fortælle Sømandshistorier. Han vilde have at vide, om hans Passager havde mødt Dødssejleren eller den flyvende Hollænder. Anker svarede, at han ikke havde været saa heldig. Kusken berettede nu, at der var fire Lodser i Helsingør, der havde truffet paa Dødssejleren; den ene af dem havde været om Bord i Skuden og set Mandskabet, hele Besætningen gik med Hovedet under Armen.

Kusken ønskede derefter at høre noget om Slaget ved Trafalgar, hvor Admiral „Nielsen" faldt.

Dette Slag var bleven omtalt saa meget i Sneedorfs Hus, at Anker, der havde lyttet til Skildringen, let kunde fortælle sin Rejsefælle om flere Optrin i Slaget.

I Helsingør tog Anker ind i Juhls Postherberge i Stengade.

Han begav sig straks til „Pelikanens" Skipper. Denne, der hed Gregersen, var en høj, før, rødmusset Mand med blondt Haar og store Bakkenbarter. Han havde faret som Matros paa et af det asiatiske Kompagnis Skibe, derefter havde han gjort Tjeneste som Næstkommanderende om Bord i en Kaperskude, og endelig var han nu ved Hjælp af de sammensparede Prisepenge og en Arv efter en Slægtning i Sverrig bleven Ejer af „Pelikanen".

„Kan jeg rejse med Jer til London, Skipper Gregersen, og hvad skal det koste?" spurgte Anker.

Skipperen saa op og ned af ham. „Er I Sømand?" var hans Spørgsmaal.

„Just ikke; men noget til Søen kender man jo. Jeg skal sige Jer, jeg er Kadrejer."

„Naa, det er I. Med Forlov at spørge: Hvad hedder I?"

„Erik Wegener," svarede Anker, der her antog sin Moders Navn.

„Kan I, Wegener, give mig tredive Rigsbankdaler for Overfart og Kost, ta'er jeg Jer med som Passager."

„Vel," sagde Anker, „det skal I faa; det er et Ord; derpaa gi'er vi hinanden Haanden."

„Det gør vi," svarede Gregersen. De vekslede et Haandtryk. „I Morgen tidlig letter vi; I maa komme om Bord i Aften, men ikke senere end Kl. 10."

Efter Tilbagekomsten til Herberget holdt Anker sig inde hele Dagen. Hvis han gik ud, kunde han risikere at møde Officerer ved Garnisonen paa Kronborg og blive kendt af dem.

Han morede sig med at betragte en Samling kolorerede Tegninger, der fremstillede Begivenheder, som knyttede sig til Herberget. Man saa her et Billede af det Taffel, Frederik den Sjette havde holdt i Herbergets store Sal, da han i Maj 1808 havde besøgt Byen. En anden Tegning viste Beskueren et interessant Optrin af den svenske Kronprins Karl Johans (Bernadottes) Liv, nemlig: hans og hans Følges Indskibning i Helsingør i Oktober 1810, da han sejlede over til Helsingborg og her for første Gang betraadte sit nye Fædrelands Grund.

Der fandtes ogsaa Billeder af mærkelige Bygninger i Helsingørs Omegn; saaledes Tegninger af Marienlyst Slot og af Hammermøllen ved Hellebæk. Et Landskabsbillede, der tiltrak sig alle Rejsendes Opmærksomhed, fremstillede kønt og livfuldt nogle nordsjællandske Bønderpiger, som plukkede Multebær i Horserød Hegn.

Da Anker havde beset Herbergets Pinakothek, vakte en Papegøje ham af hans Betragtninger, idet den i Værelset ved Siden af udstødte et Par øredøvende Skrig.

Han gik derind og saa i et Bur en stor, grøn Papegøje, der hilste ham med et Goddag. Næppe havde Anker nikket til den, før den flere Gange raabte „Rigsbank," „Kurant." Anker smilede. „Det har den nok lært af En, hvem Statsbankerotten i Fjor Vinter ramte rigtig føleligt."

Han begav sig til sit Værelse, hvorfra han havde Udsigt til Øresundet, hvis let krusede Flade glimrede i Sollyset. Han betragtede nogle Øjeblikke Vandet og Skibene. Derfra vendte hans Tanker sig til Betsy Snedorf. „Nu har hun forlængst læst mit Brev," sagde han til sig selv: „hvad mon hun har følt ved, at jeg rejste uden forinden at underrette hende derom. Jeg er alligevel rolig; min kære, min smukke Betsy vil ikke gøre mig nogen Bebrejdelse."

Efter at Anker havde forsynet sig med Tobak og Cigarer, gik han Kl. 9 om Aftenen om Bord i „Pelikanen." Der var redt Koje til ham i Skipper Gregersens egen Kahyt, der var tarveligt, men solidt mobleret og udmærkede sig ved Properhed. Vilde vor Passager movere sig, maatte han benytte Dækket.

Kl. 6 om Morgenen lettede „Pelikanen" og stod for en gunstig sydlig Vind ud i Kattegattet; snart tabtes Sjællands Kyst af Syne. Anker tilviftede den en Afskedshilsen, der ogsaa galdt Betsy.

Kun et enkelt Døgn, efter at Skagen var passeret, var stormfuldt. Bølgegangen var høj, Jagten rullede stærkt og flere skummende Søer kom ind over Dækket. Anker, der ikke befandt sig vel, holdt sig nede i Kahytten, udstrakt paa Kojen. Endelig begyndte Stormen, der havde raset siden Nattens Indtræden, at lægge sig efter Solnedgang. Resten af Rejsen begunstigedes af gunstig Vind og smukt Vejr.

Anker, der havde den gode Egenskab, at han hurtigt kunde finde sig tilrette i en Situation, blev efter et Par Dages Forløb fortrolig med de smaa Forhold i

„Pelikanen“. Han nød med Appetit den tarvelige Kost og røg med sandt Velbehag sin Pibe. Om Aftenen drak han sammen med Skipperen et Glas Grog.

„Den Rom er gammel,“ sagde Gregersen, „jeg tog den som Kaper fra en engelsk Skonnert.“

Det var Anker en Fornøjelse at passiare med Gregersen, thi denne havde gjort mange Rejser og oplevet interessante Hændelser. Han havde et Aarstid været Matros paa et engelsk Koffardiskib. Han havde just ligget ved Neapel, da Nelson efter Sejren over den franske Flaade ved Abukir fik en glimrende Modtagelse der som Triumfator. Gregersen havde været Tilskuer ved Hovedoptrinene og fortalte paa sin jævne Vis morsomt om dem.

Aftenen før, Skibet naaede Land, sad Anker og Gregersen som sædvanlig ved Groggen og Piben. Samtalens Genstand havde været Kommandør Sneedorf, hvem Skipperen kendte, og som han havde rost i høje Toner, og denne folkelig mente Hyldest havde naturligvis glædet Anker. Pludselig udbrød Gregersen, idet han saa stift paa Anker:

„Hør, Wegener, det er dog mærkeligt, saa I ligner en Mand, jeg har været hos mange Gange. Medens jeg tjente i asiatisk Kompagni, havde dette en Konferensraad Anker til første Direktør, det er dog Pokkers, saa I ligner ham. Man skulde tro, I var hans Søn.“

„Tilfældighed, Tilfældighed Gregersen,“ yttrede Anker. „I ligner saaledes grangivelig Hertugen af York, som jeg gjorde en lille Forretning med paa Rheden ved Spithead, og han er dog ikke Jer Fa'er. „Anker brast her i Latter.

„Næ, Fanden ta'e mig, om han er!“ udbrød Gregersen. „Ha, ha, ha!“

Sejladsen op ad Themsen fra Flodens Munding til London Bridge interesserede Anker, der ved sit forrige Besøg i England var stegen i Land ved Yarmouth.

Efter Kontinentalsystemets Ophør var Englands Omsætning med Fastlandet begyndt at leve op igen. Uge for Uge steg Skibsfarten paa Themsen, paa hvis nedre Løb nu Hundreder af Sejlere passerede forbi hverandre. Skønt Arsenalet i Woolwich, Hospitalet og Observatoriet i Greenwich var gamle Bekendte for Anker, fængslede de dog nu, efter otte Aars Forløb, i høj Grad hans Opmærksomhed, og det samme var Tilfældet med Dokkerne, over hvilke Tower og St. Poulskirken tonede frem fra den taageomslørte Kæmpestads Husmasser. Ved Aftenstide kastedes Anker i Nærheden af den ovennævnte Bro. Den følgende Morgen landsattes Anker.

Ved Afskeden med Gregersen og Mandskabet, takkede han dem for al udvist Tjenstvillighed. Idet han derpaa rakte Skipperen Haanden, sagde han med dæmpet Stemme:

„Nu skal jeg fortælle Jer noget, der sikkert vil interessere Jer. I sagde, at jeg lignede Konferensraad Anker saaledes, at man kunde holde ham for min Fa'er. Men jeg er virkelig hans Søn, hans ægte Søn. Jeg er Premierløjtnant Erik Anker. Det er dog ikke værdt, at I fortæller hjemme, at I har haft mig med som Passager.“

Skipper Gregersen saa forbavset paa Anker og tog sin Hue af. „I hedder ikke Wegener,“ udbrød han, „og I er ikke Kadrejer! Nej, det sidste havde jeg lige fra først af en Mistanke om, for saa fin Tale kunde ingen Kadrejer føre. Farvel da, Hr. Premierløjtnant Anker. Tak fordi De lod mig ha'e den Ære at føre Dem herover; jeg skal nok holde mig tavs derom.“

Saaledes skiltes Løjtnanten og Skipperen fra hinanden.

XVI.

Erik Anker kørte med sin Bagage til et Hotel i Nærheden af London Bridge. Efter at han her havde klædt sig om, begav han sig til det danske Gesandtskab, hvor han traf Legationssekretæren, Kammerjunker Clausewitz. Af ham fik han at vide, at Faderen boede i Hotel Caledonia.

Erik Anker vilde have hilst paa Gesandten, Kammerherre Bourke, men han var for Øjeblikket hos Udenrigsministeren, Lord Castlereagh.

Hvor overraskedes den gamle Karsten Anker, da Sønnen traadte ind til ham i Hotellet. De havde ikke set hinanden i over et Aar, og hvilke mægtige, skæbnesvangre Begivenheder havde ikke udfyldt den Mellemtid. De omfavnede hinanden, medens Glædestaarer tindrede i deres Øje.

„Hvad fører dig hid, min kære Erik?“ det var det første Spørgsmaal, Faderen gjorde.

„Kære Fader,“ svarede Sønnen, „jeg har forladt Danmark hemmeligt; thi jeg har gjort mig skyldig i en Ubesindighed.“

Karsten Anker blev urolig. Med en bekymret Mine betragtede han Sønnen. „Tag Plads,“ sagde han, idet han selv satte sig. „Lad mig høre alt.“

Erik fortalte nu om Affæren med Gyldenpalm og om sin Udslettelse af Kammerjunker Listen.

„Kongen er bleven vred,“ bemærkede Faderen, „men hvad du har skrevet er iøvrigt ikke usandt. Du burde maaske heller være bleven, hvor du var, og have paakaldt hans Naade.“

„Nej, det vilde jeg ikke. Da jeg erfarede, at en Krig mellem Sverrig og Norge stod for Døren, sagde jeg til mig selv: Din Plads som Soldat er nu i din elskede Herres, Kong Kristian Frederiks Hær. Jeg vil begive mig til ham og tilbyde ham min Tjeneste. Men først

vil jeg rejse til min Fader i London og meddele ham min Beslutning."

„Din Bevæggrund, Erik, har min fulde Agtelse og Anerkendelse: den er ædel og vidner om, at du har Hjertet paa det rette Sted. Et ærligt Haandtryk!" De gav hinanden et Haandslag. Faderens Ansigt var nu fuldstændig opklaret.

Under en Lunch gav Erik Anker en Skildring af sin Afrejse fra Hjemmet og Overfarten. Smilende hørte Faderen paa ham. Derpaa erkyndigede han sig om Betsy, og de gamle Sneedorfs og de fra det Foregaaende kendte Venner i Danmark.

De lejede en aaben Kalesche og kørte ud til Vauxhall Gardens, hvor de tilbragte et Par Timer. Erik Anker fortalte i Løbet af denne Tid sin Fader alt, hvad han vidste om Begivenhederne i Norge. Karsten Anker var nok, for saa vidt den sporadiske Forbindelse tillod det, vel underrettet, men der var dog mange Enkeltheder, hvorom han intet havde hørt. Sønnens Skildring af Kongevalget paa Eidsvold, Kong Kristian Frederiks Indtog i Kristiania og Indretningen af det nye Hof indeholdt saaledes meget nyt for ham.

Erik Anker maatte ogsaa, saa omstændeligt som han formaaede det, give en Beretning om de Skridt, de fremmede Diplomater i København havde foretaget overfor Frederik VI. Løjtnanten kunde her kun meddele, hvad han havde opfanget af de Samtaler, hvortil han havde været Ørenvidne i Sneedorfs og Bruns Huse.

Erik Anker blev i Kammerherre Bourkes Hus modtagen som en kærkommen Gæst. Gesandten kendte ham fra Castenskjolds paa Frederikslund. Kammerherreinde Bourke, hvem vi tidligere have mødt som „Floribella", var Betsy Sneedorfs Veninde. Hvor funklede den livlige Neapolitanerindes Øjne ikke, da Anker aldeles konfidentielt hviskede til hende, at han var forlovet med Betsy. „I promessi sposi!" sagde hun med

dæmpet Stemme ved Bordet, idet hun med et Blik paa Anker løftede Glasset.

Efter Souperen forblev Herrerne og Damerne sammen. Under den livlige Konversation, der af og til afbrødes, naar En eller Anden spillede et Numer paa Klaveret, søgte Kammerherreinde Bourke hen til Anker.

„Deres Fader," sagde hun, „er her i overordentlig Sendelse fra Prins Kristian eller Kong Kristian Frederik, som Nordmændene nu kalde ham. De sværmer vel ogsaa for Prinsen."

„Jeg er Hs. Majestæt hengiven med Liv og Sjæl!" udbrød Anker.

„Der er noget eventyrligt i hans Optræden," vedblev Kammerherreinden, „og jeg nægter ikke, at jeg føler mig tiltalt deraf."

„Hs. Majestæt har rakt Haanden til Genrejsningen af Norges uafhængige Kongetrone," sagde Anker med løftet Stemme.

„Hs. Majestæt bliver maaske Prinsregentens Svigersøn," yttrede Kammerherreinden, idet hun dæmpede Stemmen bag den udfoldede Vifte.

„Deres Naade mener, at Kongen skal giftes med Prinsesse Charlotte. Men er der ikke Tale om et Parti mellem hende og den hollandske Kronprins?"

„Det bliver ikke til noget," svarede Kammerherreinden. „Et Ægteskab mellem Kong Kristian Frederik og Prinsesse Charlotte vilde vistnok skaffe Norge Englands Hjælp."

„Hvis Deres Naade uden Indiskretion kunde fortælle noget nærmere derom, vilde det interessere mig overordentligt."

„Det tror jeg nok," udbrød Kammerherreinden: „nej, det er en secret d'État."

Da Fru Bourke forlod Erik Anker, begyndte denne at lytte til en Samtale, der førtes i hans Nærhed mellem Baron Hammerstein og et Par unge engelske Damer.

Anker kendte Baronen fra den Tid, han var Gesandt i København for Kong Jerôme Napoleon af Westfalen. Hammerstein var nu en Mand i Begyndelsen af Fyrrerne, men saa meget yngre ud. Han havde et smukt Fysiognomi, en elegant Holdning og en elastisk Gang. Han havde udmærket sig baade i østrigsk og fransk Militærtjeneste, i hvilken sidste han især havde lagt Bravour for Dagen under den opløste Hærs Overgang over Floden Beresina. Alt det vidste Anker. Det var ham ogsaa bekendt, at han i Spanien havde haft et Elskovseventyr, idet han havde bortført en smuk Nonne, skønt Abbedissen havde Argus Øjne. I Ungarn havde han ved at gøre Kur til to forlovede Skønheder paadraget sig tvende Udfordringer. Da han fægtede ypperligt, havde han valgt Kaarde. Af begge Dueller var han hurtigt gaaet ud som Sejrherre. I Følelsen af sin Overlegenhed havde han kun tilføjet hver af Modstanderne en let Skramme.

Baron Hammerstein, der ejede et Gods i Hannover, var for Tiden en privat Personlighed. Han ønskede at træde ind i Militærtjenesten igen, og han havde i det Øjemed begivet sig til London, hvor han havde underhandlet baade med den østrigske Fyrst Metternich og den preussiske Fyrst Hardenberg, medens disse to Statsmænd opholdt sig der. Han havde ogsaa overfor Karsten Anker talt om, at han mulig kunde have Lyst til at træde ind i den norske Hær.

Det Eventyrlige og det Romantiske tiltalte, som antydet, Baron Hammerstein, og det var netop det mest eventyrlige i hans Tilværelse, Anker her hørte ham fortælle de unge Damer, der begge havde opholdt sig nogle Aar i Italien og kendte særlig Livet i Neapel.

Da han var bleven tredive Aar gammel, fortalte han, var han træt og mæt af den evindelige Strid og den megen Krig. Livet forekom ham at være utaaleligt prosaisk, og denne Forestilling bragte ham til at se

tilbage i Tiden for at finde en poetisk Periode. Han standsede ved Troubadourerne i Middelalderen, der blomstrede i det skønne Provence. Da levede man for Kærligheden, tilbad Kvinden og digtede glødende Sange til hendes Forherligelse. Især havde han følt sig tiltalt af Troubadouren Vidal og dennes Vandreliv; han besluttede at efterligne det, hvad saa end den kedelige, konventionelle Verden dømte derom. Baron Hammerstein iførte sig en italiensk Troubadourdragt, anskaffede sig en Mandolin og vandrede syngende og spillende Italien igennem fra Alpernes Fod til Kalabrien.

„Det var et romantisk Eventyr!“ udbrød den ene af Damerne; „maaske havde Baronen ogsaa, ligesom Vidal, sin skønne Adalasia. De hører, jeg kender Troubadouren,“ føjede hun leende til.

„Vidal er ogsaa mig bekendt,“ bemærkede den anden Dame. „Han var med paa et Korstog; hvis slige Tog foretoges nu til Dags, vilde Baronen vist ikke være Deltager.“ Disse Ord sagde hun med et skelmsk Smil.

Under Opholdet i London fornyede Erik Anker det personlige Bekendtskab med en engelsk Officer ved Navn James Baird. Da Anker forlod ham for otte Aar siden, var han Løjtnant. Han havde siden udmærket sig i Krigen paa den pyrenæiske Halvø og var nu avanceret til Oberst. Sir James Baird ejede et større Landsted i Nærheden af London. Det var en meget gammel Bygning, hvis nedre Etage endog skrev sig fra Dronning Elisabeths Tid. Obersten kaldte Stedet „Villa Vittoria“ til Minde om Slaget ved Vittoria i Spanien, i hvilket han havde deltaget.

Han var ugift, og da han var formuende, kunde han ofre temmelig betydelige Summer paa sin ædle Passion for Kunstværker, særlig for Malerier. I en stor tre Fags Sal i nederste Etage, der var i gammel Stil med et højt Egetræs Panel og et mørkegrønt Tapet, havde han ophængt sine Malerier. Den italienske og den neder-

landske Skole var godt repræsenterede, men for Englændere var Samlingens Perler to Landskaber af Gainsborough og et Par Portræter af Reynolds. Kunstelskende Besøgende plejede at misunde ham disse Billeder. Man vilde forgæves have budt meget høje Summer for disse Billeder.

Sir James Baird indbød Anker til at besøge sig nogle Dage paa „Villa Vittoria". Disse hengik paa den behageligste Maade, med Udflugter i Omegnen til Hest og til Vogns. Samtaleemnet var i Reglen de politiske Begivenheder, særlig i Frankrig og i Norge, for hvilket sidste Land Obersten viste megen Deltagelse, men han underholdt stundom udelukkende sin Gæst med Fortællinger om, hvorledes han var kommen i Besiddelse af de værdifulde Stykker, hans Malerisamling indeholdt.

Denne Malerisamling skulde iøvrigt blive Anledning til en mærkelig Episode i Erik Ankers Liv.

En Dag da Anker og Baird tog Samlingen i Øjesyn, fæstede den førstes Opmærksomhed sig nogle Øjeblikke til det tavlede Loft.

„Denne Sal," udbrød Anker, „minder om det sekstende Aarhundredes Stil."

„Den er meget gammel," sagde Baird: „derom vidner en Mærkelighed, jeg nu skal vise Dem."

Det høje Panel var inddelt i Felter, ornamenterede med Trærelieffer; i hvert Hjørne var en Roset.

„Se nu paa Panelet der henne i Krogen til Højre, under Ruysdals Landskabsmaleri."

Anker blev nysgerrig. Obersten gik hen til Panelet, drejede en af Rosetterne i Feltets øverste Hjørne halvt om, og det viste sig, at Panelet her dannede en hemmelig Dør, der førte ind til et mørkt Rum.

„Det er forbavsende," sagde Anker; „Ingen skulde kunne ane, at der var en Dør. Hvad fører den ind til?"

„Tidligere," sagde Baird, „gik en Stentrappe fra denne Dør ned til Kælderen, hvor en med Kalkstens-

plader belagt Lem skjulte Indgangen til Trappen. Det var en Levning fra længst svundne Aarhundreder. Men jeg lod Trappen fjerne og Aabningen tilmure."

„Og nu," udbrød Anker, „er den interessante Løndør maaske kun et Dække for noget moderne Skrammel!"

„Rummet derinde er tomt," yttrede Baird, han lukkede Døren og drejede Rosetten tilbage igen.

Samme Dag indløb Brev baade til Baird og til Anker. Obersten blev ved den modtagne Skrivelse kaldt til Richmond i et Familieanliggende. Han gjorde sig klar til at rejse den følgende Morgen. Brevet til Anker var fra Legationssekretær Clauswitz, der meddelte ham, at Hertugen af Gloucester vilde modtage ham i den ansøgte Audiens næste Formiddag. De to Venner skulde da samtidig forlade „Villa Vittoria."

Obersten gav sin Tjener Ordre til, at der om Aftenen skulde anrettes en Diner, der var finere end sædvanlig, thi dels var det en Afskedsbanket for Anker, dels vilde han blive gæstet af et Par af sine Kollegaer.

De to Gæster var Majorerne Campbell og Walker, der begge var livlige og holdt meget af et velbesat Bord og et Glas Vin. De satte ganske vist mere Pris paa Hestevæddeløb end paa Kunst, men de havde dog virkelig Sans for denne, hvorfor de altid var velkomne hos Baird.

Værten præsenterede Anker som dansk Officer for sine to Venner, idet han udtalte sig med Anerkendelse om den danske Hær. Da Campbell og Walker ønskede at høre noget om Danmark, var Konversationen snart i fuld Gang. Anker mærkede af deres Spørgsmaal, at de var Hesteelskere. Han fortalte dem nu om Frederiksborg Stutteri og tog straks deres Opmærksomhed fangen.

Man gik til Bords. De to Majorer havde en fortræffelig Appetit og fandt Vinen excellent. Konversa-

tionen drejede sig om forskellige Ting, lige fra de sidste Skandaler ved Prinsregentens Hof ned til Masseslagsmaal mellem Dokarbeiderne.

Dette uhyggelige Emne dannede Overgangen til Fortællinger om Indbrud og Tyverier, der i den senere Tid var udøvede i Londons Nærhed, især i Omegnen af Hampstead Hede, hvor en Skare Banditter havde deres Tilhold. Campbell og Walker anførte flere Eksempler paa natlige Indbrud, ved hvilke store Værdier var blevne stjaalne. Hidtil var man ikke kommen paa Spor efter Tyvene.

„Pas paa dine Malerier, Baird!“ udbrød Walker.

„Det samme siger jeg,“ sagde Campbell.

„Aah, her er ingen Fare,“ yttrede Baird. „Nu tømmer vi et Glas for vor fortræffelige Kollega fra Danmark!“

Obersten rejste sig, Majorerne og Anker fulgte Eksemplet, Skaalen blev drukken.

Efter Bordet serveredes der i Bairds Konversationsværelse Rhinskvin, og Konversationen fortsattes til en Cigar.

Endelig tog Campbell og Walker Afsked med Værten og Anker. De forlod „Villa Vittoria“ i en særdeles oprømt Stemning. Havde de ikke været saa ypperlige Ryttere, som de var, vilde Hjemturen næppe være gaaet saa heldig, som det skete, thi Natten var mørk.

Baird og Anker talte endnu en kort Tid med hinanden. Obersten sagde derefter Godnat og trak sig tilbage til sit Sovekammer, der var i anden Etage. Anker begav sig til sit Kabinet, der laa ved Siden af Konversationsværelset. Længe varede det ikke inden der blev Stillhed i „Villa Vittoria“. Tjeneren og Køkkenpersonalet havde nemlig i det Skjulte ogsaa fejret de to Officerers Besøg.

Anker trak Gardinerne fra sin Alkove, men han var aldeles ikke søvnig. Den bevægede Aften havde

tvertimod virket ophidsende paa hans Nervesystem, saa han kunde ikke faa Ro. Han satte sig i en Lænestol; han tænkte paa den forestaaende Audiens hos Hertugen af Gloucester. Derefter rejste han sig, gik hen til Vinduet, der vendte ud mod Haven. Det var sort derude; thi Maanen skinnede ikke, og Himlen var bedækket med mørke Skyer.

Da Anker mærkede, at Søvnen ikke vilde komme, besluttede han at læse i en morsom Bog. I Biblioteksværelset, der laa ved Siden af Salen med Malerisamlingen og stødte op til Korridoren, havde han set Smollets Romaner. En af dem vilde han hente og kikke i den, medens han røg en Cigar. Mulig vilde da Søvnigheden indfinde sig.

Anker tændte et Vokslys, gik gennem Konversationsværelset og Malerisamlingen ind i Biblioteket. Da Reolhylden, hvori de nævnte Bøger stod, laa meget højt, tog han en Skammel, steg op paa den og strakte Haanden ud, men standsede i det samme lyttende. Han hørte nemlig en sagte Raslen i den Dør, der lukkede for Korridoren ud mod Vestibulen. Flere Gange blev en Nøgle stukken ind i Dørlaasen. Anker kom til at tænke paa Officerernes Fortællinger om de talrige Indbrud i Omegnen.

„Det er Tyve,“ sagde han ved sig selv, „der prøver forskellige Dirke.“

Endelig lykkedes det at faa Døren aabnet; sagte lukkedes den igen; lette Skridt, der kom nærmere, hørtes fra Korridoren.

I dette Øjeblik steg Anker hurtigt ned af Skamlen, ilede paa sine Taaspidser ind i Salen, aabnede Paneldøren ved en Drejning af Rosetten og lukkede den, idet han slukkede Lyset. I den største Spænding lyttede han og blev Ørenvidne til det følgende:

Døren til Biblioteket aabnedes varsomt; først kom En, saa en Anden listende ind i Salen.

„Er din Blindlygte tilstrækkelig Hab?“ spurgte en dæmpet Stemme.

„Du maa hjælpe mig med din Gil,“ var Svaret.

„Lad os først se os om: her kunde jo være nogen.“ sagde Gil.

„Enhver der kommer,“ hviskede Hab, „skyder jeg ned med min Pistol; skulde den klikke, har vi jo din. La'e os nu sætte Lygterne sammen.“

„Det var efter Toby Tylers Beskrivelse midt paa denne Væg, tre Alen fra Døren der, at der skulde findes to Landskabsbilleder.“

„Der har vi dem,“ udbrød Hab. „Det er Fanden til Karl den Marskandiser Tyler. Ned med dem!“ Gil steg op paa Habs Skuldre og tog Malerierne, der sattes ved Foden af Panelet.

„Til Højre for Kaminen, naar vi vendte Næsen lige mod den, skulde der hænge to Portræter,“ yttrede Gil.

Hab rettede Blindlygternes Lysstribe mod Stedet. „Rigtigt, sagde han, der er de.“ Gil løftede dem af Krogene og stillede dem sammen med de to andre.

„Færdig med det Hele. Nu i Sækken med Rariteterne. En Uge beholder du dem hos dig.“

„Ja vel Hab, saa ekspedere vi dem ganske stille til Marskandiseren i Petticoat Lane.“

Efter at Tyvene havde anbragt de fire Malerier i en stor Sæk, forsvandt de med dem. Indbrudet var lykkedes fuldstændigt.

Anker, der havde holdt sig tilbage, da han hørte, at Tyvene var bevæbnede med skarpladte Vaaben, vilde nu forlade sit Skjul, men han kunde ikke komme ud. Han havde nemlig i Skyndingen ikke foretaget en fuldstændig halv Omdrejning af Rosetten, hvorfor Rigelen ved Dørens Lukning var falden til. Han kunde i Mørket ikke finde, hvorledes Døren skulde aabnes indenfra, og han stod da i et Fængsel, der begyndte at blive ham kvalmt. Men længe skulde hans Indespærring ikke vare.

I Anledning af Oberst Bairds Afrejse til Richmond var Tjeneren og Køkkenpersonalet tidlig paa Færde. Hin, der skulde i Biblioteket hente en Bog, som hans Herre vilde læse i under Vejs, kom netop gennem Salen og opdagede øjeblikkelig at nogle af Malerierne var borte.

Det stod straks klart for ham, at her var begaaet et Tyveri, og under et Forfærdelsens Raab løb han ud af Salen, ligesom Anker vilde til at banke paa Paneldøren for at blive befriet.

Nogle Øjeblikke efter kom Tjeneren tilbage med Baird, der ligefrem var bleven rystet ved Efterretningen om det skete.

„Min Malerisamlings største Skat er bleven mig frastjaalen,“ udbrød han; „det skærer mig ligefrem i Hjertet. Hvilken nederdrægtig Handling!“

„Forhaabentligt kommer vi nok paa Spor efter Tyvene, Hr. Oberst.“

„I den Retning gør jeg mig ingen Illusioner; nej, min Samlings Perler er desværre tabt for bestandig.“

Anker bankede nu stærkt paa Paneldøren. Obersten og Tjeneren lyttede forbavsede.

„Hvad er det!“ raabte Baird; han ilede hen og aabnede Døren. „Løjtnant Anker!“ udbrød han. „Men hvorledes er De dog bleven indespærret her?“

„Lad mig først sunde mig lidt Oberst Baird, saa skal jeg aflægge min Rapport.“

Baird og Anker gik, ledsagede af Tjeneren, ind i Konversationsværelset. Anker og hans Vært satte sig, hvorpaa hin fortalte om Nattens Hændelser.

„Jeg hørte Tyvene,“ sagde Anker, „nævne en Marskandiser, der hed Tyler, og de talte ogsaa om Marskandiseren i Petticoat Lane, til hvem Malerierne skulde bringes om en Uge.“

„Nu er vi paa Sporet Hr. Oberst,“ faldt Tjeneren glædestraalende ind.

„Jeg er henrykt ved Tanken om, at jeg maaske kan faa min tabte Skat tilbage." sagde Baird. „Det var en lykkelig Indskydelse af Skæbnen, da jeg indbød Dem. Løjtnant Anker, til „Villa Vittoria"."

Et Par Timer efter kørte Baird i en Kalesche til Richmond. Anker befordredes i en Gig til London

*   *
*

Hertugen af Gloucester var Kong Georg III's Brodersøn og Svigersøn. Han var nu en Mand paa henved de Fyrre. Han udmærkede sig ved Intelligens og human Tænkemaade. Som alle kongelige Personer havde han gennemgaaet et militært Kursus. Under Hertugen af York havde han deltaget i det uheldige Felttog i Nederlandene, der endte med Franskmændenes Sejr, Huset Oraniens Flugt og den bataviske Republiks Oprettelse. Han steg, hvad der altid har været Tilfældet med Personer af hans Rang, hurtigt fra den ene militære Grad til den anden og var for flere Aar tilbage bleven virkelig General. Hertugen af Gloucester levede i et barnløst Ægteskab, og Familielivet lagde derfor ikke synderlig Beslag paa hans Tid. Han viede da det politiske Liv sin Kraft og var et virksomt Medlem af Parlamentsoppositionen mod Ministeriet Liverpool. Han hyldede Frihed og Fremskridt, hvad hans Optræden til Fordel for Norges Frigørelse var et ædelt Vidnesbyrd om. Under et Besøg i Danmark for en halv Snes Aar siden havde han faaet Interesse for Norden. Hertugen misbilligede den engelske Regerings Politik overfor Norge, med hvis Uafhængighedserklæring han sympathiserede. Han viste Karsten Anker den største Velvilje, konfererede ofte med ham om Begivenhederne i Norge og indbød ham som Gæst til sine Tafler. Det var en Selvfølge, at Erik Anker ønskede at gøre Hs. Højhed sin Opvartning. Han havde derfor ansøgt om en Audiens. Efter sin

Ankomst til Hotellet i London iførte Anker sig en elegant civil Dragt og begav sig til Gloucester House ved Hyde Park.

Som Søn af Karsten Anker var Hr. Erik paa Forhaand forvisset om, at han vilde faa en sympathetisk Modtagelse, og hans Forventning blev ikke skuffet.

Efter at Hs. Højhed havde anmodet Anker om at tage Plads og erkyndiget sig om hans Stilling i den danske Hær, gik han over til at tale om sit Ophold ved Hoffet i København i Vinteren 1804. Hertugen dvælede med Anerkendelse ved Kronprins Frederik, for hvis Karakter han især nærede Højagtelse. Han berømmede Kronprins-Regenten som den Hersker, der først af alle havde forbudt Negerhandelen i sine Kolonier.

Hertugen havde dengang jevnlig været sammen med Prins Kristian, Norges nuværende Konge, hvem han nævnede med Anerkendelse. Den unge Prins havde udmærket sig ved en smuk Personlighed og ved Kundskabsfylde. Hertugen spurgte, hvorledes Broderen, Prins Ferdinand, havde det. Prinsen var kun Dreng, da Hertugen besøgte København, men han tildrog sig almindelig Opmærksomhed som Spilopmager. Det morede Hs. Højhed at høre, at Prins Ferdinand nu var Generalmajor og Regimentschef ved Dragonerne. Hertugen vilde vide, om Prinsen havde været i Felten. Anker svarede bekræftende med den Tilføjelse, at Prins Ferdinand dog aldrig havde været i Ilden.

Hertugen af Gloucester spurgte endelig, hvorledes flere af de Personer, med hvilke han havde stiftet Bekendtskab i København, nu levede. Til hans store Tilfredshed kunde Anker give oplysende Svar paa alle hans Spørgsmaal.

Hs. Højhed sluttede Audiensen med den Erklæring, at det havde glædet ham meget at have stiftet personligt Bekendtskab med Anker. Han anmodede Løjtnanten om at bringe sin Fader en Hilsen fra ham.

Konferensraad Karsten Anker havde de sidste Dage været beskæftiget med Affattelsen af en meget udførlig Depesche til Kong Kristian Frederik. Han gjorde deri Rede for alt, hvad han i en fjorten Dages Tid havde hørt i England angaaende Norge. Han søgte gennem sin Fremstilling at holde Kongens Mod oppe, men han maatte tilstaa, at der ikke var mindste Udsigt til at den engelske Regering vilde intervenere til Fordel for Nordmændene.

Erik Anker skulde være Overbringer af Depeschen. Det stillede sig saaledes, at der netop dengang laa en norsk Hummerskude fra Farsund ved London Bridge, hvad Konferensraaden gennem sin Tjener var kommen til Kundskab om. Tjeneren forespurgte sig efter sin Herres Ordre hos Skipperen, om han for god Betaling vilde tage en Matros med som Passager paa Tilbagerejsen. Svaret lød bekræftende.

Karsten Anker tog bevæget Afsked med sin Søn. Idet han udtalte de varmeste Ønsker for Norges Uafhængighed og Lykke, overrakte han ham Depeschen.

Erik Anker iførte sig sin tidligere omtalte Sømandsdragt og skjulte Depeschen inderst ved sit Bryst.

Ligesom han stod i Begreb med at forlade Hotellet, kom der et Brev fra Oberst Baird, der indeholdt den glædelige Meddelelse, at de stjaalne Malerier var komne tilbage til „Villa Vittoria“ og Tyvene paagrebne.

Anker gik nu ned til Themsen. Han meldte sig hos Skipperen som Matros Erik Karstens. En Times Tid efter, at han var gaaet om Bord, lettede Skuden, en Jagt ved Navn „Mary Anna“. Inden Solnedgang naaedes Flodens Munding. Farten over Nordsøen begunstigedes af en vedholdende sydvestlig Vind og skønne maaneklare Nætter. Skipperen, en lille sortsmuttet, snaksom Mand, havde deltaget i Fregatten „Najadens“ ulykkelige Kamp i Lyngøer Havn 1812 mod det engelske Linieskib „Dictator“. Om denne Begivenhed yndede

han at fortælle, og han gjorde det paa en drastisk, anskuelig Maade. Med Begejstring og med Taarer i Øjnene nævnede han altid den unge Løjtnant Buhl, der havde fundet Heltedøden under Kampen. Skipperen vilde vide noget om Erik Karstens Rejser. Han spurgte sin Passager, om han havde været i Kina, Ostindien eller Amerika. Vor Matros svarede, at han, naar et Par Englandsrejser undtages, kun havde sejlet i dansk indenrigsk Fart.

Efter Maanens Opgang tilbragte Anker hver Aften et Par Timer paa Dækket. Han betragtede den klare, stjernebesatte Himmel og foretog Observationer gennem Skipperens Kikkert. Derefter tændte han sin lille Shagpibe, satte sig i en magelig Stilling og tænkte paa sine Nærmeste: hans Tanker gik frem og tilbage mellem Betsy's og Faderens Hjem.

Under Norges Kyst, der holdtes svagt blokeret af engelske Krigsskibe, var Jagten vel udsat for at blive anholdt. „Mary Anna“ undgik dog heldigt Faren og ankrede en tidlig Morgenstund i den første Uge af August ved Farsund.

XVII.

Da Erik Anker afleverede sin Depesche til Kong Kristian Frederik i dennes Hovedkvarter, var Krigen mellem Norge og Sverrig i fuld Gang. I Kampene ved Lier og Matrand havde det trondhjemske Regiment lagt stor Bravour for Dagen; det samme var kort efter Tilfældet med det nordenfeldske og det oplandske Regiment ved Onstad Sund. Men den svenske Felthær var dobbelt saa stærk som den norske og førtes af en saa erfaren og dygtig General som Karl Johan. Desuden havde Norge de europæiske Stormagter imod sig. Endelig var Kong Kristian Frederik efter Modtagelsen af Ankers Depesche kommen til Erkendelse af, at de For-

haabninger, han trods Begivenhederne havde sat til England, havde været aldeles illusoriske. Under denne Situation ansaa han og tvende af hans kommanderende Officerer, General Arenfeldt og Oberst Hegermann, fortsat Blodsudgydelse for unyttig. En Vaabenstilstand afsluttedes. Samtidig forpligtede Kongen sig til at sammenkalde et overordentligt Storthing, overfor hvilket han vilde nedlægge Kronen og derefter forlade Landet. Kong Kristian Frederik overdrog straks Regeringsmagten til Statsraadet og trak sig selv tilbage til Ladegaardsøens Hovedgaard, hvor han førte en temmelig stille Tilværelse som Privatmand, omgiven af nogle faa Fortrolige.

Erik Anker havde saaledes ikke faaet Lejlighed til at stille sin Kaarde til Hs. Majestæts Raadighed: thi Krigen ophørte, og Kong Kristian Frederik nedlagde faktisk Sceptret, netop som han naaede Valpladsen. Ved Depeschens Overrækkelse havde Hs. Majestæt bevidnet Anker sin Glæde over Gensynet, men væsentlig andet kom han ikke som regerende Monark til at udtale overfor Premierløjtnanten.

En stormfuld Dag i Slutningen af Oktober gik Prins Kristian ved Frederiksværn om Bord i den danske Brig „Bornholm“, som Danmarks midlertidige Regentinde havde sendt op, for at den kunde føre ham tilbage til hans Fædreland. Som en Følge af Modvind maatte Briggen søge ind til Aarhus. Prins Kristian betraadte Jyllands Grund i Begyndelsen af November, samme Dag Storthinget i Kristiania valgte Karl XIII af Sverrig til Norges konstitutionelle Konge.

Saaledes faldt Tæppet for den skønneste og interessanteste Akt af Prins Kristians Livsdrama. Et langt Tidsrum oprandt for ham, i hvilket han kunde hellige sig Minderne.

XVIII.

En Mil Nordvest for Kristiania ligger Gaarden Bogstad, der udmærker sig baade ved sine smukke Naturomgivelser og ved sine historiske Minder. Ejeren var paa det her omhandlede Tidspunkt, General-Vejintendant, Kammerherre Peder Anker, Karsten Ankers Fætter. Intendanten, der nu gik i sit fem og tresindstyvende Aar, havde længe været Enkemand. Han var en nobel og kundskabsrig Personlighed. Han havde haft den Sorg at miste tre Sønner i en spæd Alder. Hans Stolthed og Glæde var nu hans eneste Barn, Datteren Karen, der var gift med Grev Herman Wedel-Jarlsberg. Peder Anker hørte ligesom sin Svigersøn til det saakaldte svenske Parti, der vel vilde bevare Norges konstitutionelle Selvstændighed, men i dynastisk Union med Sverrig.

Fætterne Peder og Karsten Anker stod da i politisk Henseende skarpt overfor hinanden. Erik Anker, der var indbudt til et længere Ophold paa Bogstad, tænkte og følte, hvad vi ved, i Spørgsmaalet Kristian Frederik ganske som sin Fader. Han befandt sig derfor i en vanskelig Stilling overfor Onklen, hver Gang Dagsbegivenhederne bragtes paa Bane. Han nærede dog for megen Pietet mod den gamle Kammerherre til, at han vilde sige ham imod eller vække hans Vrede. Naar Peder Anker angreb den fra Tronen nedstegne Konge, forholdt Løjtnarten sig tavs. Spurgtes han ligefrem om, hvad han syntes om den faldne Monark, svarede han undvigende, at Politik laa ham fjernt, og at han frem for alt var Soldat.

En Dag var Kammerherre Severin Løvenskjold og Grev Wedel Jarlsberg Gæster paa Bogstad. Erik Anker lyttede opmærksomt til de politiske Udtalelser af de tre Førere for Unionspartiet. De erklærede enstemmigt, at den fysiske Beliggenhed allerede havde henvist Norge og Sverrig til hinanden, og at en dynastisk Union saaledes

var en af selve Naturen foreskreven Nødvendighed. Det var dem en Gaade, at højtbegavede Mænd som Magnus Falsen, Georg Sverdrup og Christie kunde foretrække en Personlighed som Prins Kristian Frederik for en saa navnkundig Kriger og Statsmand som Karl Johan.

„Der gaar mærkelige Rygter om Prinsens Adfærd paa Ladegaardsøen," sagde Løvenskjold. „Hans Mod er ikke større der, end det var paa Valpladsen."

„De sigter til Fortællingen om, at han frygter for Overfald paa sin Person," bemærkede Wedel-Jarlsberg. „I sin Ængstelse, siges der, er han oppe om Natten og sover om Dagen."

„Ja, Prinsen er nu ganske vist," yttrede Peder Anker, „ikke nogen Helt, men Opinionen, der før forherligede ham i enhver Retning, har nu travlt med at nedsætte ham."

„Det er formodentlig denne Grev Vargas de Bedemar," sagde Wedel-Jarlsberg, „som skræmmer Prinsen med Farer, han selv opfinder."

„Man vil vide," udbrød Løvenskjold leende, „at Vargas har raadet Prinsen til Flugt, da Kronprins Karl Johan skulde have i Sinde at lade ham fængsle ved en Afdeling svenske Soldater og føre til Sverrig."

Wedel og Peder Anker lo hjerteligt. „Den Banket og det Bal," yttrede sidstnævnte, „som Prinsen holdt paa sin Fødselsdag, tydede dog paa, at Hs. Højhed havde forsonet sig med Situationen og følte sig sikker."

De to Gæster trak sig derpaa med Værten tilbage til dennes Arbejdskabinet, hvor de drøftede Landets politiske Stilling. Særlig dvælede de ved Sammensætningen af det overordentlige Storthing, der endnu forhandlede om Norges og Sverrigs Union.

Erik Anker spaserede imidlertid i Parken med den 25aarige, smukke Grevinde Karen Wedel-Jarlsberg. Han ledede Samtalen hen paa Prins Kristian Frederik og tilkendegav sin personlige Sympathi for denne. Grevinden

svarede, at det var hende let forstaaeligt, at Anker i den Henseende tænkte og følte som sin Fader. Hun og hendes Ægtefælle havde derimod altid stillet sig køligt overfor Prinsen og holdt sig tilbage fra ham. „Den friske Natur paa Jarlsberg, Bærum og Vækkerø,“ føjede hun til, bekom os bedre end Salonlivet i Kristiania, hvori Prinsen ret var i sit Element.“

Da Erik Anker erklærede, at han under sit Ophold her paa Bogstad nu var kommen til den Erkendelse, at Prins Kristian Frederiks politiske Rolle i Norge var fuldstændig udspillet, og at Kronprins Karl Johan var den opgaaende Sol, udbrød Grevinden: „Deri har De Ret. Det var, som om jeg hørte min Husbond tale!“

Til Bogstad ankom paa dette Tidspunkt en juridisk Student, der var Søn af en af Peder Ankers gamle Venner. Studenten havde hjemme i Kristianssand, i hvis Skole han havde gaaet. Der havde han til Lærer haft Nikolaj Wergeland, der nu virkede som residerende Kapellan samme Sted. Wergeland stillede sig fjendtligt overfor det danske Herredømme i Norge og hørte til Unionens Forkæmpere. Om den danske Regering udtalte han sig i de voldsomste Udtryk og foreholdt den et langt Synderegister. Studenten traadte i saa Henseende i Wergelands Fodspor.

Erik Anker, der var født i København og elskede Danmark, kom hurtigt i en skarp Konflikt med Studenten. Anledningen til Stridens Udbrud var Kong Frederik VI, for hvem Anker udtalte sin Højagtelse og Sympathi: hvorimod Studenten med Haan og Bitterhed betegnede ham som en Undermaaler og en Ulykke for Norge. Under Diskussionen, der steg i Heftighed, bebrejdede Anker til sidst sin Modstander Ensidighed, Uretfærdighed og Ondskab. Studenten svarede, at den maatte være en hjernesvag Stymper, der ikke skønnede, at Danmark kun paa den egennyttigste og hensynsløseste Maade havde suget Landets Marv og tilsidesat Folkets

Interesser. Blodet kogte i Anker; han var lige ved at fare løs paa sin Modstander og tugte ham personligt. Men han betvang sig særlig ved Tanken om, at de begge var Gæster paa Bogstad. Dertil kom, at Studenten slet ikke havde kunnet give Anker et fyldestgørende Svar paa Spørgsmaalene, hvorledes den norske Handelsstand havde formaaet at bringe saa store Pengeofre under den syvaarige Krig, og hvorledes Nationen havde været i Stand til at vise en saadan Kraft og Selvstændighedsaand, som den nylig havde gjort, naar Norge i Aarhundreder var bleven udmarvet og havde været underkuet.

Men Opholdet paa Bogstad, der var et af Centrerne for Unionspartiet, havde alligevel den Indflydelse paa Erik Anker, at han vendte sig fra Prins Kristian Frederik til Kronprins Karl Johan og besluttede at forblive i det genfødte Norges Hær.

Erik Anker kom ved et Skæbnens Træf til at deltage i den første Indvielse, det nye Dynasti fik paa Norges Grund. Han var saaledes til Stede, da Storthingets Deputation i Frederikshald meddelte Kronprins Karl Johan Udfaldet af Kongevalget. Dagen efter eskorterede han som Chef for en Afdeling af de akershusiske ridende Jægere Hs. kgl. Højhed og dennes Søn, Prins Oskar, under deres Rejse til Kristiania.

Norges Tronfølger følte sig tiltalt af Anker som Personlighed. Paa sin Side saa Løjtnanten med Ærefrygt og Beundring hen til Karl Johan, der var omstraalet af Krigerglorie, og hvis stolte Skikkelse med Ørneblikket virkede saa imponerende.

Som Tegn paa sin Yndest udnævnte Kronprinsen Erik Anker til sin Adjudant og forfremmede ham til Ritmester.

Erik Ankers Skæbne var fra nu af knyttet til Dynastiet Bernadotte. En ny og lykkelig Livsbane aabnede sig for ham.

XIX.

Det for Europa mærkelige Aar 1815 blev ogsaa epokegørende i den Karsten Ankerske Familie, idet der nemlig fandt en fuldstændig Udsoning med Kronprins Karl Johan Sted. Den gamle Konferensraad fik i Naade Afsked som Statsraad og vendte fra England tilbage til Norge. Hoffet gav ham et Tegn paa sin Bevaagenhed derved, at Gesandtskabsposten i Madrid blev ham tilbudt; men hans Higen stundede mindst af alt mod Sydens Romantik, og det sidste Aars Erfaringer havde gjort ham træt af den diplomatiske Løbebane. Karsten Anker tog nu Ophold paa sin Ejendom Eidsvold, indenfor hvis Mure en ny Æra i Norges Historie var bleven grundlagt. Her modtog han Besøg af Kronprins Karl Johan, der i Efteraaret gæstede Kristiania og gjorde en Udflugt til Trondhjem. Saaledes boede Hs. kgl. Højhed under Tag sammen med den Mand, han Aaret før havde betegnet som sin udprægede Fjende. Et slaaende Vidnesbyrd om de menneskelige Tings Omskiftelighed.

Imidlertid havde Frøken Betsy Sneedorf fulgt Erik Ankers Færd med al den Deltagelse og Interesse, som et Kvindehjerte kan vise den Udkaarede. Skriftlig Korrespondance mellem hende og Anker havde som en Følge af Regeringsforbud og Krigsbegivenheder en Tid lang ikke kunnet føres, men siden Efteraaret 1814 var Hindringerne bortfaldne. I et af Brevene gav han hende det Hverv, at betale en Sum Penge til Officersenken i Store Kongensgade, for at hun indtil videre skulde beholde hans Vaaben og Mobilier.

Betsy Sneedorfs Liv som Hofdame hos Prinsesse Charlotte gled temmelig ensformigt hen. Tvende Begivenheder bragte dog hendes Tilværelse ud af den daglige Gænge. Den første Begivenhed var Prins Kristians Formæling i Augustenborg Slotskapel med den attenaarige Prinsesse Karoline Amalie. Vielsen fandt Sted

Aarsdagen efter, at han havde holdt sit Indtog i Kristiania som Konge. „Hs. Højhed," sagde i den Anledning Kammerherre Clauson Kaas, „har tabt en Krone, men har til Gengæld vundet Verdens skønneste Kvinde." Dette Udsagn sanktioneredes af alle Hoffets Kavallerer, da Prinsessen kom til København. Hds. Højhed blev glad ved Synet af Frøken Sneedorf, med hvem hun for elleve Aar siden som lille Pige havde stiftet Bekendtskab paa Als.

Den anden Begivenhed var Kong Frederik VI's og Dronning Maries pragtfulde Kroning i Frederiksborg Kirke i Juli 1815. Det var nemlig en événement de premier ordre i Hofhistorien, og den satte følgelig Hofkresene i den stærkeste Bevægelse. Man lyttede med højtidsfuld Alvor til Ceremoniets Forskrifter og indprentede sig dem dybt i sin Hukommelse.

I dette Aar led Frøken Betsy et smerteligt Tab: hendes Moder, en Datter af Admiral Tønder døde i fem og fyrretyve Aars Alder. Fru Sneedorfs Helbred havde i længere Tid været nedbrudt. Hun havde ved sit fine, kvindelige Væsen været en Pryd for sit Hjem paa Amalienborg. Ved hendes Hensygnen og Død mindedes Husets Venner et Digt, som hendes Ægtefælle havde skrevet i hendes Stambog, da hun var en attenaarig Pige. Et af Versene var saalydende:

„Tiden svinder, og med Tiden
Svinder Rosen Blad for Blad,
Vaar den aabner, Høsten siden,
Med sin Storm den splitter ad."

* * *

Efter at den gamle Statsraad Anker igen var kommen til Ro paa Eidsvold, fandt han og hans Hustru, en født Wegener, Datter af Hofintendant hos Kristian VII.

General Wegener, at Formælingen mellem Erik Anker og Betsy Sneedorf snart burde finde Sted. Brudens Fader var af samme Mening. Ved Overenskomst bestemtes da Bryllupet til Februar 1816, to Aar efter den Dag, Forlovelsen var indgaaet. I nævnte Maaned vilde da to fashionable Brylluper blive holdte i København, thi i Konferensraad Konstantin Bruns Hus skulde Datteren Ida vies til den østrigske Gesandt ved det danske Hof, Grev Bombelles.

I Januar kom Erik Anker til København. Gensynet mellem ham og Betsy var naturligvis saa hjerteligt som muligt. Kommandørens Glæde over Svigersønnen var saa meget desto større, som det var hans Overbevisning. at han under de nye Forhold vilde gaa en lykkelig Fremtid i Møde.

Anker tog Ophold paa Raus Hotel paa Kongens Nytorv. Men han tilbragte Dagen hos Svigerfaderen paa Amalienborg, til hvem Betsy, der nu tog sin Afsked som Hofdame, flyttede hen. Samtidig fik Kongefamiliens Medlemmer officiel Underretning om hendes Forlovelse med Ritmester Erik Anker.

Prinsesse Charlotte og hendes Gemal, Landgrev Vilhelm, lykønskede hende varmt og bevidnede hende deres udmærkede Tilfredshed med hendes Tjeneste. Paa tilsvarende Maade udtalte Prinsesse Juliane sig. Dronning Marie var særdeles venlig imod Frøken Betsy, da hun ved sin Udtrædélse af Hoftjenesten havde Audiens hos hende. Hds. Majestæt erkyndigede sig om hendes fremtidige Svigermoders Befindende.

Med Prins Kristian kom Anker heldigvis ikke i Berøring, da Hs. Højhed var bleven udnævnt til Gouvernør i Fyen og residerede med sin Gemalinde paa Slottet i Odense. Havde Prinsen været i Hovedstaden, maatte Anker, hvor pinligt det end havde berørt ham, have holdt sig tilbage. Som Kronprins Karl Johans Adjudant var

det ham ikke tilladt at træde i personlig Forbindelse med Prins Kristian.

Erik Anker søgte Audiens hos Frederik VI, hvad der straks blev bevilget ham. I stærk Spænding traadte han ind i Gemakket. Hs. Majestæt modtog ham med Venlighed. Han berørte ikke med et Ord de to sidste Aars Begivenheder. Men omtalte i erkendtlige Udtryk Karsten Ankers Virksomhed som Direktør for det dansk-asiatiske Kompagni.

De første Dage, Anker tilbragte paa Amalienborg, hengik med Skildringen af alle hans interessante Oplevelser, siden han forlod Danmark i Juli 1814. Det interesserede selvfølgelig Sneedorf og Frøken Betsy i højeste Grad at høre hans Fortællinger. Der paakom hans Forlovede en vis „horror", da han fremstillede det natlige Incident paa „Villa Vittoria".

Anker præsenterede derefter sin Forlovede hos Grev Schimmelmanns, Konferensraad Bruns, Professor Brøndsteds, General Castenskjolds, Amtmand Arctanders og Justitsraad Engelstofts. Det forlovede Par fik Indbydelse til dem alle. I det Brøndstedske Hus stiftede Anker og Frøken Betsy Bekendtskab med et Par interessante Personligheder: Grev Schulin til Frederiksdal og hans Hustru, en født Brown: Greven var en Descendent af Kristian VI's navnkundige Minister. Grevinden var af skotsk Adel. Hendes Stamtræ fremviste en Brown, der havde kæmpet under den stuartske Prætendent, Prins Karl Edvard, ved Culloden, men efter Nederlaget flygtede til København, hvor han etablerede sig som Købmand. Vi komme tilbage til det grevelige Par.

En Uge efter Kongens Fødselsdag fejredes Frøken Ida Bruns Bryllup med Grev Bombelles i hendes rige og elegante Hjem i Bredgade. Til Selskabet havde Hoffet, Diplomatiet og de højere Kredse i Samfundet hver leveret sit Kontingent. Bruden, en smuk fire og tyveaarig Pige, udmærkede sig ved sin Sangstemme og sit

mimiske Talent. Hun havde, hvad der tidligere er omtalt, ledsaget sin poetisk begavede Moder paa en Udenlandsrejse i Schweiz og Italien, under hvilken der var anvendt megen Omhu paa hendes æstetiske Opdragelse. Ida Brun spillede en fremtrædende Rolle i den Kres af aandelige og kunstneriske Notabiliteter, Fru Frederikke Brun samlede om sig. Naar man hyldede hende, var det ikke nærmest, fordi hun var Datter af et rigt og gæstfrit Hus, men fordi hendes Sang og plastiske Fremstillinger i antik Kostume virkelig fortjente Anerkendelse.

Brudgommen, Grev Louis Bombelles, var over en halv Snes Aar ældre end hun. Siden Juni 1814 havde han beklædt den østrigske Gesandtskabspost i København. Bombelles hørte som Diplomat til den Metternichske Skole og var derfor strengt konservativ og legitimistisk af Tænkemaade. Af Ydre var han ikke tiltalende og vindende; men han var af gammel, fornem Slægt, og Firmaet Brun betragtede en saadan Svigersøn som en Akkvisition.

Vielsen forrettedes af den højtbegavede og veltalende Kapellan ved Frue Kirke, Pastor J. P. Mynster, der var gift med Konferensraadinde Bruns Broderdatter. I Talen fremhævede han den Modsætning, der havde været mellem Brudgommens og Brudens Liv. Han havde færdedes blandt mangfoldige Skikkelser i den vide Verden. Hun var derimod vokset op i Hjemmets huslige Kres, havde holdt sig til den og været dens Smykke. Ved Siden af den Higen efter Berømmelse, der havde behersket Brudgommens Sind, havde han dog ogsaa længtes efter Kærlighedens og Troskabens Helligdom. Men den havde han nu fundet her i Danmark; thi de nævnte Egenskaber var netop Brudens Særkende.

Talen, der blev holdt paa Tysk, gjorde et dybt Indtryk paa den store Forsamling med de mange bestjernede og uniformerede Elementer.

Til Bryllupshøjtideligheden sluttede sig et Selskab hos

Bruns, der tillige var en Afskedsfest for Brudeparret: thi Bombelles var bleven forflyttet som Gesandt til Dresden og skulde nu tiltræde Posten. Erik Anker og Betsy Sneedorf var indbudte, hvad der var en Ære for dem, thi Konferensraadinde Brun havde med Opbydelsen af hele sin Kritik affattet Listen over Gæsterne.

Anker blev her af sin Forlovede forestillet for den franske Gesandt, Marquis de Bonnay, og hans Gemalinde. Denne, en født Katharina O'Neill fra Vestindien, var Søster til General Oxholms Frue. Marquien, der havde begyndt sin offentlige Løbebane som Page under Ludvig XVI, var en streng Legitimist. Som Emigrant havde han tjent i den Hær, de franske Prinser førte ind i Frankrig for at bekæmpe Revolutionen. Marquis de Bonnay var det bourbonske Dynasti hengivent med urokkelig Troskab. Han var tilbøjelig til i Kongen at se et Væsen af højere Art. Napoleon var ham en Pestilens. Mellem Marquien og hans Gemalinde var der en betydelig Aldersforskel: han var nemlig midt i Tredserne, hun kun seks og tyve Aar gammel. Men hans Jovialitet i Selskabslivet og hans legemlige Elasticitet bragte En til at glemme Differencen. Frøken Sneedorf havde i Efteraaret 1814 stiftet Bekendtskab med Marquien, der kom i Landgrev Vilhelms Aftencirkler. Katharina O'Neill havde hun første Gang mødt hos General Castenskjolds.

„Anker!" udbrød Bonnay. „Sig mig, Hr. Ritmester Anker, er De i Familie med en Hr. Bernt Anker, som jeg var flere Gange sammen med i London, det kan vel nu være henved fem og tyve Aar siden?"

„Den Anker var min Faders Fætter, Hr. Marquis."

„Han var meget kundskabsrig og vidt berejst. Han talte udmærket godt Fransk. Men med Damernes Tilladelse kan vi maaske tage Plads paa Kanapeen der, medens de selv nedlader Dem i Lænestolene ved den."

Marquise de Bonnay og Frøken Sneedorf satte sig og begyndte at konversere om Hofballet i Anledning af

Kongens Fødselsdag. En Kvadrille, som Grev Bombelles og den preussiske Gesandt, Grev Dohna, havde danset med Prinsesserne Karoline og Charlotte, havde gjort stor Lykke.

Imidlertid vedblev Anker og Bonnay deres Samtale. Det interesserede Marquien at høre, at Bernt Anker var bleven naturaliseret som dansk Adelsmand og var død som Norges rigeste og som en af dets mest fortjente Mænd.

„De siger, Hr. Ritmester," yttrede Marquien, „at Bernt Anker er bleven naturaliseret som dansk Adelsmand; dette bringer mig til at tænke paa, at Adel fremtidig er afskaffet i Norge: det er efter min Mening et Fejlgreb, et meget beklageligt."

„Bestemmelsen er i Harmoni med Forfatningens demokratiske Karakter, Hr. Marquis."

„Jeg afskyer Demokratismen, Hr. Ritmester. Hvilket uhyre Frafald fra Traditionen er det ikke, at Norge, det første nordiske Rige, som indførte Baroner, nu har ophævet Adelen!"

„Maa jeg udtale min Beundring for Marquiens historiske Lærdom," sagde Anker, idet han rejste sig.

Konversationen gik livlig og utvungen, hvad der altid var Tilfældet i de Brunske Selskaber. Efter Souperen blev der musiceret. Grevinde Ida Bombelles sang en Arie af Voglers „Hermann von Unna" og et Par Romancer af Weyse. Hendes Stemme havde denne Aften en overordentlig sympathetisk Klang: det var, ligesom Afskedens Vemod tonede gennem den. Digteren Pram bragte hende i et Par Strofer en Tak for den Række Kunstnydelser, hun en Aarrække havde beredt den Kres, der samledes i hendes Barndomshjem.

Der kom en Taare i manges Øjne, da hun ved sin Ægtefælles Side gik hen gennem den af Selskabet dannede Dobbeltrække, hilsende venligt til Afsked. Man havde en Anelse om, at det Afsnit af hendes Liv, der

nu aabnede sig, vilde blive fattigt paa Lykke i Sammenligning med det afsluttede.

Et Par Dage senere, netop Toaarsdagen efter Forlovelsen, stod Erik Ankers og Betsy Sneedorfs Bryllup paa Amalienborg hos Brudens Fader, Kommandør Sneedorf. Men da Sørgeaaret for Fru Sneedorfs Død ikke var udløbet, foregik Højtideligheden i al Stilhed, kun i Overværelse af Sønnen, Løjtnant Gerner Sneedorf, dennes to smaa Søstre, et Par Slægtninge af den Afdøde og nogle intime Venner, deriblandt Arctanders og Castenskjolds. Vielsen foretoges af Holmens Provst, Gutfeld. Hs. Højærværdigheds Tale var ikke blot som sædvanlig blomstrende, men den bar et overordentlig hjerteligt Præg. Han ønskede, at det unge Pars ægteskabelige Samliv maatte blive en Gentagelse af Forældrenes, hvis Særkende havde været Trofasthed og Renhed. Gutfeld mindede om, at Fru Sneedorf efter tretten Aars Samliv havde skrevet til sin Ægtefælle, at hun elskede ham med al Ungdommens Varme og tillige med den modne Alders Uforanderlighed. Provsten udtalte Haabet om, at Kærlighedsforholdet mellem Brud og Brudgom ligeledes maatte overvinde Jordlivets Omskiftelser og bevare sin Styrke.

I Bryllupsmaaltidet deltog Provst Gutfeld. Han mindede i faa Ord om den bortgangne Fru Elisabeth Sneedorf, der dog havde haft den Glæde at se Forlovelsen mellem det unge Par. Mulig var hendes Aand til Stede her ved denne store Højtid.

Nu greb Kommandør Sneedorf Ordet og bragte Betsy et varmt Farvel fra hendes Hjem. Han berørte de mange Sorger, hvoraf han var bleven hjemsøgt i sit Familieliv. Hans tre Brødre var stegne i Graven, deriblandt den talentfulde Historiker, som fandt sit sidste Hvilested i England. Døden havde berøvet ham selv seks Børn, men hvad der havde holdt ham oppe under hans Modgang, var Betsy og hendes tre Søskende. Det

var med Smerte, han vilde se Betsy drage bort fra Danmark, men paa den anden Side glædede det ham, at hun havde knyttet sin Fremtid til en ædel Mand af en Slægt, der var sit Fædrelands Stolthed. Han nærede den Forvisning, at Betsy, der var udstyret med aandelige Gaver og smykket med kvindelige Dyder, vilde blive Perlen i sin Husbonds Tilværelse. Han takkede hende for alle de gode Minder, hun efterlod i Hjemmet, og ønskede i Herrens Navn Brudeparret til Lykke.

Efter Bordet tog man de Guldsmykker, Kongeparret, Landgrevens og Prinsesse Juliane havde sendt Bruden som Gave, i Øjesyn. Derpaa var man samlet endnu et Par Timer. Provst Gutfeld var det underholdende Element. Han var, som Rahbek sagde, bekendt for at kunne levere „aandelige Næsevarmere“. Her stillede det sig nu saa heldigt, at han havde flere Fællesbekendte sammen med Arctanders og Castenskjolds. Gutfeld havde nemlig været Præst i Hirschholm og i Korsør.

Indtil Foraarets Begyndelse boede det nygifte Par paa Amalienborg, men førte paa Grund af Sørgeaaret en stille Tilværelse. I Maj Maaned flyttede Anker og Hustru ud til en smukt beliggende lille Villa i Nærheden af Frederiksdal. Her henlevede de den skønneste Tid, medens de endnu opholdt sig i Danmark. Det var de dejligste Foraars- og Sommerdage. Roture paa Lyngby- og Bagsværd Sø afvekslede med Udflugter i den smukke Omegn. Ægteparret var hyppig Gæst hos Bruns paa Sofienholm. Konferensraadens ældste Datter, Fru Charlotte Pauli, opholdt sig netop hos sine Forældre, og sammen med hende foretog Betsy Anker jævnlig Spasereture i Skoven. Aldrig havde den sjællandske Natur forekommet hende saa yndig og frisk som nu, da hun vidste, at hun skulde forlade den. Hun syntes, at Syrenerne duftede stærkere end før, at Blomsterne i Haverne og paa Engene var dobbelt pragtfulde.

Henimod Midten af Juni maatte Anker for et Tids-

rum af nogle Uger skilles fra sin Hustru. Kronprins Karl Johan aflagde nemlig en Visit i Kristiania, og da Anker var hans Adjudant, maatte han begive sig derop. Vejret var vedblivende varmt og smukt, hvorfor Sejladsen med en Skonnert fra Helsingør til Norges Hovedstad var en behagelig Udflugt. Da Ritmester Anker gik om Bord i Helsingør, maatte naturligvis Minderne om Overfarten til England med „Pelikanen" for to Aar siden dukke frem i hans Bevidsthed.

Medens Anker var fraværende, fandt hans Ægtefælle en elskværdig Veninde i Grevinde Schulin paa Frederiksdal. I det Foregaaende omtaltes, at Anker og Betsy i det Brøndstedske Hus havde truffet sammen med det grevelige Par. De følte sig straks tiltalte af hinanden. Hos Konferensraad Bruns mødtes de igen, og her lagdes Grunden til et nærmere Bekendtskab. Da Anker flyttede ud til Frederiksdals Omegn, var Greven og Grevinden paa Besøg i Holsteen. Ved Ritmesterens Afrejse til Norge kom de just tilbage.

Greveparret var interessante Personligheder. Grev Schulin, der havde taget juridisk Eksamen, var inde i Tysklands filosofiske Literatur. Han syslede ivrigt med Problemet om, hvorledes der kunde tilvejebringes en Forsoning mellem den kristelige Tro og Videnskaben. Han havde Evnen til at fremstille sine Tanker simpelt og klart, hvorfor man gerne lyttede til ham. Greven havde været i Berøring med mange af Datidens berømte Mænd, og han forstod at give anskuelige Skildringer af disse.

Grevinden var af skotsk adelig Oprindelse. Hun var godhjertet og livlig. Hun var fortrolig med de gamle skotske Ballader; hun beundrede blandt de nyere Digtere særlig Robert Burns, af hvis Digte hun kunde mange udenad. Hvad der forøgede hendes Sympathi for ham, var den Omstændighed, at han, ligesom hun, var begejstret for Stuarterne. Grevinde Schulin spillede smukt

paa Harpe, og det var en virkelig Nydelse at høre hende foredrage Folkeviser eller Burns Sange til Akkompagnement af dette Instrument.

Grevinde Schulin indbød hver Uge Fru Betsy Anker til Frederiksdal og undlod da Intet for at gøre hende Livet behageligt. Greveparret aflagde hende jævnligt en Visit og forhørte sig om Ankers Befindende.

Fru Betsy Anker havde, hvad vi fra det foregaaende ved, i sin Tid behandlet Harpen med Virtuositet, men i de senere Aar havde hun kun sjeldent rørt den. Hos Schulins vaagnede igen hendes Interesse for Instrumentet.

Da Anker var kommen tilbage og tilbragte sammen med hende en Aften paa Frederiksdal, blev han henrykt ved at høre hendes Akkompagnement til en af Grevinden foredragen Ballade. I September indtraadte Ritmesterindens Fødselsdag. Stor var hendes Overraskelse og Glæde, da hun om Morgenen i sit lille Arbejdskabinet forefandt en Harpe. Det var en Gave fra Erik Anker.

XX.

I Nærheden af Fredensborg Slot laa 1817 et Landsted ved Navn „Betsys Hytte" med en stor Have. Stedet ejedes af Kommandør Sneedorf, der havde opkaldt det efter sin Hustru og Datter. Under et mægtigt Lindetræ i Haven sad en Julidag to Damer i lyse Dragter og med runde Straahatte, der i Forening med Løvet beskyttede dem mod den brændende Sol. De var begge beskæftigede med at sy et Navnechiffer paa et Lommetørklæde af Batist. Paa Græsplænen foran dem sad en ung Bondepige med et smukt halvaars Drengebarn paa Skødet: det var Eriks og Betsy Ankers Førstefødte, der efter Bedstefaderen hed Karsten. Pigen morede sig med at vise Barnet Blomster, som hun plukkede i Græsset omkring sig: den Lille betragtede dem med sine

store, blaa Øjne. Tæt ved laa en sort Puddelhund udstrakt, sovende i Sollyset. Fra en Løvhytte bag et Par blomstrende Hyldetræer, hørtes diskuterende Stemmer: det var Ritmester Anker og Svigerfaderen, Kommandør Sneedorf, der talte med hinanden om hans og Families forestaaende Afrejse til Norge. Kommandøren havde bragt sin Svigersøn den glædelige Efterretning, at Kong Frederik VI havde tilbudt ham og hans Nærmeste at sejle til Norge om Bord i Orlogsbriggen „Falster", der under Kaptajn Wulff skulde gaa paa Øvelsestogt til Nordsøen. Det var en udsøgt kongelig Opmærksomhed.

De to Damer under Lindetræet var Betsy Anker og hendes Svigermoder, Statsraadinden, der for et Par Maaneder siden var kommen ned i Besøg her fra Eidsvold. Lommetørklæderne var bestemte til Statsraadens Broder, General Peder Anker, der skulde have dem paa sin Fødselsdag.

Paa Vejen, der løb langs med Havens ene Hegn, hørtes en Vogns Rullen og kort efter skimtedes en Kalesche med en kgl. Kusk og Lakaj paa det høje Forsæde. En firsædet holstensk Vogn med kvindeligt Hofpersonale fulgte efter. Damerne standsede Syningen.

„Hvem var det, som der kørte forbi?" spurgte Statsraadinden.

„Prinsesse Juliane, Svigermama," svarede Betsy. „Hds. Højhed er vendt tilbage fra Louisenlund i Slesvig og tager nu, som hun plejer, nogle Ugers Ophold paa Fredensborg."

„Louisenlund," gentog Statsraadinden, idet hun eftertænksomt saa hen for sig. „Det Navn vækker gamle Minder hos mig."

„Har Svigermama været paa Louisenlund hos Prins Karl af Hessen?"

„Du glemmer nok lille Betsy, at min Fader har været Hofintendant hos ham, ligesom han senere var det hos Svigersønnen, Kronprins Frederik. Jeg var rig-

tignok en lille Pige, da jeg forlod Slesvig; men jeg husker tydeligt det venlige Louisenlund med den smukke Park ved Slien. Baade Hs. Durchlauchtighed og hans Gemalinde, Prinsesse Louise, sendte mig en Lykønskning, da jeg stod Brud i Slesvig."

„Hds. kgl. Højhed er saa elskværdig," bemærkede Fru Betsy.

De to Damer genoptog Syningen, men maatte snart lægge Arbejdet fra sig. Ankers Husjomfru meldte nemlig, at Middagsmaden var færdig.

Efter Siestaen tog Svigerdatter og Svigermoder igen fat paa Haandarbejdet. Anker og Kommandør Sneedorf roede dem en Tur paa Esrom Sø.

I Juli Maaneds Begyndelse skulde Anker med Familie tiltræde Rejsen til Norge. De flyttede en Uge før ind til Amalienborg. Bagagen, der væsentligt bestod af Værdigenstande og Klæder, eftersom en møbleret Lejlighed ventede dem paa Eidsvold, bragtes fra Toldboden om Bord i Briggen.

Dagene gik med Afskedsvisiter. Kommandør Sneedorf vilde ikke foranstalte noget Afskedsgilde for sin Svigersøn og Datter, og disse foretrak ogsaa at forlade Danmark aldeles stille og ubemærket.

Formiddagen forinden Afrejsen havde Anker Audiens hos Kong Frederik VI og hos Dronning Marie paa Frederiksberg Slot. Ritmesteren takkede i eget og Hustrus Navn Kongeparret for den Naade, der var vist dem selv og hans Moder ved den givne Ordre til, at Orlogsbriggen skulde overføre dem til Norge.

Samtidig sad Fru Betsy hensunken i vemodige Tanker i sit lille Værelse paa Amalienborg. Hun genkaldte sig i Erindringen alle de venlige og hyggelige Timer, hun i Aarenes Løb havde tilbragt i dette sit Barndomshjem. Nu skulde hun forlade Danmark for at omplantes paa et nyt Fædrelands Grund. Hendes Blikke kom til at hvile paa et Miniaturbillede af Prins Henrik, der var

ophængt i Vinduesfordybningen. En Følelse af Taknemmelighed og Sorg vekslede med hinanden i hendes stille Sind, da først hans Kærlighed til hende, dernæst hans tragiske Død randt hende i Hu. „Men Forsynsstyrelsen vilde det nu saaledes,“ sagde hun ved sig selv. Overbevisningen herom virkede beroligende paa hendes Sind og løftende paa hendes Hjerte. Betsys Tanke vendte sig derpaa mod Ægtefællen og den lille Karsten. En dyb Glæde gennemzittrede hendes Væsen: Fremtiden syntes at aabne sig smilende for hende; hun følte sig saa usigelig lykkelig.

De Afrejsende samledes om Aftenen med Kaptajn Wulff, Skibets Chef.

Den følgende Dag vekslede Briggen „Falster“ Salut med Tre Kroner og stod Nord paa. Den førte Erik og Betsy Anker deres nye Bestemmelse i Møde.

XXI.

Sejladsen til Norge begunstigedes baade af Vind og Vejr saaledes, at baade Fru Betsy og Statsraadinden slap for Søsyge. Himlen var skyfri, og da Maanen ikke stod op før hen imod Midnat, lyste Stjernerne en Times Tid efter Solens Nedgang med stærk Glans. Skibschefen, Kaptajn Wulff, der viste Damerne den største Opmærksomhed, underholdt dem hver Aften paa Dækket ved at vise og forklare dem Stjernebilleder. Som Sømand var han vel orienteret paa Himlen, og han var desuden inde i den græske Mythologi. For Fru Betsy var denne ingenlunde en lukket Bog, men hun erkendte hurtigt, at Wulff var hendes Mester.

„Kan Ritmesterinden sige mig, hvad det Stjernebillede hedder?“ spurgte Wulff, idet han pegede paa Plejaderne.

Fru Betsy nævnede Navnet. Hun tilføjede: „Det

var Gudinden Artemis's Jomfruer, som Zeus satte paa Himlen."

„Fortræffeligt Svar, Frue. Men De bør ogsaa vide, at disse Stjerner sattes i særligt Forhold til Skibsfarten. Med deres Opgang begyndte dennes heldige Aarstid, med deres Nedgang den stormfulde Tid."

„Den Stjerne der kaldes Skibet Argo!" udbrød Fruen. „De styrer med Klogskab Roret, Kaptajn, ligesom Tifys paa Argonautertoget."

„Maaske finder vi i Norge det gyldne Skind," sagde Anker, der stod hos, hjerteligt leende.

Briggen „Falster" løb ind til Orlogshavnen Frederiksværn, hvortil den ankom i et dejligt Solskinsvejr med en let Brise. Her var gamle, titulære Statsraad Karsten Anker og Grevinde Karen Wedel Jarlsberg ledsagede af et mandligt og kvindeligt Tjenerpersonale til Stede til deres Modtagelse. Lige i Nærheden stod nogle civilklædte Søofficerer og flere Damer. Bagved holdt et Par Ekvipager og en Transportvogn.

Den gamle Statsraad og Grevinden gik om Bord. Det var første Gang, at hin saa Betsy Sneedorf som Svigerdatter. Han blev dybt bevæget, omfavnede hende og trykkede et Kys paa hendes Pande.

Derpaa tog han sin Navne, den lille Karsten, løftede ham i Vejret og udbrød med straalende Øjne: „Fagrere Gut vil man næppe kunne se!"

Statsraaden hilste derefter hjerteligt paa Hustru og Søn. Grevinde Wedel Jarlsberg bød sin Slægtning, Erik Anker, og hans Hustru et varmt Velkommen. Hun tilføjede straks, at det skulde være hende en stor Glæde at se dem som Gæster paa Jarlsberg, hvortil Statsraadens ogsaa var indbudte.

Erik Anker spurgte Grevinden om hendes Ægtefælles Befindende. Hun svarede, at dette var særdeles godt. Han var for Tiden ikke paa Jarlsberg; thi han var som Statsraad netop for Øjeblikket saa optagen

af Embedsforretninger, at han ikke kunde forlade Kristiania.

Statsraad Anker og Grevinden hilste paa Kaptajn Wulff. Han indbød hele Selskabet til en Frokost i Messen.

Efter denne gik man fra Borde. Ved Bulværket havde der samlet sig et Publikum, der betragtede det danske Orlogsskib. Erik Anker greb sin Hustrus Haand, kyssede den og førte hende i Land.

Herskaberne steg ind i de to Ekvipager. Af Sted gik det til Jarlsberg. Tjenerpersonalet fulgte senere efter med Bagagen.

Fru Betsy Anker korte sammen med Grevinde Wedel Jarlsberg, hvis kvikke Konversation gjorde Turen til en dobbelt Nydelse for hende. Den unge Frue var henrykt over sit nye Fædrelands skønne Natur.

„Hvilken Afveksling af Bjerg og Dal, af Skov og Slette!" udbrød hun. „Se Fjorden der henne: den slynger sig som et blaat vatret Silkebaand mellem de grønne Bredder."

„Min danske Søster troede maaske," sagde Grevinden, „at vi her i Norge kun havde Gran, Fyr og Birk, men hvad siger hun om den Lindeallée der?"

„Den minder mig om Sjælland," svarede Fru Betsy. „Der nede ved Fjorden staar jo en Gruppe Bøgetræer, høje og ranke med fyldige Kroner. Det er jo henrivende!"

„Her i denne Egn," yttrede Grevinden, „rækker Danmarks og Norges Natur hinanden Haanden. Men paa Vejen til Eidsvold, Betsy, vil du faa den norske Natur i dens Ejendommelighed og Storhed at se."

Solen var sin Nedgang nær, da Herskabet naaede Herresædet Jarlsberg. Fru Betsy fandt, at dets Bygningsstil havde en vis Lighed med Fredensborgs.

Om Aftenen spaserede hun med Anker langs

Tønsberg Fjorden. De tog Plads paa en stor Sten og betragtede den synkende Sol.

„Anker," sagde Betsy, idet hun rakte sin Ægtefælle Haanden, „da vi i Formiddags steg i Land i Frederiksværn, dukkede en gammel Erindring frem hos mig." Her tav hun og saa ham smilende ind i Øjnene.

„Fortæl mig, hvad det var Betsy, du gør mig ganske nysgerrig."

„Husker du Anker, da du i sin Tid fandt mig sovende paa Frederiksborg Slot foran et Blomstermaleri af van Huysum?"

„Det erindrer jeg tydeligt," svarede Anker. „Du blev saa mærkelig forlegen, da du saa mig i samme Øjeblik, som du vaagnede!"

„Jeg havde nemlig drømt om dig. Det var mig i Drømme, som om jeg kom sejlende til en lille By, hvor jeg blev modtagen af din Fader og ført i Land af dig. Du forstaar da, at jeg blev underlig til Mode ved at finde dig ved min Side."

„Til Lykke for mig, gik Drømmen i Opfyldelse," sagde Anker; han kyssede sin Hustrus Haand.

Jarlsberg genkaldte interessante historiske Minder i Erindringen, og disse havde en livlig Tolk i Grevinde Karen. Hun førte Fru Betsy omkring i Hovedbygningen og Haven og dvælede ved enhver Ting, hvorved der var noget mærkeligt.

En Dag pegede hun paa et kobberstukket Billede af Griffenfeld.

„Der hænger Portrætet af Norges og Danmarks Storkansler," sagde hun. „Han har ejet Jarlsberg her; dengang bar det Navn efter ham."

„Saaledes har da Norge Mindesmærket baade om hans Storhed og hans Ulykke," udbrød Fru Betsy; „her det prægtige Grevesæde, hist langt oppe mod Nord, Munkholmen!"

„Der hænger Norges og Danmarks Alkibiades."

sagde Grevinden leende; hun strakte Fingeren op mod et Billede af Grev Ulrik Frederik Gyldenløve.

„Sverrig har ogsaa haft sin „Alkibiades“,“ bemærkede Fru Betsy: „saadan kaldte man jo Baron Armfelt.“

Daglig gik Ritmester Anker og hans Hustru sig en Tur i den smukke Egeskov „Guldkronen“. De beundrede de mægtige Træer, der bragte dem til at tænke paa Egene i Charlottenlund ved København. Den ene Erindring fremkaldte nu den anden, saa alle Vennerne i Danmark efterhaanden blev Genstand for Samtalen.

Statsraad Anker plejede om Morgenen at gøre en Vandring i Haven. Efter at han havde spøget med den lille Karsten, trak han sig tilbage til Bibliotheksværelset, hvor han var ivrig beskæftiget hver af de Dage, han denne Gang tilbragte paa Jarlsberg Han nedskrev sine Livserindringer.

Statsraadinden, der under et Ophold ved Tønder i Slesvig havde lært at kniple, var daglig beskæftiget med denne ædle Industri. Var hun ikke sysselsat dermed, vandede hun enten Blomster i Haven eller drøftede et Køkkenspørgsmaal sammen med Hovmesterinden.

Endelig maatte Herskabet, som Greven indbød til Kristiania, bryde op fra Jarlsberg. Da Ekvipagerne korte ud af Gaarden, udbrød Grevinde Wedel, der sad ved Siden af Fru Anker:

„Die schonen Tagen in Aranjuez sind nun zu Ende, meine liebe Betsy!“

XXII.

I Kristiania fandt Ankers en særdeles sympathetisk Modtagelse fra Statsraad, Grev Wedel Jarlsbergs Side. Den Kulde, som den forskellige Stilling til Prins Kristian Frederik i sin Tid havde fremkaldt i det personlige Forhold mellem ham og Karsten Anker, var nu fuld-

stændig forsvunden: Sidstnævnte var bleven Kronprins Karl Johans Mand.

Grev Wedel hilste med synlig Interesse paa Fru Betsy, hvem han ikke havde set i en Aarrække.

„Kan De genkende mig Fru Anker?“ spurgte han. „Har jeg ikke forandret mig meget?“

„Greven er selvfølgelig bleven fyldigere. De er ikke længer den fjerlette Kavaller, som jeg dansede med hos Konferensraad Bruns og heller ikke den slanke Sømand, der tumlede sin Baad i Øresund.“

Grev Wedel lo. „Rigtigt,“ udbrød han, „og jeg er heller ikke mer „den norske Bjørn“, der tog Tag med Bønderne i Hallingdalen.“

Denne humoristiske Bemærkning vakte almindelig Moro. Denne Konversation behagede øjensynligt Greven, der ellers havde nok af Livets Alvor.

„De idylliske Dage paa Vækkerø er ogsaa forsvundne,“ sagde Fru Betsy. „Nu spiller Greven ikke mer Landsbypræster diplomatiske Puds, nu er De Norges ledende Statsmand.“

Et lunt Smil spillede ved disse Ord om Grev Wedel Jarlsbergs Læber.

„Betsy er brillant!“ sagde Erik Anker til Statsraaden, der bejaede det, tilføjende: „Det sidste kan gælde for en Stikpille til Statholderen, Grev Mørner.“

Grev Wedel Jarlsberg vekslede derpaa nogle Ord med Statsraadinde Anker. Grevinden opfordrede nu Gæsterne til at træde ind i Værelset ved Siden af og tage et Par vellykkede Kopier af Frokost-Billeder af David de Heem i Betragtning.

Imidlertid satte Statsraaden sig i en Lænestol. Hans Ansigt lagde sig i alvorlige Folder: han blev eftertænksom. Man kunde paa den ædle, hvælvede Pande og af det sjælfulde Blik se, at det var vigtige Sager, Statsanliggender, der beskæftigede ham.

Efter at Ritmester Anker havde gjort Statholderen,

Grev Mørner, sin Opvartning, indbød Hs. Excellence ham og hans Frue til en selskabelig Sammenkomst i Palaiet. Her mødtes Fru Betsy Anker med alle de officielle Notabiliteter i Kristianias Samfund. Hvad der slog hende var, at man her lidenskabsløst og humoristisk talte om Begivenhederne i den nærmeste Fortid, som hun ellers vidste havde bragt Sindene i den stærkeste Bevægelse. Politik var ligesom forvist fra den Kres, der samlede sig om Grev Mørner og hans elskværdige Frue, som var udgaaet fra den stockholmske Handelsstand.

Ved Bordet underholdt Hs. Excellence paa en vittig, skemtende Maade Selskabet med Fortællinger fra Djurgarden, eller han gav korte, livlige Skildringer af Optrin ved Gustav III's Hof paa Haga og Drottningholm.

Grevinde Mørner, der udmærkede sig ved sine simple, men smagfulde Toiletter, havde et meget vindende Væsen. Hun syntes om Fru Betsy Anker. Det interesserede Grevinden at tale med hende om Konferensraad Konstantin Brun i København, for hvis Forretningstalent hun nærede Beundring. Da den berømte franske Forfatterinde, Madame de Staël Holstein 1812 besøgte Stockholm, havde Grevinde Mørner der hørt hende udtale sig med Anerkendelse om Konferensraadinden som Digterinde og om Datteren Ida som mimisk Kunstnerinde.

Fru Betsy Anker fandt, at Livet i Kristiania havde en egen Charme. Den Frihedens Luftning, som her slog hende i Møde, var hende ukendt. Det var noget ganske andet end Tonen i Frederik VI's Hofkrese med deres Kongerøgelse og strenge Etikettehensyn. Her i Kristianias Selskaber rørte man sig frit, man udtalte uforbeholdent sin Dom om Regeringen og offentlige Institutioner og bevarede overfor Kongehusets Medlemmer, trods al Kritik, en vis Ærefrygt. Naar Betsy Anker meddelte sin Ægtefælle, hvilket fortræffeligt Ind-

tryk alt dette gjorde paa hende og spurgte ham om en nærmere Forklaring, plejede han at svare:

„Kære Betsy, naar vi er komne i Ro paa Eidsvold, skal jeg forklare Dig det; paa det Sted ligger Nøglen til Problemets Løsning.“

„Det var som talt af en Magister artium!“ udbrød den unge Frue leende.

Blandt alle de Kvinder, Betsy Anker traadte i nærmere Forbindelse med i Kristiania, var der ingen, hun følte sig stærkere hendraget til end til Fru Martine Collett, Enke efter den for syv Aar siden afdøde, højtansete Købmand John Collett. Den barnløse Enke boede i den saakaldte Collettgaard. Her levede hun, der nu var i Begyndelsen af Halvtredserne, et Liv i Minderne om tidligere Dages Glans og Herlighed, da hun i sin Ungdom og Skønhed var Genstand for Hyldest, der bragtes hende saavel af Nordmænd som af Fremmede. Fru Collett var endnu som ældre smuk; de store, klare Øjne funklede livligt, det lokkede graasprængte Haar var fyldigt; Figuren var slank, og hele Personligheden bar Præg af Finhed og Ynde.

Fru Martine Collett var berejst og belæst og havde i Tidens Løb gjort en Række notable Bekendtskaber. Hun havde i en halv Snes Aar boet i London og havde afsluttet sin Uddannelse som Verdensdame med et Besøg i Paris.

Naar man nævner Familien Colletts Navn, er der straks to Punkter, der dukker frem i Erindringen: Ullevold og Fladeby i Kristianias Omegn.

Begge Steder havde Martine Collett fejret Triumfer. Paa Ullevold havde Notabiliteter som Hertug Ludvig Filip af Orléans, den senere Konge af Frankrig, og Prins Kristian August af Augustenborg hyldet hende som Værtinde. Da den sidstnævnte spaserede sammen med Statholderen, Prins Frederik af Hessen, i den storartede Park, der var smykket med Grotter og smaa

Templer i græsk Stil, havde Fru Collett overrasket dem paa den pikanteste Maade. I en Granlund traadte hun dem pludselig i Møde kostumeret som Diana med Bue og Pilekogger, ledsaget af to smukke Nymfer. Denne Aabenbaring fra Olympen henrev de to Højheder. Med et Udbrud af Beundring udstrakte de Armene mod Gudinden; men hun forsvandt i et Nu bag en Hæk. Prinsernes Opmærksomhed henlededes i samme Øjeblik til den modsatte Side: der saa de en Skare Fauner og Nymfer, der til Tonerne af en lystig Melodi gik i Procession til Bakkus-Templet. Begge Prinser var enige om, at det var den største „klassiske“ Nydelse, de nogensinde havde haft i deres Liv.

Martine Collett gav med Liv og Lune Betsy Anker Skildringer af de selskabelige Sammenkomster paa Ullevold, der, naar Sommeren ophørte, fortsattes af de store Jagter paa Fladeby ved Øjeren Sø, hvortil Juleselskaberne samme Steds med deres Skuespil, Maskerader og Baller dannede en livlig Epilog. Som „Overjægermesterinde“ havde Fru Collett henrykt Statholderen, Prins Kristian Frederik, til hvis Forherligelse hun havde ladet Strengene paa sin Lyre lyde. Paa Fladebys provisoriske Teater havde Fruen, der var „Direktrice“ for Kristianias dramatiske Selskab, vakt stormende Bifald ved sit fint nuancerede Spil som Orsina i „Emilia Galotti“ og som Lady Teazle i „Bagtalelsens Skole“. Hun deltog som en flagrende Sommerfugl i Julelegene med deres erotiske Skemt. Hun lyksaliggjorde virkelig Herrerne ved det Kys, hun tillod dem at tage, naar hun som Dagens „Værtinde“ rakte dem Haanden til Afsked. Lord Brougham, der engang var Deltager i Julelegene paa Fladeby, yttrede spøgende, at de endte med „a kissing match“. Der var Præster, som mente, at Juleselskabet paa Fladeby befandt sig paa „de flade Veje“.

Martine Collett foreviste Collettgaardens historiske

Mærkværdigheder og Pretiosa for sin Veninde, der gennem Forklaringen af dem samtidigt fik et Indblik i Norges nyere Kulturhistorie. Fru Colletts Ophold i Kristiania var kun midlertidigt. Hun havde blot tilbragt henved en halv Snes Dage i Hovedstaden i et Familieanliggende; men nu skulde hun vende tilbage til Ullevold, hvor hun plejede at henleve Sommertiden. Betsy Anker var glad over, at hendes Ankomst til Kristiania netop var falden sammen med Martine Colletts midlertidige Besøg der.

Det unge Ægtepar Anker var flere Gange i Besøg baade paa Ullevold og Fladeby, hvor Fru Betsy med forøget Interesse saa de Punkter, der var blevne hende bekendte gennem Fru Martine Colletts Fortællinger.

En stille Sommerdag stod Betsy Anker ved Fiskeparken paa Ullevold og kastede Brød ud til Svanerne, hvis Kamp om Byttet morede hende. Hun kom til at tænke paa Svanerne i Frederiksberg Have ved København. Derpaa gik hun hen til Badehuset, i hvis Bibliotheksværelse hun traadte ind. Den lille Bogsamling, der var købt af John Collett, bestod af balneologisk og æstetisk Literatur. Fru Betsy tog paa maa og faa en Bog: det var en poetisk Læsebog, der faldt hende i Hænde. Hun slog op i den og traf straks paa Claus Frimanns smukke Digt „Øresund", hvilket han skildrer i et billedrigt Sprog og hilser som Sundenes Dronning. Digtet hensatte Fru Betsy i en poetisk vemodig Stemning, der ligesom kaldte Erindringerne fra hendes Fortid i Danmark frem. Paa Bibliotheksværelsets Bord laa en Mappe. Hun aabnede den og nedskrev med Blyant nogle Strofer, hvori hun gav sine Følelser ved Afrejsen fra Danmark og Ankomsten til Norge et rytmisk Udtryk.

Om Eftermiddagen kom der Gæster til Ullevold: først indtraf Statsraad Ankers, derpaa Professor Sverdrup og Amtmand Magnus Falsen, begge med Hustru.

Af de to sidste Besøgende kendte Betsy Anker Sverdrup, der nu var Professor i Græsk ved Universitetet i Kristiania. Hun havde for en fem Aar siden været sammen med ham og hans Ægtefælle hos Aagaards paa Iselingen ved Vordingborg. Fru Sverdrup, en født Treschow, havde tilbragt en Del af sin Ungdom i Roskilde, og derfra havde hun flere Minder tilfælles med Fru Betsy. „Skilles I engang," havde Fru Sverdrups Fader, Højesteretsassessor Treschow, spøgende sagt til dem, „saa glem ikke ved Gensynet at mindes Kirsten Kimer og Peer Døver!" Disse Ord randt de to Damer i Hu, da de nu saa hinanden igen her paa Ullevold, og de lo hjerteligt.

Fru Martine Collett satte megen Pris paa Sverdrup; thi han var ikke blot en fin og kundskabsrig Mand; men hun glædede sig, hver Gang hun saa ham, ved Erindringen om hans Virksomhed som Medlem af det dramatiske Selskab, da han i sin Tid var Overlærer ved Kristiania Kathedralskole. Sverdrup havde baade været en dygtig Karakterskuespiller og en fortræffelig Sanger, hvis klangfulde Basstemme havde gjort et stærkt Indtryk, især paa Damerne.

Sverdrup spurgte straks Fru Betsy om Aagaards Befindende, og om hun havde været oftere paa Iselingen i Løbet af de senere Aar. Fruen svarede, at hun kun et Par Gange siden 1812 havde besøgt Aagaards, der levede i bedste Velgaaende.

Efter at Fruen og Sverdrup havde taget Plads paa et Par højryggede Stole ved et Vindu, hvorfra der var en smuk Udsigt over Havens Terrasser, fortsatte de Samtalen.

„Det er en Selvfølge, Fru Anker, at jeg interesserer mig levende for Proprietær Aagaards Svoger, min Kollega, Professor Brøndsted i København."

„Hans Forelæsninger over hans Rejser i Græken-

land skal have været fortræffelige, Professor Sverdrup: Tilhørerne strømmede formelig til dem."

„Jeg ved det af Breve fra København. Brøndsted er en Mand med Aand og fin Kunstsans."

„Omgangen med Thorvaldsen i Rom," bemærkede Betsy Anker, „har naturligvis haft en heldig Indflydelse paa ham."

Fru Collett og Statsraadinde Anker hørte næppe Thorvaldsens Navn blive nævnet, før de hver tog en Stol og satte sig hen til Sverdrup og Fru Anker. Fruerne Falsen og Sverdrup var gaaede ind i det tilstødende Værelse, der indeholdt en Mængde antike Genstande, deriblandt en Harpe, som havde tilhørt Colletternes Stammoder. De to Damer kom øjeblikkelig i livlig Samtale om disse Sager. Amtmand Falsen og de to Herrer Anker havde begivet sig til John Colletts Rygeværelse, der stod møbleret ganske saaledes, som han havde forladt det for syv Aar siden. De stoppede hver sin Meerskumspibe med Oronoko Kanaster og begyndte paa en politisk Diskussion.

Imidlertid var Billedhuggerkunsten det Emne, som Sverdrup og de ovennævnte tre Damer flygtigt kom ind paa. Professoren talte med den største Beundring om Jason, Akilleus og Briseis, Musernes Dans paa Helikon, Alexanders Indtog i Babylon, Venus med Æblet og et Par andre Arbejder. Han beklagede, at han ikke havde set dem, men kun kendte dem gennem Beskrivelser.

„Venus med Æblet?" sagde Statsraadinde Anker, „jeg mindes ikke, hvad det Æble betyder."

„Det var jo det, Paris gav hende som Tegn paa, at hun var skønnere end Juno og Minerva, der begge kappedes med hende om Skønhedsprisen," yttrede Betsy Anker.

„Landskabsmaler Dahl, der var paa Besøg i Kristiania," sagde Fru Collett, „hørte jeg netop udtale sig

om Thorvaldsens „Venus med Æblet“. Han erklærede, at Statuen var et ligesaa stort Mesterværk som den knediske Venus af Praxiteles.“

„Jeg tilstaar min Uvidenhed om dette sidste Kunstværk,“ udbrød Betsy Anker. „Kan De give os en Forestilling om det Professor.“

„Her vil jeg lade en af de græske Digtere tale,“ svarede Sverdrup. „Men lad os kalde Gudinden ved hendes græske Navn. Digtet lyder i ubunden Oversættelse: „Over Havets Bølger svæved Kythyre til Knidos's Strand for at beskue sit eget Billede. Da hun havde betragtet det paa den omhegnede Plads, udbrød hun forbavset: „Hvor har Praxiteles set mig nøgen“?“

„Det var fint og aandfuldt!“ yttrede Fru Collett under almindelig Tilslutning. Værtinden indbød alle Damerne og Sverdrup til at gaa en Tur i Parkens Lindeallée forinden Aftensbordet.

Imidlertid gik Diskussionen sin Gang i Colletts Rygeværelse. Statsraad Anker sad magelig lænet tilbage i en Lænestol, udstødende den ene Røgsky efter den anden. Foran ham stod den fem og trediveaarige Amtmand Falsen, der i Haanden holdt en lille Meerskumspibe, med hvilken han under Samtalen gestikulerede stærkt. Ritmester Anker, der havde taget Plads ved Vinduet, delte sin Opmærksomhed mellem de to nævnte og Damerne i Parken.

Falsen, der havde spillet en ledende Rolle i Eidsvoldsforsamlingen som Fører for Selvstændighedspartiet og havde haft en afgørende Indflydelse paa Forfatningens Tilblivelse, var en Mand med et smukt Ydre og en ildfuld Natur. Han fulgte med levende Interesse Udviklingen i England og Frankrig og holdt det liberale franske Organ „Constitutionnel“ for ret at kunne være paa Linie med Begivenhederne. Selv var han Medudgiver af „den norske Tilskuer“.

Statsraad Anker var en Tilhænger af det konstitutionelle Monarki, men i engelsk Stil. Han fandt, at Kongedømmets Magt var bleven for stærkt begrænset i den norske Forfatning, og han syntes ikke om, at Kongen havde mistet Retten til at kreere Adelsmænd.

Disse Indvendinger bragte øjeblikkelig Falsen i Affekt. Han betonede demonstrerende med Piben. at den i Enevældens Principer opdragne Prins Kristian Frederik havde fundet Magtfordelingen mellem Kongen og Storthinget ypperlig.

„Det bør altid anerkendes,“ bemærkede Ritmester Anker, „at De i Adelsspørgsmaalet, Amtmand Falsen, personligt gav Afkald paa Deres Adel.“

„Deres Anerkendelse, Ritmester, glæder mig; der var paa Rigsforsamlingen dem, der ironiserede over mit Offer, fordi de fandt, at det slet ikke var noget Offer.“

„Skumlerier!“ udbrød Statsraaden i en haanlig Tone.

„For Resten indrømmer jeg,“ vedblev Falsen, „at jeg i Forfatningssagen var for ivrig en Bondeven. Jeg vilde trænge den intelligente Embedsstands Indflydelse tilbage — det var galt! . . . . .“

„Dog er Bønderne misfornøjede,“ faldt Statsraaden ind. „Hvad siger Hedemarkingen Halvor Hoels Tilhængere? Storthinget er ingen Nytte til — det er deres Omkvæde.“

„Rigtigt,“ tog Ritmesteren til Orde, „jeg har selv hørt det. Bønderne tilføjer: „Giv Kongen hele Magten, saa faa vi en Guldalder.““

Her indbød en Tjener Herrerne til Aftensbordet, om hvilket hele Selskabet nogle Minutter efter var samlet.

Konversationen drejede sig om de forskelligste Ting. Fru Falsen, født Bøckmann, vilde høre noget om Opstanden og Brandstiftelsen i Børnehuset paa Kristianshavn. Statsraadinde Anker fortalte, hvad hun vidste. Fru Martine Collett spurgte Sverdrup, hvorledes det forholdt sig med det tyske Burschenschafts „Turnen“, om det var noget, der var beslægtet med Oldtidens olym-

piske Lege. Den filologiske Professor mente, at der var et vist Slægtskab. Paa Turn-Pladsen skulde der uddannes en legemlig dygtig og kraftig Slægt, der kunde grundlægge et nyt Tyskland. Derpaa dvælede man ved den forestaaende Fest i København til Minde om Trehundred-Aarsdagen for den lutherske Reformation. Endelig talte man om Rotterne paa Bogstad, om hvis Bedrifter Statsminister Peder Anker i Stockholm havde modtaget Beretninger, der bragte ham ud af hans diplomatiske Ligevægt.

Efter en lille Pause tog Falsen Ordet, idet han løftede Glasset: „I mine gamle Vaabenfællers og mit eget Navn,“ sagde han, „foreslaar jeg, at vi ved Bægret byde Ritmester Anker og hans Hustru Velkommen. Han har lig Hagbard bragt os „en Dagens Alf“ med askelyse Lokker!“

Dette Citat gjorde megen Lykke. „Ja vi var alle tre Vaabenfæller under Københavns Belejring 1807,“ bemærkede Sverdrup.

Efter Bordet spillede Falsen og hans Frue firhændigt paa Klaver. Det var Variationer over et Motiv af „Marseillaisen“. Fruen glimrede ved sin tekniske Færdighed; Falsen ved den Ild og Kraft, han forstod at lægge i Foredraget.

Fru Martine Collett vendte sig mod Fru Betsy. „Nu spiller De, Veninde, et Stykke for os paa Harpe eller syng os snarere en lille Sang med Akkompagnement.“ Fru Collett lod Harpen hente.

Fru Betsy var straks rede dertil; hun erklærede kun, at Recitation vilde falde hende lettere end Sang, da hun ikke var rigtig ved Stemme.

Selskabet satte sig i en Halvkres om Betsy Anker, der nu tog Harpen, som var stemt. Fløjdørene ud mod Haven stod aabne. Den af Solnedgangen farvede vestlige Himmel kastede et fint Purpurskær henover hendes ranke, lyse Skikkelse; man kunde ikke tænke sig et

finere kvindeligt Væsen. Hun rekapitulerede hurtigt i Tanken de Strofer, hun havde nedskrevet i Bibliotheksværelset, medens hun intonerede. „Min Hilsen til Norge,“ sagde hun og reciterede følgende:

Jeg kommer fra de danske Sletter,
Fra blomstersmykket Høj og Dal,
Hvor ranke Bøges Grene fletter
Sig sammen til en løvrig Sal.
Jeg kommer fra de grønne Øer,
Hvor klare Bække snaksomt gaa,
Fra Sjællands sivomkranste Søer,
Hvis Flade spejler Himlens Blaa.

Jeg elsker Danmarks Ridderborge
Med deres Minders Trylleri,
Jeg varmt beundrer gamle Norge
Med Fjeldnaturens Poesi.
Min Afskedstaare grant I fatter,
Da jeg forlod mit København.
Modtag mig kærligt nu som Datter
I Norges klippefaste Favn.

Det er mit Haab, at jeg maa finde
Et trofast Hjem hos Norges Folk,
Hvis Højsinds Tegn er Fjeldets Tinde
Hvis Aand for Nordens Kraft er Tolk.
Med løftet Hjerte, Tanker trygge,
Staar jeg i Eders Varetægt —
Det var mit Livs den største Lykke,
At jeg blev Viv i Ankers Slægt!

Disse Strofer, der blev reciterede klangfuldt og med en Følelse, hvis Inderlighed Harpetonerne forhøjede, bragte Hjertets Strenge til at vibrere hos hele Selskabet.

Den kunstneriske Ild blussede igen op i Martine

Collett. Hun rejste sig, tog en Kvist af et Laurbærtræ, der stod ved Havedøren, ilede hen til Betsy Anker og rakte hende Kvisten med Ordene:

„Fra os alle til Kariternes yndige Søster!“

XXIII.

I August kom de gamle Ankers med Søn, Svigerdatter og den lille Stamherre til Eidsvold. Statsraadens boede i Hovedbygningen, men til de Unge var der indrettet Bolig i den sydlige Pavillon ved Vestsiden. Deres Husvæsen var selvstændigt, men i Overensstemmelse med en vis patriarkalsk Skik vilde Statsraad Karsten Anker hver Dag se dem ved sit Middagsbord.

Paa Eidsvold førte Erik Anker og hans Hustru i Sandhed en idyllisk Tilværelse. Eftersommeren var smilende og varm, hvorfor den dejlige Park dobbelt indbød til Spaserеture. Arm i Arm vandrede de i den friske Morgenluft gennem de af høje Lindetræer og Popler dannede Alléer. Her vedtog de den Dagsorden, der skulde følges med Hensyn til Læsning og anden ideel Beskæftigelse. Brændte Solen efter Middagstiden stærkt, søgte de ud til „Dorotheen-Busk“, hvor de fandt Kolighed i et af mægtige Graner omgivet temple d'amour. Om Aftenen ved Solnedgang, naar de første Stjerner tittede frem, satte Betsy Anker sig ofte sammen med Ægtefælle og Svigerforældre under en af de store Hængebirke ved Hovedbygningens østlige Indgang. Her sang hun til Guitarakkompagnement enten en lystig Vise af Zetlitz, hvad der morede Statsraaden overordentligt, eller ogsaa reciterede hun et Digt af Jonas Rein, hvilken Forfatter Statsraadinden især yndede.

Men var Naturomgivelserne ved Eidsvold skønne og maatte tiltale Natursansen stærkt, saa gjorde dog selve Bygningen ved sine mægtige Minder det dybeste og det bestemmende Indtryk paa enhver, der havde virkelig

historisk Interesse. Til enhver Plet knyttede sig saa at sige Erindringen om en vigtig Begivenhed i Norges nyeste Historie. Den gamle Statsraad, Karsten Anker, var bekendt med enhver Enkelthed af Betydning. Han førte i Løbet af en Maaned daglig sin Svigerdatter og Søn gennem Salene og Værelserne og forklarede dem alt med en Varme og med et Blik, ud af hvilket Stolthed over det her fuldførte Værk lyste.

I ledige Øjeblikke gik Betsy Anker omkring i Bygningen, med hvis hele Indretning hun efterhaanden blev aldeles fortrolig. Helst aflagde hun slige Besøg midt paa Eftermiddagen. Først begav hun sig i Reglen til den nordre Fløj, hvor den Lejlighed laa, som Prins Kristian Frederik havde beboet under Rigsforsamlingen. Hun fandt især Behag i Prinsens Audiensværelse med dets røde Silketapet og hvide, forgyldte Pilastre. Hun aabnede et Vindue ud til Parken, satte sig paa en lavrygget Stol med Gyldenlæders Betræk og betragtede, medens Fuglene kvidrede udenfor, Portræterne paa Væggene. Billederne af Kristian VII, Prins Kristian August og Arveprins Frederik vakte en broget Skare Minder hos hende. Hun fordybede sig saaledes i Erindringen, at hun glemte Omverdenen. Billederne af Amalienborg, Sorgenfri, Fredensborg og Sofienholm steg op i hendes Bevidsthed: Ballet hos Fyrsten af Eckmühl, Opholdet paa Filippsruhe og Prins Henrik randt hende i Hu; hun lænede i vemodige Tanker sit Hoved mod højre Arms Haand og faldt hen i vaagent Drømmeri. Som en lydløs Strøm gled Minde efter Minde forbi hende. Frederiksborg Slot med Malerisamlingen stod klart i hendes indre Syn: hun tænkte paa Amtmand Arctander, paa van Huysums Blomsterbillede, som hun kopierede . . . . . da hun pludselig foer sammen og vaagnede op til Virkeligheden ved at en Stemme raabte: „Kære Betsy!“ hvorefter et Kys trykkedes paa hendes Pande.

Det var Ritmester Anker, der overraskede sin Hu-

stru. „Det gik næsten her som for ti Aar siden paa Frederiksborg," sagde han leende.

En Dag kom to interessante Gæster til Eidsvold: den ene var Amtmanden i Smaalenene, Valentin Sibbern, den anden Sognepræsten ved Nykirken i Bergen, Jonas Rein. Sibbern, en velvoksen, rank Skikkelse med et kækt, aabent Fysiognomi, stod i Manddommens fulde Kraft. Som Medlem af Rigsforsamlingen havde han spillet en fremtrædende Rolle, og nu var han, som sagt, Amtmand, men da han i sin Tid tog juridisk Eksamen, var han allerede Premierløjtnant i Dragonerne, og Kavalleriofficeren vedblev at aabenbare sig i hans chevalereske Væsen. Han havde en udstrakt Personalkundskab og konverserede vittigt.

En Modsætning til Sibbern dannede den højærværdige Pastor Rein, en lille mager Mand med et tungsindigt Blik og en sonor Stemme. Han havde som Taler gjort Furore i Rigsforsamlingen og udmærkede sig ellers udenfor sit Kald ved sine velformede, dybsindige Digte.

Til hen imod Middag var Vejret klart og behageligt, men derefter blev det lummert, og Tordenskyer trak op. Statsraad Anker vilde have kørt en Tur i Omegnen med sine Gæster; men da det saa ud til Regn, fandt han det ikke tilraadeligt. „Mine ærede Venner," sagde han til Sibbern og Pastoren, „lad os aflægge en Visit i Pavillonen hos min Søn og hans Hustru. Nu skal De se, hvor elskværdig Fru Betsy er."

Statsraadens Forslag befandtes ypperligt. Kort efter traadte han med sine to Gæster ind i Pavillonen. Erik Anker og hans Ægtefælle var lige komne tilbage fra en Spaseretur i Parken, og da Præsentationen havde fundet Sted, begyndte man derfor straks at tale om Temperaturen og Udsigten til en Skylle.

Betsy Anker, der var iført en kornblaa Kjole og havde et sort Bælte med Sølvspænde om Livet, gjorde ved sin slanke Figur og sine smukke blaa Øjne et til-

talende Indtryk paa de to Fremmede. I Erik Ankers mandige og aabenhjertige Væsen fandt de straks Behag.

Sibbern kom øjeblikkelig i en livlig Samtale med Ritmesteren, da han erfarede. at denne kendte hans to Venner, Løjtnanterne Rye og Schleppegrell, der var blevne udslettede af den norske Hærs Ruller, fordi de havde nægtet at aflægge Ed til Forfatningen og Kongen.

„Hvor er Rye?“ spurgte Sibbern; „det var en dygtig Rytter og en dristig Bjørnejæger.“

„Nu ligger han som Statskaptajn i Garnison i Rensborg,“ svarede Anker. „Da jeg sidst saa ham, sagde han, at han længtes saa inderligt efter sit Norge og snart vilde besøge det“.

„Hvorledes gaar det Schleppegrell?“

„Han staar som Premierløjtnant ved tredje jyske Regiment i København,“ yttrede Anker. „Han kan langt bedre end Rye finde sig i Garnisonstjenesten.“

„Vort sidste Felttog mod Sverrig,“ sagde Sibbern, „var en Skuffelse for dem begge; den militære Glorie for Hæren og dem selv, hvorom de havde drømt. udeblev. Dog, lad os ikke tale derom. Fortæl mig noget om Deres Svigerfader, Admiral Sneedorf.“

Mellem Jonas Rein og Fru Betsy Anker var Samtaleemnet den Rahbekske Kres i København: i hvilken Velærværdigheden var kommen meget som Student.

„Jeg har flere Gange,“ sagde Betsy, „været sammen med Kamma Rahbek hos Fru Frederikke Brun.“

„Det var den ædleste, vittigste og intelligenteste Kvinde, jeg har kendt,“ bemærkede Rein: „kun var hun noget stundesløs.“

„Hun roste Pastorens Digt „Mit Stueur“ ganske overordentligt. Hun fandt navnlig den Tanke sindrig, at Uret havde et helligt Kald i Skjaldens stille Bolig, da dets Slag, som her var mere end ren Klang, skulde minde ham om en klog Anvendelse af Tiden. I pragtfulde Kabinetter stod det derimod gerne for blot meka-

nisk at bebude, at Kostumeringen til Middagsselskabet eller Ballet nu maatte begynde."

Rein blev bevæget ved at høre dette. „I min Ungdom, Fru Anker," sagde han, „havde jeg mange mørke Timer. I en af disse skrev jeg Digtet „Til Modgang", og det er visseligt noget af det bedste, som er udgaaet fra min Lyre. Deri har jeg betonet det opdragende, løftende og befriende, der dybest inde ligger i Sorgen, idet den aabner vort Sind for Evighedens Magter, mod hvilke alt Jordisk dog kun er Skin og Skygge."

„Kære Statsraad," tog Sibbern til Orde, „det vilde med Deres Tilladelse være mig og sikkert ogsaa Rein kært at aflægge et Besøg i Komitéværelserne og Forsamlingssalen. Der tilbragte vi de bevægede „fyrretyve Dage"."

„Maa jeg føre Dem derop," sagde Karsten Anker. „Betsy og Erik gaa vel med?"

Den unge Frue satte en rund Straahat paa sit Hoved. Selskabet begav sig til Hovedbygningen, hvor Statsraadinde Anker, hvem Svigerdatteren hentede, sluttede sig til det. En Tordenbyge var imidlertid trukken op. Da Selskabet traadte ind i den store Sal, hvori Rigsforsamlingen havde holdt sine Møder for tre Aar siden, var Belysningen stærkt dæmpet: der hvilede ligesom et magisk Skær over det hele.

Først betragtede man Professor Hansens Kopi af Karl v. Manderns Knæbillede af Kristian IV. „Det er et fortræffeligt Arbejde," udbrød Statsraad Anker. „Kongens kraftige Individualitet træder os her i Møde i hele sin Ejendommelighed. Hans mandige Karakter lyser frem gennem Blikket og Ansigtstrækkene."

„Dette Billede," sagde Sibbern, „bringer mig til at tænke paa hin store Dag, da Kong Kristian Frederik her aflagde Ed paa Forfatningen og opløste Rigsforsamlingen."

„Ja," bemærkede Rein, „da Kongen udtalte Ønsket

om, at hans store Forgængers, fjerde Kristians, Aand maatte følge ham i al hans Gerning."

Statsraad Anker pegede paa den Stol og det Bord, Rigsforsamlingens Præsidenter havde benyttet. Han satte sig i Armstolen, idet han yttrede: „Her indtog min Broder Peder sit Sæde som Forsamlingens første Præsident."

Imidlertid var Betsy Anker og hendes Svigermoder gaaet hen til Portrætet af Kong Kristian Frederiks Søn, Prins Frederik, en seksaarig Dreng.

„Hvor mange Minder om den ulykkelige Prinsesse Charlotte Frederikke genkalder dette Billede ikke hos mig!" udbrød den unge Frue.

„Gid blot Sønnen ikke maa komme til at arve sin Moders Lunefuldhed og Stundesløshed," sagde Statsraadinde Anker. „Han skal undertiden være saa rebelsk, men saa bliver han pludselig stille og godmodig."

Selskabet tog derefter samlet de rødtbetrukne Bænke, paa hvilke Rigsforsamlingens Medlemmer havde siddet, i Øjesyn.

„Jeg ser i Fantasien," udbrød Sibbern, „hele Rigsforsamlingen for mig." „Der," han pegede paa en af Bænkene — „havde den brede og djærve Listerbonde, Teis Lundegaard, sin Plads."

„Det var ham med Sabaten," bemærkede Pastor Rein tørt.

„Hvad skal det sige?" spurgte Betsy Anker. „Vil Deres Velærværdighed forklare mig det nærmere."

„Lundegaard," sagde Rein, „blev rasende, da Falsen foreslog, at Rigsforsamlingen skulde arbejde paa en Søndag, eftersom det stred mod Guds Lov. Alligevel, tilføjede den skriftkyndige Bonde, tillader Bibelen, at man paa Sabaten trækker en Okse, der er falden i en Grav, op af denne . . . . ."

„À la queue le venin!" udbrød Statsraaden polisk.

„Er der nu Okser i Rigsforsamlingen," fortsatte Teis Lundegaard, „skal jeg komme og trække dem ud, om det saa var paa Sabaten!"

„Det var en original Karl, den Teis," yttrede Erik Anker. Selskabet morede sig over Bondens Djærvhed.

Himlen var imidlertid bleven bedækket med Tordenskyer; det blev halvmørkt i Salen; Luften var lummer.

„Her," sagde Rein med en Haandbevægelse, „havde vor Sognepræst i Eidsvold, Wergeland, sit Sæde."

„Han anvendte nok i sine politiske Taler, som han endnu gør i sine Prædikener, dristige Billeder," bemærkede Betsy Anker.

„Ja, da Wergeland talte mod, at Rigsforsamlingen skulde foretage Kongevalg," fæstede han Haanden i Himlen og lod Kloden rulle, uden at han anfægtedes af Partihvirvler."

„Nikolaj Wergeland," udbrød Sibbern patetisk, idet han kopierede hans Stemme, „stod paa Religionens Klippe og smilte ad de truende Bølger!"

I samme Øjeblik, som disse Ord udtaltes, glimtede et Lyn, fulgt af et stærkt Tordenskrald.

„Det var i Stil med Wergeland!" udbrød Betsy Anker.

Det begyndte nu at regne. Selskabet begav sig gennem de Værelser, hvori Konstitutionskomiteen og Finanskomiteen havde holdt deres Møder, ned i Statsraad Ankers Lejlighed.

Efter at Regnen var ophørt, skinnede Solen atter fra den klare, blaa Himmel. Selskabet samlede sig i Havestuen, der med sine gule Vægge og blaa Silkedraperier gjorde et livligt og behageligt Indtryk. Man tog Plads i de bløde, magelige Stole og indaandede den friske, vederkvægende Luft, der fra Parken strømmede ind gennem Vinduerne.

Betsy Anker sad i Samtale med Amtmand Sibbern.

„Der blev før sagt," yttrede hun, „at Pastor Wergeland brugte dristige Billeder . . . . . ."

„Med Deres Tilladelse," afbrød Sibbern hende, „lad os heller sige, at han er svulstig."

„Under Tiden," vedblev Betsy Anker, „nu vel! men han kan ogsaa i sine Udtalelser være kort, træffende og skarp. Han talte forleden Dag med mig om Livet ved Hoffet . . . . . ."

„Wergeland er jo nu bleven Hofprædikant," yttrede Sibbern som en Indskudsbemærkning.

„Han kom da med den ypperlige Sentens, at der ved Hofferne og paa Samfundets Højder i Almindelighed herskede moralsk Kulde, ligesom der paa Fjeldtoppene, Jordens ophøjede Punkter, var fysisk Kulde."

Erik Anker, der hørte dette, vendte sig mod Sibbern og udbrød: „Husk, hvor aandrig Wergeland var ved det sidste Middagsselskab hos Statholderen. Hvor fint yttrede han ikke: „Den Officer elskes og agtes, som i Selskaber siger: Efter Dem, og i Feltslag: Efter mig!""

XXIV.

Paa Aarets første Dag 1818 modtog Ritmester Erik Anker en ny kgl. Gunstbevilling, idet han udnævntes til Overhofintendant, og denne Udmærkelse blev ikke den eneste i Aarets Løb. Betsy Anker havde ved Efteraarets Indtræden troet, at Vinteren paa Eidsvold vilde blive ensformig og trættende; men den blev tvertimod en meget bevæget Tid, hvad der skyldtes de store Begivenheder, som fandt Sted i Staten og ved Hoffet. Det ene Konversationsemne dukkede op efter det andet, og holdt Tanke- og Følelseslivet i uafbrudt Strømning.

I Begyndelsen af Februar døde den 70aarige Karl XIII, der i flere Aar havde været baade legemlig og aandelig affældig: en Skygge paa Tronen. Minderne fra den Tid, han som Admiral havde kæmpet mod Russerne,

havde stadig kastet en vis Glans over ham personlig; men man vidste, at han var et politisk Nul og væsentligt interesserede sig for Frimureriet med dets mystiske Ceremonier. Fire Maaneder efter fulgte hans Gemalinde, Dronning Hedevig, ham i Graven: hun var en halv Snes Aar yngre end sin Ægtefælle. Dronningen, der stammede fra Oldenborg, var en temmelig ubetydelig Personlighed, som karakteriseredes ved en stokkonservativ Tænkemaade.

Karl XIII's Død, Kronprinsens Tronbestigelse som Karl XIV. Johan og de Begivenheder, som knyttede sig dertil, drøftedes naturligvis med levende Interesse paa Eidsvold. Man studerede det anvendte Ceremoniel og fordybede sig i Etikettespørgsmaal. Man vidste, at man gik en Kongekroning i Møde baade i Stockholm og i Trondhjem.

I Midten af Maj kronedes Kong Karl Johan i Stockholm og hyldedes paa Lejonbacken. En Række glimrende Fester fulgte. Men hvad der vakte almindelig Forundring var, at Dronning Desideria ikke deltog i hin Ceremoni, der gav det nye Dynasti en højtidelig Indvielse; men vedblev at leve i Paris, hvor hun nu havde opholdt sig i syv Aar.

Fru Betsy Anker grundede over dette Problem, som hun ikke formaaede at løse.

En Dag var Legationsraad Holterman ved det svenske og norske Gesandtskab i Paris til Stede paa Eidsvold. Han havde Orlov og befandt sig paa en Rekreationsrejse. Bekendtskabet med Familien Anker skrev sig fra hans Fader, der havde hørt til Bernt og Karsten Ankers Venner. Holterman var en fin Personlighed med smukke Ansigtstræk. Han havde et vindende Væsen og plejede at udtale sig med diplomatisk Forsigtighed.

Efter at han var vendt tilbage fra en lille Spaseretur i Parken sammen med Statsraaden og Erik Anker, indbødes han til Frokostbordet, ved hvilket den Dag

Betsy Anker fungerede som Værtinde. Holterman blev straks indtagen af den unge Frues smukke Øjne og yndefulde Smil. I den Stemning drak han flere Glas, end han ellers vilde have gjort, af den fortræffelige Château Lagrange, der blev serveret. Erik Anker sekunderede ham. Den gamle Statsraad lo fornøjet.

„De fortalte mig, Legationsraad, flere Ting om min Fætter, Peder Anker, i Stockholm. Det interesserede mig at høre, at han og Udenrigsminister Engestrøm er blevne som et Par røde Køer. Ha, ha, ha!“

„Deres Skildring af den unge Fru Dedels, den hollandske Gesandts Hustru, var rigtig morsom, Legationsraad,“ sagde Erik Anker. „Hun er en født Schimmelpenninck, koket og bedaarende .....“

Anker vilde have gaaet videre i sin beundrende Karakteristik, men standsede, da hans Ægtefælle laante ham et Blik, hvori der var et Glimt af Skinsyge.

„Fik De under Deres Ophold i Stockholm Lejlighed til at tale med den gamle, russiske Gesandt, Grev Suchtelen?“ spurgte Statsraad Anker.

„Heldigvis,“ svarede Holterman. „Jeg besaa hans storartede Bibliothek og Kunstsamling. Han forener Mæcenen med Diplomaten.“

„Som Personlighed,“ yttrede Statsraaden, „har Suchtelen udført et sandt Mesterstykke ved at gøre sig yndet af Svenskerne. Da han kom som Gesandt til Stockholm, saa man skævt til ham. Som Sveaborgs Erobrer havde han jo tilføjet Sverrig den føleligste Ydmygelse. Men Suchtelen forstod at vinde den offentlige Mening for sig. Aldrig har en Repræsentant for Czaren været saa afholdt ikke blot ved Hoffet, men af hele Befolkningen.“

„Ja, det er fænomenalt,“ bemærkede Holterman.

Tjeneren traadte i dette Øjeblik ind ad Døren. Han meddelte Erik Anker, at der var kommet et Par Breve til ham, som han havde lagt paa hans Skrivebord. Derefter rakte han Statsraaden Aviserne: „Nationalbladet“

og „den norske Tilskuer“. Statsraad Anker kastede nysgerrigt et Blik i dem. Efter at der var drukket endnu et Glas Château Lagrange, rejste Selskabet sig fra Frokostbordet.

„Nu har De, Hr. Legationsraad, talt om Diplomaterne i Stockholm, men nu beder jeg Dem om at give mig et Par Oplysninger om Hoffet,“ sagde Fru Anker.

„Med den største Glæde, hvis jeg formaar det,“ svarede Holterman. „Dog indenfor den Grænselinie, min officielle Stilling foreskriver mig,“ tilføjede han.

„Erik,“ udbrød Statsraaden med en bekymret Mine, „Du maa læse Aviserne for mig. Der hersker stærk Gæring blandt Bønderne paa Hedemarken og i Hallingdalen: de væbner sig og vil drage til Kristiania og vil jage Storthinget fra hinanden .....“

„Saa vidt gaar det næppe,“ yttrede Erik Anker med et tvivlende Smil: „det er Bondeførerne, Halvor Hoel og Eystein Ormsrud, som der er paa Spil.“

„De tilgiver os vor Fraværelse en lille halv Time,“ sagde Statsraadinden til Holterman. „I min Svigerdatters Konversation vil De finde en dobbelt Erstatning.“ Derpaa trak Fader og Søn sig tilbage til førstnævntes Arbejdsværelse.

„Lad os Hr. Legationsraad,“ sagde Betsy Anker, „tage Plads paa de to Havestole udenfor Verandaen. Der sidder vi i Skygge og har en smuk Udsigt.“

„Ganske som Overhofintendantinden behager.“

Mellem Havestolene stod et lille rundt Bord, paa hvilket der var hensat et Bæger Cigarer, med Brændglas. Holterman tændte efter Fruens Opfordring en af disse, hvorefter hun i tilbagelænet Stilling, med korslagte Arme spurgte ham:

„Hvad er dog, Hr. Legationsraad, Grunden til, at Dronning Desideria ikke forlader Paris. Hvor besynder-

ligt, at hun ikke var med ved Kroningen i Stockholm. Ventes hun snart til Hoffet?"

„Det er unægteligt et delikat Emne at komme ind paa," yttrede Holterman, „men jeg skal alligevel berøre de virkelige Motiver til, at den tidligere Kronprinsesse, nu Dronningen, forlod Sverrig."

„De kan fuldstændig stole paa min Diskretion," bemærkede Fruen.

„Det var den afdøde Dronning Hedevig, der var Skyld i, at Kronprinsessen efter et halvt Aars Ophold i Stockholm vendte sit nye Fædreland Ryggen. Hds. Majestæt, der førte sine Aner lige tilbage til den sachsiske Høvding Wittekind paa Karl den Stores Tid, var stærkt legitimistisk af Tænkemaade. Hun betragtede den nye Kronprinsesse som en Parvenu og optraadte overlegent, frastødende overfor hende."

„Men Kronprinsen havde jo vundet sit Adelsbrev paa Valpladsen og gennem ham hørte hans Gemalinde til noblesse d'épée."

„Fin Bemærkning, Fru Anker; men saa aandrigt kunde Dronning Hedevig ikke tænke. Desuden var hun forbittret paa Alt, hvad der ved Napoleon var kommet til Højhed, fordi Kejseren havde forjaget hendes Broder fra hans Hertugdømme Oldenborg ......"

Fru Betsy blev her nogle Øjeblikke fraværende. Hun kom til at tænke paa sin Rejse 1812 med Landgreveparret til Frankfurt og Opholdet paa Slottet Filippsruhe ved Hanau, hvor hun havde tilbragt de yndige Dage sammen med Prins Henrik af Reuss. Legationsraaden forholdt sig taus, idet han lod sig Cigaren smage.

„Tilgiv mig min Tankedigression," udbrød Fru Betsy, der vaagnede op af sine Betragtninger. „Tillad mig nu et Spørgsmaal, der maaske er indiskret. Har der været Tale om Skilsmisse mellem Kronprinsen og Kronprinsessen for nogle Aar siden?"

„Paa Wienerkongressens Tid gik der Rygter om, at Kronprinsen for at komme paa en bedre Fod med Legitimisterne vilde gifte sig ind i den preussiske Kongefamilie . . . . . .“

„Der er bleven mig fortalt,“ faldt Fruen ind, „at han vilde knytte sig til en Frøken Fersen: en finere aristokratisk Forbindelse i Sverrig kunde næppe tænkes.“

„Rygtet verserede i Hofkresene i Paris,“ yttrede Holterman; „Kronprinsessen hørte dem og berørtes smerteligt deraf. Eftervirkningen af dem er utvivlsomt en medvirkende Grund til Forlængelsen af det frivillige Exil i Paris.“

Statsraaden og Erik Anker viste sig i Verandaens aabne Dør. Den gamle havde en mørk Mine.

„Hvad fattes Dem, Svigerfader?“ spurgte Fru Betsy.

„Det er Bondeoplobene i Hallingdalen og paa Hedemarken, der vækker Fa'ers Bekymring,“ sagde Erik Anker.

„Ja, min Søn,“ bemærkede Statsraaden, „jeg har oplevet Bondereisningen under den franske Revolution og er tilbøjelig til at se pessimistisk paa den Slags Bevægelser.“

Legationsraad Holterman fandt, at en Diversion til et andet Emne vilde være heldigt for Selskabeligheden. „Nu skal jeg have den Ære at fortælle Fruen, Statsraaden og Hofintendanten om, hvorledes ikke blot Hertuginden af Angoulème, men endog Kong Ludvig XVIII — tænk Hs. allerkristeligste Majestæt i egen høje Person — har besøgt Dronning Desideria i Paris.“

„Ja, det vil interessere os Alle at høre det,“ sagde Statsraaden.

Erik Anker tog to Stole fra Verandaen. Et Øjeblik efter var det lille Selskab placeret om Bordet og lyttede til Legationsraad Holtermans Skildring, der drejede sig om en Visit, Kongen havde aflagt Hds. norske og svenske

Majestæt i Morfontaine, den tidligere Fyrste af Pontecorvos Ejendom.

Holterman fortalte dernæst om de legitimistiske Adelscirkler i Faubourg St. Germain. Man ærede i disse Kongen som Overhovedet for en Race, der dannede et Mellemled mellem Guder og Mennesker. Borgeren opfattede man som en Overgangsform fra Dyreriget til Mennesket, der først skulde begynde med Baronen.

* *
*

De unge Ankers havde nogle Dage opholdt sig i Forretningsanliggender i Kristiania, i hvilken Tid de havde boet hos Fru Martine i Collettgaarden.

Da Betsy Anker traadte ind i Vestibulen, kom Husets Frue smilende imod hende. „Det er paa et heldigt Tidspunkt, Du er indtruffen hertil; thi Du vil i Eftermiddag møde en god Veninde."

„Jeg er ganske nysgerrig efter at vide, hvem det er Martine."

„Egentligt burde Du overraskes; men nu skal jeg nævne hende. Det er Frøken Urne, Hofdame hos Enkehertuginden af Augustenborg."

„Hvor jeg glæder mig til Gensynet, Martine. Er hun paa Besøg eller paa Gennemrejse her i Kristiania."

„Frøken Urne er i Besøg hos Statsraad Platous. Hun er Statsraadindens Veninde. Det vil være særdeles behageligt for Platou at mødes med Dem igen," sagde Martine Collett, idet hun vendte sig mod Anker.

„Ogsaa for mig, Frue," lød Svaret. „Jeg fik under mit sidste Ophold i Kristiania kun Lejlighed til at tale saa lidt med denne overordentlig interessante Mand."

Stoud Platou, der fungerede som konstitueret Statsraad, var Professor i Historie ved Kristiania Universitet. Han havde tillige et stort Navn som Geograf. Han var nogle Aar ældre end Erik Anker. Fru Platous Fader

var Stiftsprovsten i Kristiania, Lumholtz: hun udmærkede sig ved sit vennesæle Væsen. Det samme galdt ogsaa om hendes Veninde, Frøken Urne, men her havde det en aristokratisk Tilsætning. Frøkenen var en rank, femogtyveaarig Brunette.

Om Eftermiddagen var de nævnte Personligheder samlede i Collettgaarden.

Anker og Platou underholdt sig livligt med hinanden om Danmarks geografiske Forhold, særlig om den jyske Halvøs. Professoren havde som Student foretaget lange Fodvandringer, paa hvilke han havde undersøgt Klitterne, Digerne og Hederne: han udtalte sig med Undren om de forskellige Luftsyn paa disse sidste.

Derpaa drejede Konversationen mellem de to Herrer sig om Antvorskov og Konstantin Brun. Platou var nemlig født i Slagelse, hvor hans Fader havde været Præst. Han havde flere Gange besøgt den gamle Slotsbygning og fundet en venlig Modtagelse hos den rige Handelsherre, hvis kommercielle Talent imponerede ham. Livet paa Antvorskov var Tilknytningspunkt for en Række Minder, der bevirkede, at Platou og Anker nu fik forøget personlig Interesse for hinanden.

Frøken Urne, der blev sympathetisk berørt af Mødet med Fru Anker, fængslede straks hendes. Fru Martine Colletts og Professorinde Platous Opmærksomhed ved at oplæse et Par Breve, hun havde modtaget fra Prins Kristian Frederiks Gemalinde, Karoline Amalie. Prinsessen, der underkastede sig en Kur ved Badet i Pyrmont, havde ved sin Skønhed og Elskværdighed vundet Kurgæsternes Sympathi. Fyrsten af Waldeck, i hvis Land Badestedet ligger, foranstaltede et Par glimrende Fester til Ære for Prinsessen og hendes Ægtefælle. Hds. Højhed udtrykte i Brevene sin Glæde over, at Fyrsten havde aabnet sit Residensslot i Arolsen, med dets Bibliothek, Møntkabinet og pompeianske Oldsamling, for Gemalen, der her ret kunde dyrke sine arkæologiske

Interesser. I Arolsen havde Prinsessen hilst paa den berømte tyske Billedhugger Rauch, der havde udført det smukke Monument over den preussiske Dronning Louise, i Charlottenburg.

Fru Betsy Anker fortalte Damerne om sit Besøg paa Als 1806. Hun erkyndigede sig nøje om Enkehertugindens Befindende. „I sin Ungdom blev Hds. kgl. Højhed," bemærkede Fruen med en vemodig Betoning, „kaldet „den nordiske Venus."

* *
*

Da Ankers rejste tilbage til Eidsvold, havde de til Ullensaker Selskab af Platous og Frøken Urne, der var indbudte til Sognepræsten sidstnævnte Sted. Smukt Vejr og livlig Samtale bidrog til at forkorte den lange Vej. Ved Skrimstad Skytsstation havde vore Rejsende et ejendommeligt Møde. Ligesom de traadte ind i den store Gæstestue, rejste to midaldrende Herrer, af et fint Ydre, sig fra Sofaen og tog deres Hatte af Knagen. De fortsatte deres Samtale, der førtes paa Fransk, og havde i Sinde at spasere en Tur i en lille tætved liggende Skov, forinden de fortsatte Rejsen. De havde begge sydlandske Fysiognomier. Da de saa Platou, standsede den ene af dem forundret, idet han udbrød:

„Hvad ser jeg, Hr. Statsraad, Professor Platou! Skal jeg træffe Dem her!"

„Goddag, Grev Bedemar," lød Svaret, „det er snart fire Aar siden jeg hilste paa Dem. De forlod dengang Norge i Kong Kristians Følge."

„Ja, Hr. Professor, jeg er fremdeles Inspektør ved Hs. Højheds mineralogiske Samling. Prinsen befinder sig for Tiden i Pyrmont."

Platou forestillede Greven for Selskabet, af hvilket Erik Anker og hans Hustru kendte ham fra København.

Grev Vargas Bedemar, der var af spansk Oprindelse og havde været neapolitansk Artilleriofficer, var senere gaaet over til Naturvidenskaben og optraadte som Geolog efter sin Ankomst til den danske Hovedstad, hvor Prins Kristian tog sig af ham. Der var noget Overfladisk og Upaalideligt ved ham. Greven meddelte, at han snart skulde tiltræde en geognostisk Rejse til Færøerne. Han udbad sig Tilladelse til at præsentere den anden Herre, en lille, fintbygget Mand med ildfulde, mørke Øjne, for det ærede Selskab. Han havde stiftet Bekendtskab med Herren paa Hotellet i Kristiania, og da de begge skulde i Retning af Kongsvinger, havde de fulgtes ad.

Den Fremmede var en fornem Franskmand, Grev Charles de Salaberry, en Mand i Begyndelsen af Halvtredserne. Vargas Bedemar tilføjede efter Præsentationen, at hans Bekendt var Politiker og ivrig Legitimist.

Til Gæstestuen stødte et rummeligt, net møbleret to Fags Værelse, i hvilket Selskabet traadte ind og tog Plads.

Medens Grev Bedemar samtalte med Platou og Erik Anker om Modum Blaafarveværk, konverserede Grev Salaberry Damerne, af hvilke Betsy Anker øjensynligt var den, han mest interesserede sig for. Han fortalte, at han var kommen til Norge for at se dets storartede Natur. „Maaske," yttrede han, „vælger jeg Kristiania til Opholdssted; thi der er Sandsynlighed for, at jeg ikke mere vender tilbage til Frankrig."

„Vil De vende Deres skønne Fædreland Ryggen, Hr. Greve?" spurgte Betsy Anker.

„Det maa Greven have vægtige Motiver til," bemærkede Frøken Urne. Professorinde Platou var af samme Mening.

„Jeg hader," sagde Salaberry ildfuldt, „Revolutionen og alt, hvad der minder om den. Min Fader blev guillotineret under Terrorismen, og Tanken herom vækker

stadig mit Had mod Republikanerne, hvem jeg bekæmpede som Kavallerist i Vendéernes Hær."

„Hvad mener Greven om Napoleon?" spurgte Fru Platou, der nok kunde tænke sig, hvorledes Svaret vilde blive i Almindelighed, men var alligevel nysgerrig efter at høre det.

„Parbleu!" tog Greven ivrigt til Orde, gestikulerende heftigt, „den Bonaparte var en brutal Soldat, en Tyran, en Lykkeridder, en passende Chef for alle hans kronede Staldkarle, Murhaandlangere, Underofficerer! Jeg siger med Chateaubriand: Napoleon var „Guds Svøbe" ......"

„Ja, men Chateaubriand har ogsaa betegnet Napoleon som „Forsynets Apostel"," yttrede Fru Anker med et forskende Blik paa Greven.

Denne lod sig ikke bringe ud af Fatning, men replicerede hurtigt: „Det gjorde Chateaubriand i et af sine sindssyge Øjeblikke."

Damerne smilte, som om de vilde sige: „frækt afpareret".

„Nej," vedblev Salaberry, „havde det ultrakonservative Parti beholdt Magten i Frankrig, havde man vedtaget mit Forslag og straffet ethvert oprørsk Raab med Døden, da var Frankrig blevet lykkeligt."

„Men De er jo en hvid Terrorist, Hr. Greve," udbrød Betsy Anker; „De adskiller Dem jo kun ved Farven fra Sansculotterne! ......"

„Det er jo afskyeligt," — hørtes fra de to andre Damer. Herrerne blev opmærksomme og saa hen paa Salaberry.

„Jeg viger ikke fra min Mening," vedblev Greven, „Decazes skadede Frankrig uhyre ved at udvide Valgretten ......"

„Det var bagvendt Tale!" raabte Platou afbrydende. Anker sanktionerede hans Opfattelse.

I dette Øjeblik kørte Ankers Vogn frem for Døren. Efter en hjertelig Afsked med Platous og Frøken Urne

sagde man Farvel til Vargas Bedemar og Grev Salaberry. Denne besvarede Hilsenen med sand fransk Noblesse.

Ved Afrejsen fra Skydsstationen bemærkede Anker, at Vinden havde vendt sig, og at et Regnvejr trak op Efter en halv Times Forløb dækkedes Himlen af mørke, tunge Skyer; det begyndte at stænke, snart tog Regnen til, og inden ret længe blev det en fuldstændig Skylle. Anker, der ved en stor Kappe havde beskyttet sin Hustru saa godt som muligt, gav Kusken Ordre til at køre ind i en Bondegaard, der laa en ganske kort Strækning til Højre for Vejen. Her vilde han bede om Husly, indtil Uvejret var forbi.

Da Vognen kørte op for Døren, kom Bonden og hans Hustru, et venligt gammelt Par, ud paa den lave Stentrappe og bød de uventede Gæster Velkommen. Anker meddelte, at han med sin Hustru var paa Vejen til Eidsvold; men paa Grund af Regnen tillod de sig nu at paakalde Bondens Gæstfrihed, indtil det klarede op.

„Det var snildt af Jer," sagde Gaardejeren, og hans Kone gentog Ordene. De hjalp Fru Anker ud af Vognen, som derefter kørte ind i Vognskuret, hvor der stod adskillige andre. Anker og hans Hustru fandt ved deres Indtræden i Gangen Knagerne behængt med Hatte og Huer. De havde, da de kørte ind i Gaarden bemærket, at der viste sig mange Ansigter i Vinduerne. Alt tydede paa, at der var samlet et stort Selskab hos Bonden.

„Vi kommer vistnok til Ulejlighed," sagde Anker. Men Svaret lød bestemt benægtende.

„Her er Møde i Dag i Loen," sagde Bonden. „Arne Kaulum fra Hedemarken vil tale om Landets Stilling og Folkets Kaar. Har I Lyst, kan I godt deltage i Sammenkomsten, skønt I nok ikke, saa vidt jeg kan se, hører til Bondestanden."

„Nu maa de Fremmede," udbrød Konen, „komme

ind og oplive dem lidt med en Kop Kaffe og et Stykke Søsterkage."

Døren til Stuen aabnedes: Bonden og hans Hustru førte Anker og Fru Betsy ind til et net dækket Kaffebord; efter det øsende Regnvejr nød de den varme, brune Drik med dobbelt Appetit. Imidlertid sagtnede Regnen, og snart fordeltes Skyerne. Solen skinnede atter.

Nu blev der stærk Tummel og Støj paa Gaarden. Fra Stuen paa den anden Side af Gangen kom en Skare Bønder ud og begav sig over til Loen. De røg alle paa Tobakspibe og talte ivrigt i Munden paa hverandre. Efter at Regnen var ophørt, indfandt en Del Bønder fra den nærmeste Bygd sig.

„Det lader til, at Mødet bliver godt besøgt," sagde Anker, idet han saa ud af Vinduet.

„Ja," svarede Peder Aske — det var Bondens Navn — „men Arne Kaulum er ogsaa en svært veltalende Mand, og saa har han saadan Indsigt i Politiken."

„Kan han maale sig med Halvor Hoel og Eystein Ormsrud?" spurgte Anker.

„Med den anden nok," svarede Peder Aske, „men den første er rigtignok hans Overmand. Det var en stor Skam, at Storthinget skubbede ham fra sig, da vi havde valgt ham."

„Bønderne flokker sig nok sammen i Hedemarken og Hallingdalen?"

„Jeg skal ikke kunne sige det," yttrede Aske undvigende.

Ude fra Gaarden hørtes Hovslag. Gennem Vinduet saas en høj Mand komme ridende hen mod Gangdøren.

„Der har vi Arne Kaulum!" udbrød Peder Aske. Alle betragtede den Ankomne, der hurtigt svang sig af Hesten.

Nogle Øjeblikke efter traadte Arne ind i Stuen. Han var iført gule Knæbenklæder, en rødstribet Vest

og en lang, brun Frakke. Han var midaldrende, havde graasprængt tæt Haar, en høj Pande og mørkegraa Øjne, af hvilke Mod og Kraft fremlyste.

„Guds Fred!“ sagde Kaulum, idet han stod i Stuen. Han lod Blikket glide hen over de Tilstedeværende.

Aske gik hen mod ham; de vekslede et Haandtryk. „Det er Gæster, der før søgte herind for at finde Ly mod Regnen,“ sagde Aske, pegende paa Anker og dennes Hustru.

„Vel mødt!“ yttrede Kaulum, hvorefter han rakte dem og Værtinden Haanden. Han saa med et Smil paa Fru Betsy. „Hvem I end er, I huer mig vel,“ sagde han.

Arne Kaulum satte sig efter Indbydelse ved Kaffebordet. Tømte et Par Kopper, med Blikket henvendt mod Loen, gennem hvis Port der gik flere og flere Bønder ind.

„Er der kommen mange?“ spurgte han Aske, der bejaede det. „Det er ogsaa strenge Tider for Bonden,“ tilføjede Kaulum med et mørkt Udtryk i Ansigtet. Han saa med et mistænksomt Blik paa Anker, der forekom ham at være en vel fin Herre, maaske en højere Embedsmand.

Han rejste sig med Ordene: „Saa er det vel bedst, vi gaar til Loen.“ „Men min Gæst der maa med,“ sagde Aske, med en Haandbevægelse mod Anker.

„Ja, maaske han ogsaa kan gi'e sit Besyv med,“ svarede Kaulum.

„Imidlertid kan Jer Hustru,“ sagde Værtinden, „og jeg se det lille Trækapel, vi har bygget efter Niels Hauges Anvisning;“ hun foldede Hænderne med nogle uhørlige Ord.

„Det skal være mig kært,“ yttrede Betsy Anker, der mærkede, at hun befandt sig i en „opvakt“ Familie.

Medens hun og Bondekonen begav sig til Kapellet,

gik Anker med Peder Aske og Arne Kaulum over i Loen.

Denne var fuldt optagen af Bønder, der rygende paa deres Tobakspiber var i ivrig Samtale om det Tryk, hvorunder Landbruget led som en Følge af det foregaaende Aars mislykkede Høst og den herskende Pengemangel. Særlig forbitret var man over det tvungne Indskud i rede Sølv, hvorpaa Norges Bank skulde grundes. En Bonde ved Navn Østen Heie gav under heftige Bevægelser og med lynende Øjne en Skildring af, hvorledes man havde udpantet ham og offentlig bortsolgt Tingene. Ole Rød fra Valders var rasende over, at man havde frataget ham en Guldmedaille og et Par Sølvkrus for at indsætte Værdien i Banken. Denne „Sølvskat“, som den hed i Folkemunde, vakte almindelig Forargelse blandt Bondestanden, og her i Peder Askes Lo kom Forbitrelsen rigtig til Udbrud.

I det store Rums Baggrund var der rejst en simpel Talerstol af Grantræ, smykket med noget Løv. Nærmest ved den sad en Gruppe unge Bønder, der lod et Par Flasker Rom gaa paa Omgang blandt sig. Først snakkede de om de daarlige Tider, dernæst om de kønne Piger, og endelig hengav de sig til højrøstede Betragtninger over Bondestanden som Landets Fremtidshaab. En Spillemand, der sad op mod Væggen, følte, at Øjeblikket til nogle Skillingers Fortjeneste nu var kommet. Han greb Fedlen, spillede Melodien til en Vise af Zetlitz og begyndte at synge den. De unge Bønder stemte nu i med:

Bondestanden er en Hædersstand.
Vi, som Jorden dyrke,
Vi er Landets Styrke,
Vi er Værnet om vort vakre Land.

Norges Bonde er en ganske Mand,
Fri som nogen Greve
Norges Bønder leve —
Skaal for Norge og dets Bondestand!

„Ja, Skaal, Skaal!“ lød det fra Gruppen ved Talerstolen: Flaskerne løftedes i Vejret: en ny Omgang begyndte.

Den øvrige Del af Forsamlingen havde under Sangen holdt sig taus: men nu kom der Røre i den, da Arne Kaulum viste sig. Han modtoges med Bifaldsraab fra alle Sider, hvad der synligt gjorde et opildnende Indtryk paa ham. Peder Aske og Erik Anker trængte sig med ham foran frem til Talerstolen, ved hvilken de blev staaende, medens han besteg den.

Med en dyb og stærk Stemme underrettede Kaulum Forsamlingen om, at han havde sammenkaldt den for at faa Bønderne i Omegnen til at slutte sig til det Tog til Kristiania, som Hallingdölerne og Hedemarkingerne forberedte. Han kom som en Udsending fra Halvor Hoel og Eystein Ormsrud. Begge disse Navne hilstes med en stærk Bifaldsmumlen.

Kaulum udviklede nu, at Storthinget, der overvejende bestod af Embedsmænd, var Skyld i Bøndernes trykkede Kaar og elendige Forfatning ......

„Storthinget er en Samling Skurke!“ raabte en Stemme midt i Forsamlingen.

„Disse Embedsmænd vil gøre os til Slaver!“ yttrede en afmagret Skikkelse med skingrende Stemme.

„Helst fri for Afbrydelser,“ sagde Arne Kaulum med et bydende Blik ud over Forsamlingen. „Toget til Kristiania,“ vedblev han, „vil først overrække Storthinget en Ansøgning om at gøre noget sundt og fornuftigt for at hjælpe os ud af Klemmen, men det vil blive sagt i djærve Ord. Skulde det nu ikke nytte, saa ta'er vi Bønder det næste Skridt: Vi afskaffer Storthinget og

gi'er Kongen hans gamle Magt tilbage. Saa skal Embedsmanden ikke længer kunne hindre Kongen fra at virke til Bøndernes Gavn.

Disse Udtalelser vandt almindelig Tilslutning. Da Kaulum spurgte, om Mødets Deltagere saa vilde slutte sig til Kristianiatoget, lød fra alle Sider et stormende Ja. „Lad mig nu se, I holder Ord," sagde han med Eftertryk og gik ned af Talerstolen.

Denne besteges af en ældre, rødskæget Bonde, der forlangte, at der i Ansøgningen til Storthinget skulde staa noget om Adelens og Herregaardenes Afskaffelse. „Der burde," tilføjede han, „heller ikke findes Biskopper, Amtmænd og Fogder."

„Den Tale er der Mening i!" lød det fra Enkelte.

En velnæret, blond Bonde med svømmende Øjne afløste Rødskægen som Taler. „Jeg foreslaar," yttrede han med en læspende Stemme, „at Menigheden skal vælge Præsten, og at han skal sættes paa en fast Løn, der ikke maa være højere end 300 Rigsdaler. Det skal der ogsaa staa i Ansøgningen."

„Rigtigt, det maa være den højeste Sum," sagde en Bonde fra Skedsmo; han tog et dybt Drag af Piben.

En ung, bleg Bonde med skarpe Ansigtstræk og sort, stridt Haar viste sig derpaa. Han erklærede, at man ikke blot skulde spare ved at afskaffe de unyttige Embedsmænd med den høje Løn, men man skulde ogsaa se at blive Kongenavnet og Hoffet kvit, for al den Stads og Pynt kostede megen Mønt. Det var nok, naar Landets første Mand blot hed Regent og levede paa jævn borgerlig Vis.

„Ja, Kroninger," raabte en Bonde ud i Forsamlingen, „behoves s'gu ikke. Det maa vi ogsaa ha'e sat ind i Ansøgningen."

„Det forekommer mig nu alligevel," yttrede en gammel, støt Bonde, „at Regenten som Stedfortræder

for hele Folket helst maatte bære Kongenavn og ha'e en vis Glans om sig."

„Det var kærnesundt tænkt," udbrød Anker, idet han slog ham paa Skulderen. Hofintendanten gik derefter op paa Talerstolen.

„Hvem er han?" lød det fra alle Kanter op mod hans høje, ranke Skikkelse med det aabne Ansigt og frejdige Blik.

„Jeg er Soldat," sagde han med klangfuld Røst: „mit Navn er Erik Anker, for Tiden er jeg Ritmester."

„En Anker, en Anker," — mumledes gennem Forsamlingen.

„Blandt mine Slægtninge har der været adskillige Bønder, og jeg driver selv Jord, hvorfor jeg nok kan være med ved et Bondemøde. Det skal jeg dog ikke opholde mig ved. Men der er her bleven stillet noget i Udsigt, som jeg paa det bestemteste maa gøre Indsigelse mod. Arne Kaulum sagde, at hvis Storthinget ikke bøjede sig for Bondetoget, skulde det afskaffes, og Kongen skulde igen blive uindskrænket Hersker. Dette Forehavende er højforrædersk i to Retninger. Det krænker nemlig Storthingets Frihed og Sikkerhed, som er fastsat i Forfatningen. Dernæst medfører det, at Kongen maa bryde sin Ed paa denne, hvad der fra hans Side vilde være Højforræderi, hvad man ikke tør tiltænke hans hellige og ukrænkelige Person. Det er alt, hvad jeg har at sige. Læg Jer dette paa Sinde. Farvel!"

Forsamlingen blev slaaet af disse Bemærkninger og sad taus. Anker steg hurtigt ned af Talerstolen. Arne Kaulum laante ham et lynende Øjekast, hvoraf han slet ikke lod sig anfægte. Han vilde tage Afsked med Peder Aske; men denne fulgte med ham ud. Derpaa begyndte Larmen inde i Loen igen.

Anker og hans Hustru sagde takkende Farvel til Vært og Værtinde, som de indbød til at besøge sig

paa Eidsvold. Da Anker beklagede, at han ikke i Øjeblikket havde noget, han kunde give Bonden til Erindring om Besøget, svarede Peder Aske med sin Kones Tilslutning, at Indbydelsen var dem en værdifuldere Belønning end nogen anden.

I klart og smukt Vejr fortsatte Ægteparret Rejsen til Eidsvold, hvor den gamle Statsraad og hans Frue ventede det med Længsel.

* *
*

I Slutningen af August havde Herskabet og hele Folkeholdet paa Eidsvold meget travlt: man forberedte sig til Modtagelsen af Kong Karl Johan og Følge, paa deres Rejse fra Kristiania til Kroningen i Trondhjem. Den Lejlighed, Prins Kristian Frederik i sin Tid havde beboet som Regent, blev istandsat og smagfuldt monteret. Betsy Anker havde med den øvede Hofdames sikre Blik ledet de herhen hørende Arbejder, og den gamle Statsraad havde glædet sig over sin Svigerdatters Snille. Den 24. August var alt færdigt. Dagen efter indtraf Hs. Majestæt, Kronprins Oskar og det talrige Følge, bestaaende af Statsministre, Statsraader og Hofembedsmænd. Det var en af de store Begivenheder i Eidsvolds Historie.

Kongen hilste med megen Venlighed paa Karsten Anker, Sønnen og Svigerdatteren. Han følte sig straks tiltalt af den unge Frue, om hvis Ydre han sagde nogle smigrende Ord og erklærede, at Dronningen sikkert vilde sætte Pris paa at kunne tælle hende blandt sine Hofdamer. Den nittenaarige Kronprins Oskar komplimenterede ligeledes Fru Betsy. Med synlig Interesse hørte han hende fortælle om Dronningens og hans Besøg ved det danske Hof for otte Aar siden paa Gennemrejsen til Sverrig.

„Deres kgl. Højhed husker maaske Ballet i „Øresunds Klub“ i Helsingør?“

„Ja, Dronningen og jeg var saa glade over den sympathetiske Modtagelse, vi fik baade i København og den lille By. Jeg glemmer aldrig den fine og elskværdige Dronning Marie.“

Udenrigsministeren, Grev Engestrøm, optraadte med udsøgt Forekommenhed overfor Fru Betsy Anker. Den 67-aarige Herre blev ungdommelig, naar han kom overfor smukke Damer, og han havde i Retning af Courtoisie gennemgaaet en uforlignelig Skole ved Hofferne i Wien og Warschow. Greven var gift med en indtagende polsk Dame, Rosalie Chlapovska, og havde staaet i høj Yndest hos Kong Stanislaus August, hvis Hofcirkel udmærkede sig ved Intelligens og Kunstsans.

„De sex Aar, jeg levede i Warschow,“ sagde Engestrøm, „var æstetisk talt mit Livs skønneste Dage. Ved Synet af Dem, Frue, hensættes jeg atter til den Tid.“

„Hvilken Lykke for mig,“ svarede Betsy Anker rødmende, „at jeg blot for et Øjeblik kan bidrage til, at Udenrigsministeren glemmer de støvede Statsakter for at nyde Kunsten, Livets Blomst.“

Efter denne Udtalelse, der var i Hofstil, smilte Betsy Anker skælmsk. Et Glimt af sympathetisk Forstaaelse saa hun i Grev Engestrøms Øjne.

Kong Karl Johan talte med Anker om det treaarige Tidsrum, der var hengaaet, siden han havde gæstet Eidsvold. Hs. Majestæt var endnu rank, elastisk, livlig og imponerende som dengang; men de, der kendte ham nøje, kunde se, at der var foregaaet en Forandring i hans Væsen; han optraadte noget afdæmpet. Det var Tankerne om det kølige Forhold til Storthinget og Stormagternes bydende Optræden i Spørgsmaalet om Norges Andel i Danmarks Statsgæld, der kastede Skygger ind i hans Sind. Men naar han saa paa sin smukke og opvakte Søn og tænkte paa den forestaaende religiøse

Indvielse af sit norske Kongedømme i den berømte Domkirke, saa klarede det op i hans bekymrede Bevidsthed. Da følte han kun et Savn for at være fuldstændig lykkelig: Dronning Desiderias Nærværelse. Men han fornam i samme Øjeblik ligesom en Stemme, der sagde: Hun kommer, naar den ægteskabelige Lykke, i Skønhedens Morgenskær, holder sit Indtog i din Søns stille Hjem.

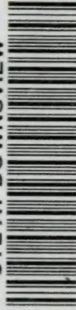
Efter et Døgns Ophold paa Eidsvold drog de kongelige Herskaber og Følget til Kroningen i Trondhjem. Alle var henrykte over den Ankerske Families Gæstfrihed og Elskværdighed.

Kong Karl Johan havde i varme Udtryk udtalt sin Tak overfor Statsraad Karsten Anker og trykket Sønnens Haand.

Derpaa havde Hs. Majestæt vendt sig mod Fru Betsy Anker og med en vis Hjertelighed i Stemmen sagt: „Det norske Hof vilde vinde, hvis De traadte ind i dets Kres. Jeg er overbevist om, at min Desideria ved Gensynet af Dem vil tænke og føle som jeg."

Fru Betsy Anker bøjede sig dybt efter disse Ord, hvis Vægt forøgedes ved den historiske Personlighed, som udtalte dem. Glæden gennemstrømmede hendes Væsen.

Og den smukke, indtagende Betsy Anker blev Statsfrue hos Dronning Desideria, over hvis norske Hof hun bragte baade Glans og Hygge.


UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 10 04 10 07 018 2